

RI  
00003





14 JUL 1948

Treinta y cuatro



CONTADORIA GENERAL  
DE LA REPUBLICA

7 de mayo de 1948  
VISITADOR FISCAL



de Juan de Men

de Juan de Men  
de Juan de Men  
de Juan de Men

de Juan de Men  
de Juan de Men  
de Juan de Men  
de Juan de Men

de Juan de Men  
de Juan de Men  
de Juan de Men  
de Juan de Men  
de Juan de Men  
de Juan de Men  
de Juan de Men  
de Juan de Men



+

9 perigino arte tiene nifi

182

34

berfa

donde facis pcc.

Nebruxa es el  
el Anton



RI  
00003

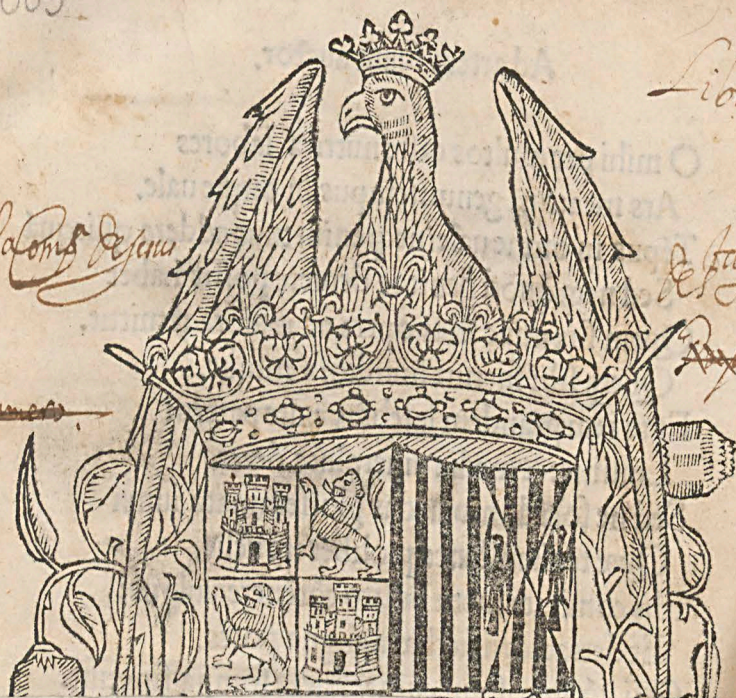
Libreria

El Comis de Jenu

de Jenu

~~de Jenu~~

~~D. Jenu~~





Ad artem suam auctor.

O mihi per multos caste nutrita labores  
Ars mea: quā genui: tempus in omne uale.  
Tēpus in omne uale: neq; enim tuus addere quicquā  
Sed neq; quod genitor demere possit habet  
Quem sua nunc ætas opera ad maiora remittit.  
Queq; sibi fuerint inuidiosa minus.  
Et te iam grandem latebras exire paterni  
Liminis: & media uiuere luce decet.  
Sed ne sola domo uadas glossemmata iunxi  
Quæ te circūstent: quolibet ire uelis.  
His comitata metu posito cōtēnere vulgus:  
Et detractorū uerba maligna potes.  
Qui nō agnoscant cum te mæra somna fingunt.





Helij Antonij Nebrissensis grāmatici in-  
troductionum latinarū vltima recognitio.



Ad artem suam auctor.

O mihi per multos caste nutrita labores  
Ars mea: quā genui: tempus in omne uale.  
Tēpus in omne uale: neq; enim tuus addere quicquā  
Sed neq; quod genitor demere possit habet  
Quem sua nunc ætas opera ad maiora remittit.  
Queq; sibi fuerint inuidiosa minus,  
Et te iam grandem latebras exire paterni  
Liminis: & media uiuere luce decet.  
Sed ne sola domo uadas glossemmata iunxi  
Quæ te circūstent: quolibet ire uelis.  
His comitata metu posito cōtēnere vulgus:  
Et detractorū uerba maligna potes.  
Qui nō agnoscant cum te: mera somnia fingunt.  
Qui nihili uersus supposuere meis.  
Ito bonis auibus: tamen impartire salute.  
Multa: discipuli sint ubicunq; mei.  
Siue ego quos docui: uel si quis doctus ab illis.  
Nam licet & fas est dicere utrosq; meos.  
At si forte roges: quo primum uertere cursus:  
Quamq; tibi iubeam protinus ire uiam.  
Te prius ad nostre hinc augustæ limina perfer.  
Nusquā tota tibi est ianua aperta magis.  
Inuenies illic ab eadem stirpe sorores.  
Quæ te subcollent excipiantq; sinu.  
Altera qua nostro mutatur sermo latinis.  
Altera quæ hispanæ nectere uerba docet.



Præterea fratres alia sed matre gemellos  
Inuenies: quos tu non aliena petes  
Alter enim latio sermonem reddit iberum  
Alter ab hispanis uerba litina refert.  
Si regina tuos repetet uoluetq; libellos:  
Vtq; solet uultus forte serenus erit  
Pauca tui referes memor hec mandata parentis  
Temporibus uestris nō nihil iste dedit.  
Quod si tu nobis foelicia tempora donas:  
Et meus illustrat sæcula uestra parens.

Idem arius ad lectorem.

Tempora remniachos contēnant nostra libellos:  
Dictaq; aristarchi iudiciumq; graue.  
Priscorum quicquid dictarunt corda uirorum:  
Hæc breuis antoni docta pagella docet.  
Si uia longinqua est: hæc ars compendia monstrat  
Si timor: hec tuta perfreta lintre uehit.  
Carminē demulcet melius: quo seruet odorem.  
Testa recens: paruo pondere gaudet hylas.  
Liuor edax maciem atq; atros rubigine dentes.  
Tuq; tuum nasum comprime rhinoceros.  
Inuidia rumpi: neq; quicq; liuor obesse:  
Nec poteris quicq; tu quoq; rhinoceros.

a ii

Este arte es de Antonio de Nebrija  
De la Comp<sup>a</sup> de Senz de Sta Fe. d'itruia.





Antonio Nebriffensi  
ariuſiſtitanuſ.

Dyrceo quantum thebe memorantur alumno  
Verſus palladia Cuiuſ in ede micant;  
Aut quantum leſ boſ plectro ſpectabilis aureo.  
Exultat numeris docta puella tuiſ:  
Culta ſuo tantum foelix nebriffa poeta  
Bellorophonteis arua rigauit aquis.  
Miſcuit hic ſacriſ tormin permeſſidoſ undiſ  
Barbaricuſ noſtro reppullit orbe genus  
Primuſ & in patriam phœbum doctaq; ſoroſ.  
Nonnulli tacta detulit ante uia.  
Pegaſidumq; auſuſ puro de fonte ſacerdoſ  
Noſtra per auſonioſ orgia ferre choroſ  
Ore potenſ uario eſt: ſeu condit amabile carmen  
Dulcior andino deſluit ore liquor.  
Seu uelit orator lingua dixiſſe ſoluta:  
Eloquium diceſ hic Ciceroniſ habet.  
Ipſe triumphali redimituſ tempora lauro.  
Viuuſ ſydereuſ incipit ire uiuſ.  
Viuet in eternum: uiuet tua muſa decuſq;  
Antoni: ethereuſ dum uehet aſtra poluſ.  
Hec te fama leuat nullo interritura ſub æuo.  
Hec facit ut uoliteſ docta per ora uiuruſ.



In titulo sine indice sine inscriptione cuiusq[ue] op[er]is duo pap[er]e annotata s[un]t; n[om]i[n]e auctoris et lib[er]a h[ab]i materia. Quod addit et s[on]a cuius n[om]i[n]e op[er]is illud inscribit[ur]; que si expressa non fuerit; nihilomin[us] tam[en] intelligim[us] h[ab]i public[us] l[ib]er[us] uti illi t[er]m[in]i dedicat[ur]; auctor[em] q[ue] et act[us] ant[ea]m[us] n[on] scrips[er]is gramatic[us]. Materia et[ia]m recognoscit[ur] cu[m] co[m]ment[is] r[ati]o[n]is i[n]t[er]d[ic]tionib[us] s[er]uaz; quaz de sermone latino iam b[ea]t[us] edidit. Per sona cui[us] op[er]is dedicat[ur] est optima eadem ma[ter]ia augusta uel regia. Et titulus non n[isi] p[er]m[itt]it[ur] furore perciti diuinent. a tutape hoc est a sole dicit[ur]; quia illustrat[ur]; quod

et: ne plagarum quicquam  
hbrnz. a hmo labore partu  
pro suo dat. Index vero di  
cit ab eo ipet autoris nom  
simul et materiam indicat  
et quasi dicto demonstrat.  
Inscriptio quoq3 appellat:  
quia pma statim fronte atq3  
hbrz initio scribit.



tentia: quæ declarat: nullam esse artem ex iis quæ sunt humano ingenio adinuentæ: quam non temporis longinquitas absoluat. Hinc & aristoteles tēpus inquit rerum repertor est adiutorq; probus: unde & artium facta sunt additamenta. Quod cum a thalete primū deinde ab aristotele post annos circiter tercentum dictū sit; Cleobulus lyndius; qui fuit prope thaleti contem-



poraneus: ad eas artes contraxit: quæ sunt circa sermo-  
nes: qualis est grāmaticæ quam nos p̄fitemur. Cuius  
ea de re uerba nos in distichon sic redeigimus.

Copia uerborum rerumq; inscicia uersat.

Mortales: tempus perficit atq; sapit.

Et p̄fecto ita se res habet. Nam quemadmodum ī fru-  
menti satione p̄mo luxuries illa segetū p̄creat: quā in  
herba tenera depascēdam esse Maro p̄cipit: tūc calami  
ad certa quædā internodia: tū spicæ quarū gratia nu-  
gas illas natura ludens p̄duxerat: quasq; ab agricolarū  
spe. M. uarro dictas esse putauit: tum uero aristis folli-  
culis neglectis grana ipsa deglubūtur: sic in ætatis flo-  
re in qua hoīes rerū p̄pe omniū ignoratione tenētur:  
magis abūdant uerbis: audacius loquūtur: temere asse-  
uerāt. ut recte q̄ntilianus noster dixisse uideat: quo q̄.  
q; minus ualet: eo se magis attollere ac dilatare conat:  
quēadmodū statura breues in digitos erigūtur. Cū ue-  
ro incipiūt aliqd sapere: min⁹ minusq; uerba effūdūt  
nihil sine temperamēto illo forte affirmāt: ut iam nul-  
lum sit magis sapiētie signū q̄ taciturnitas: quēadmo-  
dum e diuerso: nullū maius ignorantie q̄ loquacitas.  
Hec idcirco sunt a me clarissima princeps tā multis re-  
petita. ut nemo miretur si introductionū latinarū edi-  
tioni secūdæ: cui nihil iā addi posse uidebat: quædam  
adiicimus: quæ nobis interim t̄ps/rerū oīm inuentor  
suggessit: quædā rursus detraximus: quæ uidelicet æta-  
tis iā ingrauescētis ratio/elimare suadebat. An mihi nō  
liceat in ope p̄sertim meo facere/qd̄ licuit multis sacra-



rum atq; ſecularium litterarum ſcriptoribus qui non  
modo in aliorū libris quosdā locos infamiæ nota iuf  
ſerūt:uerū etiā in ppria opa libros retractōnū edide  
re. Qd licuit nobis in eos qui añ nos artis grāmaticæ  
pcepta tradiderūt. Qd deniq; poſteris: meq; etiā uiuo  
& ſetiēte pntibus licebit. ut aliqd uelint operi meo ad  
dere: nō nihil etiā detrahēre: quædā rursus in aliū ordi  
nē cōmutarē. Itaq; ego græcorū prudētiā quēadmodū  
cæteris in rebus: in hac quoq; pte uehēmēter admiror  
qui ſtatuīs & imaginibus nō ſubſcribebāt. ut mos arti  
ficū eſt: lyſſipus fecit: aut polycletus: ſed titulo impen  
denti lyſſippus: aut polycletus faciebat. ut cōtra iudici  
orum uarietates ſupeſſet artifice regressus ad ueniā: ue  
lut emēdato ro quicquid deſideraretur: ſi nō eſſet inter  
ceptus. Quid qd & illa quæ fuērūt ab impſſorib⁹ & li  
berariis detorta cū ptotypo meo unde omēs codices  
emanarunt contuli: atq; ad lineam ueritatis quod ab  
errauerat quam diligentiffime reduxi. Hos uero com  
mentarios edendi cauſa illa i p̄mis fuit: quod cū mul  
tis in locis a uulgata præcipiēdi uia diſceſſerim: reddē  
da fuit a nobis ratio: cur antiquorū iuniorūq; auctori  
tate neglecta: pceptiones quaſdā auſus ſum in aliā for  
mam cōmutare. Quod cū poſſemus pluribus adhuc a  
liis in locis magno huius doctrinæ compendio facere.  
fecimus id quidem modice: uel intra modū potius ne  
alicuius nouitatis eſſemus auctores: niſi ubi plurimū  
intererat hoc uel illo modo pceptiones quaſdā tradi.  
Deinde quod cum itroductōes noſtræ puerorum eru

a iiii

1932  
BIBLIOTECA NACIONAL  
BOGOTÁ



ditioni scriptæ sint: habenda fuit ratio ut esset quam simplicissimæ: ne quasi ciborum redundantia stomacho: sic præceptorū varietas illorū ingenio tumultum faceret. Cū vero iam in litteris aliquatūlū pgressi sūt quasi solidior quidā numerosiorq; cibus ē illis porrigendus: vt nō modo lac pulpamentūq; degustent: verum etiam ossa neruosq; possint obrodere. Quare nō tam cū rudibus nouiciisq; rei litterariæ p̄fessionib⁹ quā cum p̄uectis vel potius cū magistris ipsis sermo mihi in his cōmentariis habendus est. Tuæ vero celsitudini extremū hunc artis grāmaticæ laborem meum dedicādi illa ratio maxime fuit: quod nemo est: qui nō itelligat: quantæ sit tibi curæ rempublicam hanc hispaniā cum cæteris in rebus: tum vlt̄ p̄cipue in re litteraria quā florentissimam efficere. Quanta diligētia dulcissimos liberos tuos in hac disciplina erudiendos curaueris. Quam tibi sit iucundum quod non modo adolescentes nobilissimi qui sunt tuo ministerio dedicati: uerū etiam reliqui omēs omniū ætatum atq; ordinum homines dent operam vel p̄cipuam litteris: quas āte hac quasi nimis dedicatas atq; animorū enervatrices odebant. Quodq; alter sexus de se iam præstat: quod viri ante hac uotis omnibus uix audebāt exoptare. Nā qd ego referam quas ad me litteras ab hinc septēniū celsitudo tua dedit: Quas præterea mihi archiepiscopus ille liberritanus: ex tuis uerbis atq; sententia reddendas curauit: vt introductiones meas quas de sermone latino edideram: e regione uersuum Hispanienses facere



mus. Nemo igitur me æquus iudex ambiciose atq; pe-  
tulanter fecisse putabit: quod leuissimis de rebus scri-  
bens uigilias meas ausus sum maiestati regis dedica-  
re: cum præsertim quicquid illud est quod elaboram?  
tuis auspitiis tuoq; imperio simus aggressi: neq; ut il-  
le inquit existimari parua debeant: sine qbus magna  
cōstare nō pnt. An uero est q parua audeat artē illā ap-  
pellare: qua sermo latinus cōtinet: in quo religiōis no-  
stræ in primis sacramēta quasi depositū quoddā fide-  
lissime seruator? Quæ cū reliquis oibus disciplinis ita  
est coagmentata. ut hæc ab illis facile secerni. Ille uero  
ab hac quæadmodū disiungant: nec intelligi ullo mo-  
do possit. Nam oro te atq; p deū immortalē obtestor  
quotā sibi uitæ nostre partē reliquæ oēs disciplinæ uē-  
dicant? Quotiens in eū sermonē incidimus. ut de nu-  
meris magnitudinibusq; quotiens ut de uocū astro-  
rumq; ratione: quotiens ut de moribus rerūq; natura:  
quotiens ut de medicina deq; ciuilib & pontificii iuris  
scientia: quotiens ut de religione atq; re diuina dispu-  
temus? At uero grāmatice omni i loco: omniq; tēpore  
ita præsto est. ut si quid legas. si scribas. si cum alio lo-  
quaris. si deniq; tecū ipse quid cogites: sine illa efficere  
nullo modo possis: atq; ut de illa fabius uerissime scri-  
psit: necessaria est pueris iucunda senibus: dulcis secre-  
torum comes: & cuius amor ut idem auctor scribit nō  
scholarū tēporibus: sed uita terminatur. Et quisq; est  
adeo stupidus & a cōmuni sensu adeo alienus: qui au-  
deat hanc artem tenuem atq; iciunam appellare. & in



dignā cuius libri augustæ nostræ debuerint dicari: cū  
videamus non modo uiros summo ingenio singulari  
qꝫ doctrina p̄ditos huius discipline opa maximis prin-  
cipibus dedicasse: uerum etiā duces ipos impatoresqꝫ ī  
media totius orbis terrarū administratiōe occupatos  
uolumina iisdem de rebus scripta reliquisse? Sed ego  
demens qui de re iam p̄dem celsitudini tuæ cōpertissi-  
ma pluribus disputem, illud modo tantū hic dicā: qđ  
alio in loco magna scholasticorū frequētia testatus sū  
tuū atqꝫ dulcissimi coniugis tui præsidium implorās.  
Vos inquā clarissimi atqꝫ inuictissimi principes: quo-  
rū ductu auspiciisqꝫ totius hispaniæ mēbra dissipata  
in unum prope corpus redire: curate obsecro ne felici-  
tati quam nostro sæculo dedistis: hoc vnum latini ser-  
monis ornamentum desit amplissimum.

*Grammaticæ artis inchoatio: ratio meto-  
dica fuit apud auctores. nam p̄ficiendū  
a voce initium fecit. donat. ab octo parti-  
bus orationis. Diomedes per octo p̄s  
orationis corpore. greci: a litteris fere  
om̄s. Nos a declinatione nominis et uerbi*

*primera declinacion del nombre*  
**Prima declinatio nominis.**

*auspicati sumus: quintianam en noniatiuo.  
auctoritatē sequi: q̄ om̄  
toriarū institutionum  
libro p̄mo scribit. Nota  
declinare et uerba: in  
p̄mis p̄ueni sciat. neqꝫ  
enī aliter puenire ad  
intellectū sequentium  
possunt. Q̄ hanc nobis  
latini sermonis introductiones presertim  
pueris descendas p̄ponim̄: v̄sus est in p̄ma  
huius operis fronte pauciora nomina cum  
pronominibꝫ: et quatuor uerborū cum  
p̄mis formationibus declinationes expli-  
care: ex quorū maioria  
sine proportionē alia  
quoqꝫ nota et uerba de-  
clinant possunt.*

*la cronica*  
**Nominatiuo hæc musa. Gtō musæ. Dtō musæ. Ac-**  
*en nominatiuo plural.*  
**cusatiuo musam. Vtō o musa. Ablatō a musa. Plurali**  
**ntō musæ. Gtō musarum. Datiuo musis. Actō musas**  
**Vocatiuo o musæ. Ablatiuo a musis.**

*segunda declinacion del nombre.*  
**Secunda declinatio nominis.**

*d. senia*  
**Nominatiuo hic dominus. Gtō dñi. Dtō dño. Actō**  
**dñm. Vtō o domine. Abltō a domino. Plurali nomi-**  
**natiuo domini. Gtō dñorum. Dtō dominis. Actō do-**  
**minos. Vocatiuo o domini. Ablatiuo a dominis.**



*del templo.*  
*del tiempo.*  
*del sentido.*  
*del asadero.*

**N**ominatiuo hoc templum. Genitiuo templi. Dtó templo. Accusatiuo templū. Vocatiuo o tēplū. Abltō a templo. Plurali ntō templa. Genitiuo tēplorū. Datiuo templis. Accusatiuo tēpla. Vocatiuo o templa. Ablatiuo a templis.

*tercera declinacion del nombre.*  
**Tercia declinatio nominis.**

**N**ominatiuo hic sermo. Genitiuo sermonis. Dtó sermoni. Actō sermonē. Vocatiuo o sermo. Abltō a sermone. Plurali nominatiuo sermones. Genitiuo sermonum. Datiuo sermonibus. Accusatiuo sermones. Vocatiuo o sermones. Ablatiuo a sermonibus.

**N**ominatiuo hoc tempus. genitiuo tēporis. dtó tēpori. actō tempus. vtō o tempus. ablatiuo a tempore. Plurali nominatiuo tēpora. gtō temporū. dtó temporibus. accusatiuo tempora. vocatiuo o tempora. ablatiuo a temporibus.

*quarta declinacion del nombre.*  
**Quarta declinatio nominis.**

**N**ominatiuo hic sensus. gtō sensus. dtó sensus. accusatiuo sensum. vocatiuo o sensus. ablatiuo a sensu. Plurali nominatiuo sensus. gtō sensuum. datiuo sensibus. accusatiuo sensus. uocatio o sensus. ablatio a sensibus.

**N**ominatiuo hoc ueru. genitiuo ueru. datiuo ueru. accusatiuo ueru. uocatiuo o ueru. ablatiuo a ueru. Plurali nominatiuo uerua. genitiuo ueruū. datiuo uerubus. accusatiuo uerua. uocatiuo o uerua. ablatiuo a uerubus.





*quinta declinacion del nombre.*  
**Quinta declinatio nominis.**

*d. dia.*  
¶ **Nominatiuo hic dies. Genitiuo diei. Datiuo diei.**  
**Accusatiuo diem. Vocatiuo o dies. Ablatiuo a die. Plu-**  
**rali nominatiuo dies. Genitiuo dierū. Datiuo diebus**  
**Accusatiuo dies. Vocatiuo o dies. Ablatiuo a diebus.**

*de los adiectivos de la primera y segunda declinacion.*  
**De adiectiuis primæ & secundæ**  
**declinationis.**

*d. bueno*  
¶ **Nominatiuo bonus bona bonum. Genitiuo boni**  
**bone boni. Datiuo bono bone bono. Accusatiuo bo-**  
**num bonam bonum. Vocatiuo o bone bona bonum**  
**Ablatiuo a bono bona bono. Plurali nominatiuo bo**  
**ni bonæ bona Genitiuo bonorum bonarum bonorū**  
**Datiuo bonis. Accusatiuo bonos bonas bona. Voca**  
**tiuo o boni bonæ bona. Abatiuo a bonis.**

*adiectivos de la tercera declinacion.*  
**Adiectiua tertix declinationis.**

*cosa prudente.*  
¶ **Nominatiuo hic & hæc & hoc prudens. Genitiuo**  
**prudentis. Datiuo prudenti. Accusatiuo prudẽtem &**  
**prudens. Vocatiuo o prudēs. Ablatiuo a prudẽte uel**  
**prudenti. Plurali nominatiuo prudentes & prudentia**  
**Genitiuo prudentium. Datiuo prudentibus. Accusati**  
**uo prudentes & prudentia. Vocatiuo o prudentes &**  
**prudentia. Ablatiuo a prudentibus.**  
*cosa breue.*  
¶ **Nominatiuo hic & hæc breuis & hoc breue. Geniti**  
**uo brevis. Datiuo breui. Accusatiuo breuem & breue**



7

Vocatiuo o breuis & breue. Ablatiuo a breui. Plurali nominatiuo breues & breuia. Genitiuo breuium. Datiuo breuibus. Accusatiuo breues & breuia. Vocatiuo o breues & breuia. Ablatiuo a breuibus.

¶ Nominatiuo hic acer <sup>cola fuerit o ingeniosa o agra.</sup> hęc acris hoc acré. Genitiuo acris. Dtó acri. Actó acré & acre. Vtó o acer acris acre. ablatiuo ab acri. Plurali nominatiuo acres acria. Genitiuo acriū. Dtó acribus. Actó acres & acria. Vocatiuo o acres & acria. Ablatiuo ab acribus.

<sup>nombres irregulares.</sup>  
¶ Nomina irregularia.

¶ Nominatiuo hęc domus. <sup>caso</sup> Gtó domi ul' domus. Datiuo domui. Actó domum. Vocatiuo o domus. Ablatiuo a domo. Plurali ntó domus. Genitiuo domorū. vel domuū. Datiuo domibus. Accusatiuo domus. Vocatiuo o domus. Ablatiuo a domibus.

¶ Nominatiuo plurali duo duæ duo. <sup>dos.</sup> Gtó duorū duarum duorū. Datiuo duobus duabus duobus. Accusatiuo duos vel duo duas duo. Vocatiuo o duo duæ duo. Ablatiuo a duobus duabus duobus.

¶ Nominatiuo plurali ambo <sup>ambos</sup> ambæ ambo. <sup>ambos.</sup> Genitiuo amborum ambarum amborum. Dtó ambobus ambabus ambobus. Actó ambos vel ambo ábas ambo. Vocatiuo o ambo ambæ ambo. Ablatiuo ab ábobus ambabus ambobus.

¶ Nominatiuo hoc <sup>mas.</sup> plus. Gtó pluris. Datiuo pluri. accusatiuo plus. Vtó o plus. ablató a pluri. Nominatiuo plurali plures & plura. Gtó plurium. Datiuo pluribus. accusatiuo plures & plura. Vocatiuo o plures & plura



Ablatiuo a pluribus.

<sup>la prima declinacion del pronombre.</sup>  
¶ Prima declinatio pronois.

¶ Nominatiuo ego, genitiuo mei, datiuo mihi uel mi, accusatiuo me, ablatiuo a me. Plurali nominatiuo nos, genitiuo nostrum uel nostri, datiuo nobis, accusatiuo nos, ablatiuo a nobis.

¶ Nominatiuo tu, genitiuo tui, datiuo tibi, accusatiuo te, vocatiuo o tu, ablatiuo a te. Plurali nominatiuo uos, genitiuo uestrū uel uestri, datiuo uobis, accusatiuo uos, uocatiuo o uos, ablatiuo a uobis.

¶ Genitiuo <sup>ex se</sup> sui, datiuo sibi, accusatiuo se, ablatiuo a se. Plurali genitiuo sui, dtō sibi, actō se, ablatiuo a se.

¶ Nominatiuo hic hæc hoc, genitiuo hui⁹, datiuo huic, accusatiuo hunc hanc hoc, ablatiuo ab hoc ab hac ab hoc. Plurali nominatiuo hi hæ hæc, genitiuo horū harum horum, datiuo his, accusatiuo hos has hæc, ablatiuo ab hiis.

¶ Nominatiuo <sup>esse</sup> iste ista istud, genitiuo istius, dtō isti, accusatiuo istum istā istud, ablatiuo ab isto ab ista ab isto. Plurali nominatiuo isti istæ ista, genitiuo istorū, istarū istorum, datiuo istis, accusatiuo istos istas ista, ablatiuo ab istis.

¶ Nominatiuo <sup>aquel</sup> ille illa illud, genitiuo illius, datiuo illi, accusatiuo illū illam illud, ablatiuo ab illo ab illa ab illo. Plurali nominatiuo illi illæ illa, genitiuo illorum illarum illorum, datiuo illis, accusatiuo illos illas illa, ablatiuo ab illis.

¶ Nominatiuo <sup>el mesmo</sup> ipse ipsa ipsum, genitiuo ipsius, datiuo



uo ipsi, accusatiuo ipsum ipsam ipsum, ablatiuo ab ipso ab ipsa ab ipso. Plurali nominatiuo ipsi ipsæ ipsa. genitiuo ipsorum ipsarum ipsorum. datiuo ipsis, accusatiuo ipsos ipsas ipsa, ablatiuo ab ipsis.

¶ <sup>et velle</sup> Nominatiuo is ea id, genitiuo eius, datiuo ei, accusatiuo eum eam id, ablatiuo ab eo ab ea ab eo. Plurali nominatiuo ei uel ii ex ea, genitiuo eorum earum eorum, datiuo eis uel iis, accusatiuo eos eas ea, ablatiuo ab eis uel iis.

*tercera declinacion del pronombre.*

¶ Tertia declinatio pronominis.

¶ <sup>myo.</sup> Nominatiuo meus mea meū. Vtō o mi mea meum

¶ <sup>tyro.</sup> Nominatiuo tuus tua tuum. Vocatiuo caret.

¶ <sup>supo.</sup> Nominatiuo suus sua suum. Vocatiuo caret.

¶ <sup>meſtro.</sup> Nominatiuo noster nostra nostrū. Vocatiuo o noster nostra nostrum.

¶ <sup>uestro.</sup> Nominatiuo uester uestra uestrum. Vocatiuo caret.

¶ <sup>de vestra parte.</sup> Nominatiuo hic & hæc & hoc nostras. gtō nr̄atis,

¶ <sup>de vstra parte.</sup> Nominatiuo hic & hæc & hoc uestras. gtō ur̄atis.

¶ Omnia pronomina carent uocatiuo præterq̄ nominatiuo tu. Nominatiuo meus mea meum. Nominatiuo noster nostra nostrum. Nominatiuo nostras.

¶ De noibus p. pnoīs secundā inflexis.

¶ <sup>ono</sup> <sup>ona</sup> Nominatiuo unus una unum, unus uni.

¶ <sup>malum</sup> <sup>ninguna.</sup> Nominatiuo nullus nulla nullum, nullius nulli.

¶ <sup>alguno</sup> <sup>alguna</sup> Nominatiuo ullus ulla ullum, ullius ulli.





<sup>sol.</sup>  
**N**ominatiuo solus sola solum. solius soli.  
<sup>todo.</sup>  
**N**ominatiuo totus tota totum. totius toti.  
<sup>alio.</sup>  
**N**ominatiuo alius alia aliud. alius ali.  
<sup>uno de dos</sup>  
**N**ominatiuo alter altera alterum. alterius alteri.  
<sup>qual de dos.</sup>  
**N**ominatiuo uter utra utrum. utrius utri.  
<sup>ninguno de dos</sup>  
**N**ominatiuo neuter neutra neutrum. neutrius neutri.  
**N**ominatiuo uterque utraque utrumque. iusque.  
**N**ominatiuo alteruter alterutra alterutrum. ius.  
<sup>gen. preguntado.</sup> <sup>el qual.</sup> <sup>que cosa.</sup>  
**N**ominatiuo quis uel qui quæ quod uel quid.  
 Genitiuo cuius. Datiuo cui. Accusatiuo quem quam  
 quod uel quid. Ablatiuo a quo qua quo uel qui.  
 Plurali nominatiuo qui quæ quæ. Genitiuo quorum  
 quarum quorum. Datiuo quis uel quibus. Accusatiuo  
 quos quas quæ. Ablatiuo a quis uel quibus.  
<sup>qualquiera.</sup>  
**N**ominatiuo quisque quæque quodque uel quidque.  
<sup>quien preguntando.</sup>  
**Q**uilibet. quænam. quodnam uel quidnam.  
<sup>alguno.</sup>  
**Q**uilibet. quæpiam. quodpiam uel quidpiam.  
<sup>alguno.</sup>  
**Q**uilibet. quæquam. quodquam uel quidquam.  
<sup>quien preguntando.</sup>  
**Q**uilibet. quæcunque. quodcunque uel quidcunque.  
<sup>alguno.</sup>  
**Q**uidam. quædam. quoddam. uel quiddam.  
<sup>cada uno.</sup>  
**Q**uilibet. quælibet. quodlibet uel quidlibet.  
<sup>cada uno.</sup>  
**Q**uius. quæuis. quoduis uel quiduis.  
<sup>qualquiera.</sup>  
**Q**uius. quæquæ quodquod uel quidquid.  
<sup>alguno.</sup>  
**A**liquis. aliqua. aliquod uel aliquid.  
<sup>por ventura alguno.</sup>  
**E**cquis. ecqua. ecquod uel ecquid.  
<sup>ni alguno.</sup>  
**N**equis. nequa. nequod uel nequid.  
<sup>por ventura alguno.</sup>  
**N**unquid. nunqua. nunquod uel nunquid.



<sup>qualcuno</sup>  
¶ Siquis, siqua, siquod vel siquid.

¶ Vnusquisq, vnaquæq, vnūquodq, uel vnūquidq.

<sup>primera declinacion griega</sup>  
¶ De prima græcorum declinatione. Cap. ii.



<sup>en troiano enca, llamado</sup>  
Nominatiuo hic æneas, genitiuo ænex, dati-  
tiuo ænex, accusatiuo ænean, vocatiuo o  
ænea, ablatiui ab ænea.

<sup>en troiano miches llamado</sup>  
¶ Nominatiuo hic anchises, genitiuo  
anchisæ, datiui anchise, accusatiui anchisen, vocatiui  
o anchise, ablatiui ab anchise.

<sup>caliope</sup>  
¶ Nominatiuo hæc calliope, gto calliopes, dtō callio=  
pe, actō calliopen, vtō o calliope, ablatiui a calliope.

¶ De secunda græcorum declinatione.

¶ Nominatiuo hic androgeos, genitiui androgeo, da-  
tiui androgeo, accusatiui androgeo, vocatiui o andro-  
geos ablatiui ab androgeo.

<sup>palabra</sup>  
¶ Nominatiuo hic logos, genitiui logi, datiui logo,  
accusatiui logon, vocatiui o loge vel logos, ablatiui  
a logo.

¶ Nominatiuo hoc iliō, genitiui ilii, datiui ilio, accu-  
satiui ilion, utō o iliō, ablatiui ab ilio.

<sup>tercio</sup>  
¶ Nominatiuo hic tereus, genitiui terei, uel tereos, da-  
tiui terei, accusatiui terea, vocatiui o tereu, ablatiui a  
tereo.

¶ Ntō hæc sappho, gto sapphus, dtō sappho, accusati-  
ui sappho, vocatiui o sappho, abltō a sappho.





## ¶ De tertia græcorum declinatione.

¶ Nominatiuo hic pan. g<sup>to</sup> panos. datiuo pani. accusatiuo pana. vocatiuo o pan ablatiuo a pane.

¶ Nominatiuo hæc lampas. g<sup>to</sup> lampados. dt<sup>o</sup> lampadi. act<sup>o</sup> lampada. vt<sup>o</sup> o lampas. ablt<sup>o</sup> a lampade.

¶ Nominatiuo hoc epigramma. g<sup>to</sup> epigrámatos. datiuo epigrammati. accusatiuo epigramma. vocatiuo o epigramma. ablatiuo ab epigrammate.

¶ Nominatiuo paris. g<sup>to</sup> paridis. dt<sup>o</sup> paridi. act<sup>o</sup> parida vel parin. vt<sup>o</sup> o paris <sup>in genemorian</sup> vel pari. ablt<sup>o</sup> a paride.

¶ Nominatiuo hæc genesis. g<sup>to</sup> geneleos. dt<sup>o</sup> genesi. act<sup>o</sup> genesim. vt<sup>o</sup> o genesis. ablatiuo a genesi.

¶ Nominatiuo hic abraham. g<sup>to</sup> abrahæ. dt<sup>o</sup> abrahæ. act<sup>o</sup> abraham. vt<sup>o</sup> o abraham. ablt<sup>o</sup> ab abraham.

¶ Nominatiuo hoc pascha. genitiuo paschæ. datiuo paschæ. act<sup>o</sup> pascha. vocatiuo o pascha. ablt<sup>o</sup> a pascha.

¶ Nominatiuo hic Iesus. genitiuo iesu. datiuo iesu. accusatiuo iesum. vocatiuo o iesu. ablatiuo a iesu.

¶ Nominatiuo hic bel. genitiuo belis. datiuo beli. accusatiuo belem. vocatiuo o bel. ablt<sup>o</sup> a bele.

¶ Nominatiuo hic moises. genitiuo moisi. datiuo moisi. act<sup>o</sup> moisen. vocatiuo o moises. ablatiuo a moise.



la 1ª conjugacion.

Prima coniugatio.



Mo. amas. a=  
maui. amare.  
amandi, amā=  
do, amandum

amatum amatu.

amans, amaturus. Amor.

amaris, amatus, amandus

*en latín del autista*  
Actiua voce.

*por manera de ma. trar.*

Indicatiuo modo.

*en el tpo presente.*

T. pñti. Amo amas amat.

*plur.*

amamus amatis amant.

P. *en el tpo pasado & no acabado.* impf. amabam amabas

*plur.*

amabat, amabamus ama-

batis amabant.

P. *en el tpo pasado & acabado.* pfecto. amauui amauisti

amauit, amauimus, uistis.

amauerunt vel amauere.

P. *en el tpo pasado & mas q acabado.* p. p. q. p. amauerā ras, rat.

ramus ratis rant.

Futuro, amabo, abis, abit.

amabimus bitis bunt.

*por manera de mandar*

Impatiuo modo.

Tempe pñti, ama amet.

amemus amate ament.

Futuro amato tu vel ille, a

memus ametote amanto.

*por manera de desear*

Optatiuo modo.

Té, pñti, ytinam amarem.

Prima coniugatio ex eo cognosci-  
tur quod secundam personam p-  
sentis indicatiui modi mittit in as  
z habet a productam ante re fina-  
lem infinitiui modi.

Por manera de mostrar.

Amo, yo amo.

*En el tpo pasado y no acabado.*

Amabam, yo amaba.

*En el tpo pasado y acabado.*

Amauui, yo ameé, oue amado.

*En el tpo pasado y mas q acabado.*

Amaueram, yo auia amado.

*En el tpo venidero.*

Amabo, yo amaré.

Por manera de mandar.

Ama amet, ama tu luego z ame a  
quel.

amato, tu vel ille, ama tu despues  
ame aquel.

Por manera de desear.

Utinam amarem, o si yo amasse. *Amaria, amara*





res. ret. remus. retis. rent.  
P. vtinam amauissem. ses.  
set. amauissemus. setis. set  
Futuro vtinam amem. es.  
et. amemus. etis. ent.

<sup>por manera de juntar.</sup>  
Subiunctiuo modo.

Tempe pñti. cū amem. es.  
et. amemus. etis. ent.

P. imp. cū amarem. res. ret  
amaremus. retis. rent.

P. pfec. cū amauerim. ris.  
rit. rimus. ritis. rint.

P. p. q. p. cū amauissem. ses.  
set. semus. setis. sent.

Futuro cum amauero. ris.  
rit. rimus. ritis. rint.

<sup>por manera infinita</sup>  
Infinitiuo modo.

Tempore pñti amare.

Præterito amauisse.

Futuro. amatum ire vel a=  
maturum esse.

<sup>los gerundios substantiuos.</sup>  
Gerundia substantiua. A=  
mandi amando amandū

<sup>los verbos supinos.</sup>  
Supina verba. amatum a=  
<sup>a amar</sup>  
matu.

<sup>los participios del presente.</sup>  
Participia pñtis. Amans.

Futuri. amaturus.

Utinam amauissem. o si io amara  
z ouiera z ouiesse amado.

Utinam amem. oxala yo ame.

Cū amem. porque yo ame.

amarem. yo amaria z amasse.

amauerim yo aya amado.

amauissem yo amara ouiera z ouie  
sse amado.

amauero. yo amare. aya. z ouie  
re z aya amado.

amare. amar.

amauisse. auer amado.

amatum ire vel amaturū esse que  
a o espora amar.

amandi. de amar.

amando. en amado z fiendo amado.  
amandum. a amar z ser amado.

amandus. a. um. de en. a ser am.

amans. el que ama.

amaturus. a. ũ. el que a de amar.



### Indicativus modo.

Tempore pñti amatur.

p. imperfecto amabatur.

p. perfecto, amatū est vel  
fuit.

p. p. q. pfecto, amatu erat.  
vel fuerat.

Futuro amabitur.

Imperatiuo modo.

Tempore præfenti, amē.

Futuro amator.

Optatiuo modo.

Tempe pñti ūt amaretur.

p. ūt amātū esset vī fuisset

Futuro vtinam ametur.

Subiunctiuo modo.

T. præfenti. cū ametur.

p. imperfecto cū amaret.

p. perfecto. cum amatum.  
sit vel fuerit.

p. p. q. p. cū amatum esset.  
vel fuisset.

F. cū amatū erit vel fuerit.

Infinitiuo modo.

Tempore præsenti, amari

p, amatum esse uel fuisse.

**Amatur todos aman.**

amabatur todos amauan.

amatum est vel fuit, todos amarō  
an e ouieron amado.

amatum erat todos auiã amado.

amabitur todos amaran.

ametur todos amen luego.

amator todos amen despues.

vtinā amaretur o si todos amassē

vtinā amatū esset o si todos ama-  
ran ouieran z ouiessem amado.  
vtinam ametur oxala todos amiē

vt ametur porque todos amen.

amaretur todos amarian.

amatũ sic todos ayan amado.

amatum esset todos amaran ouí  
erā z ouiesien amado.

amatum erit todos amaran aurã  
 z ouieren z ayan amado.

amarí amar todos.

amatum esse aucter amado todos.





Euturo, amatum, iri,

amatum, iri, esperar de amar todos,

Passiua voce.

Indicatiuo modo.

T. p. Amor, aris, uel, are af.  
amur, amini, antur.

amor, yo so amado.

P. ipf, amabar, aris, vel, re.  
atur, amur, amini, antur.

amabar, yo era amado.

P. pf, amatus, amata, amatum, sum vel fui.

amatus sum, yo fue, e. i. oue sido amado.

P. p. q. pfe, amatus amata amatum, eram vel fueram

amatus erā, yo auia sido amado.

Fu, amabor, eris, vel ere, if  
mur, imini, untur,

amabor, yo sere amado.

Impatiuo modo.

Tempe pñti. amare amef.  
emur, amini, entur.

amare ametur, se tu amado luego z sea aquel.

Eu, amator tu vl' ille, emur  
aminor, antor.

amator tu vel ille se tu amado despues z sea aquel.

Optatiuo modo.

T. pñti, ūt amarer, reris, vl'  
re, tur, mur, mini, entur.

Ūtinā amarer, o si yo fuesse amado.

Præterito, amatus, a, um.  
essem vel fuisssem.

Ūtinā amatus essē, o si yo fuera z ouiera z ouiesse sido amado.

Futuro, ūt amer, eris, vl' re  
etur, emur, emini, entur,

Ūtinā amer, oxala yo sea amado



## Subiunctiuo modo.

T.p.cū amer.eris. vel.re.ef  
emur.emini. entur.

P. imperfecto cum amarer.  
eris. vel ere. etur. emur. emi  
ni. entur.

P.pf. cum amatus amata.  
amatum. sim uel fuerim.

P.p.q.pf.cū amatus ama  
ta. tum. essem vel fuisssem.

Fu. cū amatus amata ama  
tum. ero uel fuero.

## Infinitiuo modo.

Tempore præsentis. amari.

P. amatum amatā amatū.  
esse uel fuisse.

F. amatū iri ul' amādū esse

## Participia.

Participiū p̄teriti. amatus  
amata amatum.

Futuri. amandus. a. um.

Ut amer. por que yo sea amado.

amarer yo seria z fuesse amado.

amatus sim. yo aya sido amado.

amatus essem. yo fuera ouiera z  
ouiesse sido amado.

amatus ero. yo fuere aore z ouie  
re z aya sido amado.

amari. ser amado.

amatum esse. auer sido amado.

amatū iri. esperar de ser amado.

amatus. ta. tū. por cosa amada.

amandus da dum. por cosa que a  
de ser amada.

## Secunda coniugatio.

**D**oceo doces do  
cui docere do  
cendi. docen  
do. docendū.  
doctum. doctu. docens.

Secunda coniugatio. ex eo cogno  
scitur quod secunda personā pre  
sētis indicatiui modi mittit in es  
z habet. e. productam ante. re. fi  
nalem infinitiui modi.





docturus. doceor. doceris.  
doctus. docendus.

Actiua voce

Indicatiuo modo.

Tempore presenti, Doceo  
doces docet. docemus do-  
cetis docent.

preterito ípfecto. Docebá  
docebas docebat. doceba-  
mus decebatis docebant.

p. pf. docui. ísti. it. cuimus  
cuiſti erunt. vel ere.

P. p. q. pf. docuerá. ras. rat  
ramus. ratis. rant.

Futuro docebo. ebis. ebit.  
ebimus. ebitis. ebunt.

Imperatiuo modo.

Tempe pñti. doce doceat.  
doceamus docete doceant

Futu. doceto tu vel ille do  
ceamus docetote docento

Optatiuo modo.

T. pñti vtiná doceré do-  
ceres doceret. docerem<sup>9</sup> do  
ceretis docerent.

P. út docuiſſem. ſes. ſet. ſe  
mus ſetis. ſent.

F. út doceá doceas doceat

Doceo. yo enſeño.

Docebam. yo enſeñaua.

Docui. yo enſeñe. e. i. oue enſeña-  
do.

Docueram. yo auia enſeñado.

Docebo. yo enſeñare.

Doce doceat. enſeña tu luego i en  
ſeñe aquel.

doceto tu vel ille. enſeña tu deſpu  
es z enſeñe aquel.

vtinam docerem. o ſi yo enſeñaſſe

vtinam docuiſſem. o ſi yo enſeña-  
ra ouiera z ouieſſe enſeñado.

vtinam doceam. oxala yo enſeñe.



doceamus, atis, ant.

Subiunctiuo modo.

Tpe pñti. cū doceā, as, at.  
doceamus, eatis, eant.

P, imperfe. cū docerē, res.  
ret, remus, retis, rent.

Ptō pfe. cū docuerim eris,  
erit, erimus, eritis, erint.

P, p, q, p, cum docuissē,  
essēs esset, emus, etis, ent.

Futuro cū docuero erit, rit  
docuerimus eritis, erint.

Infinitiuo modo.

Tempore præsenti docere  
Præterito docuisse.

Futuro doctum ire uel do  
cturum esse.

Gerundia substantiua, do  
cendi docendo docendū.

Supina uerba, doctū ctu.

Participia pñtis, docens.

Futuri, docturus.

Ult doceam, porque yo enseñe.

Docerem yo enseñaría y enseñase.

Docuerim, yo aia enseñado.

Docuissē, yo enseñara, ouiera  
y ouiesse enseñado.

Docuero, yo enseñare, aurre y ouie  
re y aia enseñado.

Docere, enseñar.

Docuisse, auer enseñado.

Doctum ire uel docturum esse, q̃  
a o espera de enseñar.

Docendi, de enseñar

Docendo, en enseñado y siēdo en.

Docēdū a enseñar y ser enseñado

Docēdus, da, dū, de en a ser ense.

Doctum a enseñar.

Docti, de ser enseñado.

Docens, el que enseña.

Docturus, ra, rū, el que a de en  
señar.

Verbo impersonali  
Indicatiuo modo.

Tépore pñti. docetur.

Ptō impfecto, docebatur.

Docetur, todos enseñan.

Docebatur, todos enseñaban.

b i





Præterito perfecto doctū  
est uel fuit.

doctū est uel fuit. todos enseñarō  
y ouieron enseñado.

P.p.q.p.doctum erat uel  
fuerat.

doctum erat.todos auian enſeña  
do.

Futuro docebitur.

docebitur.todos enseñaran.

Imperatiuo modo

Tempore pñti. doceatur.

doceatur.todos enseñen luego.  
doceto.todos enseñen despues

Futuro docetor.

Optatiuo modo.

Tempe pñti.utinā docerē

doceretur. o si todos enseñassen.

P.utinā doctū esset ul' fu=  
isset.

Utinā doctū esset.o si todos ense  
ñarē.ouierā y ouiesse enseñado.

Futuro.utinā doceatur.

utinam doceatur.oxala todos en  
señen.

Subiunctiuo modo.

Tempore pñti.cū doceat.

Cum doceatur.porque todos en  
ñen.

P.imper.cum doceretur.

Doceretur.todos enseñarian i en  
señassen.

P.p.cū doctū sit ul' fuerit.

Doctum sit uel fuerit.todos aian  
enseñado.

P.p.q.p.cum doctū esset  
uel fuisset.

Doctū esset.todos enseñaran. ouí  
cran y ouiesse enseñado.

Futuro.cum doctum erit  
uel fuerit.

Doctū erit.todos enseñarē. aurā  
y ouieren.y aian enseñado.

Infinitiuo modo.

Tempore pñti.doceri.

Doceri. enseñar todos.

P.doctum esse uel fuisse

Doctū esse.auer enseñado todos

Futuro doctum iri.

Doctū iri. esperar de enseñar to  
dos.

Passiua uoce.

Indicatiuo modo.



Tpe pſenti, doceor eris, ul' ere, etur, emur, emini, enſ.

Doceor, yo ſo enſeñado.

P. imp. docebar, aris, l' are atur, amur, mini, antur.

Docebar, yo era enſeñado.

P. perfe, doctus docta do ctum ſum uel fui.

Doctus ſu vel fui, io fue, y oue ſe do enſeñado.

P. p. q. p. doctus docta do ctum, eram uel fueram.

Doctus eram vel fueram, yo auia ſido enſeñado.

Futu, docebor, eris, ul' ere, itur, ebimur, mini, untur.

Docebor, yo ſere enſeñado.

### Imperatiuo modo.

Tempore pſæſeti, docere, doceatur doceamur doce a mini doceantur.

Docere doceatur, ſee tu enſeñado luego, y ſea aquel.

Futuro docetor tu uel ille doceamur, eminor, entor.

Docetor tu vel ille, ſe tu enſeñado deſpues, y ſea aquel.

### Optatiuo modo.

Tempore pſæſenti, utinã docerer reris, ul' rere, retur, remur, mini, rentur.

Utinam docerer, o ſi yo fueſſe enſeñado.

P. út doctus docta doctũ eſſem uel fuiſſem.

Utinam doctus eſſem, o ſi io fue- ra, ouiera y ouieſſe ſido enſeñado

Fu, út docear, aris, ul' are, atur, amur, amini, antur.

Utinam docear, oxala yo ſea enſe- ñado.

### Subiunctiuo modo.

Tempore pſæſenti cū do- cear, aris, uel re, atur, amur, mini, antur.

Cum docear, porque yo ſea enſe- ñado.

P. imp, cū docerer ris l're,

Cum docerer, yo ſeria y fueſſe en- ſeñado

b ii





etur. mur. mini. entur.

Ptō pfe. cum doctus. cta.  
doctū. sim uel fuerim.

P. p. q. p. cum doctus do=  
cta doctū esse uel fuissē

Futuro. cū doctus docta.  
doctum ero uel fuero.

Infinitiuo modo.

Tēpore præsenti doceri.

Præterito. doctum doctā  
doctum. esse uel fuisse.

Futuro. doctum iri. ul' do  
cendum esse.

Doctus sū. yo aia sido enseñado.

Doctus essem. yo fuera y ouiera.  
y ouiesse sido enseñado.

Doctus ero. yo fuere aure y ouie  
re y aia sido enseñado.

Doceri. ser enseñado.

Doctum esse. auer sido enseñado.

Doctum iri. esperar de ser enseña  
do.

### Participia.

Participium pteriti. do=  
ctus docta doctum.

Futuri. docendus da. dum

Doctus docta doctū. por cosa en  
señada.

Docendus da. dū. por cosa que a  
de ser enseñada.

### Tertia coniugatio.



Ego legis legi  
legere. legendi  
legēdo legēdū  
lectū lectu le=  
gens. lecturus. legor lege=  
ris uel legere. lectus legen=  
dus.

Actiua uoce.

Tertia coniugatio ex eo cognosci  
tur q̄ secunda personam presen  
tis indicatiui modi mittit i is. cor  
reptam. z habet e breuē ante re.  
in infinitiuo.



## Indicatiuo modo.

Tpe pñti. Lego legis legit

legimus legitis legunt.

P. imp. legebam bas .bat.

legebamus batis .bant.

P. perfe. legi isti .git. imus

istis .erunt. uel ere.

P. p. q. p. legerá .eras .erat.

eramus .eratis .erant.

Futuro. legam leges leget.

legemus legetis legent.

## Impatiuo modo.

Tempe pñti. lege legat.

legamus legite legant.

Futuro. legito tu uel ille. le

gamus legitote legunto.

## Optatiuo modo.

Tempore pñti. utinam

legeré .eres .eret. legeremus

legeretis legerent.

P. utinam legissem .isses.

isset. issemus. issetis. issét.

Futuro. utinam legam le

gas legat. legamus atis .át.

## Subiunctiuo modo.

Tempore pñti. cum le

gam legas legat. legamus.

legatis legant.

P. imp. cū legeré eres .eret.

Lego. io leio.

Legebam. io leia.

Legi. io lei. i. oue leido.

Legeram. io ania leido.

Legam. io leere.

Lege legat. lee tu luego i lea aq̃l.

Legito tu uel ille. lee tu despues  
y lea aquel.

Utinā legerem. o si io leiesse.

utinam legissem. o si io leiera. ouí  
ra y ouiesse leido.

Utinā legam. oxala io lea.

Ut legam. que o porque io lea.

Legerem. io leeria y leyesse.

b iii





eremus, eretis, erent.

P. pfe. cū legerim, eris, erit  
erimus, eritis, erint.

P. p. q. p. cū legissē, issēs,  
isset, issemus, issētis, issent.

Futuro. cū legero, eris, erit  
erimus, eritis, erint.

Infinitiuo modo.

Tempore presenti, legere.

Præterito legisse.

Futuro. lectum ire uel le-  
cturum esse.

Gerundia substantiua, le-  
gendi legendo legendum.

Gerundia adiectiua, legē-  
dus legenda legendum.

Supina uerba, lectū lectu.

Participiū pñtis, legens.

Futuri, lecturus, ra, rum.

Legerim, io aia leido.

Legissem, io leiera, ouiera, i. ou  
esse leido.

Legero, i. leiere, i. ouiere, aure, i.  
aia leido.

Legere, lecr.

Legisse auer leido.

Lectum ire uel lecturum esse,  
que a de leer.

Legendi, de leer.

Legēdo, en lciendo, i. siendo leido

Legendū, a leer, i. ser leido.

Legēdus da, dum, de en a ser le  
ido.

Legens, el que lee.

Lecturus, a, um, el que a de leer,

Verbo impersonali.

Indicatiuo modo.

Tempore pñti, legitur.

P. imperfecto, legebatur.

P. pfecto, lectū est uel fuit.

P. p. q. p. lectum erat uel fu  
erat.

Futuro, legetur.

Imperatiuo modo.

Legitur, todos leen.

Legebatur, todos leian.

Lectum est uel fuit, todos leierō  
an, i. ouieron leido.

Lectum erat uel fuerat, todos  
uian leido.

Legetur, todos lecran.



Tempore pñti. legatur.  
Futuro legitor.

Legatur.todos lean luego.  
Legitor.todos lean despues.

### Optatiuo modo.

Tempe pñti. utinā legeret.  
Præterito. utinam lectum  
esset uel fuisset.  
Futuro. utinam legatur.

Utinam legeretur. o si todos ley  
essen.  
Utinam lectum esset vel fuisset. o  
si todos leieran. ouieran. i ouies-  
sen leído.  
Utinam legatur. oxala todos leā

### Subiunctiuo modo.

Tempore pñti. cū legatur.  
P. imp. cum legeretur.  
P. perfecto. cum lectū sit  
uel fuerit.  
P. p. q. p. cum lectum esset  
uel fuisset.  
Futuro. cum lectū erit uel  
fuerit.

Uti legatur. q̄ o porq̄ todos lean  
Legeretur. todos leeria. i leiesse.  
Lectum sit vel fuerit. todos aian  
leido.

Lectum esset vel fuisset. todos lei-  
eren. ouieran. i ouiesse leído.

Lectum erit vel fuerit. todos leie-  
ren. auran. i ouieren i aian leído.

### Infinitiuo modo.

Tempore presenti legi.  
P. lectum esse uel fuisse.  
Futuro. lectum iri.

Legi leer todos.

Lectū esse vel fuisse. auer leído to-  
dos.

Lectum iri. sperar de leer todos

### Passiua uoce.

### Indicatiuo modo

T. p. legor. eris uel ere. legi-  
mur. imini. untur.

Legor io so leído.

P. imp. legebar. aris. p. are.

Legebar. io era leído.

b iiii





atur. amur. amini. antur.

P. pfe. lectus lecta lectum.  
sum uel fui.

P. p. q. p. lectus lecta lectū  
eram uel fueram.

Futuro. legar. eris. uel ere.  
etur. emur. emini. entur.

### Impatiuo modo.

Tempe pñti. legere legatur  
legamur legamini legant.  
Futuro legitor tu uel ille.  
legamur minor untor.

### Optatiuo modo.

T. p. utinā legerer. ris. P re.  
etur. emur. mini. entur.

Præterito. utinam lect<sup>9</sup> ta.  
tum esse uel fuisse.

Futuro. utinam legar aris.  
uel re. atur. amur. mini. añ.

### Subiunctiuo modo

T. p. cū legar. aris. uel are.  
atur. amur. amini. antur.

P. imp. cum legerer ris. ul<sup>r</sup>  
rere. etur. mur. mini. entur.

P. per. cum lectus lecta le-  
ctum, sim uel fuerim.

Lectus sum uel fui. io fue. e. i. ho  
ue sido leído.

Lectus eram uel fueram. io auia  
sido leído.

Legar. io fere leído.

Legere legatur. se tu leído luego  
y sea aquel.

Legitor tu uel ille. se tu leído des  
pues. y sea aquel.

Utinā legerer. o si io fuese leído.

Utinam lectus essem uel fuissen.  
o si io fuera. ouiera. i ouiesse sido  
leído.

Utinam legar. oxala io sea leído.

Cum legar. que o porque io sea  
leído.

Legerer. io sería y fuese leído.

Lectus sim uel fuerim. io aia si-  
do leído.



P.p.q.p. cum lectus lecta  
lectum, essem vel fuisssem.

Futuro cum lectus lecta le  
ctum, ero uel fuero.

Infinitiuo modo.

Tempore præsentis. legi

P. lectum lecta lectum, es  
se vel fuisse.

Futuro lectum iri vel legē  
dum esse.

Participia.

Participiū pti lectus ta tū

Futuro legendus da, dum

Lectus essem vel fuisssem. yo fue-  
ra ouiera z ouiesse sido leido.

Lectus ero vel fuero. yo fuere au  
re ouiere z aya sido leido.

Legi. ser leido.

Lectum esse vel fuisse. auer sido  
leido.

Lectum iri. esperar de ser leido.

Lectus .cta .ctū. por cosa leida.

Legendus legenda legendus.  
por cosa que a de ser leida.

Quarta coniugatio.



Vdio audis au  
diui, audire au  
diendi audien  
do audiendū.

auditū auditu, audiens au  
diturus, audior audiris au  
ditus audiendus.

Actiua voce.

Indicatiuo modo.

T.p. audio audis audit, au  
dimus auditis audiunt.

p. imp. audiebam bas bat,  
audiebamus, batis. bant.

Quarta coniugatio ex eo cogno-  
scitur quod secundā personā pntis  
indicatiui modi mittit in .is. lon-  
gam z habet .i. productā ante re.  
finalem infinitiui modi.

Audio yo oyo.

Audiebam. yo oya.





P. pfe. audiui. uisti. uir. ui- audiui. yo oy. e. i. one oydo.  
mus. uistis. erunt uel ere.

P. p. q. p. audiueram. ras. audiueram. yo auia oydo.  
rat. ramus. ratis. rant.

Futuro audiam audies. et audiam. yo oyre.  
audiemus. etis. ent.

#### Impatiuo modo.

Tempe pñti. audi audiat. audi audiat. oye tu luego z oya a  
audiamus audite audiant. quel.

Futuro. audito tu uel ille. audito tu uel ille. oye tu despues  
audiamus. auditore. unto. oya aquel.

#### Optatiuo modo.

Tempore præsenti. vtinā Etinam audirem. o si yo oyesse.  
audirem audires audiret.  
audiremus. retis. rent.

P. vtinā audiuissem. isses. Etinam audiuissem. o si yo oyera  
isset. audiuissemus. tis. ent. omiera z ouiesse oydo.

Futuro. vtinā audiam au- Etinam audiam. oxala yo oya.  
dias audiat. audiamus au-  
diatis audiant.

#### Subiunctimo modo.

P. p. cū audiam. as. at. audi Et audiam. que o por que yo oia  
amus audiatis audiant. au- irem. yo oyria z oyesse.

P. imp. cū audirem. res. ret  
audiremus. retis. rent.

P. p. cū audiuerim. ris. rit. audiuerim. yo aya oydo.  
rimus. ritis. rint.

P. p. q. p. cum audiuissem. audiuissem. yo oyera omiera z oni  
ses. set. semus. setis. sent. esse oydo.



Futuro cum audiuerō, ris  
rit, rimus, ritis, rint.

audiuerō, yo oyre aure z ouiere z  
aya oydo.

Infinitiuo modo,

Tempe pñti, audire.

audire, oyr.

Præterito audiuisse.

audiuisse, auer oydo.

Futuro auditum ire uel au  
diturum esse.

auditū ire uel auditurū esse, que  
espera de oyr.

Gerundia substatiua audi  
endi, audiendo audiēdum

audiendí, de oyr.

Supina verba, auditū, tu.

audiēdo, en oyendo z siēdo oydo.

Participia pñtis, audiens.

audiendū, a oyr z ser oydo.

Futuri auditurus.

audiēdus, a, um, de en, a ser oydo

auditum, a oyr.

auditū, de ser oydo.

Verbo impersonali.

audiens, el que oye.

auditurus, el que a de oyr.

Indicatio modo.

Tempe pñti, auditur.

auditur, todos oyen.

P. imp, audiebatur.

audiebatur, todos oyan.

P. p, auditum est vel fuit.

auditum est vel fuit, todos oyerō

P. p, q, p, auditum erat vel  
fuerat.

an z ouieron oydo.

auditum erat vel fuerat, todos a  
uían oydo.

Futuro audietur.

audietur todos oyrán.

Impatiuo modo.

Tempe pñti, audiatur.

audiatur, todos oyan luego.

Futuro auditor.

auditor todos oyan despues.

Optatiuo modo.

Tempe pñti, vtinā audiret

Vtinā audiretur, o si todos oyese  
sen.

Præterito, vtinā auditum  
esset vel fuisset.

Vtinam auditū esset vel fuisset, o  
si todos oyeran, ouieran z ouies  
sen oydo.

Futuro vtinā audiatur.

Vtinam audiatur, oxala todos o  
yan.

Subiunctiuo modo,





Tempe pñti, cum audiatur  
p .imp. cum audiretur.

P. p. cū auditū sit vñ fuerit  
p .p. q. p. cum auditum es-  
set vel fuisset.

Fu. cū auditū erit vñ fuerit  
Infinitiuo modo.

Tempore pñti audiri.  
p .auditum esse vel fuisse.  
Futuro auditum iri.

Passiua voce.

Indicatiuo modo.

Tempore pñti audior  
iris, vel. ire. itur, audimur  
audimini audiuntur.

p .imp. audiebar. ris. vñ re-  
tur. mur. mini. antur.

p .pfe. auditus audita au-  
ditum, sum vel fui.

p .p. q. p. audit⁹ audita au-  
ditum, eram vel fueram.

Futuro, audiar eris vel re-  
etur, emur, emini, entur.

Imperatiuo modo.

Tempe pñti, audire audiar  
audiamur, mini. antur.

Futuro auditor tu vel ille.  
audiamur, minor. untor.

Optatiuo modo.

Et audiatur, porque todos oyan  
Audiretur todos oyrian z oyessẽ

auditū sit, todos ayan oydo.  
auditū esset, todos oyeran ouiera  
z ouiessem oydo.

auditum erit, todos oyeren aurã  
z ouieren z ayan oydo.  
audiri oyr todos.

auditū esse auer oydo todos.  
auditum iri, esperar de oyr todos

audior yo so oydo.

audiebar yo era oydo.

auditus sum vel fui, yo fue. c. i. o.  
ue sido oydo.

auditus eram, yo auia sido oydo

audiar yo sere oydo.

audire audiat, se tu oydo luego  
z sea aquel.

auditor tu vel ille, se tu oydo des-  
pues z sea aquel.



Tpe p. vtinā audirer ris. vñ  
re. tur. mur. mini. rentur.

Utinā audirer. o si yo fuesse oydo

P. vtinā auditus audita au  
ditū. essem vel fuisssem.

Utinā auditus essem. o si yo fue-  
ra ouiera z ouiesse sido oydo.

Futuro vtinam audiar. ris  
vñ are. atur. mur. mini. anñ

vtinam audiar. oxala yo sea oydo

Subiunctiuo modo.

T. p. cū audiar. aris. vñ. ire.  
atur. amur. mini. antur.

Cū audiar. por que yo sea oydo.

P. impf. cū audirer. ris. vel  
re. etur. emur. emini. entur

Audirer. yo seria z fuesse oydo.

P. pfe. cum auditus audita  
auditum. sim vel fuerim.

Auditus sum. yo aia sido oydo.

P. p. q. p. cū auditus audi-  
ta auditū. essem vñ fuissē.

Auditus essem. yo fuera ouiera  
z ouiesse sido oydo.

Futuro. auditus audita au  
ditum. ero vel fuero.

Auditus ero. yo fuere aure z ouie-  
ra z aya sido oydo.

Infinitiuo modo.

Tempore præsentī audiri.

Audiri. ser oydo.

P. auditū auditā auditum  
esse vel fuisse.

Auditum esse. auer sido oido.

Futuro auditū iri vñ audi-  
endum esse.

Auditum iri. esperar de ser oido.

Participia.

Participium pteriti audi-  
tus audita auditum.

Auditus. ta. tū. por cosa oida.

Futuri audiēdus. da. dum

Audiēdus da. dum. por cosa que  
a de ser oida.

De formationibus ver-  
borum regulariū. Ca. yi.







Mo doceo lego audio. nō formant̃ aliunde  
quin potius alia tempora formant̃ ab eis.  
Amabam docebam. formant̃ a sc̃da p̃sona  
singulari pr̃sentis indicatiui modi ablata  
s. & addita bam.

Legebam audiebā. formantur a p̃ma p̃sona singulari p̃-  
sentis indicatiui. o. mutata in. e. & addita bam. p̃ter eo  
is. quod mittit. ibam. & queo quis quibam.

Amaui docui legi audiui. non formantur aliunde qui  
potius reliqua sex tempora quæ circumloquimur i vo-  
ce passiuā formantur ab eis.

Amaueram docueram legeram audiueram. formantur  
a p̃ma p̃sona singulari p̃teriti perfecti indicatiui modi  
i. mutata in. e. & addita ram.

Amabo docebo formant̃ a secunda persona singulari  
p̃sentis indicatiui modi ablata. s. & addita bo.

Legam audiam. formantur a prima persona singulari  
p̃sentis indicatiui modi. o. mutata in. am. pr̃terq̃ eo  
is ibo. queo quis quibo.

De formatione imperatiui.



Ma doce audi. formant̃ a secunda persona  
singulari p̃sentis indicatiui modi ablata s.

Lege format̃ a sc̃da persona p̃ntis i dicatiui  
modi. is. mutata i. e. dicimus tñ dic duc fac  
p dice duce face. & eodem modo de cōpositis ab illis.

Amet doceat legat audiat. similia sunt tertix personæ  
singulari futuri optatiui modi.

Amemus doceamus legamus audiamus. similia sūt p̃-  
mæ personæ plurali futuri optatiui modi.



Amate. docete. legite. audite. formantur a tertia persona singulari presentis indicativi modi. addita, e.

Ament. doceant. legant. audiant. similia sunt tertiae personae plurali futuri optativi modi.

Amato. doceto. legito. audito. formantur a tertia persona presentis indicativi modi addita, o.

Amemus. doceamus. legamus. audiamus. similia sunt primae personae plurali futuri optativi modi.

Amatote. docetote. legitote. auditote. formantur a tertia persona singulari eiusdem futuri addita, te.

Amato. doceto. legito. audiuto. formantur a tertia persona plurali presentis indicativi modi addita, o.

De formatione optativi.



Tinam amarē. docerem. legerem. audirem. formantur a secunda persona singulari praesentis imperativi modi addita, rem.

Amavissim. docuissim. legissim. audiuissem. formantur a prima persona singulari praeteriti perfecti indicativi modi addita, s. & sem.

Amem. formatur a prima persona presentis indicativi modi, o. mutata in, em. Doceam legā audiā formantur a prima persona presentis indicativi modi, o. mutata in, am.

De formatione subiunctivi.



Mem. doceam. legam. audiam. eodem modo formantur quo futurum optativi modi.

Amarē. docerē. legerē. audirē. eodem modo formantur quo praesens optativi modi.

Amaverim. docuerim. legerim. audiuerim. formantur a prima persona singulari praeteriti perfecti indicativi



modi.i.finali mutata in.e.& addita.rem.

Amauissē docuissē legissē audiuiissē. eodē modo formantur quo prāteritū optatiui modi.

Amauero docuero legero audiuerō. formantur a prāterito perfectō indicatiui modi.i.finali mutata in e.& addita.ro.

#### De formatione infinitiui.



Mare docere legere audire. formant a secūda persona singulari prāsentis imperatiui modi addita.re. *aliter s.*

Amauisse docuisse legisse audiuisse. formantur a pteriti perfecti pma psona singulari addita.s.se.

De formatiōe gerundiorū supinorū & picipiorū.  
Amandi amando amandum. Docendi docendo docēdum. Legendi legendo legendum. Audiendi audiendū audiendum. formantur a genitiuo singulari picipii pſentis.tis mutata in .di.do.dum.

Amatum amatu.doctum doctu.lectum lectu. auditū auditu.non habent unde formari possint.

Amans docēs legēs audiēs. formant a pma psona pteriti impfecti indicatiui modi.bam.finali mutata in.ns.

Amaturus docturus lecturus auditorus. formantur ab vltimo supino addita.rus.

Amatus doctus lectus auditus. formantur ab vltimo supino addita.s.littera.

Amandus docendus legendus audiendus. formantur a genitiuo singulari participii prāsentis.tis.finali mutata in.dus.da.dum.

#### De formatione indicatiui vocis passiue.





Mor.doceor.legor.audior.formantur ab eadē p̄ma p̄sona singulari præsēntis indicatiui modi actiue uocis addita. r.

Amabar docebar legebar audiebar. formātur a p̄ma persona singulari p̄teriti imp̄fecti idicatiui modi uocis actiue. m. mutata in. r.

Amabor docebor. formant a p̄ma p̄sona singlari eiusdem futuri indicatiui modi actiue uocis. addita. r.

Legar audiar. formantur a prima p̄sona singulari eiusdem futuri. m. mutata in. r.

De formatione imperatiui modi.

*secunda*



Mare docere legere audire. formant a p̄ma p̄sona singulari præsēntis imperatiui modi actiue uocis. addita re.

Ametur doceatur. legatur. audiaſ. ſimilia ſunt tertiæ p̄sonæ singulari futuri optatiui.

Amemur doceamur legamur audiamur. ſimilia ſunt primæ perſonæ plurali futuri optatiui.

Amamini docemini legimini audimini. formant a ſecunda p̄sona plurali præsēntis imperatiui modi actiue uocis te. mutata in mini.

Amentur doceantur legantur audiantur. ſimilia ſunt tertiæ p̄sonæ plurali futuri optatiui.

Amator docetor legitor auditor. formantur a tertia p̄sona singulari futuri eiusdem impatiui modi addita. r

Amemur doceamur legamur audiamur. ſilia ſūt p̄me perſonæ plurali futuri optatiui.

Amaminor doceminor legiminor audiminor. formātur a ſecunda p̄sona plurali futuri eiusedē impatiui mo

c i





di actiue uocis. tote mutata in minor.

Amantor docentor legūtor audiuntor. formātur a ter-  
tia psona futuri eiusdē impatiui modi actiue uocis ad-  
dita, r.

De formatione optatiui modi.



Marer docerer legerer audirer. formantur  
a pma psona singulari præsētis eiusdē op-  
tatiui modi actiue uocis. m. mutata in. r.  
Amer docear legar audiar. formāf a pma p-  
sona singulari futuri eiusdē optatiui modi actiue uo-  
cis. m. mutata in. r.

De formatione subiunctiui.

Amer docear legar audiar. eodem modo formāf quo  
futurum optatiui modi passiue uocis.

Amarer docerer legerer audirer. eodem modo formāf  
quo præsens <sup>optatiui</sup> imperatiui modi passiue uocis.

De formatione infinitiui modi.



Mari doceri audiri. formātur a p̄senti infi-  
nitiui modi actiue uocis. re. mutata in ri.  
Legi formatur ab eodem ifinitiuo actiue  
uocis. ere. mutata in. i.

Futurum infinitiui modi circūloquimur per p̄mū su-  
pinum & hoc uerbū ire in uoce actiua: & iri in passiuā  
Circūloquia uocis passiue non formant. Sed circūlo-  
quimur ea per participiū præteriti tēporis passiue uo-  
cis: & hoc uerbū sum es fui.

Verbū ipsonale simile est terciis psonis singularis nu-  
meri passiue uocis: nisi quod in circūloquiis p̄ticipiū  
est quasi substantium in genere neutro.



Sunt quedam uerba: que non sequuntur analogia neque formatione uerborum regularium: quedam rursus que deficiunt certis temporibus numeris et personis: quarum usus est: hoc loco illa commodissime de bere possunt: ut in primis hoc uerbum sum est finis: cuius tanta irregularitas est: ut praeteritum perfectum indicatiui et sex temporum que ab eo formantur: nihil habeat simile simi uerbi positioni. Illud quoque notandum: secundam personam imperatiui esse non sibi: sed esse ut *uigili* in bucol. huc ades o formose puer. idem in eadem opere. huc ades o melibee.

## De uerbis irregularibus & defectiuis. Capitulum. vii.

Vm. es. fui. esse. ens. futurus.

Indicatiuo modo.

T. pñti. Sum. es. est. sumus. estis. sunt.

P. imp. Eram. eras. erat. eramus. eratis. erat.

P. pfecto. fui. fuisti. fuit. fuimus. istis. erunt uel. ere.

P. p. q. pfe. fueram. ras. rat. fueramus. fueratis. fuerant.

Futuro. ero. eris. erit. erimus. eritis. erunt.

Imperatiuo modo.

Tempore praesenti. es. lit. simus. este. sint.

Futuro esto tu uel ille. simus. estote. sunt.

Optatiuo modo.

Tépoze pñti. utinā essem. esses. esset. essemus. etis. essēt.

P. utinā fuisset. fuisset. fuisset. fuisset. fetis. sent.

Futuro. utinā sum. sis. sit. simus. sitis. sint.

Subiunctiuo modo.

Tépoze pñti. cum sim. sis. sit. simus. sitis. sint.

P. impfe. cum esses. esset. essemus. essetis. essent.

P. perfe. cū fuerim. fueris. fuerit. fuerimus. eritis. erint.

P. p. p. pfe. cū fuisset. fuisset. fuisset. fuisset. etis. ent.

Futuro cum fuero. fueris. fuerit. fuerimus. eritis. erint.

Infinitiuo modo.

Tempore praesenti. esse.

Præterito. fuisse.

Futuro fore uel futurum esse.



Ero fers tui. ferre ferendi ferendo ferendū latum. latu. ferens. laturus. feror. ferris uel ferre. latus. ferendus.

c ii

*Pro fore. hoc est alterum ex uerbis irregularibus: quod cum ad tertiam coniugationem sit reductum. pro eo qd esse debuit feris in secunda persona singulari praesentis indicatiui dissimulante causam. huiusmodi fecimus pro eo qd ferit in tertia persona singulari praesentis pro eo qd feritis in secunda persona pluralis. fertis.*



## Indicatio modo.

**Tépore pñti.** Fero fers fert. ferimus fertis ferunt.

## Imperatio modo.

**Tépore pñti.** Fer ferat. feramus ferte ferant.

**Futuro ferto** tu uel ille. feramus fertote ferunto.

## Optatio modo.

**Tpē pñti.** utinā ferre ferres ferret. ferremus. retis. rent.

## Subiunctio modo.

**Præterito imp.** cū ferre ferres ferret. ferremus. retis. rēt

## Infinitiuo modo.

**Tempore præfenti ferre.**

## Passiua uoce. Indicatio modo.

**Tépore præfenti.** Feror ferris uel ferre fertur. ferimur ferimini feruntur.

## Imperatio modo.

**Tpē pñti ferre feratur.** feramur feramini ferantur.

**Futuro fertor** tu uel ille. feramur feriminor feruntor.

## Optatio modo.

**Tpē pñti utinā ferre ferres uel. re. remur. mini. rētur.**

## Subiunctio modo.

**Præterito ipf.** cū ferre ferres. ul. re. remur. mini. rētur.

## Infinitiuo modo.

**Tempore pñti ferri.** Alia tépora declinātur. per proportionem tertiæ coniugationis.



Olo uis uolui. uelle uolendi uolēdo uolēdum. uolitur uolitu. uolens uoliturus.

## Indicatio modo.

**Tempore pñti.** Volo uis uult. uolumus uultis uolūt.

olo. uis. uult. uolumus. uultis. pro uolēs. uolēt. uolumus. uolūtis.



23

Imperatiuo quo caret: quem supplem<sup>9</sup> ex futuro optatiui ab illi<sup>9</sup> composito nolo: dicim<sup>9</sup> in presenti noli. nolite. in futuro nolito. nolitote ex proportionē quartę coniugationis. Diomedes tamē in instanti imperatiui in secūda psona fac. velle dicit. et totū pluralem ponit. velim<sup>9</sup>. velitis. velint. et in futuro velito. velut. velint<sup>9</sup>. velutote. velint. Horati<sup>9</sup>. modo velis: quę tua virtus expugnabit. he est.

**Impatiuo modo caret: sed ab eo cōpositū nolo habet i  
præsenti noli nolite. In futuro nolito nolitote.**

**Optatiuo modo.**

**Tpē pñti. utinā uellē uelles uellet. uellemus. etis. ent.**

**Futuro utinā uelim uelis uelit. uelimus uelitis uelint.**

**Subiunctiuo modo.**

**Tēpore pñti. cū uelim uelis uelit. uelimus uelitis uelit.**

**P. imp. cum uellem uelles uellet. uellemus. etis. ent.**

**Infinitiuo modo.**

**Tēpore pñti. uelle.**

**Alia tēpora formant<sup>r</sup> p**

**proportionem tertię coniugationis.**

**De uerbis defectiuis.**

**E**s est p eo quod edis edit in secūda & terciā psona singularis indicatiui modi. Essem esses esset. essem<sup>9</sup> es setis essent. in pñti optatiui: & in pñtito imperfecto subiunctiu. esse in præsenti infinitiu. Estur in præsēti indicatiui modi uocis passiue, quę deficiunt: supplētur ab hoc uerbo edo edis.

**F**orem fores foret forent. p essem esses esset esset. In pñti optatiui modi. & in pñtito imperfecto subiunctiuui reperitur. & fore pro futurum esse. In futuro infinitiu. In aliis locis deficit.

**A**io ais ait aiunt. in præsenti indicatiui modi. Aiebam aiebas aiebat. aiebamus aiebatis aiebant. In prætérito imperfecto eiusdem modi. Ai in secūda psona singulari pñtis indicatiui modi. Aiens in pñticipio pñtis.

**I**nquio uel inquam. inquis inquit. iquiunt in pñti indicatiui. Inquisti in secūda psona pñtiti pñcti eiusdē indicatiui. Inquiat i terciā singulari futuri eiusdem in-

In futuro optatiui et. in presenti subiunctiuui pro eo qd uolā dicimus uelim uelis uelit. quāq; Cicero in secūdo de natūra deorū dixit: quo fūctius id quod docere uolum<sup>9</sup> intellegi possit. uelimus pro uelim<sup>9</sup> scrip sit.

Phocas: caret hoc uerbum dicit gerūds su pñtis et pñticipiis. sed quia utunt<sup>r</sup> illis immo res ideo posui.

*imperatiui*





dicatiui modi. Inque in secūda persona singulari præsentis impatiui modi. aliis in locis deficit.

Quælo quæsumus. in p̄mis p̄sonis utriusq; numeri p̄sentis indicatiui modi reperitur in usu.

Infit p̄ inquit & ouat in terciis p̄sonis singularibus p̄sentis indicatiui modi reperiuntur.

Faxo faxis faxit. faximus faxitis faxint. In futuro tantum indicatiui modi.

Ausim in p̄ma p̄sona singularis futuri indicatiui tantū

Cedo p̄ dic. & cedite pro dicite in secundis p̄sonis tantum utriusq; numeri impatiui modi.

Salue saluete saluere. Aue auete auere. in eiusdem secūdis p̄sonis impatiui: & in præsentis infinitiui.

Odi odisti. noui nouisti. coepi coepisti. memini meministi. in uoce tantum habent p̄teritū p̄fectū indicatiui & sex temporū quæ formātur ab eo: significationē uero etiam omniū aliorum temporum.

Præterito & temporibus quæ ab eo formantur carent furio. is. infaniui. fero tuli. ferio percussi. tollo substuli quatio. is. glisco is. cū uerbis quæ dicūtur inchoatiua.

De primis puerorum p̄exercitamentis. Capitulum octauum.



Artes orōnis octo sūt. <sup>nomibz</sup> Nomē. <sup>pronome</sup> Pronomē. <sup>uerbo</sup> Verbū. <sup>participio</sup> Participium. <sup>prepositio</sup> Præpositio. <sup>aduerbio</sup> Aduerbiū. <sup>intersecion</sup> Interiectio. <sup>coniunction</sup> Coniunctio.

Quattuor ex his declinant. <sup>quattro de ceteris se declinant</sup> Nomē Pronomen. Verbum. Participium. Quattuor non declinant. <sup>non declinant</sup> Præpositio. Aduerbiū. Interiectio. Coniunctio.

<sup>non significat</sup> Nomen est quod declinatur p̄ casus & non significat.

Post simplices nomina et casus participii pronominis uerbis declinatione sequitur opera pueri adhibenda est. ut incipiat partes dignoscere non quide adhuc erant admodum: sed quibus illa etas capere potest: acinde quomodo in se se construunt: ut iam incipiat quasi dequisitione quasdam habere. eorum que postea enodatis tradenda sunt. Dicit igitur in primis p̄ octo sunt orationis partes: quas enumerat: sed non mirer postea cū dixerim. gerundia et supina alias esse orationis partes ab octo superioribus: quodq; hinc tertio dictum sumus alios posuisse tres tantum ut aristoteles et theophrastus. alios quattuor ut stoici. alios dixisse decem ab aliis et appellatione a nomine. alios adiecit assensionem attentionemq; sed nihil necesse est p̄nerie tenebimus: tanta ueluti citior uarietate fore. satisq; illi fuerit octo orationis partes distinguere: qui numerus. primū aristoteli ex grecis: deinde p̄lemon ex latinis placuit: quod tunc om̄s grammatici recte et latius secuti sunt. Ita tamen q̄ greci intersecionem parte. aduerbiū esse dixerunt. latini interiectioem ab aduerbio separant. Articulus uero quia latinus sermo non agnoscit: ad pronomē referunt. Itaq; utriusq; omnino partes octo esse dicunt.



cum tempore, ut hæc musa musæ.

<sup>illud. su.</sup> <sup>el que se pone en lugar de nombre proprio.</sup>  
**Pronomé** est: quod ponitur loco nominis proprii: ut  
 ego, tu, ille, & sunt illa quindecim tantum.

<sup>illud. su.</sup>  
**Verbum** est quod declinatur p modos & tempora sine casu, ut amo amas amaui amare.

<sup>illud. su.</sup> <sup>p descendit super de verbo.</sup>  
**Participiū** est qd declinatur p casus cū tēpore: & derivatur a uerbo semper, ut amans amaturus.

<sup>illa. su.</sup> <sup>la q se pone antes del nōbre por aposicion.</sup>  
**Præpositio** est quæ pponit nomini p appositionē & aliis etiam partibus per compositionē, ut ad eo ad eum.

<sup>illud. su.</sup> <sup>la q amañdo al uerbo / o al nombre / o al participio.</sup>  
**Adverbiū** est qd additur uerbo nomini aut pticipio: significatōne eius auget, aut minuit, aut mutat, ut ualde amat, minus amat, non amat, satis doctus.

<sup>illa. su.</sup> <sup>la q significa algun affecto del animo.</sup>  
**Interiectio** est quæ aliquem mentis affectū significat uoce incognita, ut hei mihi, heu me.

<sup>illa. su.</sup> <sup>la q conyuga diuersas partes de la oracion.</sup>  
**Coniunctio** est quæ diuersas ptes orōis coniungit, ut pompeius & cæsar, amat & docet.

**Genera nominū** p nominū & pticipiorū quicq sūt.  
 Masculinū quod declinat cum hic, ut hic dominus.  
 Fœmininū qd declinat cum hæc, ut hæc musa.  
 Neutrum qd declinatur cū hoc, ut hoc templum.  
 Cōmune duū qd declinat cū hic & hæc, ut hic & hæc hō  
 Cōmune triū quod declinatur cum hic & hæc & hoc, ut hic & hæc & hoc amans.

**Numeri** noīm pnoīm uerborū & pticipiorū duo sūt  
 Singularis qui de uno tantum loquitur.  
 Pluralis qui de pluribus loquitur.

**Casus** nominū p nominū & participiorū septē sunt.  
 Nominatiuus. Genitiuus. Datiuus, Accusatiuus. Vocatiuus. Ablatiuus. Effectiuius.



**D**Declinationes nominū ad quas etiam reducitur participiorū declinatio: quicq̃ sunt. Prima quæ <sup>que habet</sup> mittit genitiuū in .x. diphthogō. ut hæc musa musæ. Secūda que mittit genitiuū in .i. ut hic dñs dñi. Tertia quæ mittit genitiuū in is. ut hic sermo s̃monis. Quarta quæ mittit genitiuum in us. ut hic sensus sensus. Quinta quæ mittit genitiuum in ei. ut hic dies diei.

**D**Declinationes p̃nominū quattuor sunt. Prima quæ mittit genitiuum in .i. ut ego mei. tu tui. sui. Secūda quæ mittit genitiuum i ius. ut ille illius. iste isti. Tertia ad p̃mam & secūda noīs declinationē refertur. ut meus mea meum. tuus tua tuum. Quarta ad tertiā nominis declinationem refertur. ut nostras nostratis. uestras uestratis.

**C**oiugationes uerborū quattuor sunt. prima quæ habet. a. <sup>menor</sup> p̃ductā ante re. in infinitiuo. ut amo amas amare. Secūda quæ habet. e. <sup>menor</sup> p̃ductā ante re. in infinitiuo. ut doceo doces docere. Tertia que habet. e. <sup>breue</sup> correptā añ re. i infinitiuo. ut lego legis legere. Quarta quæ habet i. <sup>menor</sup> p̃ductā ante re. in infinitiuo. ut audio. is. ire.

**V**oces uerborū tres sunt. Actiua. ut amo amas. Imperfonalis. ut amatur. Passiua. ut amor amaris.

**M**odi uerborū quicq̃ sunt. Indicatiuus. Imperatiuus. <sup>los modos de los verbos.</sup> Optatiuus. Subiunctiuus. Infinitiuus.

**T**ēpora uerborū quinq̃ sunt. <sup>los tiempos de los verbos son cinco.</sup> Præsens. p̃teritū impfctū. p̃teritū p̃fectū. p̃teritū plusq̃p̃fectū & futurum.

**T**ēpora p̃cipiorū tria sunt. præses. ut amans. præteritū. ut amatus. futurum. ut amaturus. uel amandus.

**P**ersonæ nominū p̃nominum & uerborum tres sūt.



Prima, ut ego amo. Secunda, ut tu amas. Tertia, ut ille amat, Virgilius docet.

Omnis nominatiuus est tertiæ personæ præterq̃ ego quod est primæ, & tu quod est secundæ, & omnes uocatiuos qui sunt secundæ personæ.

Nomen substantiuū est qđ declinat per unū articulū, uel per duos tātū, ut hic dñs, hic & hæc hō. Adiectiuū qđ declinatur p tres articulos uel p tres diuersas terminationes, ut hic & hæc & hoc foelix, bonus bona bonū

Relatiuum est qđ <sup>representa</sup> refert aliquod antecedēs, Antecedēs uero est, quod <sup>es representado</sup> refertur ab aliquo relatiuo.

Adiectiuum & substantiuum in tribus conueniunt, in genere numero & casu, ut uir bonus.

Relatiuum & antecedens in tribus cōueniunt, in genere numero & psona, ut ego amo qui doceo.

Nominatiuus & uerbum in duobus conueniūt, in numero & in psona, ut ego amo, tu doces.

Omne uerbū actiuū <sup>do q̃ significat accipere</sup> uel actioem significās <sup>demanda</sup> exigit ante se nominatiuū <sup>por la persona q̃ haze</sup> p persona agentis, & accusatiuū uel aliū casum pro persona patienti.

Omne uerbum passiuum uel passionē significans exigit nominatiuū p psona patienti, & ablatiuū cum præpositione, a, uel ab, pro persona agentis.

Gerundia supina & participia exigit post se casū quo <sup>denomina despus de si el caso</sup> construitur uerbum a quo descendunt.

Præpositiones accusatiuo deseruientes sunt, Ad apud <sup>con q̃ se ordena el verbo</sup> ante, aduersus, aduersum, <sup>del qual descendunt</sup> cis, citra, circa, circiter

contra, erga, extra, inter, intra, infra, iuxta, per propter prope, propius, proxime, p̃die, procul, post, præter, pe





**P**repositiones ablatiuo deferuietes sunt. A. ab. abs.  
<sup>firi.</sup> cori. <sup>de ante.</sup> de. <sup>afcondias.</sup> ex. <sup>de.</sup> pro. <sup>ante.</sup> pra. <sup>ante.</sup> palam. <sup>firi.</sup> sine.  
<sup>nafsa.</sup> tenus, quæ aliquando genitiuo iungitur,

**In, sub, super, subter.** Prepositiones aliqñdo gemitō definitiōis. p̄dic. ten.

Nominatiuus semper regitur a uerbo expresso ul' sub  
intellecto in ratione suppositi.

**D**atius plerumq; regitur a verbo ex ui acquisitionis. nō  
ex eo qd nōbre per specialē significatōem.  
 nūq; uero a nomine ex speciali significatiōe.

Accusatiuus plerumq; regitur a uerbo ex vi transitiōis  
uel a parte ante ex natura infinitiui: uel mediante prae-

posi<sup>et niger oculos</sup>ti<sup>et capiti meo et nati</sup>ti<sup>et niger oculos</sup>one. nō ūq̃ et iā a nō ie adiectiuo. uel uerbo uel  
a participio. ex ui synecdoches.  
*por fueron de la figura synecdoche.*

Vocatiuus semper regitur a uerbo secundæ psonæ imperatiui modi in ratione suppositi.

**A**blatiuus plarumq; regit a uerbo mediãte ppositiõe  
abocis de la special pgnification de nostre uerbo.  
 nonnũquã ex specialis nois uel uerbi significatione.

**Effectivus** plerumq; regit a verbo vel participio ex ui iñ  
 pos. fuerit a instrumento conq; alioq; facit abect. por fuerit a comparacione.  
 Instrumētū qū aliquūq; facit aliq; ex ui comparacionis: ali

quando ponitur absolute.

**Liber secundus de genere & declinatione**

borum.

quod dñs ut ait saluator dicit in cruce hoc est: heli boh imma[bi]litate[m] quod  
 dñs meo[m] quid dereliquisti me? tu es septuaginta[m] interpret[is] uerbi  
 me vocatur exp[re]ssit dicitur. deus de[us] meus super me. quare me dereliqui  
 dereliqui quod in iherosolima[m] et in iherosolima[m]

in affirmare etiam si interpretatur: si non erat in illis ipse verborum significatus. Illius  
verbi subintelligendum esse: a quo vocatus est hepar. Quale est illud ad mirra capi-  
um. Quod interpretatur: puella vocata est domus illa cum interpretatur: tibi domus  
tibi quod erat intelligitur in eo quod dicitur puella. Intra nec enim saluator noster in-  
tra. Quod erat ut tempus et locus.

©Biblioteca Nacional de Colombia



[illegible]

Caput primum de Genere nominum.



Oemina masq; genus nullo monstrante

reponūt.

Mascula funto tibi quasi mascula, foemine

и т.д.

Sit quasi foemineum. mars est pro teste. uenuscop.

Nota que ex ipsa veri significatione ad mare et ad terras pertinet: communia  
sunt. Quia concernit, ut hic et hec pauper. homo. iustus.

Est duplici genere recipit quod sexus uterq.

illud nomen. f. generu. i. ultra duo illa genera iungis neutro. Nomina preterea  
 Ea quae preterea ad dativum hanc iungis quod neutro

hic aphs. quintus. sextus. septēber.

Menses cum fluuiis sexu distingue uirili.

Arboris est nomen mulibres sed excipiatur.

carca mata. acrobuche

Hic rubus & dumus foliis oleant annatus. altitudine  
specie de robac. culm. u.

Neutra filer <sup>robie.</sup> robur: cum <sup>dobro.</sup> subere iunge <sup>bozine</sup> laburnum. <sup>rubras</sup>

ut saipos. pathmos. ut cetauri. pistris. ut iustos. abi. omnich.  
chios. iustos. argo. dos. fignos. threstes.

*Utrula cinerea maris, cum q̃ uide po*

Fœminei generis sunt causa significati.

Dictio non nomen: pro nomine sit tibi neutra.

Q. nota huterarum graece et latine generis sunt neut. et hoc quia graece gra-  
mata dicuntur latine vero elementum hoc alpha. beta. gamma. a. b. c. d.

¶ Neutras pone notas seu græcas siue latinas.

culmij aut femerij generis: cū expmūtār aut cū supmūtār. nā illi

**O**men quod sit in .a. finitū dic muliebre.

A l'ameril<sup>diente.</sup> e greguer<sup>efermano</sup> scriba l'ayf<sup>cogremido</sup>

Accedut marib' popa ueter. ichba. laulit.

quod reliquum est: quodq; sub nulla ex illis regulis continetur: per ter-

q nota terminata in a. generis sunt femine. ut hec mufa hec tab  
tuna. & continentur punda generis masculini. popa cum pro dante p

neris esse masculini phoca testat. Dixit autem papa venter alludens  
illi tunc omiso papa venter. nam pro pingui generis esset femerini

Scriba lampra. scurra. lxxa. quia nota sunt officiorum ad solos mares pertinentia: ideo sub

ponitur.

©Biblioteca Nacional de Colombia



Adria sine pro maris sine pro finis maris quod uulgo golpho de aqua semper masculinum reperitur. Lucanus in. 8. Donat iorio bal  
 adria pro maris sine pro finis maris quod uulgo golpho de aqua semper masculinum reperitur. Lucanus in. 8. Donat iorio bal  
 adria pro maris sine pro finis maris quod uulgo golpho de aqua semper masculinum reperitur. Lucanus in. 8. Donat iorio bal

**Scurrax cum lyxa, si nus adria, uacua panfa,**  
**Vernaq cum marubula caculacq agrippaq iungis.**  
 Scurrax cum lyxa, si nus adria, uacua panfa, Vernaq cum marubula caculacq agrippaq iungis.

**Et qd ab .es. græco constat uenisse latinum.**  
 Et qd ab .es. græco constat uenisse latinum.

**Cuius foemineum plerumq fit in tria uel tis.**  
 Cuius foemineum plerumq fit in tria uel tis.

**Quod declinatum dat tertia, dicito neutrum.**  
 Quod declinatum dat tertia, dicito neutrum.

**Compositum a uerbis esto comune duobus.**  
 Compositum a uerbis esto comune duobus.

**Neutrum nomen in .e muliebria sint tibi græca.**  
 Neutrum nomen in .e muliebria sint tibi græca.

**Vnum nomen in .i. sed neutrum ponito gummi.**  
 Vnum nomen in .i. sed neutrum ponito gummi.

**CO finita dabis maribus uelut vno gemma.**  
 CO finita dabis maribus uelut vno gemma.

**Feemineis iunges per .io. nec habentia corpus.**  
 Feemineis iunges per .io. nec habentia corpus.

**Additur his caro. cœnatio portio uel quod**  
 Additur his caro. cœnatio portio uel quod

**Definit in .do. go. famen hæc sunt masculia predo**  
 Definit in .do. go. famen hæc sunt masculia predo

**Ordo. pedo. comedo. spado. udo. cardoq. cerdo.**  
 Ordo. pedo. comedo. spado. udo. cardoq. cerdo.

**Cudo & harpago. mango. ligo subiciantur.**  
 Cudo & harpago. mango. ligo subiciantur.

**Ad duo cõmunis homo. nemo. iunge latronem.**  
 Ad duo cõmunis homo. nemo. iunge latronem.

**Est cõmune trium presto: quod: sum: cõmitatur.**  
 Est cõmune trium presto: quod: sum: cõmitatur.

**Neutrum nomen in .u. cornu est p teste geluq.**  
 Neutrum nomen in .u. cornu est p teste geluq.

**C. d. neutra dabis, reperis tamen hæc quoq raro.**  
 C. d. neutra dabis, reperis tamen hæc quoq raro.

**Al. neutrum pones tamen hic sal debet habere.**  
 Al. neutrum pones tamen hic sal debet habere.

**Et duo sunt neutris cum melle fel annumeranda.**  
 Et duo sunt neutris cum melle fel annumeranda.

**©Biblioteca Nacional de Colombia**  
 ©Biblioteca Nacional de Colombia



Dicit etiam quod hoc nomen nihil atque etiam ab eo ablatum nihil generis sunt neutri. Nam pugil et pugil communia  
 sunt duobus generibus ex ratione significationis. et si phocas et priscianus pugilem sub genere masculino posse  
 vult. Terentius in eumacho. Si quia pater et puerulo pugilem esse auiunt. Nam et feminas pugillat et  
 xerxer solitas inueniunt ostendit in secunda satyra. Lucanus puice comedit colophia puice. Et in sexta  
 spice quo flemmit mostratos perferat utus. et quato galee curretur pondere.

**N**il nihil est neutrum. Vigil & pugil esto duorum

**S**olus in. ol. est solphic consul dicitur esse.

Sed tamen ad duo sunt cōmunia presul & exul.

**Sit cōmune trium tibi nequam, nec uariatur.**  
*1. Cetera: ceteris sunt neutri ut hoc reonim. por el cielo / o por tem*

**¶** Vm neutris iunges, exemplo sit tibi templum.

Græcum nomen in, in, & in, an, lit temp, & est mas

¶ En dabitur neutris. <sup>empeyne.</sup> Sed sunt mascula lichen.

rynon. bago. bago. francolin prime / o pen sacerdote.  
 Pen solen atouyen atagen. cum pectine. flamen.

la red en q̄. Dicit etiam q̄ ab hoc uerbo cano. canis. composita. sicut  
pascit eluino. quia omnia mittuntur femeriniū per. a. ut huc tubicon.

Adde nihil in quod tanto competant ut nomen  
Nomen in eo quod tibi sita maribus: repor

¶ Nomen in, on, græcum tibi sit, manibus, reper.  
on instrumento      on de testidura      in addenda, et numeranda  
 inuico:      si c.      sunt formineis adhibenda

Barbiton & Lindon sunt declinationis adimbenca.

**Est neutrum quod non declinat tertia nomen.**  
Dicit etia q nota in ar. definitia generis sūt neutri ut hae pilular. nedar. torcu

**Nomen in. ar. neutrum, sed par tria debet habere**  
Neutra vero sunt q̄ hic digeruntur.

**E**r. finita tibi sint mascula neutra temen sunt:

Spinter, iter, ruder, laffer, piper, atq; papauer.

Et cum uere, sifer, uber, cicer, adde cadauer.

Zinziber & tuber. cum matre reposito lith.

**C**omune est pauper cum pubere. degener. huber.

la palma de la ma  
la vida de calio.

plag  
scrib  
di

¶ In maribus iungeschir gadir sint tibi neutra.

nomina. Tit. in or. definita.

duis acra desuper temperat. Valeri<sup>9</sup> figeus. quarto arponantice. Jam frigidus ethere desuper.  
pri. De quaz thesalico iam serus ab ethere desuper.

Dicit etiam qd siola in declinentia generis sunt ~~nam~~ masculini: ut sic arbor. debor. timor. color.  
Arbor tamen generis est feminini: que etiam hec arbor arboris declinat. Viridis secundum georgi  
peroniam arbor umbrosa coronae: sicut et pluri ex masculinis. Et rursus color. labor. pro debor  
femineas et arbor ex siomificatione feminina sunt.

q. in ol. omni tantum est. sol. et  
Vni quoq. eiusdem generis est  
consul. ea namq. dignitas vno  
rum fuit. presul tamē et  
cui. communia sunt duorum  
generum. Macrobius prima  
tatur. Euna qz corporis pre  
sul est. Sed sedulū in pascha  
h. etiaz neutro iunxit. igno  
presule dicens.

can. as. acarnan. as. del. phim. is.  
reco.

• Dicit etia q̄ gloria terminata  
in. en. generis sunt neutri. ut.  
hoc. filium. flumen. nomen. se.  
men. eluten. uirgen. planen.  
Maſculina vero sunt ea nom̄  
na que dubi uerſib. continet.  
pac. terminatione maſculina ſut.  
hec tubicina. tubicen. tubicina.  
n. oſcit quop. oſciti ex. proportionē  
oſcint. mātet. ſeremēti. bonēti  
in carmine. Oſcint. coruū. prece

les. <sup>infirmitate</sup> Dicit etia q nota in on. de fine  
tia: greca sunt et penceis masculin  
et. hic canon. omis. demon. is. daph  
non. is. platanon. omis. lacon. is. ho  
rion. tis. bysen. tis. Duo tamen sub  
hac terminative reperitur feme  
mina bariton et sinton.

lar: in fur: laquear: lacunar: in bar:  
tis: communia sūt tring generis. Rep  
ritur quoq; per substantiu in ce  
nere necto. Lucan in 6j. Parag 14.  
um uidere dei. Et horatij. 1j. fer. libere  
par impar: capitare in munitione lon  
go. (C)epar crecti est: quod ad nob

maima et pro nimia auri fertilitate  
utrisq; generis. horati. Quodq; atheno-  
discenti? hiber. Virgi. in. dy. enei. dos.

dicta etiam q̄ quattuor hec nomina. p̄p̄  
inter. degener. nuber. consuma sūt d̄p̄  
generis. fām et si figurate possunt etiam  
eneris in obliquis maxime sūp̄. Virg  
in buco. Dampers et tugurri congeſti  
ſp̄te culmen. et d̄p̄ eneiōs. Climbis  
ſp̄is et nuberis p̄p̄o.

Nomina in .rr. definita generis sunt  
masculini ut hic diximus. Item .rr.  
Et in .rr. per rpsilon vnde reperitur  
hic martyr. vid. et ab eo compositus  
prothomartyr. que apud grecos tantum  
sunt generis masculini. nostri tamē  
eo quasi duos generes duntur.







redondo o redonda.

cola q buela.

rica o rica

cola continua

**Et teres. & prapes. locuples. & perpes. ades.**

cola in repo.

el q duiqua.

Dicit etia q composita ab hoc nomine teras. et ab hoc uerbo sedeo es. superiorem animum generi ut bipes. eripes. alipes. preterq uulpes et compes. Composita uero a sedeo es. composita sunt duos generi ut hic et hoc presens. reses. idos. obles. ides. desit. idis. Composita a peds.

**Inquies & uates quod format pes. sedeoq.**

**Est quoq nomen in. is. muliebre sed esto uirile**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**

**Corbis. & xedilis. fascis. quoq piscis. & axis.**



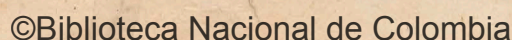
©Biblioteca Nacional de Colombia



29

d

sed subest ratio quia sexus uterque  
altero significatur.





Dicit etiam et quia Sardonyx  
 hoc genus carminis non re-  
 cipit: circumsione utitur dicit:  
 q' ille lapillus cuius nomen est  
 compositus ex sardus et onyx  
 est generis dubij. Iunenahis  
 Radiant testudine densi sar-  
 donyxes. Idem alio loco dicit:  
 r'p' ideo conanda paul' acc-  
 bat sardoniche. Na fortasse  
 reperitur nra generis dubij:  
 que scriptores auctoritate sua  
 f'reh' contra osum artenq' proin-  
 lerat genere diuerso: sed nro hoc  
 tantuz annotasse sufficiat.

<sup>pedernal</sup>  
<sup>corteca.</sup> <sup>predua.</sup> <sup>picina p'ona.</sup> <sup>Don animal</sup> <sup>el omo / el agna.</sup>  
**Cortex. & fulex. cum pumicx. Iynxq. latexq.**  
<sup>cierda p'udu</sup> <sup>la cornerina p'edra.</sup>

**Et nomen lapidis: quod gignit sardus. onyxq.**

**De nominibus masculinis quæ ex diuersis termi-  
 nationibus mittunt foeminiuum in. a. uel in. is.**

<sup>dragon / dragona.</sup> <sup>leon / leona.</sup> <sup>talernero / talernera.</sup>  
**Draco dracena. Leo lexna uel lea. Caupo caupona.**

<sup>ladron.</sup> <sup>ladrona</sup> <sup>hombre / o muger de</sup> <sup>hombre o muger q'</sup>  
**Fullo fullona. Latro latrona. Lacon lacena. Tubi**

<sup>hombre / o muger q' tunc flauti.</sup> <sup>hombre o muger q' tunc</sup> <sup>cierda / instrumento de musica.</sup>  
**cen. tubicina. Tubicen tibiicina. Lyricen lyricina. Fi**

<sup>hombre / o muger q' tunc</sup> <sup>hombre / o muger q' tunc</sup> <sup>hombre o muger q' tunc tiopeta</sup>  
<sup>istrumeto de cherdos.</sup> <sup>los mortuaprop</sup>  
**dicen fidicina. Siten siticina. Cornicin cornicina.**

<sup>hombre / o muger q' tunc</sup> <sup>sacerdote</sup> <sup>hombre / o muger</sup>  
<sup>cop. la bica</sup> <sup>facadotissa</sup> <sup>las astura des.</sup>  
**Oicen oscina. Flamen flamina. Astur asturica. An**

<sup>perlado / perlada</sup> <sup>hombre q' tunc facabuche</sup> <sup>muger q' tunc facabuche</sup>  
**tristes antistia. Sambucistes sambuciste. Sambuci**

<sup>hombre q' tunc campuna</sup> <sup>hombre q' tunc adu</sup> <sup>porella</sup>  
<sup>o muger q' la tunc</sup> <sup>fre / o acubal</sup>  
**stria sambucistrie. Cytharistes cytharistria. Cym**

<sup>caron profeta</sup> <sup>muger profeta</sup>  
**balistes cymbalistria. Tympanistes tympanistria.**

<sup>caron poeta</sup> <sup>muger poeta</sup>  
**Psaltes psaltia. Prophetes uel propheta prophetis**

<sup>hombre de tartaria</sup> <sup>muger de tartaria</sup>  
**prophetidis uel pphetissa. Poetes uel poeta. poetis**

<sup>hombre de tartaria</sup> <sup>muger de tartaria</sup> <sup>hombre de magnesia</sup>  
**idis uel poetissa. Scytes uel scytha. scythidis. idis. Sar**

**mates ul' sarmata sarmatis. idis. Magnes magnetis**

**uel magnesia. Cres cretis uel creffa. Moabites ul' mo**

<sup>hombre / o muger</sup>  
<sup>de africa</sup>  
**abita. moabitis. idis. Hospes hospita. Sospes. sospi**

**ta. Sacerdos. sacerdotissa. Custos. custodia. Nepos.**

**neptis. Lybs lybissa. Arabs arabissa. Calybs chaly**



byssa. Aethiops æthiopissa. Thrax thraissa. Cilix ci  
 lissa. Phoenix phœnissa. Phryx phrygia. Rex regi  
 na.

## De quinque nominum declinatio nibus. Capitulum secundum.

hic ponit documenta omnibus quinque declinationibus communia: deinde singulatim de unaquaque illarum quinque declinationum regulas prosequitur. Dicitur igitur quod non oportet auctorem sequi quod eundem præceptionem repetere: hoc est in qualibet declinatione semel dicere: o auditor accipe quæ memoria teneas in nominibus variandis. i. in declinando nomina.



por q no sea menester  
 E sit opus totiens eadem pcepta relumi.  
 si pcepta qus de tener en declinar los nombres.

Accipe quæ teneas in nominibus variandis.

Compositi forma simplex: & copositum.  
 Simplicis obferuant. Exanguis dat tibi sanguis.  
 Del. pie. raposa. abesa.  
 A pede fit uilpes & apes. nec regula feruit.  
 el q ab nro embarbaet. d q comencia a barbar.

Impubis dat eris. sed pubes dat tibi pubis.

Est requies quintæ: declinat tertia simplex.  
 Quæ sit. pterea cu sit tertie declinationis: ab eo copositi requies: quæ reperit apud Virgilium. in. encido. 1. Tem  
 holanica. plus in hac pede requiem spaciuq furor.

Quartus cum quinto. semper recto simulantur.

In neutris. sed in .a. pluralem ponis ubiq.

Est q uocatiuus. recto similis prope semper.  
 q uocatiuus omniuz quinque declinationum in utriusq numero similis est uocatiuo. Sed dixit non semper: sed prope. i. quali  
 semper: propter nomina scilicet declinationis terminata in aut. que ab eo modo exiit: et propt non recta de quibus  
 in secunda declinatione in suo loco differunt.

Præterq quintæ pluralibus in genitiuis.  
 q genitiui pluralis omniuz declinationum præterq. quæ: potest recipere syncope hoc est abscissione. ut euadit. pro ene  
 adarnm. drauceni. pro draucenarum. omni pro urore. omni. pro diuio. aqesluz. pro aqesluz. celestuz. pro  
 celestuz. passuz. pro passenz. mactuz. pro mactuz.  
 Neq soluz in carmine fit huius casus abscissio. quæ  
 etia in prosa oratione. et in nomib numeralibus.  
 ut duri pro duoz. quadrageni. pro quadragenz.  
 tricenis. pro trecentis. Sed alio eodem in ge  
 nitio plurali. u. suscepit. tatiuz meti caria.

Syllaba nonnunq colliditur. u. capit ales.

Tercius & sextus plurales assimulantur.

q datiuus et ablatiuus numeri pluralis: in terminatione similes sunt  
 in omni b quinque declinationib. Itaq euz semel datiuus terminatur  
 onem posuerunt ablatiuus etia eundem intelligim. ut datiuo missi. ablatiuo a missi.

d ii





fforime declinationis ut quibusdam placet domed referre sunt septem. *¶* Itā ex secunda nra duas fecerūt: altera cor-  
 alteram corū que genitiuus in. i. simplex: altera corū que genitiuus in. i. duplex terminatur. Duas quoq; ex quarta nostra:  
 alteram corū que genitiuus in. i. simplex: alteram ex appōis in. i. definitiōib; que non declinat in numero singulari. Qui  
 declinationis numerū ad quatuor redactū est: quoniam tōc indubiatū esse genitiui diuersificatōe.

## De prima nominis declinatione.



Vm sūt quinq; puer declinādi tibi formæ

*¶* formæ.

Quas unus uariis ex rectis dat genitiuus.

Prima sit in. as. es. sed græcis. a. que latina

*¶* Iosep; dixit. a. Lucina; non q; noia  
 oia pme declinationis in. a. desine  
 tra latina sunt: sed q; est in. as.  
 et in. es. pta sūt græci: in. a. fi  
 nient sūt etiaz latina et græ  
 ci nonnulla. ut paphia. e. polia. e.

Est genitiuus in. a. diphthongon. sed tamen. ai.

Dat tibi nonnunq; dat & as. sed id quoq; raro.

Octo trium generum sunt nomina quæ dāt in. ius.

Pone datiuus. a. diphthongon sed genitiuus

Cum tibi fiet in. us; rapta pone datiuum.

Omnibus ex rectis finitur in. am. tibi quartus.

Atq; uocatiuus sit in. a. scui iungito sextum.

Rectus pluralis sit in. a. genitiuus in. arum.

Atq; datiuus in. is. finitur pauca tamen sunt

Quæ faciunt. abus. uelut est equa. filia. nata.

Mula. dex. libertæ. ambabus. iunge duabus.

Accusatiui plurales. as. tibi mittunt.

## De secūda nominis declinatione.

Altera dat rectis tibi lex. er. ir. ur. uel. us. aut. um.

Atq; eius diphthongon. sed & hæc tantūmodo græcis

Fit genitiuus in. i. sed rectum non luperabit.

Dicit etiam q; genitiuus huius declinationis equalis est suo nominis  
 in numero singulari ut hoc tēpluz. a. dñs. a. Crecipiunt pauca nom  
 q; he numerant et non sunt equalia suo genitiui nominatio. in genitiuo. sed  
 cresunt in oia syllaba.

*¶* Dicit etiā q; illa noia adiectiua  
 que per pma et secūda nomini  
 declinatione inflectuntur: mittit  
 genitiui in. ius. a. quatuor no  
 minatiui terminatione exequit  
 sine pme sine secūda sine declina  
 tionis. Ca sunt. vn. a. uz. i.  
 ullus. a. uz. i. nullus. a. uz. i.  
 solus. a. uz. i. totus. a. uz. i. al  
 ius. a. uz. i. alter. a. uz. i. alter. a.  
 ius. i.

*¶* Dicit etiā q; datiuus nre diphthongon terminatur: finitq; est genitiuo. Non quia tamē que miserit geni  
 tiuus in. ius. diphthongon mittatur in. am. ut mufa. e. am.

*¶* Dicit etiā q; uocatiuus nre diphthongon terminatur: finitq; est genitiuo. Non quia tamē que miserit geni  
 tiuus in. ius. diphthongon mittatur in. am. ut mufa. e. am.

*¶* Dicit etiā q; uocatiuus nre diphthongon terminatur: finitq; est genitiuo. Non quia tamē que miserit geni  
 tiuus in. ius. diphthongon mittatur in. am. ut mufa. e. am.

*¶* Dicit etiā q; uocatiuus nre diphthongon terminatur: finitq; est genitiuo. Non quia tamē que miserit geni  
 tiuus in. ius. diphthongon mittatur in. am. ut mufa. e. am.

*¶* Dicit etiā q; uocatiuus nre diphthongon terminatur: finitq; est genitiuo. Non quia tamē que miserit geni  
 tiuus in. ius. diphthongon mittatur in. am. ut mufa. e. am.

*¶* Dicit etiā q; uocatiuus nre diphthongon terminatur: finitq; est genitiuo. Non quia tamē que miserit geni  
 tiuus in. ius. diphthongon mittatur in. am. ut mufa. e. am.

*¶* Dicit etiā q; uocatiuus nre diphthongon terminatur: finitq; est genitiuo. Non quia tamē que miserit geni  
 tiuus in. ius. diphthongon mittatur in. am. ut mufa. e. am.

*¶* Dicit etiā q; uocatiuus nre diphthongon terminatur: finitq; est genitiuo. Non quia tamē que miserit geni  
 tiuus in. ius. diphthongon mittatur in. am. ut mufa. e. am.

*¶* Dicit etiā q; uocatiuus nre diphthongon terminatur: finitq; est genitiuo. Non quia tamē que miserit geni  
 tiuus in. ius. diphthongon mittatur in. am. ut mufa. e. am.

*¶* Dicit etiā q; uocatiuus nre diphthongon terminatur: finitq; est genitiuo. Non quia tamē que miserit geni  
 tiuus in. ius. diphthongon mittatur in. am. ut mufa. e. am.

*¶* Dicit etiā q; uocatiuus nre diphthongon terminatur: finitq; est genitiuo. Non quia tamē que miserit geni  
 tiuus in. ius. diphthongon mittatur in. am. ut mufa. e. am.

*¶* Dicit etiā q; uocatiuus nre diphthongon terminatur: finitq; est genitiuo. Non quia tamē que miserit geni  
 tiuus in. ius. diphthongon mittatur in. am. ut mufa. e. am.

*¶* Dicit etiā q; uocatiuus nre diphthongon terminatur: finitq; est genitiuo. Non quia tamē que miserit geni  
 tiuus in. ius. diphthongon mittatur in. am. ut mufa. e. am.

*¶* Dicit etiā q; uocatiuus nre diphthongon terminatur: finitq; est genitiuo. Non quia tamē que miserit geni  
 tiuus in. ius. diphthongon mittatur in. am. ut mufa. e. am.

*¶* Dicit etiā q; uocatiuus nre diphthongon terminatur: finitq; est genitiuo. Non quia tamē que miserit geni  
 tiuus in. ius. diphthongon mittatur in. am. ut mufa. e. am.

*¶* Dicit etiā q; uocatiuus nre diphthongon terminatur: finitq; est genitiuo. Non quia tamē que miserit geni  
 tiuus in. ius. diphthongon mittatur in. am. ut mufa. e. am.

*¶* Dicit etiā q; uocatiuus nre diphthongon terminatur: finitq; est genitiuo. Non quia tamē que miserit geni  
 tiuus in. ius. diphthongon mittatur in. am. ut mufa. e. am.

*¶* Dicit etiā q; uocatiuus nre diphthongon terminatur: finitq; est genitiuo. Non quia tamē que miserit geni  
 tiuus in. ius. diphthongon mittatur in. am. ut mufa. e. am.

*¶* Dicit etiā q; uocatiuus nre diphthongon terminatur: finitq; est genitiuo. Non quia tamē que miserit geni  
 tiuus in. ius. diphthongon mittatur in. am. ut mufa. e. am.

*¶* Dicit etiā q; uocatiuus nre diphthongon terminatur: finitq; est genitiuo. Non quia tamē que miserit geni  
 tiuus in. ius. diphthongon mittatur in. am. ut mufa. e. am.

*¶* Dicit etiā q; uocatiuus nre diphthongon terminatur: finitq; est genitiuo. Non quia tamē que miserit geni  
 tiuus in. ius. diphthongon mittatur in. am. ut mufa. e. am.

*¶* Dicit etiā q; uocatiuus nre diphthongon terminatur: finitq; est genitiuo. Non quia tamē que miserit geni  
 tiuus in. ius. diphthongon mittatur in. am. ut mufa. e. am.



liber pro eo quod est badus: et pro eo quod est  
ingelus siue non sicut libri sunt. Nam pro  
eo q est liber scripti et p eo q est arbor habetur  
cit.

<sup>corobado. despectado. fucro. aspero. aduerso.</sup>  
**Excipias gibber. lacer & focer. asper. adulter.** <sup>hombre anciano. o saccro. de. meo. nino. yerno. tierno.</sup> **Bachus & ingenus liber. cui iuges**  
<sup>iberum. hombre de espina</sup>

<sup>i. n. p.</sup> **Præbiter. atq; liger. miser. & gener. & tener addes.**

<sup>el q. p. s. r. d. d. recto. nino.</sup> **Et prosper. dexter. puer. & quod fit tibi nomen** <sup>Dicit etia q noia composita a pere nado. a ferendo. ut armiger. eri. sciger. eri. corniger. eri. fuciger. eri. sigifer. eri.</sup>

<sup>tribus.</sup> **A gro siue fero. uir treuir iunge saturq;**

<sup>Dicit etiam q noia in eis. diphthongus desinencia q oia desinunt esse greca: triplicem habet genitiuum in. ei. diphthongus. compellat. uel in. ei. syllabas diuisas. uel in. ei. et terens. uener. uel teri. uel teros. promethei. promethei. uel. Sed diphthogus in eis. ei. dat uel. ei. genitiuo. promethei. uel prometheos.</sup>

**(Atq; datiuus in. o. dabitur cui iungito sextum.**

<sup>Dicit etiam q accusatiui numeri singularis inueniuntur. ut puerus. dmi. quod & nomini bus latinis aut grecis. latine declinatis est intelligendum: atq; deo adiecimus declinatio tra. i. latina. Nam si q. i. ieris ame theus quemadmodum mittit acceia. tiungit. responde. theus. uel thesi. sed the</sup>  
**(Accusatiuo. um. dat declinatio nostra.**

<sup>Dicit etia q filius et filius et rei et latinus debuerat finire in. e. seu declinatione latina. thesa declinatione et persynantur. in. e. ut filius ut hic amantur. fil. filius. de la greca. qui casus ut alias diximus a latinis usurpauit.</sup>

**Sed dices fili. fluius. deus atq; latinus.**

<sup>Dicit etia q noia propria in. ius. finita: mittit uocatiuum in. i. ablata. ut. nominatiui. ut. antonius. autem. in. gibus. opreli. laurentius. laurenti.</sup> **Si tamen est proprium per ius. tunc us. rapiatur.**

**(Rectus pluralis fit in. i. genitiuus in. orum.**

<sup>Sed deus in notatiuo atq; consequenter in uocatiuo pluralis facit dei regulariter: sed dii per synecdochim. atq; eade ratione in datiuo dei. et diis facti.</sup>

**(Atq; datiuus in. is. sed dat tibi dii deus & diis.**

**(Accusatiui plurales. os. tibi mittunt.**

<sup>Dicit etia q nomina neutra terminata in. a. formatur a genitiuo singulari. i. finali mutata in. a. ut templi. i. templi. Nam si genitiui in. a. duplex desinit: multa pluraha in. a. pueri. i. uocah antecedente de finit. ut hoc auguriz. auguria. pecuniarum. ha. Si uero in. uocah. desinit genitiui singularis: pluraha neutra in. a. mixta cum consonante que precedit illud. desinunt. ut hoc templis. i. templi. domus. domi.</sup>

**De tertia nominis declinatione.**



<sup>ordines. las. maneres</sup> **Tertia diuersos dat declinatio fines.**

<sup>p. abiq; diuersos a. facit.</sup> **Et quæ uarie tamen exit in. is. genitiuus.**

<sup>Dicit q uoc. tertia declinationis in. a. desinencia: sup. a. notatiui. tis. diuersos dat declinatio fines: assumpta mittit genitiui in. atis. ut hoc emblematis. pignatis. quia quamq; hiterre terminules huius declinationis sunt uidelicet. a. e. o. c. d. i. n. r. f. t. x. terminaciones quinquaginta sunt: et co. aplius. quia quædo genitiui di. putabimur. ex ordine p. sequemur.</sup>

**Ex a. ponit atis. sex. e. facit is. genitiuus.**

<sup>quidam. ordem. trompico. hombre. o. ingenuo. muner. nunguna. el dios apollo.</sup> **Onis ab. o. fiet. per inis. nonnulla dabuntur.**

**Cardo ordo turbog. homo. nemo. iungis appollo.**

<sup>Dicit etia q noia tertia declinationis in. o. desinencia mittit genitiui in. onis. super. o. notatiui assumpta. mis. ut hic sermo. onis. har pago. gonis. onio. onis. porphyrio. onis. Dicit etia q hec noia que uno uerbu completum: mittit genitiui non in. onis. sed in. inis. ut cardo. mis. ordo. mis. turbo. mis. homo. mis. quædus apud antiquiores genitiui misir in. onis. ut Cuius apa pferant. Vultur et in filius misera. mædabat homine.</sup>













<sup>rosio. la flor. costumbre. la gracia</sup>  
**Ros. flos. mosq. lepos.** <sup>geni hablar</sup> **Os transit in. oris. & ossis.** <sup>boia. buesso</sup>

<sup>la guarda.</sup> **Custos custodis dat. bos bouis** <sup>bucy 6</sup> **& tamen ois**

<sup>el tronco. m. qm. m. rey. de cyeta.</sup> **Græca dabant ut tros, thos, minos. additur** <sup>medio bios</sup> **heros.** <sup>Dicit etia q que media bios da nota q hca re peritunt. Antistia genituz in oris. ut migno. ois. tros. ois. thos. ois. hros. ois.</sup>

**VS. tibi mittit oris per eris sed plura dabuntur.**

**Hulcus. acus. uileus. foedus. cum pondere. sydus.**

**Vellus. hollusq. scelus. funus. genus. addito uulnus.**

**Munus. onusq. latus. uetus. atq. opus. & tamen udis**

**Dant subsus. incus. palus. & pecus hæc muliebre.** <sup>Q. uod uero dixit pectus hæc muliebre: dicitur est pectus q hoc pectus. pecto. tis facit in genituo.</sup>

**Telluris. uenerisq. dabant tellusq. uenusq.**

**Cætera foeminei generis mittuntur in utis**

**Quæ polysyllaba sunt smonosyllaba dantur in. uris.**

**Grus. & sus dat. uis. intercis utis. tibi mittit.**

**Græcum nomen in. us. genituum mittit in untis.**

**De pus exit odis. tibi sit pro teste melampus.**

**Dat diphthongus in. æs. præs. dis. & æs dabit eris.**

**Dat diphthongus in aus. frau. dis. laus quoq. dis.**

**Si. b. p. phi. præit. s. mediam dabis. i. genitiuo.**

**E. mutatur in. i. quando præponitur illis**

**Si polysyllaba sunt tamen aucupis exit ab auceps.**

**Ponit hyems hyemis. puls. tis. mittere debet.**

**In. m. omni tatum reperit nomen**

**hec hyems quod fecit hyemis. Et**

**in. l. omni quoq. hec puls. tis. ut**

**temenalis. Et grandes fumabat**

**pulicibus olle.**



Q nomina habentia. n. aut. r. ante. s. mittit genitium interposita. ti. inter. ns. aut. rs.  
ut hic docuimus. antis. extans. antis. apicis. entis. mens. entis. tyrus tyrnensis. quod  
th. aspiratus recipit: frons. onis. arvis. antis.

Cum frons facit frondis signi-  
ficat folia arboris. Sed cū facit  
frontis. partē capitis: aut faciem  
alterius rei significat.

**¶** Si præt. n. aut. r. <sup>aut. s.</sup> mediam dat. ti. genitiuus

<sup>hendre.</sup> <sup>hola.</sup> <sup>vellota.</sup> Lens lendis mittit. frons frondis. glans quoniam gl.

adis In. dis. tamē gemitū  
faciāt. Inq. lens. dis. cū  
est illud aq. sine bestiola  
q. in capillis palpebrisq.  
nascitur. Sed cum est  
leuonē: lens. nris. facit.

Nefrens nefrendis quod pendoc3 libraq3 gignit.

Ut cor dat cordis: sic quæ componis ab illo.

legumē: lens. nris. facit.  
Composita a corde: faciunt gemituuz  
quemadmodū simplex cordis. ut con  
S. cordis. dis. discors. dis. uxor. dis. secors  
dis. inuicors. dis. misericors. dis.

**U**ncia quod nomen componit, mittit in uncis.

**D**at capitis caput. incipitis. sua cōpositiua: &

Dicit pterea in capitis mittere geni  
tium composita a capite: habentem du  
plex crenetum genitum. ut biceps  
**flex.** bicipitis. triceps. itis. aniceps. itis  
neris. preceps. itis. que etiam aliquissi  
mi anceps. itis. et pterpes. itis.  
declinabat.

Quædant clementum tibi duplex. Adde sup

Atq; iter/aut itiner, dant lectilis hæc in-eriscq;  
*.i. nq; iua finita in x.*

¶ X. finita dabunt, x, rapta, cis, genitiuo.

Nonnumquam de multis in x. faciunt centum ablati. x.  
et cis. addatur ut hec par. cis. lex. cis. merx. reis. pri.  
cis. iocx. cis. lux. cis. Deinde dicit qd si nomina  
plurium syllabarum terminant in x. habentur e.  
ante x. illud e. mutat in i. ut hic index. cis.  
pollex. cis. index. cis. illex. cis. uindex. cis. coxer  
cis. qd si nomini tatus syllaba sit uiselo  
min. e. retinet ut lex. cis. nex. cis.

E. mutatur in. i. quando præponitur illi  
duo quoq; nota ponit qd cū sit pluris syllabus: nihilominus in geni

Dum polyllaba sint, uerux halexq; dat ecis.

Duo pterea reperio terminata in ex q  
genitum eque mittit in eccis. sed ideo no  
posui qm apud auctores rara sit mme  
ta. ea sunt. myrmex. eccis. reses. eccis.

In gis, multa dabis, lex, rex, grex, addito remex

Inq petix & frux, a coniunx coniugis exit.

Inq; petix: pro impetix positus est: quia  
syllaba brevis posita est inter duas  
longas: usi sumus epenthesi hoc est sylla  
be interpositioe: vel potius themesi.

Illex ac aquilex, maltix meninxq3 lelexq3.  
*animal no. varon de frigia. batalla a pie. laguna del infierno.*

Spinx phryx atop phalanix. Ityx, Iprinx, Itrix & iapix  
 vnos pueblos de fracia. ayal es no conocido. labadema de escoria de cobre. vn pueblo Etentrio  
 Allebrox & orux cum nomphel

Et reges galli: quorum fit rectus in oryx

Dicit etia q nota quorunda respoanz  
 galie in ory finita; mittit gentium  
 in oris. ut orcentorix. igr. dunnorix.  
 igr. abiorix. igr. uerhingenorix. igr.  
 ctis. eporedorix. igr.

**N**ix niuis atq; senix senis infert. nox quoc

*Un poeta griego. Un hislo de etor y de andromeda.*  
Et duo dant actis hyponax. astyanax.

Suscipit. h. mastyx & onyx, briaxq; dat

Dicit etia q hec duo nota assumunt. ch. aspirata. f. mastix. mastich  
onyx. onichis. et ab eo composituz sardonix. sardonicus.

10





Sicut etiam quod datus singularis tertie declinationis in .i. terminat. Fitque agentivus  
eiusdem numeri ablativus ut patris. patri. corpus. corpori. felix. felici.

Fitq; datius in .i. si tollas .s. genitiui.

Acculatus in em, tibi mittunt

Et sitis & tussis, uis, <sup>sed</sup>buris, <sup>toa</sup>peluis, <sup>fuera</sup>lat ista: <sup>la cama</sup>  
<sup>del mudo</sup>

Adiuuero in. cm. simul  
et in. im. faciunt hec. restis  
turris. securis. pupis.  
febris:-

<sup>scg</sup> <sup>torre</sup> <sup>hachis, / od</sup>  
Dantur in, em, uel in, im, rellis turrisq; securis.

Et puppis febris <sup>la popa de</sup> <sup>meve lo ca</sup> <sup>la nave</sup> <sup>peccatura.</sup> sed in. im. tantūmodo grāca.

In quibus est recto: non dissimilis genitiuus.

Quæ mittis & in, in. plerūq; ut naso charybdin. <sup>in pelago del mar.</sup>

**N**omen in, e. uel in, al. uel in, ar. modo sit tibi neutrum

Exit in. i. sexto <sup>Dicit praeterea qd haec nota quae sequuntur. s. far.</sup> sed in. e. per pauca dabuntur. <sup>faciunt ablatum in. e.</sup>

Far. pr. xneſte. iubar. ſoracteg. gaulape. nectar.

Dicit etiam qd nona mensis que pertinet decimatione inflectunt: mittit ablatum  
in. i. ut quintilis a quintili. sextilis a sextili. september a septembri. december a decembri.

Mittis in .i. menles. & in .as. gentilia iunges. Dicit piera q. nota gentia  
Dicit elia q. nota inuitentia necessitatibus in .m. vel .m. vel .m. in .p. n.  
terminata in .as. mittit etia  
mittunt ablatiuus in .i. Que uero fecerunt in .m. vel .m. mittunt in .e. vel .i.  
ablatiuus in .i. uel arriua

Et quæ fecerunt uel in. in. uel in. in. tibi quarto <sup>ab optimati. castimas a casti</sup> <sub>inatu</sub>

Nam quæ dantur in. im. uel in em. dāt. i. uel. c. sexto.

Cuius auis nauis clauis iungatur & anguis

Vna el rio qfic barra de puerta miera de hijos o lobna de bemaual. fuego.

la flor en o  
fregadera. la flota. el luchador el velador. alhaja de casa.

la lingua.

Additur his imber uerbaleq; quod facit in trix. *et buxus.*  
Dicit etia q non adiectiva huius declinationis non habent gen? neutru in -e. et

Adiectiua trium generum, uel in. i. uel. e. pones:

<sup>en tal manera</sup> Dummodo neutra per. e. non declinet tibi rectu <sup>q el no</sup>







Dicitur etiam quod nomina huius declinationis pluraliter tantum declinata: mutant genitium  
in iuz ut hic manes iuz. penates iuz. castes iuz. ex vires iuz. fores iuz. tres iuz.

¶ Nomen in es. tantum pluraliter & terminatum.  
Dicit tamen qd hec nomina q genitiuus fecerunt in ius. et alia

*[Faint handwritten text at the bottom of the page]*

Atq; boum dat bos. sed bobus pone datiuo.

Datq; datius ibus dat atis, sed cum dat, a. rectus

De quarta nominis declinatione

**M**orte dat us recto dat et u. sed dic

Varta dat. us. recto. dat et. u. sed dic uariar

Plurali tantum. genitiuus in, us. tibi fiet.

Sæpe datiuus. ui. fed &. u. nō sæpe reponit

¶ Accusatiuo dabis. um. dabis. u. quoq; sexto.

¶ Rectus pluralis fit in.us.cui iungito quartum.

**D**at genitius .uum. sed ibus tu pone datiuo.

Dant ubus, hæc tantum, ficus, tribus, arcus acufq.

Et partus portus lacus & quercus specus artus.

Cumq; ueru quæstus. quod quæro dat tibi nomen.

De quinta nominis declinatione.

**V**inta dat, es. tantum rectis. genitiuus i ei

Atq; datius erit. em. q̄rtus. e. dato sextus.

Rectus pluralis fit in.es. cui iūgito quartū

Erum ebusq; dabis genitiuis atq; datiuīs.



# Denominibus anomalis, Ca.iii.

<sup>son algunos nombres</sup>

<sup>q se llama irregulares.</sup>



Vnt quædam nomina quæ dicuntur ano-

<sup>o por q muda el genero.</sup>

mala, hoc est irregularia, aut q mutant ge-

<sup>o la declinacion.</sup>

<sup>o carecen de vn numero.</sup>

nus: aut declinatiõem: aut carent altero nu-

<sup>o faltan en ciertos asos.</sup>

<sup>enel vn numero y enel otro.</sup>

mero: aut deficiunt certis casibus in utroq; numero.

<sup>los masculinos en neutros.</sup>

## Masculina in neutra.

<sup>Vn monte de arcadia.</sup>

<sup>Vn monte de tracía.</sup>

Mænalus, i. Mænala, orum. Ismarus, i. ismara, orum.

<sup>Vn monte de mesia.</sup>

<sup>Vn monte de troya.</sup>

Gargarus, i. gargara, orum. Didimus, i. didima, orum.

<sup>Vn monte de lacedemonia.</sup>

<sup>el infierno.</sup>

Tænarus, i. tænera, orum. Tartarus, i. tartara, orum.

<sup>Vn monte de italia.</sup>

<sup>el bonete de la cabeca.</sup>

Auernus, i. auerna, orum. Pileus, i. pilea, orum.

<sup>por cierta yerua.</sup>

<sup>la banda del caballero.</sup>

Intibus, i. intiba, orum. Baltheus, i. balthea, orum.

<sup>el filo.</sup>

<sup>camisa</sup>

Sibilus, i. sibila, orum. Supparus, i. suppara, orum.

<sup>lugar.</sup>

<sup>burla de palabra</sup>

Locus, i. loca, orū, uel loci, locus, i. loca iocorū, ul' ioci.

<sup>la ballena o gran pes.</sup>

<sup>acontecimiento.</sup>

Cetus, i. cete indeclinabile. Euentus, us, euēta, orum.

<sup>mandado.</sup>

<sup>permissiõ.</sup>

Iussus, us, iussa, orum. Permissus, us, permissa, orum.

<sup>los femeninos en neutros.</sup>

## Fœminina in neutra.

<sup>pastos.</sup>

<sup>lino muy blanco.</sup>

Pascua, æ, pascua, orum. Carbasus, i. carbasa, orum.

<sup>alhaja de casa</sup>

Supellex supellectilis, superlectilia, superlectilium.

<sup>Vna cibdad de asia.</sup>

Pergamus, pergami, pergama, pergamorum.

<sup>los neutros en masculinos.</sup>

## Neutra in masculina.





<sup>puerro.</sup> Porrum i. porri porrorum. <sup>raſtro.</sup> Raſtrum i. raſtri orum.

<sup>cielo.</sup> Cœlum i. cœli orum. <sup>una ciudad de grecia.</sup> Argos i. argi orum.

<sup>el freno.</sup> Frenum i. freni orum. <sup>cabos. tiro.</sup> Capistrum i. capistra orum.

<sup>los nombres neutros en femeninoſ.</sup> Nentra in foeminina.

<sup>por manjar publico.</sup> Epulum i. epulæ arum. <sup>delectos.</sup> Delicium ii. delicix arum.

<sup>cebolla.</sup> Cepe. arum. <sup>nombres de diuerſas declinationis.</sup> Variæ declinationis nomina.

<sup>debra de tierra</sup> Iugerum i. iugera um. <sup>vaso o vaſija.</sup> Vas uasus. uasa orum.

<sup>por promiſion de cosas de comer.</sup> Penus oris, penus us. <sup>cueda.</sup> Specum i. specus us.

<sup>el laurel.</sup> Laurus i. laurus us. <sup>el pino.</sup> Pinus i. pinus us.

<sup>el roble.</sup> Quercus i. quercus us. <sup>cercos ſilueſtre.</sup> Cornus i. cornus us. <sup>cuerno o podero o el cabo de cada cosa</sup>

<sup>higo o higuera.</sup> Ficus i. ficus us. <sup>yuca.</sup> Colus i. colus us.

<sup>caſa.</sup> Domus i. domus us. <sup>agula.</sup> Acus i. acus us.

<sup>arco o boucda.</sup> Arcus i. arcus us. <sup>por el calendario.</sup> Faſti orum. faſtus ium.

De masculinis plurali carentibus.

<sup>ſangre</sup> Sanguis inis. <sup>lino o tierra.</sup> Limus i. <sup>humo.</sup> Fumus i. <sup>eſtiercol</sup> Fimus i.

<sup>el mundo</sup> Muscus i. <sup>el mar</sup> Mundus i. <sup>ninguno</sup> Pontus i. Nemo inis.

<sup>el ſol</sup> Sol ſolis. <sup>la curde</sup> Veſper eris. <sup>la carcel.</sup> Carcer eris.

Fœminina plurali carentia.

<sup>vida</sup> Vita x. <sup>glia</sup> Gloria x. <sup>la fama</sup> Fama x. <sup>riqueza</sup> Gaza x. <sup>la mocedad.</sup> Iuuenta x. <sup>la veſe</sup> Senecta

<sup>colera</sup> senectæ. <sup>huida.</sup> Cholera x. <sup>culpa.</sup> Fuga fugæ. <sup>linale</sup> Culpa culpæ. Proſa







<sup>tan bien los nombres de los elementos</sup>  
 Nomina quoq; elemētorum, ut aer, <sup>arre fuego</sup> ignis, æther, et me-  
 tallorum, ut aurum, <sup>oro</sup> argentum, <sup>plata</sup> plumbum, & significā-  
 tia res <sup>secas</sup> aridas & <sup>y húmedas</sup> liquidas, quæ in pondus & mensuram  
<sup>y los q se radus en</sup> referuntur, ut <sup>trigo</sup> triticum, <sup>carbónico</sup> cicer, <sup>acerte</sup> oleum, <sup>vinagre</sup> acetum, quæ tamē  
<sup>en el plural</sup> nonnunq; pluraliter efferuntur; maxime cum partes il-  
<sup>se declina</sup> larum rerum significare uolumus. <sup>mayor mente</sup>

De masculinis singulari carētibns.  
<sup>las canas</sup> Cani, orum. <sup>las resas de las as</sup> Cancelli, orum. <sup>la cilla de la nate</sup> Fori, orum. <sup>el calendario</sup> Fasti, orū, uel  
<sup>los dioses de arriba</sup> fastus, uum. <sup>los dioses de abaxo</sup> Superi, orum. <sup>la bolsa</sup> Inferi, orum. <sup>los codicillos del testamento</sup> Loculi, orum;  
<sup>hilos</sup> Liberi, orum. <sup>descendientes</sup> Postteri, orū. <sup>la ved</sup> Pugilares, ium. <sup>cuerda cuerda</sup> Codicilli,  
<sup>los linos</sup> orum. <sup>los linos</sup> Antes ium. <sup>las fantasmas</sup> Casses ium. <sup>las almas</sup> Carceres, rum. <sup>los dioses del cielo</sup> Furfures,  
<sup>los mietos</sup> rum. <sup>el linale</sup> Lemures, rum. <sup>los mejores</sup> Manes, ium. <sup>los principales de la ciudad</sup> Coelites, tum. <sup>los principales varones</sup> Naio-  
<sup>los dioses de casa</sup> res rū. <sup>los principales de la ciudad</sup> Minores minorum. <sup>los principales varones</sup> Natales ium. <sup>los mejores</sup> Optimates,  
<sup>los principales de la ciudad</sup> optimatum. <sup>los principales varones</sup> Primores rum. <sup>los donayres</sup> Proceres procerum. <sup>los espinales</sup> Pena-  
<sup>los miembros</sup> tes tium. <sup>los miembros</sup> Quirites quiritium. <sup>los miembros</sup> Sales salium. <sup>los miembros</sup> Vepres ue-  
 prium. <sup>los miembros</sup> Artus artuum.

### Fœminina singulari carētia.

<sup>fuera de somatias</sup> Argutæ arum. <sup>copese de caballos</sup> Antix arum. <sup>casas</sup> Aedes ium. <sup>antenas de nao</sup> Antēx arū.  
<sup>caaxo de caballos</sup> Bigæ arum. <sup>quatro caballos de un carro</sup> Quadrigæ arum. <sup>licencia de bu este de gento</sup> Copix arum. <sup>cuando</sup> Cunæ cu-  
<sup>cuna</sup> narum. <sup>cerimonias</sup> Cerimonix arum. <sup>primeros dias de una fiesta</sup> Calende arum. <sup>cuando</sup> Diuitix arū.







Sponsalia sponſaliorū. Tripudia tripudiorum.  
Telſqua. Tempe. Tot. Quot. Pondo.

¶ Feſtorum quoq; nomina. ut Saturnalia. orū uel. iū.  
Bachanalia. orum. uel. ium. Vinalia. orū. uel. ium.

Agonalia. orum. uel. ium. Quinquatria. orum. uel. iū.

Neptunalia. orum. uel. ium. Vulcanalia. orum. uel. iū.

Lupercalia. orū. uel. ium. & eodem modo de reliquis.

¶ Libri quoq; eorū qui græce: aut ad imaginē græcorum opera ſua inſcripſerunt. ut rhetorica. orum. Oeconomica. orum. Ethica. orum. bucolica. orum.

¶ Communia trium ſūt generum nomina numeralia carentq; numero ſingulari: præterq̃ unus una unum: quod caret numero multitudinis: niſi cum iungitur nominibus pluraliter declinatis. Sunt autem omnia indeclinabilia uſq; ad centum: præterq̃ tria prima. hoc eſt unus una unum. duo duæ duo. tres tria.

¶ Singulari præterea nūero carent nomina diuidua ſiue per certos numeros diſtributiua ut ſinguli ſingulæ ſingla. bini. æ. na. terni. næ. na. quaterni quaternæ quaterna. quinqueni quinquenæ quinquena.



## Nomina certis casibus deficientia.

¶ Vocatio carent nomina interrogatiua, ut quis? qualis? quantus? cum interrogatiue proferuntur. Et infinita, ut quidam, aliquis. Et relatiua, ut quis? qualis? quā-  
tus? cum aliquid referūt. Et negatiua, ut nullus, nemo  
Et distributiua, ut ambo, uterq;. Et quæ supra memo-  
rauimus, bini, æ, a, terni, æ, a.

¶ Ius iuris, rus ruris, os oris, mare maris. Et noīa quī-  
tæ declinationis: præterq̃ hic dies, & hec res, Genitiuo  
datiui, & ablatiui pluralibus deficiunt.

¶ Satias uel saties tātum noīatiuum habet singularis  
Præsto utriusq; numeri nominatiuum.

Expes o expes, nominatiuū & uocatiuū tantū habet  
Fors o fors a forte, noīatiuū uocatiuū & ablatiuū, s.

Vis uim o uis a ui, nominatiuū accusatiuū uocatiuū  
& ablatiuū habet tantū, in plurali uires uiriū uiribus,  
integrum est: siue sit a, ui, siue aliunde.

Tabi a tabo genitiuum & ablatiuum tantum habet  
Ditionem a ditione, Laterem a latere, uicem a uice, ac-  
cusatiuum ablatiuum singularem habent, Laterē ue-  
e ii





ro & uicem in plurali integra sunt.

Tandem & tātidem nominatiuū & genitiū & accusatiuum singularis tantum habet.

O macte & macti tantum in uocatiuo utriusq; numeri reperitur. Sponte. Impete. Natu. Obiice Noctu diu ablatiuum tantum habent numeri singularis.

Suppetias & inficias, accusatiuum tantum pluralem.

Grates: nominatiuū accusatiuū & uocatiuū pluralis.

Opis opem ab ope, nominatiuo dō & utō caret.

Verbere tantum ī ablatiuo; in plurali uerbera uerberū integrum est.

De p̄teritis uerborū. Capitulū quartū.



Compositi formā simplex & cōpositiuū. Simplicis obseruat uerbū qđ ponis ubiq;

Præter uenūdo circūdo, do, quoq; pessū Ado compositum declinat tertia iunges

Quod lauo: quodq; cubo cōponens mittit in, umbo.

Et mico dat micui, sed dimico mittit in, aui.

Dat maneo mansi, sed i. e. pro. præ. minui dant.

Atq; oleo dat, ui, sed in, eui, compositiua.



Et cio uel cieo, ciui. sed compositiua.  
Semper sunt quartæ, lego legi, sed tamen exi.  
Hæc tria dant intelligo, diligo, negligo tantum.  
Dat sapio sapere, sed resipio resipire.  
Quod trahis a pario infinitum mittit in, ire.  
¶ Quod si præteriti geminetur syllaba prima.  
Verbaq; componas, ex illis tolle priorem.  
Quam retinent posco cum præscisco stetiq; dediq;  
Dic pupugi cum, re, sed cum præ, pone cucurri.



### De præteritis prime coniugationis.

*quod omnia verba prime conjugationis mittunt sui præteriti in aui.  
ut amo. as. aui.*



Præteritū primæ facit, aui. demito pauca.

*ab ista formula si superior capitur hæc verba quæ per expressiones singulorum præteriti in ui.*  
Quæ mittunt i, ui, diuisas, ut crepo nexo

Et cubo cūq; tono sono iūge domoq; ue

Et seco, cūq; mico frico, sed duo dāt & i, aui. (toq;.

Haec plicat atq; necat, sed de iuuat accipe iuui.

Præteritum, sto, do, misere stetiq; dediq;.

### De præteritis secundæ coniugationis.

c iii





Præteritū p, ui, uocales pone secundæ.  
 Ardeo. mulceo. rideo. suadeo. torq̃o dāt si  
 Algeo. ml̃geo. fulgeo tergeo. turgeo iūgel  
 Vrget. & indulget. manet. hæret. sorbeo. psi.  
 Sine bui. iubeo iussi: quod & .s. geminauit.  
 ¶ In. xi. prætereunt hæc frigeo. conniueoq̃.  
 Augeo mulgeo. lugeo. luceo. quattuor ī. di. mittunt.  
 præteritum: que sunt uideo sedeoq̃.  
 Strideo seu strido cum prandeo. sed tamen addes.  
 Quorum præteriti geminatur syllaba prima.  
 Hæc sunt mordeo. spondeo. pendeo. tondeo tantum  
 Aleo siue pleo deductum mittit in eui.  
 Adde fleo atq̃ neo. sed dat cieo tibi ciui.  
 Dic oleo per. ui. diuisas. sed ueo dat. ui.

De præteritis tertix coniugationis.



Tertia præteritum diuerso fine reponit.  
 Dat iacio ieci. facio feci. tamen exi.  
 Allicio mittit. & pellicio. illicioq̃.



Quod spicio uerbum componit iungitur illis.

Elicio dat. ui. diuifas. meioq; minxi.

Dat fodio fodi. fed dat fugio quoq; fugi.

*et quatio quali gemitio. s. cupio capui* { Dad pario peperij  
Dat rapio rapui. fapio fapui atq; fapiui. { sed dat capio quoq;

Cœpio dat cœpi. uenit unde incipio uerbum. *cepi*

¶ V. fi uocalis præueniat. o. tibi purum. ————— bo

Præteritum per. ui. diuifas ponere debes.

At fluo dat fluxi. ftruo ftruxi. fed pluo pluui.

¶ Si tamen. u. liquidum præit. o. tunc præterit in. xi.

Vt tinguo. linguo. coquo. fed dat linquere liqui

Quattuor in. uo. fūt hæc uoluo. foluoq; caluo.

¶ In. ui. præteritum mittentia. Viuoq; uixi.

¶ Bo. finita dabis in. bi. fed nubere nupfi. ————— bo

Scriboq; dat fcripfi. Per. ui. que de cubo ducis.

¶ In. ui. præteritum mittit: quod definit in. fco. ————— fm

S. tamen ablata. de pofco mitte pofci.

De difco didici. fed præteritis caruere.

Glifco cum uerbis quæ dicunt inchoatiua.

Aut mutuo capiunt a uerbis unde trahuntur.

Compefco dat. ui. difpefco iungitur illi.

c iiii





¶ Ico dat. ici. uincoq; uici. parco peperci.

Seu parsi. dico dat dixi. ducoq; duxi.

DO ¶ O mutatur in. i. si uerbum desinit in. do.

N. ramen amittunt tria scindo. findoq; fundo.

Sed geminat tundo tutudi. cædoq; cecidi.

Pendo pependi dat. cecidi cado. pedo pepedi.

Atq; tetendi dat tendo: sed. di. geminatur.

A. do compositis. his credo. uendoq; iunges.

si ¶ In. si. prætereunt hæc claudio. diuido plaudo.

Et ludo. lædo cum rado. rodoq; trudo.

Et uado. cudo dat cussi. cedoq; cessi.

fo ¶ In. go. quod uerbum finitur præterit in. xi.

Spargo sparsi. mergo merxi. tergoq; terxi.

Egi mittit ago. lego. frango. pangoq; iunges.

Quod dedit & pepigi. uel panxi. pungoq; punxi.

Sed dabit & pupugi. tetigi. sed dat tibi tango.

A. ueho dic uexi. sed de traho dicito traxi.

fo ¶ Lo. finita. lui. mittunt. dat fallo fefelli.

Et pello pepuli. tollo tetuli dedit olim.

Percello tibi dat percussi. perculeratq;



Exculit excello. de fallo dic quoq; falli.

Vello dat uelli uel uulsi. pfalloq; pfalli.

¶ Mo tibi mittit. ui. diuisas. sed dabis in. pfi mo

Quattuor hæc. como cum demo. sumoq; promo.

S. duplici pressi. premo dat. sed emo facit emi.

Pono dat posui. gigno genui ceciniq; no

Dat cano. sed per. ui. quæ componuntur ab illo.

Temnoq; dat tempfi. sino siui. cernoq; creui. po

Et sperno spreui. sed sterno mittit in. aui.

De lino dic liui uel lini. dic quoq; leui.

¶ In. po. pauca dabis mittentia præteritum in pfi. po

Sed sterpo dat sterpui. de rumpo fit tibi rupi.

Dat uerro uerri uel uerfi. dat gero gessi. ro

Mittis ab uro usfi. de curro mitte cucurri.

Quæro quæsiui. tero triui. dat sero seni.

Cuius compositum per. ui. mittatur & eui.

¶ So tibi dat siui. tria dant si. uiso capeffo so

Atq; faceffo. sed de pinso pinsuit exit.

¶ Xi. duo dant plecto cum flecto. sed duo dant. xi. ao

Siue. xui. necto cum pecto. quod dat. iui.





De mitto misi. de uerto ponito uerti.

Stertuit a sterto. meto messuit. atq; petiui

A peto. sed sisto stiti mittit steteratq;.

20 Nexo præteritum per. ui. dat texoq; iunges.

De præteritis quarte coniugationis.



Q Varte præteritum prope semper mittit in. iui.

In xi. prætereūt duo sancio uincio tantum.

Dat salio salui. micui facis ex amicire.

Sepio dat sepsi. sed ab haurio mittitur hausi.

Quorum præteritum plerūq; reponis in iui.

Fulcio. fartio. fartio. raucio. sentio dant si.

Er uenio ueni. sed quæ pario tibi format.

Præteritum per ui. diuisas mittere debent.

Comperio dat eri. cui iungitur & reperire.

De supinis uerborum. Capitulum quintum.

bi  
ci



D Præteritis i bi. tum iuncta pone supinum.

In ci. finitis etum. debes ponere semper.

Dat parsi parsum in itum. sed mitte pepci.

di

Ex di. præteritis in sum. trans mitte supina.

Dum deo præsentis. dio. uel. do. in sum. uariatur.



S.geminat sedeo sessum, sodio quoq; fossum.  
 Scindog; scissum, findog; fissum, pandog; passum.  
 N tamen amittunt, cum fundo tondog; tusum.  
 Dat tamen & tunsum, de tendo dicito tensum.  
 Vel tentum, sed edo dabit esum mittit & esum.  
 Actum mittit ago, cum pando, tangoq; frango. ji  
 Dat fugitum fugio, Lego lectum, pungog; punctum. li  
 Dat fallo falsum, fallo falsum, atq; salitum.  
 Vello uulsum, pello pulsum, tolloq; latum.  
 Percello culsum dabit, excello quoq; celsum.  
 Emptum mittit emo, uenio uentum, cano cantum. mj  
 Et rumpo ruptum, capio cum cæpio dant ptum. pi  
 De curro cursum, de uerro ponito uersum. ri  
 Dat pario paritum uel partum, compositumq; si  
 Quod uenit a pario semper mittatur iu ertum.  
 ¶ In si. præteritum plærung; reponitur i sum.  
 S.geminat missum de mitto, cedog; cessum,  
 Et cudo cussum, iubeo iussum, premo pressum.  
 Indulsi indultum dat, & indulsum, gero gestum.  
 Tortum uel torsum dat torqueo, at uro dat ustum.





Sartio sartum. Fartio fartum. Fultio fultum.

Haustrū uel haustum dedit haurio. cambio campsum.

¶ *psi* Quod si præteritum dat. *psi*, ptum pone supino.

*ti* Satum siue statum dat sto. cum sisto. Sed illud

Quod sto componit dat itum. qñq; dat atum.

Quæ tibi dat sisto per. itum. misere supina.

*xi* Vertoq; dat uersum. De. xi. ctum. mitte supina.

N. tamen abiiciunt hæc pango. stringoq; fingo.

Ringoq; cum meio. sunt qui dicant quoq; mingo.

Nexo. fluo. figo. cum pecto. flectoq; dant. xum.

*vj* Mittit. itum. quod. ui. diuisas. præteritum dat.

Sed necui nectum. fricui frictum. seco sectum.

Censeo censum. misceo mixtum. torreo tostum.

Et doceo doctum. teneo tentum. pateoq;

Dat passum. careo cariturus. dat quoq; cassus.

¶ Si præsens dat. uo. disiunctas. exit in utum.

Sed ruitum semper ruo dat. quæ ducis ab illo

Dant tibi semper. utū. rapio raptum. meto messum.

Consulo consultum. colo cultum. excelloq; celsum.

Deq; alo dic alitum. dat & altum. ast oculo occultū.



Pinto pustus, texoq; textus, nectoq; nexus.

Pectoq; dat pexus, & pectitus, & tamen entum

Quod cano componit, pario & serio mittit in ertum.

Amicui dat, ctum, dat amixi, datq; amiciui.

¶ In, ui, præterito, ui, semper uertitur in, tum.

Poro dat potum, lauo lotum, & uterq; dat atum.

Et caueo cautum, faueo fautum, sed adultum.

Mittitur ex adolet, de pasco mittito pastum.

Dant, gnitus, agnosco cognoscoq; dat sero satum.

Insitus inseui, conseui consitus atq;

Dat, utum, soluo cum uoluo, ueneo uenum.

Et salio saltum mittit, sepelire sepultum.

### De supinis uerborum deponentium. Ca. vi.



Eponentium & cōmunium uerborum supina fiunt ex pportione uocis actiue: ut lætor, aris, læto, as, aui, uereor, eris, uereo, es, uerui, ueritui, fungor, eris, fungo, is, funxi, fūctum. Pauca tamen quæ sequuntur aliter mittunt supina, Reor reris ratum, Misereor, eris, misertum, Fateor, eris, fassum, Gradior, eris, gressum.





Patior,eris,passum,Loquor,eris,locutum,  
 Sequor,eris,secutum,fruor,eris,fructum uel fruitū,  
 Labor,eris,lapsum,cóminiscor,eris,cómentum,  
 Proficiscor,eris,pfectum,naciscor,eris,nactum,  
 Paciscor,eris,pactum,adipiscor,eris,adeptum,  
 Vliscor,eris,ultum, obliuiscor,eris,oblitum,  
 Expergiscor,eris,exprectum,defeciscor,eris defessum,  
 Queror,eris,questum,utor,eris,usum,  
 Nitor,eris,nisum ul' nixum,cóplector,eris,complexū,  
 Amplector,eris,amplexum,tueor,eris,tutus uel tuit?  
 Tuor,eris,tutus uel tuitus,Ordior,eris,orsum,  
 Exuperior,eris,expertum,metior,eris,mensum,  
 Morior,eris,uel iris,mortuus,moriturus,  
 Orior,eris,uel iris,ortus,oriturus,  
 Nascor,eris,natus nasciturus,

De uerbis carentibus supino, Ca.vii.



Actiua uerba supinis carentia sunt hæc.  
 Arceo,es,arui,Vrgeo,es,urfi,Timeo,es,ti  
 muui,Metuo,is,metui,Luo,is,lui,Respuo  
 is,respui,Lingo,is,linxiLiquo,is,liqui,caluo,is,calui,



Lambo.is.lambi.Scabo.is.scabiCompesco.is,compe  
scui.Dispesco.is,dispescai.Disco.is,didici.Scando scā  
dis scandi.Ango angis anxi.Ambigo ambigis ambe-  
gi.Tollo tollis tetuli,Psallo psallis psalli.Cerno cernis  
creui.

Neutra supinis carentia sunt.

Mico.as.micui.Aestuo.as.aui.Ardeo.es,arfi.strideo  
strides stridi.Algeo.es,alsi.Fulgeo.es,fulsi,turgeo.es  
tursi.lugeo.es,luxi.frigео.es,frixi.cōniueo.es.cōnixi.  
congnisco.is.cōquexi.fido.is,fidi.rudo.is,rudi.dego  
is,degi.Satago satagis sategi.sterto stertis stertui,obe-  
dio obedis obediui.

Et uerba secundæ cōiugationis mittentia p̄teritū in ui.  
syllabas,ut Rubeo.es,rubui.palleo.es,pallui.Pauca tñ  
huius ordinis habent supina,hæc fere.

Placeo.es,placui placitum,noceo.es,nocui, itum.

Valeo.es,ualui ualitum,doleo.es,dolui, itum.

Calceo.es,cului,calitum.soleo.es,solui solitum.

Pateo.es,patui passum.

Deponētia uerba supinis carentia sunt.





Reminiscor,eris,Vescor,eris,Medeor,eris.  
Opperior,iris,Liquor,eris,Liceor,eris.  
Carent etiam supinis omnia uerba præteritis carentia  
ut Aio,ais,furio,is,Sido,is,ferio,is,Sisto,is,Quatio  
is,Glisco,is,Et uerba quæ dicuntur inchoatiua,

De uarietate quadã in uerbis. Ca. viii.

**E**rba diuersis cõiugationib⁹ declinata sũt.  
Lauro,as,Lauro,is,Arto,as,Artio,is Sono  
as,Sono,is,Denso,as,Denseo denses,Cõ  
posita a cubo,as,ut accubo,as,accũbo,is,Procubo,as,  
procumbo,is,Nexo,as,nexo,is,frideo,es,frido,dis,  
Fulgeo,es,fulgo,is,tergeo,es,tergo,is,claudio,es,clau  
do,is,Conniueo,es,cõniuo,is,Cauo,es,cauo,is,Fer  
ueo,es,feruo,is,Oleo,es,olo,is,rideo,es,rido,is,excel  
leo,es,excello,is,Cico,es,cio,cis,pario,is,parere,pario  
is,parire,Potior,eris,potior,iris,semp prope potiri,  
Orior,eris,uel orior,iris,in infinitiuo oriri.  
Merior,eris,uel morior,iris,in infinitiuo mori,

Complura alia uerba repiuntur diuersarum cõiugatio



num: sed diuersi generis & diuerse significatiōis: ut al-  
 bo albas. albeo albes. Duro. as. dureo. es.  
 Liquo. as. liqueo. es. liqueſco. is. liquor. eris.  
 Misero miseras. misereor misereris.  
 Medico medicas. medicor medicaris.  
 Tueor tueris. tutus uel tuitus. tuor tueris. tutus uel tui-  
 tus.

Variaē significationis & coniugationis uerba.

Mando mandas mandaui. mando mandis mandi.

Fundo fundas fundaui. fundo fundis fudi.

Dico dicas dicaui. dico dicis dixi.

Prædico. as. aui. prædico prædicis prædixi.

Volo uolas uolauī. uolo uis uolui.

Lego legas legaui. lego legis legi.

Sero seras seraui. sero seris serui uel seui.

Educo educas educaui. educo educis eduxi.

Appello. as. aui. appello appellis appuli.

Compello. as. aui. compello compellis compuli.

Eadem præterita a diuersis instantibus.

Aceo aces acui. acuo acuis acui.

f i





Frigeo friges frixi, frigo frigus frixi.  
 Luceo luces luxi, lugeo luges luxi.  
 Fulgeo fulges fulsi, fulcio fulcis fulsi.  
 Cerno cernis creui, cresco crescis creui.  
 Paueo paues paui, pascio pascis paui.  
 Pendeo pendes pependi, pendo pendis pependi.  
 Fero fers tuli, tollo tollis tetuli uel tuli.  
 Sto stas steti, sisto sistis absolutum steti,

Præterita dupplicia ab eodem uerbo.

Plico, as, plicui uel, aui. Neco, as, necui uel necaui.  
 Sorbeo, es, sorbui uel psi, sapio, is, sapui uel sapiui.  
 Parco, is, peperi uel psi, pango, is, pepigi uel panxi.  
 Pungo, is, pupugi uel punxi, uello, is, uelli uel uulsi.  
 Lino, is, lini uel liui uel leui, sino, is, fini uel fiui.  
 Verro, is, uerri uel uerfi, necto, is, nexui uel nexi.  
 Pecto, is, pexui uel pexi, uel pectui siue pectui.  
 Sancio, is, sanxi uel fanciui, uincio, is, uinxi uel uicini.  
 Salio, is, salui uel saliui, amicio, is, amicui uel, iui.  
 Sepio, is, sepsi uel sepini, haurio, is, hausi uel, riui.



Eadem supina a diuersis uerbis.

Verro.is, uersum, uerto.is, uersum.

Pateo.es, pando pandis, patior, eris, passum.

Supina duplicia ab eodem uerbo.

Torqueo.es, tortum uel torsū. Tēdo.is, tentū uel tēsū

Abcondo abscondis absconditum uel abscoſum, alo

alis alitum uel altum.

Figo figis fictum uel fixum.

Nitor niteris: nisum uel nixum.

De compositione uerborum cum  
præpositionibus.



Ræpositiones cum ueniunt i compositione  
onem cum uerbis: aut corrumpuntur uer  
bi integritate manente: aut ipsis manentis  
bus integris uerba corrūpuntur: aut inuis  
cem præpositiones & uerba corrūpunt & corrumpū  
tur: aut utraq; manent itegra. Sed quemadmodū cor  
rumpantur ppositiones: in ea parte quæ est de ortho  
graphia differitur, nunc quemadmodum uerba corrū  
pantur dicemus, monentes in primis.

f ii



Præpositiones in compositione aliquâdo augere uerbi significationem: ut amo. as. deamo. as. aliquâdo minuire. ut doceo. es. dedoceo. es. aliquñ in totum mutare. ut mico. as. dimico. as.

De uerbis mutantibus. a. in. e.

Lacto. as. aui. delecto. as. oblecto. as.  
Mando. as. aui. cômendo. as. cômendaui.  
Patro. as. aui. perpetro. as. aui. impetro. as. aui.  
Hallo. as. aui. anhello. as. aui.  
Sacro. as. aui. confecro. as. aui. execror. aris.  
Damno. as. aui. condêno. as. aui. indemno. as. aui.  
Apto. as. aui. ineptio. is. uel ineptior. iris.  
Tracto. as. detrecto. as. obtrecto. as. contrecto. as.  
Arceo. es. cui. coerceo. es. exerceo. es. aberceo. es.  
Pario. is. peperio. cõperio. is. reperio. is. operio. is.  
Pasco. is. paui. compesco. is. dispesco. is.  
Scando. is. scandi. ascêdo. is. descendo. is. cõscendo is.  
Parco. is. parsi uel peperci. deperco. is. deperci.  
Farisco. is. caret pterito a quo defetiscor. eris.  
Spargo. is. dispergo. is. cõspergo. is. aspergo. is.  
Carpo. is. psi. decerpo. is. cõcerpo. is. discerpo. is.  
Paciscor. eris. pactus. depeciscor. eris. depectus.  
Partior. iris. partitus. impartior. iris. dispartior. iris.  
Gradior. eris. gressus. cõgredior. eris. digredior. eris.  
Patior. eris. passus. perpetior. eris. perpeplus.  
Farcio. is. farfi. confercio. is. refercio. is. differcio. is.



## De mutationibus. a. uel. æ. in. i.

Amico. as. aui. inimico. as. inimicaui.

Maneo. es. si. emineo. es. imineo. es. pmineo. es.

Taceo. es. cui. cõticeo. es. reticeo. es. obticeo. es.

Placeo. es. cui. displiceo. es. cõplaceo non mutat. a.

Habeo. es. bui. cohibeo. es. adhibeo. es. phibeo. es.

Lateo. es. tui. deliteo. tes. delitui.

Fateor fateris faslus. confiteor confiteris.

Profiteor profiteris. diffiteor diffiteris.

Iacio iacis ieci. proiicio proiicis. reuicio. is.

Obiicio obiicis. abiicio abiicis.

Facio facis feci. pficio pficis. reficio reficis.

Officio officis. afficio afficis.

Sapio. is. ui. desipio. is. resipio. is. uel resipisco. is.

Rapio. is. ui. diripio. is. corripio. is. arripio. is.

Capio. is. cepi. concipio. is. accipio. is. recipio. is.

Cado. is. cecidi. occido. is. recido. is. incido. is.

Cædo. is. cecidi. concido. is. recido. is. incido is.

Lædo. is. læsi. collido. is. allido. is. illido. is.

Quæro. is. siui. conquiro. is. disquiro. is. requiro. is.

Ago agis egi. redigo. gis. adigo adigis.

Prodigo prodigis. exigo exigis.

Frango. gis. gi. confringo. is. perfringo. is. infrigo. is.

Tango. is. tetigi. attingo. is. pertingo. is. cõtingo. is.

Pango. is. pepigi uel pegi. impingo. is. cõpingo. is.

Cano. is. cecini. concino. is. precino. is. accingo. is.

Salio. is. salui. defilio. is. affilio. is. resilio is.

## De mutantibus. au. in. e. o. u.

Plaudo plaudis. plaufi. complodo complodis.

f iii





Explodo explodis, displodo displodis.  
Claudo claudis clausi, includo includis.  
Excludo excludis, recludo recludis.  
Fraudo fraudas fraudavi, defraudo, as.

De mutantibus, a, in, u.

Quatio quatis quassi, concussio concutis, discutio, discutis, excutio excutis.

Salto, as, aui, insulto, as, resulto, as, assulto, as.

Calco, as, aui, inculco, as, proculco, as, exculco, as.

Scalpo, is, scalpfi, exculpo, is, inculpo, is.

Capio, is, cepi, occupo, as, aui.

De mutantibus, e, in, i.

Teneo tenes tenui, contineo contines, pertineo pertines, retineo retines.

Sedeo sedes sedi, resideo resides, confideo cōsides, desideo desides.

Rego, is, rexi, corrigo, is, dirigo, is, erigo, is.

Lego, is, legi, colligo, is, diligo, is, intelligo, is.

Emo, is, emi, adimo, is, redimo, is, perimo, is.

Premo premis pressi, reprimo reprimis, cōprimo cōprimis, imprimo imprimis.

De mutantibus, u, in, e.

Iuro iuras iuravi, peiero peieras peieravi, deiero deieras deieravi.

De quibusdā uerborum cōsiderationibus aliis.

Si in prima uerbi positione fuerit, a, etiam si in p̄terito mutetur: semper manet ī supinis, ut do das dedi datum, sto stas steti statum, pario paris peperī partum tāgo tangis tetigi tactum, fallo, is, fefelli falsum.



Si in compositione uerbi, a. mutatur in. i. aliquádo in  
 pterito manet. e. simplicis. & a. in supinis. ut frango.  
 fregi fractum. ifringo infregi infractum. Aliquádo. a  
 uertitur in. e. ut facio feci factum. inficio infeci ifectū  
 Sunt uerba quæ in compositione mutant coniugatio  
 nem. ut do das dedi. reddo reddis reddidi.

Cubo cubas cubui. incumbo incumbis incubui.  
 Facio facis feci. amplifico amplificas amplificaui.  
 Sapio sapis sapere. resipio resipis resipire.

Sunt etiam quæ mutant genus in compositione. ut eo  
 is. quod est neutrum ptereo. is. adeo. is. & fere nomia  
 composita ab illo: quæ sunt actiua. facio facis. qd nō  
 habet facior faceris. Perficio perficis: habet perficior p  
 ficeris. & uersificor uersificaris qd est deponens.

Sunt que reperiuntur tantum in compositione. ut pel  
 lo pellas. appello appellas. compello compellas. Clino  
 clinas. iclino iclinas. reclino reclinas. declino declinas.  
 Cuso cusas. acuso accusas. recuso recusas. incuso incu  
 sas. Sipo sipas. dissipio dissipas. Frigero frigeras. refri  
 gero refrigeras. Frigor fragaris. refragor refragaris. suf  
 fragor suffragaris. Pleo ples. impleo imples. compleo  
 cōples. Depleo deples. Leo les. Deleo deles. Releo es.  
 Spicio spicis. despicio despicias. conspicio cōspicis. res  
 picio respicis. Licio licis. elicio elicis. Pellicio pellicis.  
 Allicio allicis. illicio illicis. Fendo fendis. Offēdo of  
 fendis. defendo defendis. Pedio pedis. impedio impe  
 dis. compedio compedis. Præpedio præpedis.

f iiii





Aelii Antonii Nebriffensis grammatici introductio-  
num latinarū liber tertius: qui est de erotymatis. hoc  
est interrogationibus: quibus pueri de omnibus grā-  
maticæ partibus interrogandi sunt.

De erotymatis grāmaticæ. Capitulū. p̄mū.



Ic mihi: quā artē pfiteris? grāmaticā, quid  
est grāmatica? Sciencia recte loquendi: re-  
cteque scribēdi ex doctissimorū uirorū usu  
atque auctoritate collecta.

Vnde dicitur grāmatica? a grāmatis hoc est a litteris  
quasi sciencia litteraria.

Quotuplex est grammatica: Quintiliano auctore du-  
plex, Historice quæ in enarrandis auctoribus uersatur  
ad imitationem proposita. Et methodice quæ artis p̄-  
cepta continet.

Quod sūt ptes p̄ceptiuæ grāmaticæ? q̄ttuor. orthogra-  
phia cui r̄ndet l̄ra, p̄sodia cui r̄ndet syllaba, ethymolo-  
gia cui r̄ndet dictio, sintaxis cui respondet partiū ora-  
tionis constructio.

De erotymatis orthographie. Ca. ii.



Vid est orthographia? sciētia docēs q̄bus  
litteris queque dictio scribenda sit.

Vñ dicit orthographia? ab orthos qđ est  
rectū & grapho scribo, quasi scia recte scri-  
bendi.

Quid est littera? Vox quæ scribi potest indiuidua.

Vnde dicitur littera? a lituris qđ antiqui tabulis cera



tis scribere solebant & postea delere.

Quot sunt litteræ in vñ apud latinos? duæ & viginti.  
& h. quæ non est littera sed aspirationis nota.

Quot sunt genera litterarũ? duo. quædam enĩ sunt uocales. quædam vero consonantes.

Quid est vocalis? littera quæ per se & pura pronũciari potest. ynde & uocalis dicitur. quod per seipsam vocalem habeat.

Quot sunt vocales? sex. a. e. i. o. u. y psilon.

Quid est consonans? Littera quæ nisi feriat vocalẽ pronũciari non potest. ynde & consonans dicatur. quod cum vocalibus sonet.

Quot sunt consonantes? sedecim relique a vocalibus.

Quot sunt species consonantium? duæ. Nouem mute b. c. d. f. g. k. p. q. t. Et septẽ semiuocales. l. m. n. r. s. x. z.

Quare dicuntur mutæ? q̃ comparatiõe uocalium & semiuocalium nihil prope sonent.

Quare dicuntur semiuocales? q̃ in sonoritate p̃xiẽ ad vocales accedant.

Quot accidunt litteræ? quinq̃. Nomen. Figura. Potestas. Cognatio. Ordo.

Quid est nomen in littera? Vocabulũ quo vnaquæq̃ appellatur ad aliarum litterarũ discretionem.

Quid est figura in littera? Eius descriptio certis lineamentis terminata. puta longa. brevis. rotunda.

Quid est potestas in littera? Ipsa litteræ pronũciatio: propter quam & figuræ & nomina sunt inuenta.

Quid est cognatio in littera? quædam affinitas: qua a lia in aliam commutatur. aut per interpretationem. ut





a lida leda. aut per derivationem. ut a tego toga. aut p compositionem: ut ab amicus inimicus: aut p declinationem: ut a facio feci.

Quid est ordo in littera? Ratio demóstrans quæ præponi. quæ subsequi debeat in pronuntiatione.

Quid est ordo in uocalibus? quod cum in diphthógō coeunt: quædam semper præponuntur. ut a. o. y. quædam semper postponuntur. ut. i. u. quædam aliquando præponuntur. aliquando postponuntur. ut. e.

Quid est diphthógus? Conglutinatio duarum uocalium in eadem syllaba suam uim retinentium.

Vnde dicitur diphthógus? a dis quod est bis. & pthógus sonus: quasi duplex sonus.

Quot sunt diphthógi quibus utuntur latini? Sex. æ. ubi supprimitur. a. & profertur. e. ut musæ. au. ubi profertur. a. & rapitur. u. ut audio. ei. ubi supprimitur. e. & profertur. i. ut penthei. eu. ubi profertur. e. & rapitur. u. ut pentheus. yi. ubi utraq; uocalis in. i. longum profertur ut harpyia. æ. ubi supprimitur. o. & profertur. e. ut pœma.

Quis est ordo in consonantibus? Quod plures quam tres non possunt precedere uocalem: nec plures quā totidem succedere. ut scrobs stirps. Et quod si sequēs syllaba incipiat a uocali: necesse est præcedentem in uocalem desinere. Quodq; si præcedens syllaba in consonātem desinit: necesse est sequentem a consonante incipere. Quodq; non est necesse si sequens syllaba a consonante inceperit: præcedētem quoq; in consonantem desinere. Quæ regulæ sunt ueræ in dictionibus simpli



cibus non tamen in compositis.

De erotymatis profodia. Ca.iii.



Vid est profodia? Scientia demonstrans quo accētū quæq; dictionis syllaba profertur.

Vnde dicitur profodia? A pros quod ē ad: & ode cantus: quasi accentus: hunc latini tum uoculatiōem: tum tenorem: tum tonū, interpretati sunt.

Quid ē syllaba? Cōprehēsiō litterarum enūciata, quæ uno accentu & uno spiritu indistanter pfertur.

Vnde dicitur syllaba? a syllabin qd est cōphendere.

Quot accidunt syllabæ? quattuor: tenor spiritus: tēpus & litterarum numerus.

Quid est tenor in syllaba? mod⁹ quo aut eleuatur: aut deprimitur: aut eleuatur simul & deprimitur.

Quot sunt tenores? tres. Acutus, grauis, & circūflexus. Acutus enim est: quo syllaba eleuatur. Grauis: quo syllaba deprimitur. Circumflexus: quo syllaba partim eleuatur: partim deprimitur.

Quid est spiritus i syllaba? qualitas quædam qua aspre uel leuiter syllaba profertur.

Quid est tempus in syllaba? Duratio uel tractus i quo syllaba pronunciatur.

Quotplex est tempus in syllaba? duplex: q; aut habet unum tēpus in quo profertur: & dicitur breuis: aut habet duo tempora: & dicitur longa.

Quid est numerus in syllaba? Comprehensio litterarum





rum syllabam constituentium.  
Quot possunt esse litteræ in syllaba? vt multum sex, ut  
minimum vnâ, sed tunc pprie non dicitur syllaba: cū  
plures litteras non comprehendat.

De erotymatis ethymologia, Ca. iiii.



Vid est ethymologia? scia ostendens uerâ  
dictionū originē cū reliqs accidentib⁹. Vñ  
dicitur ethymologia? ab ethymon qđ ē uer-  
tum & logos sermo: quasi veriloquiū. qđ  
Cicero reformidans notationē appellat. Hæc ab Ari-  
stotele symbolum: a qbusdam originitio dicitur  
Quid est dictio? minima pars orationis constructæ, i.  
in ordine compositæ.

Dictioni quot accidunt? quattuor. Significatio. Ethy-  
mologia. Figura. Ordo.

Quid est significatio i dictione? Illud quo breuiter os-  
tenditur quid dictio significet.

Quid est ethymologia? Dixi esse scientiam qua osten-  
ditur vera dictionum origo.

Quid est figura in dictione? forma qua dictio simplex  
a composita distinguitur.

Quid est ordo in dictione? qualitas qua in oratiōe alia  
semper præponitur, alia semp postponitur, alia modo  
præponitur modo postponitur.

Partes orationis quot sunt? Octo. Nomen. Pronomē  
Verbum. Participium. Præpositio. Aduerbiū. Inter-  
iectio. Coniunctio.



Quot sunt ptes orationis declinabiles? quattuor. No-  
men. Pronomen. Verbum. Participium.

Quot sunt partes orationis indeclinabiles? Quattuor  
Præpositio. Aduerbum. Interiectio. Coniunctio.



De erothymatis nominū. Ca. v.

Vsa quæ pars orationis est? Nomen.

Quid est nomen? ps orationis declinabilis  
corpus aut rem: pprie cōmuniterue significans.

Vnde dicitur nomen? Ab onoma græce quod latinæ  
interpretatur nomen.

Quotuplex est nomen? duplex. Substantiuum & ad-  
iectiuum.

Quod est nomen substantiuū? qđ substantiam ul' qua  
si substantiam significat, ut homo, albedo.

Quod est nomen adiectiuū? qđ adiectū substantiuo si  
gnificat in eo aliqđ accidens, vt homo bonus.

Musa igitur quale nomen ē? Substantiuū, significat e-  
ni per se subsistentem obnoxiamq; accidentibus.

Nomini quot accidunt? sex. Qualitas. Spes. Genus.  
Numerus. Figura. Casus cum declinatione.

Quid est qualitas in nomine? Accidens p qđ ppriū no  
men a cōmuni distinguitur.

Quid est nomen pprium? qđ vni tantum conuenit, ut  
calliope vni ex nouem musis.

Quod est nomen cōmune? qđ pluribus cōuenit, ut mu-  
sa, calliope, uraniæ, clio.

Quid est species in nomine? illud quo primitiuum no





men deriuatiuo separatur.

Species nominum quot sunt? due. Primitiua que aliunde non trahitur, ut mons. Deriuatiua que aliunde deriuatur, ut montanus a monte.

Musa igitur cuius speciei est? deriuatiuæ speciei, dicitur enim a moso qd est inquirere.

Deriuatiuorum nominū quot sunt differentiar? nouē patronymicum, possessiuum, denominatiuum, diminutiuum, comperatiuum, superlatiuum, uerbale, participale, aduerbiale.

Quod est nomen patronymicum, qd significat filium uel filiam, nepotem uel neptem, uel aliquem ex posteris illius a quo deriuatur, ut priamides filius uel nepos, uel aliquis ex posteris priami.

Quod est nomē possessiuum? quod cum genitiuo sui principalis significat aliquid ex iis que possidentur, ut euandrius ensis, p euandri ensis.

Quod est nomen denominatiuum? qd a nomine deriuatur neq; denominatur ab aliqua speciali significatione, ut a iustus iusticia, a sapiens sapientia.

Quod est nomē diminutiuum? qd significat diminutionem sui principalis, ut a rege regulus.

Quod est nomen comparatiuum? quod cum intellectu positiui uel aliquo participe sensus positiui significat magis aduerbium, ut iustior magis iustus, inferior magis infra.

Comparatiua vnde formantur? A nominibus adiectiuis quæ possunt incrementum diminutionemq; suscipere, ut a bonus bonia bonū melior, & a verbis, ut a de-



tero deterior, & ab aduerbiis & præpositionibus, ut a pridem prior, ab ultra ulterior.

Comparatiua quomodo formantur? In nominib<sup>9</sup> adiectiuis secundæ declinationis formantur a genitiuo terminato in .i. addita, or, ut albus albi albior, in nominibus vero tertiæ declinationis a datiuo addita, or, vt fortis forti fortior. A nominibus habentibus vocalem añ, is, yel, us, compatiua non formantur, sed supplentur ex hoc aduerbio magis, & positiuo, vt tenuis magis tenuis, Arduus magis arduus.

Quod est suplatiuum nomē? quod ad plures sui generis compatum omnibus supponitur, vel per se prolatū significat q̄tum positiuum cum hoc aduerbio valde, vt plato græcorum doctissimus, & plato doctissimus, id est valde doctus.

Superlatiua vnde formantur? Ab eisdem nominibus adiectiuis, vnde formantur comparatiua.

Superlatiua quomodo formantur? In nominibus adiectiuis in .er, desinentibus superlatiua formantur: addita, rimus, ut tener tenerrimus, pauper pauperrimus. Alias uero aut positiua sunt secundæ declinatiōis, aut tertiæ, Si secundæ declinationis, superlatiua formantur a genitiuo terminato i. i. addita, s, simus, ut albus albi albiſſimus, Si tertiæ formantur addita, simus, tātum vt fortis fortis fortissimus.

Patiantur istæ regulæ exceptionem? Nimirum patiuntur: quoniam & a uerbis & ab aduerbiis & a præpositionibus aliquando formantur, Sed a nominibus non legitime formantur.





Quod est nomen uerbale? qđ a uerbo deriuatur, ut ab amo. as. hic & hæc amabilis & hoc amabile.

Quod est nomē participiale? quod a participio deriuatur, ut a lectus lector & lectio.

Quod est nomē aduerbiale? quod ab aduerbio deriuatur, ut a perendie perendinus. a. um.

Quid est genus in nomine? Illud quo masculinū a foeminino distinguitur. & neutrum ab vtroq;.

Genera nominum quot sunt? septem. Masculinū. Foemininum. Neutrum Commune duorum Commune trium. Dubium. Promiscuum.

Quod est nomen masculinum? quod declinatur cum hic. vt hic dominus. hic sermo.

Quod est nomen foemininum? quod declinatur cum hæc. vt hæc musa. hæc terra.

Quod est nomen neutrum? quod declinatur cum hoc ut hoc templum. hoc regnum.

Quod est nomē commune duorum? quod declinatur cum hic & hæc. ut hic & hæc sacerdos. conuiua.

Qđ est nomē cōe triū. qđ declinatur cum hic & hæc & hoc. ut hic & hæc & hoc prudens. foelix.

Quod est nomen dubium? quod declinatur cum hic uel hæc. ut hic uel hæc finis. hic uel hæc cortex.

Quod est nomen pmiscuum? Qđ cum articulo hic uel hæc significat animalia utriusq; sexus. ut hic milu? : hic mus. hæc aquila. hæc dorcas. *s. caprea iuxta montana.*

Musa igitur cuius generis est? foeminini generis. declinatur enim cum hoc articulo hæc. ut hæc musa musæ.

Da regulam generis, Nomen quod sit in. a. finitū dic



muliebre; neq; enim ab ea excipitur musa.

Quid est numerus in noie? Incrementū quātītatis ab uno usq; ad plura procedens.

Numeri nominū quot sunt? duo. Singularis qui unū significat, ut homo. Pluralis qui plura, ut homines.

Musa igitur cuius numeri est? singularis numeri: quia unum significat tantum.

Quid est figura in nomine? illud quo nomen simplex a composito distinguitur.

Figuræ nominum quot sūt? duæ. simplex quæ nō potest diuidi in partes significatiuas eius qđ integrum significabat, ut parens. Composita quæ potest diuidi i partes significatiuas eius quod integrum significabat ut parricida.

Musa igitur cuius figuræ est? simplicis: nihil enim significant mu & sa per se separata.

Quid est casus in nomine? quidam gradus declinationis per quos nomen inflectitur.

Casus nominum quot sunt? septem. Nōiatiuus. Genitiuus. Datiuus. Accusatiuus. Vocatiuus. Ablatiuus. Effectiuus semper ablatiuo similis.

Quare dicitur nōiatiuus? quia per illum nominamur. rectus uero idem dicitur: q; aliunde non cadit.

Quare dicitur genitiuus? q; per eum ostendimus cuius sumus filii: ut anthoniū iohannis.

Quare dicitur datiuus. q; in eo casu ponimus illū cui a aliquid damus. vt do tibi pecunias.

Quare dicitur accusatiuus? q; in eo casu ponimus illū quem accusamus, ut ponpeius accusat cæsarem.

g i





Quare dicitur uocatiuus? q̃ in eo casu ponimus illum quem uocamus. ut o musa mihi causas memora.

Quare dicitur ablatiuus? quia in eo casu ponimus illū a quo aliquid auferimus. ut ego aufero a te libros.

Quare dicitur effectiuus? quia in eo casu ponimus instrumentum quo aliquid efficitur. ut ego peto te saxo

Musa igitur cuius casus est? Nominatiui siue uocatiui siue ablatiui. quia in his casibus declinando reperitur.

Quid est declinatio in nomine? uocis uariatio quæ circa finem tantum attenditur. ut musa musæ musam.

Declinationes nominum quot sunt? quinque. Prima quæ mittit genitiuum i. æ. diphthongō. ut musa musæ.

Secunda quæ mittit genitiuū in. i. ut dominus domini. Tercia quæ mittit genitiuum in. is. ut sermo sermonis.

Quarta quæ mittit genitiuum in. us. ut sensus sensus. Quinta quæ mittit genitiuum in. ei. ut dies diei.

Musa igitur quotæ declinatiōis est? Prime mittit enī genitiuum in. æ. diphthongō. ut musa musæ.

Quotuplex est nominum inflexio? sextuplex. Monop-

totā inflexio est cum per omnes casus nusq̃ nomē uariatur. ut nominatiuo ador. genitiuo ador. datiuo ador

&c. Diptota inflexio est: cum per duos casus tantū nomen uariatur. ut sappho sapphus.

Triptota inflexio est cum per tres casus tantum nomen uariatur. ut templū templi templo.

Tetraptota inflexio est: cum per quatuor casus nomen uariatur. ut deus dei deo deum.

Pentaptota inflexio est: cum per quinque casus nomen uariatur. ut sermo sermonis sermoni sermonem a sermone.

Hexaptota inflexio est: cum per sex casus nomen



uariatur, ut unus unius uni unum o une ab uno.

De erotymatis pronominum.

Capitulum sextum.



Go quæ pars orationis est? pronomē qd est pronomē? Pars orationis declinabilis quæ p nomine proprio cuiusq; accipit per sonasq; finitas recipit, ut ego tu ille.

Vnde dicitur, pnomē? a pro ppositione & nomen: q; pro eo ponitur in oratione.

Pronomini quot accidunt? sex. Species. Genus. Numerus. Figura. Persona. Casus cum declinatione. Species, pnomīnū quot sunt? duæ, sicut in nomie, Primitiua, ut ego. Deriuatiua ut meus.

Quot sunt pronomina primitiua? octo, ego tu sui hic iste ille ipse is.

Quot sunt pnoīa deriuatiua? septem: meus tuus suus noster uester nostras uestras.

Ego igitur cuius speciei est? primitiue: non enim aliū de trahitur: quamq; græce dicitur ego, Fac ex eo deriuatiuum, meus mea meum.

Genera pronomīnū quot sunt? quattuor, masculinū, ut meus, fœmininum, ut mea, neutrum, ut meum, cōmune trium, ut ego, nostras.

Numeri, pnoīm quot sunt? duo, sicut in noīe, singularis, ut ego, pluralis ut nos.

Figuræ, pnoīm quot sūt? duæ sicut in noīe simplex ut hic, composita, ut isthic.

g ii





Quot modis componuntur pronomina? quattuor. Primo cum nominibus. ut eiusmodi huiusmodi. Secundo cum altero pronome. ut isthic isthæc isthuc. Tertio cum prepositione. ut mecum tecum. Quarto cum aduerbiis aut syllabicis adiectionibus. ut egomet.

Quot sunt adiectiones syllabice? quattuor. me. te. ce. pte. ut egomet. tute. hicce. meopte.

Persone pronominum quot sunt? tres. prima quæ de se loquitur. secunda ad quam prima loquitur. tertia de qua prima loquitur.

Quot sunt pronomina prime persone? Vnum tantum. Nominatiuo ego. genitiuo mei.

Quot sunt pronomina secunde persone? Item unum. Nominatiuo tu. Genitiuo tui. cum omnibus uocatiuis nominum. pronominum & participiorum.

Quot sunt pronomina tertie persone? Reliqua tredecim cum omnibus nominibus & participiis.

Casus pronominum quot sunt? Septem sicut in nomine. Casus tamen uocatiuo omnia pronomina. præterquam tu. meus. mea. meum. noster nostra nostrum: nostra scaret etiam nominatiuo cum uocatiuo. Genitiuo sui.

Declinationes pronominum quot sunt? quattuor. Prima. quæ mittit genitiuum in. i. ut ego mei. tu tui. genitiuo sui. Secunda quæ mittit genitiuum in. ius. ut hic huius iste istius. ille illius. ipse ipsius. is eius. Tertia quæ mittit genitiuum. i. i. æ. i. ut meus mea meum. mei meæ mei tuus tua tuum. tui tuæ tui. suus sua suum. sui suæ sui. noster nostra nostrum. nostri nostræ nostri. uester ustra uestrum. uestri uestræ uestri. Quarta quæ mittit genitiuum



in. is. ut nostras nostratis. uestras. atis.

De erotymatis uerborū. Cap. quintū.



Mo quæ pars orōnis est? uerbū. Quid est uerbū? pars orōnis declinabilis cū modis & tēporib⁹ sine casu; agēdi uel patiēdi significatiua. Vñ dicit uerbū? a uerbero uerbe

ras q̃ uerberato aere orō p̃fert; que sine ūbo eē nō pōt Verbo quot accidūt: Octo. Genus. Modus. Tempus Numerus. Persona. Species. Figura. Coniugatio. Genera uerborum quot sūt? quicq. Actiuū. Passiuū. Neutrum. Cōmune. Deponens.

Quod est uerbū actiuum? quod desinit in. o. & habet passiuū in. or. ut amo amor.

Quod est uerbū passiuū? quod desinit in. or. & habet actiuū in. o. vt amor ab amo.

Quod est uerbum neutrū? quod desinit in. o. & nō habet passiuū in. or. ut seruiō seruis.

Quod est uerbū deponens? quod desinit in. or. & tñ habet actiui significationē. loquor loqueris.

Quod est uerbū cōmune? quod desinit in. or. & habet actiui & passiui significationē. vt amplector. eris.

Amo igitur quod uerbū est? Actiuū.

Modi uerborū quot sūt? quinq. Indicatiuus. Imperatiuus. Optatiuus. Subiunctiuus. Infinitiuus.

Quis est indicatiuus modus? quo indicamus aliquid fieri. ut ego amo. tu amas. ille amat.

Quis est imperatiuus modus? quo imperamus aliquid fieri. ut. o anthoni lege.

g iiii





Quis est optatiuus modus?quo optamus aliquid fieri,ut utinam ego legerem.

Quis est subiunctiuus modus?qui idiget altero uerbo ut perfectum sensum significet,ut si legeris audiam.

Quis est infinitiuus modus?qui caret numeris & psonis:& indiget uerbo alterius modi ut aliquid determinatum significet,ut cupio legere.

Amo igitur cuius modi est?indicatiui modi.

Tempora uerborum quod sunt?quinq;. Præses. Præteritum imperfectum. Præteritum perfectum. Præteritum plusq̃ perfectum. Futurum.

Quod est tempus præsens?quo aliquid impræsentiarum fieri ostendimus,ut ego lego.

Quod est pteritum imperfectum?quo ostēdimus q̃ aliquid fiebat, sed non fuit perfectum, ut ego legebam.

Quod est pteritum pfectum?quo ostendimus aliquid iam factum atq; perfectum esse, ut ego legi.

Quod est pteritū plusq̃ perfectum? quo ostendimus id quod factum est: inueterasse citra pteritū perfectū, ut ego legeram: antea q̃ tu uenisti.

Quod est futurum?quo ostēdimus aut pmittimus aliquid faciendum esse, ut ego legam.

Amo igitur cuius temporis est?præsentis temporis.

Numeri uerborum quot sunt?duo sicut i noie, singularis qui de uno loquitur: ut ego amo. Pluralis qui de pluribus loquitur, ut nos amamus.

Amo igitur cuius numeri? Singularis numeri.

Personæ uerborū quot sūt?tres. Prima quæ de se sola uel de se cum aliis loquitur, ut ego amo, nos amamus.



Secunda ad quam solam ul' cū aliis prima loquitur ut tu amas, uos amatis. Tercia de qua sola uel de quibus prima loquitur, ut cicero legit, homines legunt.

Spēs uerborū quot sunt? duæ sicut in noīe. Primitiua ut lego legis. Deriuatiua, ut lectito lectitas.

Deriuatiuorum uerborum forme quot sunt? Septem. Inchoatiua. Meditatiua. Desideratiua. Frequentatiua. Diminutiua. Denominatiua. Aduerbialis.

Quæ dicuntur inchoatiua? quæ laurentius dicit continuum incrementū passionis inatæ significare, fiūtq; tantum a uerbis neutris absolutis secūdx cōiugatiōis formāturq; a secūda psona pntis idicatiui modi addita co, ut a tepeo es, tepeesco, is, i, in horas magis tepefio

Quæ dicuntur uerba meditatiua? quæ Laurentius appellat desideratiua: fiuntq; ab ultimo supino addita, rio, hæc fere ab edo, is, esurio a cœno, as, cœnatu cœnaturio, a pario, is, partu pturio, a meio, is, mictu micturio, a caco, as, cacatu cacaturio, ab emo emis, emptu empturio.

Quæ dicuntur desideratiua? quæ laurēcius nō mētis affectū: sed actū corporis significare dicit Sūt uero q̄ rarissima: ut uiso, is, lacæssio, is, faceffio, is, capeffio, is.

Quæ dicuntur frequentatiua? quæ assiduam in agendo uim habere significāt, fiuntq; ab ultimo supino, u, mutata i, o, ut a curro curris cursu, curso curfas, a duco ducis ductu, ducto ductas.

Animaduertendum tamen est in uerbis primæ coniugationis: Supina a quibus formantur frequentatiua mutare a, penultimam supini in, i, breuem, ut ab impero imperas imperatu.

g iiii





imperito imperitas. Dicimus tamē ab ago agis. actito actitas. & agito agitas. a dico dicis. dicto dictas. & dictito dictitas.

Quæ dicuntur diminutiuæ? quæ a suo principali diminutionē significāt. vt a garrio. is. garrulo. as. a. sorbeo es. sorbillo. as. a caluo. is. cauillor. aris.

Quæ dicuntur denominatiuæ? quæ a nomine deriuantur. ut a præ patrissō. as. a græco græcissō. as. & græcor aris. a frumento frumētōr. aris. a pabulo. pabulor aris. a rure rusticor. aris.

Quæ dicuntur aduerbialia? quæ ab aduerbio deriuantur vt a perendie perendino. as. a supra supero. as. ab itra. intro intras.

Amo igitur cuius speciei est? Primitiuæ speciei. Non enī habet q̄ ego sciam vnde possit deriuari.

Figuræ verborum quot sunt? duæ sicut in nomine Simplex. vt amo amas. Composita vt deamo deamas.

Amo igitur cuius figuræ est? Simplicis figuræ nō enī potest diuidi in ptes significatiuas eius qđ integrum ante compositionem significabat.

Coniugationes verborū quot sunt? quattuor. Prima quæ secundam psonam singularem p̄sentis indicatiui modi mittit in. as. productam ī uoce actiua: ul' ī. aris. vel. are. ī uoce passiua. vt amo. as. lætor. aris. vl' are. Secunda quæ eandem secundam psonam mittit in es. productam in uoce actiua: & in. eris. uel ere. ī uoce passiua ut doceo es. medeor eris. uel medere. Tercia quæ eandē secundam psonam mittit in. is. correptā in uoce actiua & in eris. uel ere. penultima correpta in uoce passiua: ut



lego, gis, loquor, eris, vel, ere. Quarta quæ eandem secū  
dam psonam mittit in, is, productam in voce actiua &  
in, iris vel, ire, penultima producta in voce passiua. Vt  
audio, is, ordior, iris, vel, ire.

### De erotymatis participiorum. Ca. viii.



Mans quæ pars orationis est? participium.

Quid est participium? pars orationis decli-

nabilis quæ pro verbo accipit ex quo deri-

uatur, gen<sup>9</sup> & casus habens ad similitudinē

nominis, & accidentia verbi sine discretione modorū  
& personarum.

Vnde dicitur pticipiū? quasi participiū; q̄ ptem capit a  
noīe; partem a verbo; partem ab vtroq̄.

Participio quot accidunt? sex, Genus, tempus, signifi-  
catio, figura, numerus, casus, cū declinatione.

Genera participiorum quot sūt? quattuor, masculinū  
vt amatus, foemininum, vt amata, neutrum, vt amatū.  
cōmune trium, vt hic & hæc & hoc amans.

Amans igitur cuius generis est? communis trium.

Tēpora participiorum quot sunt? tria, p̄sens, vt amās.  
p̄teritū, vt amatus, futurū, vt amaturus, amādus.

Amans igitur cuius tēporis est? p̄sentis temporis.

Significationes participiorum quot sunt? duæ, actiua  
vt amans, passiua, vt amatus.

Quæ pticipia significāt actionē? a verbis actiuis et neu-  
tris actionē significātibus; actionē significāt pticipia  
p̄sentis & futuri in, rus, vt amans amaturus, seruēs ser-

*q̄ pro verbo accipi-  
tur ex quo*



niturus. A uerbis passiuis uel neutris passiuis uel neutris passionē significātibus p̄cipia omnia significant passionē, ut amatus amādus, uapulans uapulaturus. A uerbis deponētibus p̄cipia p̄ntis & p̄teriti & futuri in rus, significāt actionē, futuri uero i. dus passionē, ut loquens locutus locuturus loquēdus. A uerbis cōmuni- bus p̄cipia p̄ntis tempis & futuri i. rus, significāt acti- onē p̄teriti actionē & passionē, futuri in. dus, tantum passionem, ut criminans criminaturus criminatus cri- minandus.

Est ne hoc semp̄ uerum? Propemodum id quidem: ni- si quod a uerbis actiuis & neutris participia p̄teriti significant nonnunquam actionem, ut argutus argu- ta argutū ab arguo, is. Adultus, a. um, ab adolesco, is. Ausus, fa, sū, ab audeo, es. Assuetus, a. um, ab assuesco assuescis. Consultus, a. um, a consuesco, is. Cantus cau- ta cautum, a caueo caues. Consideratus, a. um, a consi- dero. Circumspectus, a circumspicio. Contentus con- tenta contentum, a contineo. Cassus cassa cassum, a ca- reo cares. Coenatus coenata coenatum, a coeno coenas. Disertus, a. um, a disero, is. Defectus, a. um, a deficio, is. Discessus, a. um, a discedo discedis. Decretus decreta de- cretum, a decreesco, is. Excretus, a. un, ab exresco exres- cis. Exoletus exoleta exoletum, ab exolesco, is. Euasus a. um, ab euado euadis. Falsus falsa falsum, a fallo fallis. Fluxus, a. um, a fluo fluuiis. Iuratus iurata iuratum, a iu- ro iuras. Ignotus ignota ignotū, ab ignosco ignoscis. Profusus profusa profusum, a Profundo profundas. Passus passa passum, a pateo, es. Placitus placita placi-



tum, a placeo places. Pransus, sa, sum, a prandeo prandes. Potus, a, um, a poto potas. Scitus, a, um, a scio scis. Sparsus, a, um, a Spargo, is. Tacitus, a, um, a Taceo taces. Titubatus, a, um, a titubo titubas.

Reperiuntur quoque participia presentis temporis a verbis actiuis significantia passionem, vt voluens volutans, quassans precipitās, pro eo quod voluitur volutatur, quassatur, precipitatur. Et quod dicitur euidens negotiū, i. quod videtur & pspicuum est.

Amans igitur cuius significationis est? Actiue significationis.

Figuræ participiorum quot sunt? duæ. Simplex, ut amans. Composita, vt adamans. Quamq̃ sunt qui dicant quia participium per se non componitur, non esse compositæ: sed decompositæ figuræ.

Amans igitur cuius figuræ est. Simplicis figuræ.

Numeri participiorum quot sunt, duo sicut in nomine. Singularis, vt amans. Pluralis, vt amantes.

Amans igitur cuius numeri est. Singularis numeri.

Casus participiorum quot sunt, septē sicut in noīe.

Amans igitur cuius casus est. Nominatiui casus.

Declinationes participiorum quot sunt, tres nam participia pteriti & futuri tam in .rus, q̃ in .dus, declinātur p primā & secundam nominis declinationem, p̃sentis vero p tertiam: nisi quod, iens, participiū ab eo, is, mittit genitiū in .euntis, cum compositis.

Amans igitur quotæ declinationis est. Tertie noīs.

De erotymatis præpositionū. Ca. ix,





*q' alijs parti  
bus orationis  
preponitur*



**P**D quæ pars orationis est? Præpositio.  
Quid est præpositio? pars orationis indecli-  
nabilis quæ alijs partibus orationis præponitur.  
aut per compositionem, aut per appositionem.  
Vnde dicitur præpositio? ab eo quod alijs partibus orati-  
onis præponitur. Nam contra naturam præpositionis est  
quod postponatur, ut cum, tenus, versus.  
Præpositioni quot accidunt? tria, Figura, ordo, casus.  
Figuræ præpositionum quot sunt? duæ, simplex, ut abs, cir-  
cū. Composita, ut circūcirca, absq.  
Ad igitur cuius figuræ est? simplicis figuræ, quæ non po-  
test diuidi in partes significatiuas.  
Quotuplex est ordo præpositionum? triplex, præpositi-  
uus, postpositiuus, communis.  
Quis est ordo præpositiuus, qui præpositionem in cōstruc-  
tione semper debere præponi ostendit, ut ad, ab.  
Quis est ordo postpositiuus, qui præpositionem in cōstruc-  
tione semper debere postponi ostendit, ut tenus, versus.  
Quis est ordo communis, qui præpositionem in con-  
structione modo præponi, modo postponi debere osten-  
dit, ut cum, per, propter.  
Ad igitur cuius ordinis est? Præpositiuui? quæ semper in cō-  
structione præponitur.  
Casus præpositionum quot sunt? tres, Genitiuus, accusa-  
tiuus & ablatiuus  
Præpositiones genitiuo deseruientes quot sunt? tres,  
pridie, postridie, tenus.  
Præpositiones accusatiuo deseruientes quot sunt? xxx  
viii, Ad, apud, ante, aduersus, aduersū, cis, citra, circiter.



circū. circa. contra. erga. extra. iter. intra. infra. iuxta. ob.  
pone. per. ppe. propius. proxime. pridie. postridie. pro-  
cul. post. penes. præter. ppter. supra. secundum. secus.  
trans. usq; ultra. uersus. uersum.

Præpositiones ablatiuo deseruiētes quot sunt? quin-  
decim. A. ab. abs. absq; cum. coram. clam. de. e. ex. pro.  
pre. palam. sine. tenuis.

Præpositiōes accusatiuo uel ablatiuo deseruiētes quot  
sunt? quattuor. In. sub. super. subter.

Præpositiones inseparabiles hoc est quæ nunq̃ nisi in  
compositione reperiuntur quot sunt? Sex. an. con. dis.  
di. re. se.

Adigitur cui casui deseruit? Accusatiuo. quoniam tali  
casui semper apposita reperitur.

In præpositio: quodq; con-  
struitur cuꝝ accusatiuo casu  
aliquo cuꝝ ablatiuo. aliqu-  
do cuꝝ utroq; simul septem  
aut modis construitur cum  
accusatiuo tantum. Sex cuꝝ  
ablatiuo tantum. Tribꝫ cuꝝ u-  
troq; indifferenter et sic in  
vniuerso sexdecim modis  
construitur cuꝝ casibꝫ. Cuꝝ  
accusatiuo construitur in:  
quotiens significat motu  
de loco ad locuꝝ ut dabo in  
urbem. dabo in ecclesia

## De erotymatis aduerbiorum, Ca. x:



Bi quæ pars orationis est? Aduerbiū. quid  
est aduerbiū? pars orationis indeclinabilis  
quæ addita uerbo significationem eius aut  
complet: aut mutat: aut minuit: ut iam fa-

quæ addita uerbo

ciam. non faciam. parum faciam. Vñ dicitur aduerbiū?  
quasi ad uerbū? quoniā uerbo sp̃ fere adiūgi desiderat.  
Species aduerbiorū quot sunt? duæ sicut in noīe. Pri-  
mitiua: ut nuper. Deriuatiua. ut nuperrime.

Vbi cuius speciei est? Primitiua. neq; enim habet ali-  
quid vnde deriuetur: quod sit antiquius.

Figuræ aduerbiorum quot sunt? duæ sicut in nomine  
Simplex: yt ecce. Composita: yt eccum.





Vbi igitur cuius figuræ est? simplicis figuræ, neq; eni  
 potest diuidi in partes significatiuas.  
 Significationes aduerbiorum quot sunt? Innumeræ.  
 Numeralis, vt semel, bis, ter, quater, quinquies, sexies.  
 Temporalis, vt hodie, cras, perendie, heri, nuper.  
 Localis, vt hic, isthic, illic, huc, isthuc, illuc.  
 Negatiua, vt non, haud, minime nullatenus.  
 Affirmatiua, vt etiam, profecto, nimirum.  
 Demonstratiua, ut en, ecce.  
 Optatiua, vt o, si, vt, vtinam.  
 Ordinatiua, vt continuo, deinde, deinceps.  
 Interrogatiua, vt cur, quare, quãobrem, nũquid.  
 Dubitatiua, vt fors, forte, fortasse, forsan, forsitan.  
 Vocatiua, vt o, heus, oho.  
 Discretiua, vt seorsum, diuissim, bifariam.  
 Congregatiua, vt simul, vna, pariter.  
 Iuratiua, vt ædepol, me, hercule, me castor  
 Hortatiua, vt eya, age, agedum, agite.  
 Intensiua, vt ualde, penitus, uehementer.  
 Remissiua, vt sensim, paulatim, pedentim.  
 Diminutiua, vt belle, argutule, clanculum.  
 Comparatiua, vt magis, melius, fortius.  
 Suplatiua, vt maxime, optime, fortissime.  
 Similitudinis, ut ceu, sicut, tanq̃.  
 Quantitatis, ut multum, parum, nimium.  
 Qualitatis, ut bene, docte, sapienter.  
 Vbi igitur cuius significationis est? localis,

De erotymatis interiectionum, Ca, xi,





Eu quæ pars orationis est? Interiectio.

Quid est interiectio? pars orationis inclinabilis affectû mentis incõdita uoce significans. Vnde dicitur interiectio? ab inter

*affectû mentis*

iciendo. eo quod aliis ptibus orationis interiicitur.

Interiectioni quot accidunt? Sola significatio.

Significationes interiectionis quot sunt? Plures.

Lugentis. vt heu. hoi. hei.

Dolentis. vt hei. o. ah. Timentis. vt hei. ah.

Exultantis. vt euax. uah. o.

Admirantis. vt pape. uah.

Exclamantis. vt pro. uah.

Ridentis. vt ah ah. he. Deridentis. vt hui.

Silentis. ut au. si. Laudantis. ut euge.

Virantis. ut apage. apagesis. apagete.

Vocantis. ut io. oh.

Depræhendentis. ut at at.

Heu cuius significationis est? Lugentis.

De erotymatis coniunctionû. Ca. xii.



T quæ pars orationis est? Coniunctio.

Quid est coniunctio? Pars orationis inclinabilis cõnectēs ordinansq; sentetiam.

*connectens*

Vnde dicitur coniunctio? ab eo quod coniungat: & orationi pro uinculo interponatur.

Coniunctioni quot accidunt? tria. Figura. Ordo. Postestas. siue species. siue significatio.

Figure coniunctionis quot sunt? duæ. sicut in nomie





Simplex. vt at. et. Composita. vt atq; etenim.

Et cuius figuræ est? Simplicis figuræ.

Ordo coniunctionis quotuplex est? Triplex. quædam enim semper pponuntur: vt et; ac; at; ast; aut; vel; nec; ne neq;. quædam semper postponuntur. vt que. ve. ne. quis dem. quoq;. autem. vero. enim. quædam modo præponuntur modo postponuntur. vt atq;. igitur. itaq;. quoniam. quia. etsi.

Et cuius ordinis est? Præpositiui.

Patestates coniunctionis quot sunt? Cõplures. Copulatiua: que sensũ & uerba coniungit. vt et. q;. atq;. quoq;. autem. vero. quidem.

Disiunctiua: quæ quauis dictiones coniungat: sensũ tamen disiunctum habet. vt aut. vel. ve. siue. seu.

Subiunctiua: est quæ voce disiunctiuæ vtrunq; ad esse significat. vel simul vel discrete: ut alexander siue paris dormit vel legit tota die.

Causalis: quæ causam cõtinuationis explanat. vt quoniam. nam. namq;. enim. vt.

Collectiua siue illatiua: quæ supiora colligit. vt igitur. ergo itaq;. quare. quapropter. quamobrem.

Dubitatiua quæ dubitationẽ aliquam cum interrogatione significat. vt an. ne. necne.

Aduersatiua. quæ aduersã sententiã sequenti aut precedenti monstrat. vt licet. quamq;. quis. etsi. saltem.

Approbatiua. quæ rem aliquam approbat. vt si siquidem. quando. quandoquidem. quidem.

Completiua. que ornatus causa aut metri necessitate ponitur. ut quidem. enim. nam. namq;. vero.



61  
Causalis rursus diuiditur in continuatiuā subcōtinua-  
tiuam, adiūctiuā, effectiuam.

Continuatiua est: quæ continuationem & consequen-  
tiam rerū significat, ut si cum dum, ubi.

Subcontinuatiua est: quæ causam cōtinuationis ostē-  
dit cum essentia rerum, ut quoniam, quia.

Adiunctiua est: quæ verbis subiunctiuis adiungitur,  
vt si, ut, cum, ubi, quando.

Effectiua est: quæ reddit causam effectus, ut enim igitur,  
& cuius potestatis est? copulatiue.

De partibus orationis quæ aliæ pro aliis & p  
se inuicem ponunt Capitulū, xiii.



Væ partes orationis aliæ p aliis ponuntur  
Omnes fere quemadmodum.

Nomē p pticipio, ut sibilus p sibilans.

Nomen p aduerbio, vt recens p recēter.

Nomen pro interiectione, ut infādum uoce incōdita.

Nomen pro cōiunctione, ut quare quāobrem.

Pronomen pro nomine proprio, ut ego p antonius.

Pronomen pro aduerbio, ut hoc pro huc.

Pronomen pro coniunctione, ut ideo, propterea.

Verbū pro nomine, ut amare p amor, viuere pro uita

Verbum pro aduerbio, ut amabo, sodes.

Verbum pro interiectione, ut age agite.

Verbum pro coniunctione, ut licet licebit.

Participium pro nomine, ut sapiens, diligens.

Participium pro aduerbio, ut horrendum p horrēde.

h i



Præpositio pro aduerbio, ut coram, palam.  
 Præpositio pro interiectione, ut pro a.  
 Præpositio p coniunctione, ut ppter ea, quapropter  
 Aduerbium pro nomine, ut satis est, abunde est.  
 Aduerbium pro cōiunctione, ut quando pro quoniam  
 Coniunctio pro aduerbio, ut cum p quando.  
 Coniunctio pro interiectione, ut, ut.  
 Quæ partes orationis ponuntur inuicem p se ipis, omnes fere. Nomen pro nomine, ut Dardanus pro dardanius. Verbum uerbo, ut populo pro populo.  
 Participium pro participio, p̄fusus pro p̄fundens.  
 Præpositio p p̄positione, ut in pro contra.  
 Aduerbiū p aduerbio, ut hic loci p tūc tēporis.  
 Coniunctio pro coniunctione, ut uel pro &.

De syntaxi & orōnis cōstructione. Ca. xiiii.

<sup>cosa es construcción.</sup> <sup>es lo que por la qual la buena construcción</sup>  
**V**id est syntaxis? <sup>re la mala</sup> sciencia qua bona cōstructione a mala dignoscitur. <sup>se distingue</sup>  
 Vñ dicit syntaxis? a sin qđ est con & tacto <sup>conueniente</sup> <sup>de palabras.</sup> ordino a quo est taxis: quasi coordinatio.  
<sup>cosa es</sup> Quid est constructio? <sup>conueniente</sup> <sup>y perfecta.</sup> congrua dictionū ordinatio. <sup>la qual demuestran</sup>  
 congruam perfectamq; sententiam demonstrans.  
<sup>cosa es oración.</sup> Quid est oratio? <sup>como sacro la determinan.</sup> ut Scaurus diffinit: ore missa & p di- <sup>es promuevan.</sup>  
 ctiones ordinata pronuntiatio. <sup>por palabras.</sup> <sup>es una habla.</sup>  
<sup>en quantos maneras es</sup> Quotuplex est ordinatio? <sup>ordenacio.</sup> quadruplex. <sup>en quatro maneras acabada.</sup> Perfecta: <sup>la que</sup> quæ  
 perfectum sententiam in animo auditoris generat: ut ego <sup>perfecta sentenciada.</sup>  
 amo deum. Imperfecta: quæ imperfectum sēsū in aīo <sup>no acabada.</sup> auditoris generat: ut si deum amaueris. <sup>la que</sup> Finita in qua <sup>en que</sup>



verbum finitum ponitur, ut ego amo. Infinita: in qua  
uerbum infinitum ponitur, ut me amare.

<sup>q cosa es figura de constructio</sup> Quid est figura constructionis? <sup>por alguna razon.</sup> Est aliqua ratione no  
<sup>inovada.</sup> uatus dicendi modus: qui circa grammaticas constru-  
<sup>se halla</sup> ctiones uerlatur.

<sup>hace figura.</sup> Euocatio est <sup>es reduciendo</sup> reductio <sup>ala primera</sup> tertiæ personæ ad <sup>o ala segunda</sup> primam uel se-  
cundam, ut ego Antonius lego, tu Ioannes audis. Et  
<sup>y requieren</sup> requiruntur <sup>quatro cosas. en la docta.</sup> quattuor, in euocatione, <sup>la persona que reduce.</sup> persona euocans.  
<sup>la persona reducida.</sup> persona euocata, <sup>apartamiento de conjuncion</sup> remotio copule: & <sup>verbo conueniente</sup> uerbum conueni-  
<sup>con la persona que reduce.</sup> ens cum persona euocante.

<sup>hace figura.</sup> Appositio est <sup>sin mediag.</sup> immediata duorum substantiuorū con-  
<sup>de los quales</sup> iunctio: <sup>el uno</sup> quorum <sup>declara</sup> alterum <sup>el otro.</sup> exponit alterum, ut miratur  
<sup>del discurso</sup> molem æneas, <sup>maladas.</sup> magalia quōdam. Et requirunt duo in  
<sup>la diction q apone</sup> appositione, dictio apponens, & dictio appositā, <sup>ya puesta.</sup>

Prolepsis est attributio proprietatis toti in suas ptes  
diuiso, ut interea reges ingenti mole latinus & cætera.  
Et requiruntur quinq; in prolepsi, hoc est totum, par-  
tes, distributio partium, proprietas & ordo.

Syllepsis est diuersarum dictionū sub plurali pprieta-  
te conceptio, ut ego & tu docti legimus. Et requiruntur  
quinq; in prolepsi, hoc est dictio concipiens, dictio cō-  
cepta, copulatiua coniunctio uel ppositio cum uerbū  
uel nomen adiectiuum numeri pluralis: proprietas cō-  
cordans con dictione concipiente.

Zeugma est unius pprietas ad diuersas clausulas fa-  
cta redditio, ut ego & tu & cicero scribit. Et requirun-  
tur tria, hoc est plura substantiua, copula, pprietas quæ  
conueniat cū propiore substantiuo.

Antiptosis est casus pro casu positio sub aliqua ppe-  
h ii





rate. ut urbem quam statuo uestra est. & requirunt tria  
hoc est unum subiectum, una proprietas. & quod cas  
sus ponatur pro casu.

Synthesis est attributio proprietatis uni uel pluribus  
copulatis. quod fit non gratia uocis sed significati. ut  
pars in frustra secant. & requiruntur tria. hoc est unum  
subiectum uel plura copulata. proprietas. & attributio  
proprietatis concordans cū significato & non cū uoce  
Synecdoche est attributio partis ad totum sub pprie  
tate uerbi uel participii. uel nominis adiectiui. ut exple  
ri mentē nequit. nuda genu. nodoq; sinus collecta flu  
entes. & requiruntur tria. hoc est totum. proprietas. &  
pars in accusatiuo posita.

Liber quartus de constructione octo partium oratio  
nis. Capitulum primum de constructione uerborum  
actiuorum post se.

**U**erba partim sunt personalia: partim imp  
sonalia. Personalia sunt quæ habent nu  
meros & personas. Impersonalia: quæ ca  
rent numeris & personis. De quibus po  
stea dicemus. Personalia rursus in quinque genera diui  
duntur. actiuum. passiuum. neutrum. deponens. cōc.  
Actiuum uerbum est illud quod desinit in. o. & habet  
passiuum in. or. & exigit ante se nominatiuum in per  
sona agentis uel facientis & accusatiuum in persona pati  
entis. eius complures sunt species.

1<sup>a</sup> ~ Prima species uerborum actiuorum ē: quæ post se cō-



63  
struuntur cum accusatiuo tantum, qualia sunt.  
Aino, as, aui, por amar al que con passion y affiçio.  
Redamo redamas, aui, por amar al que nos ama assi.  
Deamo, as, aui, por mucho y con afficion amar.  
Adamo, as, aui, por amar como enamorado.  
Diligo, is, exi, por amar con razon y elecion.  
Colo, is, lui, por amar al mayor en dignidad.  
Colo, is, por labrar, afeytar, o morar.  
Traho trahis traxi, por llevar o traher arrastrando,  
y por fuerça.  
Duco, is, xi, por llevar o traher guiando.  
Deduco, is, por acompañar a otro desde su casa.  
Reduco, is, por acompañar a otro hasta su casa.  
Deduco, is, por echar las naues al agua.  
Subduco, is, por sacar las naues del agua.  
Ago, is, por leuar deláte de si como ganado áte cogido  
Ago, is, por leuar la bestia caualgando encima della.  
Veho, is, uexi, por leuar o traher encima de si.  
Porto, as, aui, por leuar o traer en su cuerpo.  
Fero fers, gero, is, baiulo, as, por aquello mesmo.  
Inchoo, as, aui, por comécar alguna cosa.  
Incipio, is, inepi, por comencar como quiera.  
Ineo, is, iniui, por comencar alguna cosa notable.  
Disco, is, didici, por deprender algo de nuevo.  
Edisco, is, edidici, por deprender algo de coro.  
Dedisco, is, dedidici, por oluidar lo deprendido.  
Oppugno, as, aui, por combatir algun lugar.  
Impugno, as, aui, por aquello mesmo.  
Propugno, as, aui, por defender lo combatido.



Expugno.as.aui.por tomar por combate.  
 Capio.is.cepi.por tomar por nra o cótra nra uolúdad  
 Sumo.is.sumpsi.por tomar por nuestra uolúdad,  
 Paco.as.aui.por apaziguar a los uencidos.  
 Placo.as.aui.por amansar al ayrado.  
 Pacifico.as.por aquello mesmo: o hazer paz.  
 Lasso.as.aui.por fatigar lo que tiene anima.  
 Laxo.as.aui.por afloxar lo apretado  
 Abdico.as.aui.por deseredar al hiio en uida.  
 Exheredo.as.aui.por deseredar lo dís pues dela muerte  
 2ª Secúda uerborū actiuorū spēs ē? que pter accusatiuū  
 construūtur etiam cum genitiuo uel ablatiuo.ut i pleo  
 granariū frumēti uel frumento:qualia sunt hæc.  
 Impleo es.repleo es.compleo es.por hinchir.  
 Accuso as.por acusar en iuyzio o fuera de iuyzio  
 Ineuso as.por reprehendiendo quejar se de alguno  
 Postulo as.por demandar en iuyzio  
 Damno as.por condenar o obligar.  
 Emo emis.redimo redimis.paro paras.cóparo cópa-  
 ras.por comprar.  
 Vendo uendis.uenundo uenūdas.distraho distrahis  
 por uender.

f. Verbatam actiuam  
 quaz passiuæ ex  
 se ommbus uer-  
 bis denotantibz  
 precizuel taxa-  
 tionem.  
 Aestimo as.taxo as.apprecio as.por apciar o tassar  
 Animaduertendum est quod uerbā p̄cium significan-  
 tia cōstruūtur cū ablatiuo p̄cium denotante p̄ter quā  
 cū genitiuis: tanti: q̄ti: pluris: maioris: minoris. tanti-  
 dem: quantidem: quātiuis: quātilibet: & quod. Vergi-  
 lius dixit non assis faciūt. & Catulus ueronensis. oēs  
 unius æstimemus assis.



3<sup>a</sup>

Tertia uerborum actiuorum species est: quæ p̄ter accusatiuum construuntur etiam cum datiuo: ut do tibi pecunias, qualia sunt que sequuntur.

Do das dedi, por dar como quiera.

Dono as, aui, por dar gracioso y de balde.

Dedo is, dedidi, por dar se a si mismo.

Præpono, is, præfero, antepono, por preferir.

Cómo do, as, aui, por prestar lo mismo que se torna

Mutuo as, aui, por prestar lo que se torna en specie

Loco as, aui, por dar algo por alquile.

Conduco, is, xi, por tomar algo por alquile.

Suadeo es si, por induzir y atraer por razones.

Persuadeo es si, por induzir con effecto

Dico, is, xi, por dezir o hablar artificiosamente

Edico, is, xi, por mandar como iuez o principe

Indico is, xi, por denunciar con solenidad.

Credo, is, credidi por prestar o confiar

Cómo do, as, aui, por encomendar.

Cómitto, is, si, por cometer o encomendar o cófiar.

Consulo, is, consului, por aconsejar algo a alguno

Facio facis feci, por hazer lo que passa en materia de fuera.

4<sup>a</sup>

Quarta uerborum actiuorum species est: quæ p̄ter accusatiuum principalem construuntur cū altero accusatiuo: ut doceo te grammaticam: qualia sunt.

Doceo doces docui, por enseñar.

Dedoceo es, por demostrar ser falso lo enseñado

Moneo es, por amonestar aconsejando

Admoneo es, por traer algo ala memoria de otro.

h iiii





Oro.as.aui.por rogar al mayor.  
Rogo.as.aui.por rogar al ygual.  
Interrogo.as.aui.por preguntar.  
Flagito.as.aui.por demandar con importunidad  
Posco.is.popolsci.por demandar lo honesto.  
Postulo postulas postulauui.por demandar requirien-  
do o en iuyzio.

Peto.is.petuii.por demandar rogando.  
Induo.is.indui.uestio.is.uestiui.por uestir.  
Exuo.is.exui.spolio as.spoliaui.por despoiar  
Cingo.is.xi.accingo.is.xi.succingo.is.por ceñir.  
Calcio as.excalcio as.por calcar o descascar.

5<sup>a</sup> Quinta species uerborū actiuorum est: quæ p̄ter accu-  
satiuum construuntur cum ablatiuo sine prepositiōe:  
vel potius cum effectiuo.ut dono te corona.

Dono as.aui.por dar insignias de honrra.  
Spolio as.aui.por despoiar de alguna cosa.  
Satio as.aui.saturo as.aui.por hartar.  
Onero as.aui.por cargar.exonero as.por descargar.  
Peto.is.pro percutio is.por herir.

Afficio is.eci.por hazer lo que se pone en ablatiuo

Afficio te uoluptate.yo te hago plazer.

Afficio te molestia.yo te hago pesar.

Muto as.aui.por trocar una cosa con otra.

Priuo as.aui.por quitar o priuar de algo.

Leuo as.aui.subleuo as.aui.por aliuar.

6<sup>a</sup> Sexta uerborum actiuorum species est: quæ p̄ter accu-  
satiuum construuntur etiam cum ablatiuo & preposi-  
tione a uel ab,ut audio a te librum.qualia sunt,



Audio audis audiui. por oyr.  
Abstineo es. por se refrenar delas iniusticias  
Contineo es. por se refrenar delos deleytes  
Accipio is. accepi. por recebir como quiera.  
Suscipio is. suscepi. por tomar a su cargo  
Recipio is. recepi. por recebir o recobrar  
Eripio is. eripui. por librar o arrebatat  
Amoueo es. amoui. por quitar de alguna cosa  
Aufero aufers abstuli. por aquello mesmo.  
Auerto is. auerti por boluer de alguna cosa.

De uerbis passiuis. Capitulum. ii.

**P**assiuum uerbum est illud quod desinit in  
or. & habet actiuū in. o. & exigit áte se no  
minatiuū p psona patienti & ablatiuū cū  
ppositiōe a uel ab. uel datiuū p psona agē  
ti uel facienti. ut deus amatur a me uel mihi. Eius tot  
sunt species: quod dicimus esse in uerbo actiuo.

Sed animaduertendum est: quod cum mutamus uer-  
bum actiuū in passiuum: casus cū quo uerbo construi  
tur post accusatiuū principalē nō mutatur. ut impleo  
granarium frumenti uel frumento: granariū impletur  
a me frumenti uel frumento. do tibi pecunias: pecunie  
dātur tibi a me. doceo te grāmaticam. tu doceris a me  
grammaticam. dono te corona. tu donaris a me coro-  
na. audio ex te grāmaticam. grammatica auditur a me  
ex te. Animaduertendum est quoq; uerba reciproca  
& quæ dicuntur uocatiua: qualia sunt.





Scribor. habeor. iudicor. prædicor. agnoscor. dicor. vocor. nominor. appellor. nuncupor & similia. Construi post se in eodem casu cum quo ante se construuntur, ut scribor fortis. uocor anthonius.

De uerbis neutris. Ca. iiii.



Neutrū uerbū est illud quod desinit in, o. & nō habet passiuū in, or. ut serui seruis. ambulo ambulas. Eius cōplures sunt species. Prima spēs uerborū neutrorū est que post se cōstruuntur cum gō uel ablatiuo, ut careo pecuniarū: uel pecuniis. Cuiusmodi sunt quæ sequuntur. Careo. es. carui. por no tener lo que descamos. Egeo. es. egui. indigeo. es. indigui. por auer menester. Abundo. as. redundo. as. aui. por abundar. Sto stas steti. consto constas constiti. por costar. Satago. is. sategi. por estar solícito y congoxoso. Abstineo. es. abstinui. por se enfrenar. Secūda spēs uerborum neutrorū est quæ post se construntur cū datiuo, ut cædo potentiori. qualia sunt. Cedo. is. cessi. por dar a otro la uantaia y meioria. Pareo. es. obedio. is. obtempero. as. por obedecer. Consulo consulis. prouideo prouides. prospicio prospicis. caueo caues. por proueer. Placeo places. por aplazer. Displiceo displices. por desagradar. Occurro occurris. obuio obuias. por salir al encuētro: y a recebir.



Fauco.es.studeo.es.aspiro.as. por fauorecer.  
 Seruio.is. por seruir como sieruo.  
 Inseruio.is. por hazer lo que alguno quiere.  
 Parco.is. ignosco.is. por perdonar.  
 Noceo.es.officio.is. por empecer.  
 Doleo.es.dolui. por doler lo que trae dolor.  
 Indulgeo.es.indulsi. por dar obra o regalar.  
 Insto instas institi. por dar priessa.  
 Supplico.as. aui. por rogar humilmente.  
 Hæreo.es.hesi.adhereo.es.si. por se allegar.  
 Illudo illudis.insulto.as. por burlar escarneciendo.  
 Inuideo.es.inuidi. por auer embidia.  
 Impono imponis imposui. por engañar.  
 Incesso.is.incessi. por acometer.  
 Inuado iuadis inuasi. por aquello mesmo.  
 Incumbo.is.bui. por poner las fuerças en algo.  
 Volo uis. uolui.cum bene iunctum. por querer bien  
 o amar.  
 Cupio cupis cupiui. cū bene iunctum. por lo mesmo.  
 Timeo.es.ui. por temer que no uenga mal a otro.  
 Metuo.is.metui. por aquello mesmo.  
 Tertia uerborum neutrorum species est. quæ post se cō  
 struuntur cum ablatiuo sine p̄positione: vel potius cū  
 effectiuo. vt ego caleo igni. qualia sunt.  
 Flagro flagras flagraui. por entender se.  
 Ardeo ardes arsi. por arder. Exardeo exardes. por mu-  
 cho arder.  
 Aestuo aestuas aestuaui. por auer calor.  
 Caleo.cales calui. por escalentar se.



Frigeo.es. frixi. algeo.es. alsi. por enfriar se.

Fluo.is. fluxi. mano. manas. por correr o manar.

Quarta uerborum neutrorum species est: quæ post se construuntur cum ablatiuo & præpositiõe. a uel ab. ad similitudinem uerborum passiuorum in psona agente ul' faciente. ante se uero exigunt nominatiuũ psonæ patientis. vt ego exulo a rege. qualia sunt.

Exulo.as. exulaui. por ser desterrado.

Vapulo uapulas uapulaui. por ser herido.

Veneo uenis ueniui. vel venii. por ser vendido.

Fio fis factus sum. por ser hecho.

Liceo lices licui. por ser puesto en p̄cio en almoneda.

Quinta uerborum neutrorũ species est: quæ post se cũ nullo casu construũtur: nisi mediãte p̄positiõe. ut ego uiuo in urbe. qualia sunt. Viuo .uis. uixi por uiuir

Eo.is. iui. por yr. adeo.is. por yr a lugar o a persona.

Obeo.is. por morir. Exeo.is. por salir de lugar

Nato.as. por nadar. Enato.as. por salir a nado.

Sto.as. ti. por estar en pie. sedeo.es. por assentar se.

Salio.is. por saltar. Salto.as. por baylar o dancar.

Ambulo.as. por andar. deambulo.as. por passear se.

Incedo.is. incesſi. por andar con pompa y aparato.

Sapio.is. por saber. Desipio.is. por enloquecer.

Resipisco.is. por tornar a su seso el que enloquecio.

Contendo contēdis. certo certas. pugno pugnās. por pelear y contender.

Concurro.is. concurri. por encontrar se con otro.

Constituo.is. constitui. por concertar se con otro.

Attineo.es. pertineo.es. por pertenecer.



Animaduertendum est hoc uerbum Sum es fui. posse  
construi post se cum nominatiuo. vt ego sum Antho-  
nius. cum genitiuo: ut uirtus est hominis. cum datiuo  
ut tu es mihi magister: cum septimo casu: ut est uir sin-  
gulari eloquentia. cum hoc nomine opus omnibus fe-  
re casibus iungi potest.

Sunt præterea quædam alia uerba quæ dicuntur sub-  
stantiua desiderantia post se casum similem præceden-  
ti. vt existit inutilis. extat incorruptus. manet immor-  
talis. uiuit foelix & similia. Sunt & alia quæ cum sint i  
transitiua recipiuntur tamen: ut incedo tristis. am-  
bulo lætus euado doctus.

Præterea uerba illa quæ dicuntur neutra transitiua iu-  
dicio meo nihil habere quod illis repugnet: cur nõ di-  
camus actiua: cū etiā si natura repugnaret: sermo idcir-  
co non deberet esse mactus. Nam si recte dicitur come-  
derunt iacob: & domus tue zelus comedit me. Recte  
quoq; dicit iacob. ego sum comesus. sicut & Iuuenas-  
lis dixit. Et cito rapturus de nobilitate comesa quod  
supereft.

Præterea uerba quæ dicuntur ad solam naturam ptine-  
re: ego non video cur non recipiāt oēs numeros & per-  
sonas: vt ego non sereno: ego non grandino.

Præterea nullum esse uerbum actiuum quod non pos-  
sit esse absolutum si post se cum nullo casu cōstruatur  
vt si dixeris. ego amo.

Præterea uerba neutra posse construi cum accusatiuo  
rem uerbi significante. vt ego uiuo uitam: eo iter. am-  
bulo uiam. seruo seruitutem. furio furorem. certo cer-





tamen. pugno pugnam. pecco peccatum.

Præterea nullū esse uerbū qđ non cū accusatiuo uel ablatiui significanti tempus indrūter construi possit. vt docui te grāmaticam tres ānos uel tribus annis.

Præterea cōplura esse uerba neutra absoluta quæ figuratæ accusatiuo iungi possunt. vt depereo virginem; & qđ Vergilius dixit. Corydon ardebat alexin.

Omnia etiam uerba neutra posse iungi datiuo significāte illum cuius voluptati aut molestiæ. damno aut cōmō; aut deniq; cuius gratia aliquid fit. Vergilius. Cui pendere sua patereris in arbore poma.

### De uerbis deponētibus. Ca. iiii.



**D**eponens uerbum est illud quod in. or. desinit & non habet actiuum in .o. retinetq; tantum actiui significationem. vt ego loquor uerba. Eius plures sunt species.

Prima species uerborum deponētium est: quæ post se construuntur cum genitiuo. vt misereor innocentis. qualia sunt.

Misereor. eris. misertus sum. por auer misericordia.

Obliuiscor. eris. oblitus sum. por oluidar se.

Reminiscor. eris. recordor. aris. por recordar se.

Secunda uerborum deponentium species est: que post se construuntur cum datiuo. vt opitulor clienti. qualia sunt.

Opitulor. aris. auxiliior. aris. por aiudar.

Suffragor. aris. por aiudar conel voto.



Refragor, aris, por estoruar conel uoto.  
Patrocinor, aris, por defender en iuyzio.  
Adulor, aris, assentor, aris, palpor, aris, por lisongear,  
Blandior, iris, por aquello mesmo o falagar.  
Gratulor, aris, por auer plazer del bien de otro.  
Irafcor, eris, por se ensañar de otro.  
Assentior, iris, por sentir y consentir con otro.  
Insidior, aris, por asechar a otro.  
Obsequor, eris, por obedecer.  
Tertia verborum deponentium species est: quæ post se  
construuntur cum accusatiuo, qualia sunt.  
Solor, aris, consolor, aris, por consolar.  
Execror, aris, abhoior, detestor, auersor, por maldezir  
Sequor, eris, secutus sum, por seguir.  
Consequor, eris, consecutus sum, por alcanzar.  
Fateor, eris, por confessar por su voluntad.  
Confiteor, eris, por confessar sin su voluntad.  
Diffiteor, eris, por non confessar o negar.  
Precor, aris, p̄catus sum, por rogar.  
Deprecor, aris, por rogar o abominar.  
Demereor, eris, rui, por obligar por beneficios.  
Causor, aris, por traer ocasion o achaque.  
Aemulor, aris, imitor, aris, por remedar.  
Quarta verborum deponentium species est: quæ post  
se construuntur cum ablatiui siue septimo casu, vt ego  
lætor felicitate tua, qualia sunt.  
Lætor, aris, delector, aris, por se alegrar.  
Vtor yteris, por usar.  
Potior, eris, por alcanzar lo deseado.





Vescor uesceris. por comer.  
 Fungor fungeris. por usar de officio.  
 Fruor frueris. por gozar de algo.  
 Quinta uerborum deponentium species est; quæ post  
 se cum nullo casu construuntur; nisi mediante ppositio  
 ne. ut ego iocor in amicos. qualia sunt.  
 Iocor. aris. por burlar de palabras  
 Grassor aris. por saltar para robar  
 Castrametor aris. por poner y assentar real  
 Laboreris. por caer: o res balar deslizando se.  
 Rusticor aris. por estar en el campo o heredad  
 Philosophor aris. por estudiar en filosofia.  
 Tumultuor aris. por hazer bollicio.  
 Cachinor aris. por reyr demasiado.  
 Sexta uerborum deponetiũ species est; quæ post se cõ  
 struuntur cum ablatiuo & ppositione a uel ab. ut ego o  
 rior a patre. qualia sunt.  
 Orior eris. uel iris. por nacer  
 Nascor eris. por nacer.  
 Patior eris. por padecer.

#### De uerbis cõmunibus .Capitulum.v.



Commune uerbũ est quod desinit in or. &  
 nõ habet actiuũ in o. & retinet actiui & pa  
 ssiui significatõne. ut ego amplector te. tu  
 amplecteris a me. Pauca generis repiuntur.  
 hæc fere. Complector complecteris. amplector am  
 plecteris. por abracar y ser abracado.



69  
Osculor aris. por besar y ser besado.  
Criminor aris. por acusar y ser acusado.  
Experior iris. por experimentar y ser experimentado.  
Veneror aris. por honrrar. y ser honrrado  
Interpretor aris. por declarar y ser declarado  
Largior iris. por dar y ser dado.

De uerbis diuerforum generum atq; sub eodē genere diuersarum formarum. Capi. vi.

Abstineo me ab iniuriis. no hago iniuria a otro  
Abstineo manum a muliere. por no tocar muger.  
Abstineo irarum. por no enlañar se.  
Adeo domum uel ad domum. por ir a casa  
Adulor tibi uel adulo te. por lisongear te  
Admoueo tibi manum. yo llevo la mano a ti  
Amoueo a te manum. yo quito la mano de ti  
Aduersor tibi. yo te contradigo: o soy te contrario.  
Aduersor te. yo huyo de ti y te abhomino  
Audio te. audio uocem. por oyr el sonido tuyo.  
Audio a te: uel ex te. uel de te. por oyr tu doctrina.  
Audio tibi uel inaudio. por obedecerte.  
Audio male absolutum. por ser infamado  
Assentior tibi. uel assentior tibi hoc. por conceder  
Assentio tibi. uel assentio tibi hoc. por aquello mesmo  
Cauco tibi. yo te proueo. Cauco te. yo huyo de ti.  
Careo te. uel careo tui. por carecer de ti.  
Cōmitto tibi libros. por encomedar te los libros  
Cōmitto prælum uel milites. por trauar pelea.

i i





Cómitto vt non colam parentes. por pecar.  
Credo tibi: & credo tibi hoc. por creer.  
Credo tibi pecunias. por prestar te los dineros.  
Consulo tibi. por proueer te: o dar te conseio.  
Consulo te. por demandar te conseio  
Consulo boni. por echar lo: o iuzgar lo a buena parte  
Cómendo te regi. por encomendar te al rey.  
Commendo te apud regem. por alabar te deláte al rey  
Certo tibi. vel certo tecū. por contender contigo  
Contendo tibi vel tecū. por aquello mesmo  
Congredior tibi vel tecum. por encótrar contigo.  
Constituo tibi vel tecum. por concertar contigo.  
Do tibi pecunias. por dar te los dineros  
Do tibi litteras ad amicum. para que gelas lieues  
Do ad te litteras. para que en absencia las leas.  
Do tibi pecunias dono. por dar te dineros graciosos.  
Do tibi pecunias. por aquello mesmo.  
Dono tibi corona. por dar te corona en señal de hórre  
Dolet mihi caput proprie. doleo caput figurate.  
Doleo vicem tuam. pesa me de tu fortuna y desdicha.  
Dego is. absolute. vel dego vitam. por viuir.  
Exigo te pecunias. vel exigo a te pecunias. por deman  
dar te las.  
Exeo domum. vel exeo domo. por salir de casa.  
Facio tibi iniuriam. por hazer iniuria &c.  
Facio te maximi. por estimar te en mucho  
Facio te cerciorem. por auisar te.  
Facio tecum. por conuenir y concertar contigo  
Induo te vestem. por vestir te la vestidura.



Induo te veste. por aquello mesmo.  
Induo tibi vestem. por aquello mesmo.  
Ignosco tibi. uel ignosco tibi peccatū. por te pdonar.  
Inuideo tibi vel iuideo tibi vestē. por auer te embidia.  
Illudo tibi vel illudo te. por hazer de ti burla.  
Indulgeo tibi. por te regalar y tratar delicadamēte  
Indulgeo operam litteris. por dar obra alas letras.  
Impono tibi onus. por poner te carga acuestas  
Impono tibi. por engañar te  
Incesso tibi & inuado tibi. por tentar; o acometer.  
Incesso te & inuado te. por aquello mesmo  
Lætor malorum vel malis. por alegrar se con males.  
Manat aqua ex fonte. uel fōs manat aqua. por manar.  
Moneo te rē honestā. por amonestar te lo honesto  
Admoneo te honestorum. por traer te lo ala memoria  
Misereor innocētis. por auer misicordia del innocēte.  
Misereor innocentē. por aquello mesmo.  
Miseret me innocētis. por aquello mesmo.  
Metuo tibi. por auer miedo que no te uēga mal.  
Metuo te. por auer miedo de ti.  
Noceo tibi uel noceo te. por empecer te.  
Oro te uel a te rem honestā. por demádar telo onesto.  
Oleo unguētum. por oler a unguēto.  
Olet mihi unguentum. por oler me el unguēto.  
Olfacio unguentum. por oler yo el unguento.  
Obliuiscor tui uel te. por oluidar te.  
Palpor tibi. por lifongear te: o halagar te.  
Palpo te. por aquello mesmo.  
Pugno tibi uel pugno tecum. por pelear contigo.

i ii





Prouideo tibi. por proueer te y mirar por ti.  
 Prouideo te. por mirar te. de lexos.  
 Parco tibi. por perdonar te los errores  
 Parco tibi pecunias. por guardar te los dineros  
 Pareo tibi. uel pareo tibi omnia. por obedecer.  
 Postulo te uel a te debitum. por demandar te la deuda.  
 Postulo te repetundarū. por demádar te los cohechos  
 Peto a te uel te libros. por demádar te los libros  
 Peto te lapide. por herir te con piedra.  
 Potior uirgine. yo alcanco la donzella que deſſeaua.  
 Potior rerum. por alcanca el imperio delas cosas  
 Reminiscor tui uel te. por recordar me de ti.  
 Salio salis. por saltar. Salto saltas. por dancar.  
 Salit ouē aries. por saltar sobre ella  
 Timeo tibi. por auer miedo que te uēga algun mal.  
 Timeo te. por auer miedo de ti  
 Vescor panem uel pane. por comer pan.  
 Vtor panē uel pane. por usar de pan.

De uerbis impersonalibus. Capitulum. vii.



Verbum impersonale est duplex? Actiuæ uo-  
 cis quod est simile terciis personis uerbi a-  
 ctiuæ uocis. ut miseret. pudet. Passiuæ uo-  
 cis quod est simile terciis psonis passiuæ  
 uocis: ut curritur: statur. de quo paulo post dicem⁹. sed  
 uerbū impersonale actiue uocis cōplures sunt species.  
 Prima uerborum ipersonalium actiue uocis spēs est  
 que ante se exigūt genitiuū. & post se ifinitiuū & sūt



Duo. interest. & refert. ut præceptoris interest docere.  
senatoris refert administrare rempublicam. Construū  
tur uero cum ablatiuo generis fœminini nūeri singula  
ris: mea. tua. sua. nostra. uestra. adde etiam ab hoc no  
mine quis uel qui cuius. ut mea interest legere. tua refert  
audire. cuius interest profiteri. eius interest salarium p  
cipere.

Secunda verborum impersonalium actiue vocis speci  
es est: quæ ante se exigūt datiuū. & post se infinitiuū: ut  
Accidit mihi febrile. acōtesce me tener fiebre

Contigit mihi ire. acontesce me ir.

Euenit mihi docere. acontesce me enseñar

Conuenit mihi audire. conuiene me oyr

Placet mihi legere. plaze me leer

Licet mihi amare. yo puedo amar

Expedit mihi proficisci. es me utile partir

Vacat mihi dormire. uaga me dormir.

Constat mihi te insanire. es me cierto que eres loco.

Patet mihi te esse ignarū. es claro que eres nescio.

Tercia uerborū impersonalium spēs est: quæ ante se cō  
struūtur cum accusatiuo. & post se cū infinitiuo. ut

Delectat me audire. plaze me oyr

Iuuat me cantare. plaze me cantar

Oportet me docere. conuiene me enseñar

Decet me legere. es me onesto leer.

Quarta uerborum impersonalium species est: quæ cum  
iungūtur infinitiuis uerborum impersonalium proprie  
sic dictorū: impersonalia sunt; alias uero psonalia: ut

Incipit me tedere uiciorum. comienzo auer enoio de

i iii





los uicios .

Definit uos pudere, uos dexays de auer verguenca.

Non potest illos penitere. no pueden auer pesar.

Solet bonos pigere. suelen los buenos auergoncar se.

Debet malos pudere. deuen los malos auergoncar se.

Quinta uerborum impersonalium spēs est: quæ ante se  
construuntur cū accusatiuo: & post se cum genitiuo uel  
infinitiuo. & hæc sunt pprie impersonalia si vlla sūt: ut  
Poenitet me uite. pesa me dela vida.

Piget me patris. verguenca he de mi padre.

Pudet me peccati. verguenca he del peccado

Miseret me pauperis. misericordia he del pobre

Tædet me ciborum. enoio he delos maniares.

**U**erba impersonalia passiue uocis semp signi-  
ficant actionē cum quadā generalitate. sūt  
q̃ pprie a uerbis neutris absolutis: ut curri-  
tur cōcurritur. statur. pugnatur. itur. certat  
Transfiguratur tamē ut dicit Diomedes: a uerbis neu-  
tris quæ datiuum casum in seriem oratōnis recipiunt  
ut nihil mihi noceri potest. Cum accusatiuo uero nullo  
modo cōstrui pnt: sed neq̃ cū ablatiuo cū ppositio-  
ne a uel ab. nisi generalitatem illam explicet. ut ab omī-  
bus reclamatur. hoc est quod reclamant.

#### De infinitiuo. Capitulum. viii.

**I**n infinitiuo dicitur: q̃ nō habet determina-  
tos numeros & psonas: & cōstruitur ante  
se cū accusatiuo psonæ agētis in actiua si-  
gnificatione: & in passiuā psonæ patiētis:



post se vero construitur cum casu verbi a quo descendit  
ut me amare deum pium est. me amari a deo felicissimum  
est. me carere voluptatibus & inferuire amicis &  
misereri innocentis iucundum est. Dicimus tamen vo  
lo esse doctus. & natura beatis omibus esse dedit. sed  
nō dicimus videor mihi esse docto: sed doctus & vo  
lo me esse poetam & non poeta.

Verba infinitiua volunt determinari verbis uolunta  
riis quæ græci proæretica dicunt: qualia sunt. Volo  
Cupio. Desidero. Opto. Debeo. Habeo. & similia.  
Iunguntur tamen aliquando etiam aliis uerbis & no  
minibus adiectiuis: sed figuratæ: aut ad imitationem  
græcorum. ut uideo illum sapere. & iam pridem a me  
illos abducere thestylis orat. illud quōq; & cantare pa  
res & respondere parati.

Circūloquimur futurum infinitiui modi uocis acti  
uæ p hoc uerbum ire & p mū supinū. Verbi imperso  
nalis uero & passiuæ per hoc uerbū iri. & idē supinū.  
ut spero me amatum ire deum. uel deum amatū iri.

Alio modo circūloquimur idē futurū p pticipiū futu  
ri in rus. & hoc uerbū esse ī actiua. & p pticipiū futu  
ri in dus. & idem uerbū esse in passiua. ut spero deum  
amatum iri. uel deum amandum esse.

Circūloquimur p terea idem tēpus p pticipiū futuri ī  
rus cū p uerbo infinito ponitur in accusatiuo: iūgitur  
q; oibus generibus utriusq; numeri: ut Spero uirginē  
nupturum tibi. & uirgines nupturum uiris.

Degerundiis, Capitulum nonum.

i iiii







Gerundia sunt qui uerbis annumerēt: quia regunt casus. sunt qui noibus q̄ habeāt casus. sūt qui nomina participalia esse dicant quod ī quibusdam nomini: ī quibusdam p̄cipio similia sint. Nobis tamen ut captiones euadamus: dicendum est esse aliam partē orōnis: quæ tamen maximam habeat similitudinem cum nomīe. Neq̄ id mirum uideri debet alicui. cum alii plures. alii pauciores q̄ octo partes orationis posuerint.

Gerundia ante se casum non regunt. Nā inaudita est in sermone latino constructio illa. In conuertēdo dominus captiuitatem syon. & illud in deficiēdo. Ex me spiritum meum. illud quoq̄. In cōueniēdo populos in unum. Post se uero regunt casū uerbi a quo descēdūt. ut tempus est carendi uoluptatibus. īseruiēdi amicis amandi deum.

Gerundia aut sunt substantiua: aut adiectiua. Gerundia adiectiua omnia genera & numeros & casus hñt & iunguntur substantiuis significantq̄ semper passōnem. vt uoluenda dies en attulit vltro. i. uolubilis. hoc est quæ uoluitur. iusiurandum. hoc est quod iuratur.

Est mihi cura iuris dicundi. & do operam iuri dicundo. & ueni ad ius dicundum. & delector iure dicūdo.

Gerundia substantiua tantūmodo repiuntur substantiua in genitino accusatiuo & ablatiua generis neutri. ut est mihi cura soluendi pecunias: & ueni ad soluēdū pecunias: & delector soluēdo pecunias.

Reperitur etiam gerundium datiui. nescio tamen an post se cum accusatiuo casu possit constitui.



Gerundia substantiua a uerbis actiuis significant actionem & passionē p̄terquā q̄ gerundiū genitiui sēp significat actionē. A uerbis neutris actionem significantibus gerundia significant actionē tantum. A neutris passionem significantibus passionem tantum. A communibus & deponentibus actionē & passionē.

Inter gerundia adiectiua & p̄cipia hæc est differentia quod gerundia significant rei administrationem siue habitum sine tempore saltem determinato ad futurū, resoluunturq; in gerundia substantiua. ut est mihi cura iuris dicendi, i. dicēdi ius. & ueni ad ius dicendū, i. ad dicendū ius. & delector iure dicundo, i. dicendo ius. Participia uero significant tempus futurum in actu sine rei administratione. ut ius dicendum est a me, id est dicetur, causa est a me oranda, i. orabitur.

Gerundia accusatiui iunguntur frequenter his p̄positionibus. ad, ob, propter, inter, ante, ut ad numerādū vel propter numerandas pecunias ueni, propter orandum causas studeo, inter agendum capras, ante domādum boues.

Gerundia uero ablatiui iunguntur cum his p̄positionibus. in, de, ex, a, ab, ut in nauigādo uenti posuerunt, & est libellus hieronimi, de uiuendo deo, & ex defendendo quā ex accusando maior gloria comparatur.

Aduertendum etiam est quod gerundia adiectiua ī accusatiuo sēp iunguntur p̄positionibus illis, ut ad numerandas, vel ob numerandas, ul' propter numerandas pecunias ueni, p̄terquā cū his uerbis loco, cōduco, mando, curo, habeo pro debeo, yt ego locaui facien-





dam sepulturam.

Animaduertendum quoq; est gerundium genitiui singularis recte iungi substantiuo plurali. vt plautus nominandi tibi istorum magis erit q̃ eundi copia.

### De uerbis supinis. Ca.x.



Vod de gerundiis diximus. Idem de supinis dici potest: esse aliam ab octo partibus orationis: nisi q̃ gerundia participiis: supina uerbis annumerari possunt.

Primum supinū semp iungitur uerbo significanti motum ad locū, vt eo deambulatū. uado uenatū. significatq; semp actionem: nisi sit a uerbis neutris passionē significantibus. Nam illa: do filiam nuptū. uenundo seruos. Spectatū admissi risum teneatis amici: motū ī se continent sicut & illa superiora.

Vltimum supinū semp iungitur nomini adiectiuo nō tanq̃ substantiuū: sed tanq̃ uerbū. regiturq; ab eo & significat passionē: ut ē res horrenda dictū. i. ut dicatur. miserabilis uisu. i. ut uideatur. Ex quo seq̃tur quod neq; potest iungi uerbo: ut grāmatici indocti dicunt. uenio lectu. neq; ponitur p̃ noie. ut Priscianus dicit. uenio uenatu pro de uenatione. neq; iūgit sibi adiectiuū neq; recipit p̃positionē. neq; regit nomen.

Quod si dixeris bonus ciuis est dign⁹ gubernatu: dubitaueritq; aliq; gubernatu utrū sit nomen an uerbū supinum: ex adiunctis tolletur hęc ambiguitas. Nam cum est nomē genitiuum regere potest. ut est dign⁹ gu



bernatu reipub. & iungit sibi nomen adiectiuum . ut ē dignus magno gubernatu. & recipit ppositiōem. ut recessit ex gubernatu. Cum uero est uerbū supinum quē admodum diximus: nihil tale habet sed tantum a nomine adiectiuo regitur. & i uerbū passiuū resoluitur.

De constructiōe participii, Ca. xi.



Participium eodem mō iūgitur nomini & pnomini & uerbo: quo nomen adiectiuū post se uero desiderat casum: cum quo cōstruitur uerbum a quo descendit: ut amans filiū: amaturus deum: amatus a patre: amādus ab uxore. inseruiens amico. inseruiturus propinquis. carēs uoluptatibus. cariturus turturē magno.

Sunt nomina picipiis similia. ut amans doctus. quæ sola constructione discernuntur.

Nam cum dico amans uxorem picipiū est. amās uxoris nomen est. Sed cum sunt noīa recipiunt compatiōem. ut amantior vxoris. amantissimus vxoris. doctior Cicerone. doctissimus omnium. Tempe quoq; pos sunt discerni. nam cum dico est amandus a me. significat quod a me amabitur. cum uero tantū est amandus quod est dignus amari. Vix tamen sub hac forma recipit compatiōem. nam qđ quidam dicunt. Reuerendissimus. colendissimus. obseruandissimus. ego dicerem potius admodum reuerendus. perq̃ colēdus. plurimū obseruandus. & alia simili modo.

De noīs cōstructiōe cū alio casuali, Ca. xii.







Nomina quoq; cum casibus construuntur: quædā cū genitiuo: qualia sunt noīa adiectiua certe cuiusdam significationis. ut integer uitæ. sceleris purus. p̄ceps animi, p̄dignus uitæ. dubius itineris. tenax propositi. cupidus honoris. Nomina præterea formam p̄cipiorū habētia. ut patiens laboris. negligens amicorum. fugitans litiū appetens alieni. profusus sui. doctus grammaticæ. uictus animi. expertus belli.

Nomina quoq; masculina terminata ī. or. quæ formantur ab ultimo supino. u. mutata in. or. & fœminina terminata in. trix. quæ formantur a masculinis. tor mutata in. trix. vt amator vxoris. amatrix viri. doctor gentium. expultrix uiciorum.

Et nomina suplatiua construuntur cū genitiuo. sed tā tū plurali. nisi sint nomina collectiua. ut doctissimus græcorū. sapientissimus philosophorum. fortissimus gentis danaum. Compatium quoq; inter duo. vt aia cum fortior fuit telamonius.

Sunt quædam quæ possunt iungi g̃tō uel dtō. ut similis patris uel patri. fidus regis uel regi. p̄ximus tuli uel tulio. propinquus cæsaris uel cæsari.

Quædam sunt quæ possunt iungi genitiuo uel ablati uo. ut diues agrorum uel agris. uacuus cerebri uel cerebro. plenus rimarū uel rimis. dignus honoris ul' honore.

Datiuo etiam complura iungūtur. vt facilis omnibus. difficilis nemini. charus suis. iucundus alienis. aptus bello idoneus paci.



Verbalia quoq; in bilis datiuo iungi possunt. ut amabilis cunctis. visibilis nulli.

Accusatiuo etiam iungunt plura noia adiectiua. sed ut diximus figuratae. idq; apud poetas tantum. ut flauus capillos. niger oculos. horridus barbam.

Ablatiuo quoq; mediante ppositione siue septimo casui cōplura iunguntur. vt alienus a crimine. oriundus ex aphyrica. diuersus a viciis. alius ab humanitate. secundus ab hercule. tertius a ioue. uir singulari ingenio. excellenti uirtute. insigni pietate.

Compatiua quoq; cum ablatiuo siue septimo casu cōstruuntur. vt nemo est eloquentior Cicerone.

Ablatiuus siue septimus casus plerunq; ponitur absolute aut p duo nomina. vt rege ferdinando mundo in deditioem xpianorum venit. aut p nomen & pronomen. vt me pceptore didicisti litteras. aut p nomen siue pronomen & pncipium. vt deo ducēte veniam ad te: me veniente gaudebis.

De constructione quarundam partium orationis. Capitulum. xiii.



Visq; semp iungitur suplatiuo. vt optimus quisq; sapientissimus qsq;. Oēs & cūctus positiuo & cōparatiuo. vt oēs boni. cuncti boni. oēs sapientiores. cuncti sapientiores At vero quisq; tunc positiuo iungitur. cum non recipit comparisonem positiuus. vt strenuus quisq;. septimus quisq; iungitur etiam quisq; cū hoc nomie quo





tus, sed semper interrogatiue, ut Cicero quotus enim quisq; istud fecisset.

Tantum & q̄tum positiuo iungitur, ut tantū doctus q̄tum facetus, tanto & q̄to suplatiui, ut tanto doctior quanto facetior. Idem quoq; dicimus de aliquantulū, & aliquanto, multum & multo, paulum & paulo.

Per semp iungitur positiuo, ut pbonus pdoctus q̄ suplatiui, ut quāoptimus quādoctissimus, pquā positiui ut pquābonus, pquādoctus.

Hei & uæ semp iunguntur datiuo, ut hei mihi, uæ tibi

Heu & o accusatiui, vt heu me miserū, o te infelicem

En & ecce nominatiui & accusatiui, vt en priam<sup>9</sup>, en ipse capellas, ecce homo, ecce hominem.

Liber quintus de prosodia, hoc est syllabarum quantitate pedibus carminibus & accentu, Capi, primum de quibusdam regulis generalibus.

**S**yllaba longa est: quæ duo tempora consumit in prolatione. Breuis vero syllaba est: quæ vnum tempus consumit. Omnes vocales apud latinos medie sunt, hoc est quæ produci & breuiari possunt. V, vero post, q, semp liquefcit, post, g, & s, plerunq;.

Ex consonantibus liquefcunt, l, m, n, r, s, sed, r, ftequēter, m, n, s, raro.

Si dictio finitur in, m, aut in vocali, sequiturq; dictio incipiens ab altera vocali, uocalis illa prior a carmine abiciatur, uel, m, cum sibi coniuncta, uocali,



Syllaba quæ diphthongo scribitur: longa est. ut audio præterquã si uocalis sequatur. ut in fulx ionio in mari preuro. is. præeo. is.

Syllaba quæ post uocalẽ duas habet consonantes: aut unam uim duarum habentem. longa est positione. ut gens. pax. Consonantes uim duarum habentes sunt. x pro. cs. aut. gs. & pro duplici. f. I. in medio duarum uocalium posita pro duplici. i. consonante. Quod si post syllabam natura breuem sequatur muta cum liquida in prosa oratione. syllaba illa semper est breuis. In carmine uero idifferẽs est. ut tenebre pharetra.

Syllaba quæ post uocalem. alteram habet uocalem breuis est. idq; in dictionibus latinis. nam in barbaris & græcis aliam rationem sequimur. partim enim producunt. ut argous argia. æneas. aer. spondeus. dius. Partim breuiant. ut Tragœdia. cœmedia. symphonia. sophia. elegeia.

Fio cum est dissyllabum semper producit. Genitiuus quoq; & datiuus quinte declinationis. e. ante. i. pducunt. ut dies diei. Nomina uero & pronomina mittentia genitiuum in. ius. penultimam habent indifferẽtem præterq; alterius quod semper breuiat. & aliud qd semper producit. Diana quoq; primam habet mediã atq; cõmunem.

Pro in compositione plærumq; producit: ut probo probas. procumbo. is. prodo. is. Breuiãt uero procella pcelle. procuro. as. pficiscor. eris. profundo. is. profiteor eris. profor. aris. profugio. gis. profugus profuga pfugũ. profundus. da. dum. profestus. sta. stum. profanus





a.um.pronepos.otis.proneptis.is.ppero.as.proper-  
tius.tii.propontis.idis.propino.as.Breuiât quoq; uo-  
cali sublequente.ut proauus:prohibeo.es.

E.de.præ.se.di.præpositiones in compositione pdu-  
cûtur.ut eligo eligis.diligo.is.præligo.is.seligo.is.di-  
ligo.is.Breuiant tamē si vocalis sequatur.vt deorsum.  
seorsum.dehinc.dehisco.præuro.Dirimo quoq; & di-  
fertus breuiant.

Re.in compositione breuiatur.vt refero refers.Produ-  
cunt vero quæ post se duplicem habent consonantem  
vt resto.respondeo.reiicio.refero.

Dictio composita terminans in.i.vel in.o.primam p-  
tem compositionis breuiat illud.i.vel.o.vt omnipotēs.  
archigenes.carpophorus.democritus.

Præterita duarum syllabarum producunt ex illis prio-  
rem.vt feci.legi.Breuiant tamen bibo bibis bibi.scin-  
do scindis scidi.findo findis fidi.do das dedi.sto stas  
steti.fero fers tuli.

Supina duarum syllabarum producunt ex illis priorē  
ut lauo lotum.moueo motum.nuo nutum.Breuiant  
uero do datum.sto statū.cieo citū.sero satū.sino sitū.  
ruo rutū.lino litū.co itum.queo quitum.reor ratum.

Supina plurium syllabarum ueniētia a pteritis uerbo-  
rū.iii.mutata i itū.pducūt penultimā.vt amo.as.aui.  
atū.cupio.is.iui.itum.audio audis audiui auditū.

Præterita geminantia primas syllabas habent illas ve-  
trasq; breues.nisi in secunda sequantur duæ consonā-  
tes.Cædo tamen cecidi.& pedo pepedi.nihilominus  
eandem producunt.



Dictio deriuata & composita æqualia retinet tempora suis primitiuis & simplicibus; etiam si uocalis i uocalem mutetur dūmodo eadem consonās maneat.

Quod si consonans mutetur ad regulas p̄ticulares recurrendum est. Nihilominus tamen patitur hæc regula exceptionē. ut tego tegula. rego regula. Sedeo sedes lateo laterna. In p̄mitiuis breuiat, in deriuatiuis producit. Econtrario est in dico dicax. Luceo lucerna. areo aristā, offa offella, mamma mamilla.

### Decrementis nominum, Capi. ii.



Enitiuus singularis crescēs super nominatiuum; quandoq; breuiat; quandoq; pducit ccrementum.

In. a. breuiāt, ut dogma atis. toreuma atis. In. o. exeuntia in onis, uel enis, producūt, ut cerdo cerdonis, anio anienis.

In. inis, uero breuiant, ut uirgo uirginis.

In. c. unum est quod producit, halec halecis.

In. al. neutra, pducant, ut animal alis. Masculina uero breuiant, ut sal salis, hannibal hannibalis.

In. el. barbara sūt quæ, pducūt, ut michael michaelis.

In. il. breuiant, ut uigil uigilis, pugil pugilis.

In. ol. unum est quod pducit, ut sol solis.

In. ul. breuiant, ut consul consulis, p̄sul p̄sulis.

In an. producunt, ut acarnan acarnanis, p̄an p̄anis.

In en. exeuntia in enis, producunt, ut splen splenis.

In inis, uero breuiant, ut numen numinis,

k i





In in producunt: vt delphin delphinis.

In on. partim breuiat: vt canon canonis. demō demonis. partim pducunt. vt platanon platanonis.

In ar. pducunt: vt puluinar puluinaris: torcular torcularis. Breuiat vero cæsar cæsaris. arar araris. iubar iubaris. par paris. nectar nectaris. baccar baccaris & nomia ppria barbarorū. vt hamilcar hamilcaris.

In. er. breuiant. vt puer pueri: mulier mulieris. anser anseris. Producunt vero ver veris. & nomia greca. vt iber iberi. celiber certiberi. bizer bizeris. crater crateris. halter halteris. physeter physeteris. clyster clysteris. climater climateris. character characteris. cremaster cremasteris. luter luteris. panther pantheris. stater stateris. foter foteris. præster præsteris.

In ir. breuiant: vt vir viri. martyr martyrīs.

In or. producūt: vt amor oris. dolor doloris: Breuiant vero: arbor arboris. æquor æquoris. marmor marmoris. memor memoris. & composita a puero corpore & decore: vt publipor publiporis. tricorpor tricorporis. indecor indecoris. Et nomina græca: vt Nestor nestoris. hector hectoris. rhetor rhetoris.

In. ur. breuiant: vt satur saturi. vultur vulturis.

In as. producunt: vt æstas æstatis. pietas pietatis Breuiat uero mas maris. vas uadis. anas anatis Noia græca mittentia genitium i adis: vt pallas palladis. troas troadis. arcas arcadis.

In es. breuiat: vt stipes stipitis. miles militis. abies abietis. Producunt vero quies quietis. iniquies iniquietis locuples locupletis. magnes magnetis. Heres heredis.



merces mercedis, & nomina græca exeūtia ī etis, ut da-  
res daretis, rhānes rhānetis, lebes lebetis.

In. is. mittētia genitiuum in idis uel in inis, uel ī eris.  
breuiant, ut cuspis cuspidis, Sanguis sāguinis, puluis  
eris, Producūt uero quæ mittunt genitiuū in iris, ul' ī  
itis, ut glis gliris, lis litis, Et nomina græca in in, ul' in  
is, finita quæ mittunt genitiuū in inis, ut salamin uel  
salamis salaminis, delphin uel delphis delphinis.

In os, mittentia genitiuū in oris, uel in otis, uel ī odis  
pducunt, ut lepos leporis, rhinoceros rhinocerotis, tri-  
pos tripodis, Breuiant uero bos bouis, impos ipotis.  
& compos compotis.

In, us, mittentia genitiuū in oris, uel in eris, breuiant:  
ut corpus corporis, uulnus uulneris, Producunt uero  
mittentia genitiuum in utis, uel in udis, uel uris, ut uir-  
tus uirtutus, incus icudis, ius iuris, Breuiāt uero ex exe-  
untibus in utis, intercus intercutis, ex exeūtibus ī udis  
ut pecus pecudis.

In, s, præcedente consonāte breuiant, ut arabs arabis.  
cælebs celebis, hyems hyemis, inops inopis, lalaps læ-  
lapis municeps municipis, Producunt uero seps sepis  
plebs plebis, Nomina uero græca partim breuiant, ut  
epops epopis, æthiops æthiopis, partim producūt, ut  
hydrops hydropis.

In, t, breuiant, ut caput capitis, occiput occipitis.

In ax producunt, ut Pax pacis Breuiat uero fax facis.

Nomina græca partim pducunt, ut aiax aiacis, siphax  
siphacis, partim breuiant, abax abacis, dropax dropa-  
cis, similax similacis, storax storacis.

k ii





In ex .breuiant, ut iudex iudicis, remex remigis, produ-  
cunt uero ueruec, ueruecis, halec, halecis, myrmex myr-  
mecis, iubex iubicis, rex regis, lex legis.

In ix, pducunt, ut lodix lodicis, felix felicis, breuiat  
uero bebric, bebricis, calix calicis, coxendix coxendicis  
cilix cilicis, eryx erycis, filix filicis, fornix fornicis, hy-  
strix hystricis, latric, latricis, natric, natricis, pix picis,  
onix onichis, sardonix sardonichis, salix falicis, varix  
varicis. Et mittetia genitiui in gis, ut oryx origis, am-  
biorix ambiorigis, & nix niuis.

In ox, producant, ut velox velocis, Breuiat uero cappa-  
dox cappadocis, praecox praecocis,

In ux, pducunt, ut lux lucis, pollux pollucis, breuiat ue-  
ro crux crucis, dux ducis, nux nucis, trux trucidis, uolux  
uolucis, coniunx in cumento beniat.

Decremento nominum plurali.

A. e. o. in cremeto nomini plurali pducunt, ut musa mu-  
sa, musarum, dies die, dierum, dominus domino, dominorum.

In u. cremeto nomini plurali breuiatur, ut pater patris  
patribus, portus portus, portubus, Irregulariter decli-  
nata sequuntur, pportione regulariter declinatorum.

### Decrementis uerborum, Capi. iiii.



Rementum uerborum fit: quotiens ratio  
declinandi superat secundam personam sin-  
glaris praesentis indicatiui modi uocis actiuae  
A igitur in cremetis uerborum pducitur,  
ut amamus amabamus amaueramus, In primo tamen



cremento huius uerbi do semp breuiat: damus dabam dabo.

E. in cremento uerborum producitur. ut amemus. docemus. breuiat tamen p̄mum cremen- tum terciæ cōiugationis in omni tempore p̄senti & in p̄terito imp- fecto subiunctiui. ut legerem legere legeris. Breuiat quoq; .e. ante r. in p̄terito plusq̄perfecto indicatiui. & in p̄terito perfecto & futuro subiunctiui actiue uocis. & i futuro indicatiui passiue uocis prime & secūde coniugationis. ut amaueram docueram. amauerim docueri. amauero docuero. amaberis doceberis. breuiat etiā p̄teritum imperfectum & futurum indicatiui huius uerbi sum. ut eram ero.

I. in cremento uerborum breuiatur. ut legimus legitis amaui- mus amabitis. Producitur tamen in primo cre- mento uerborum quarte coniugationis: ut audimus auditis. In p̄terito uero nisi sequatur. u. consonans: ni- hilominus producitur: ut uenimus reperim? q̄ si u. cōsonans sequatur: in hac & in terciā coniugatione pdu- citur: ut audiui cupiui quæsiui. Producent quoq; ueli- mus uelit a uolo uis. nolito nolite. nolimus nolitis: a nolo non uis. simus sitis a sum es est.

De primis syllabis. Capitulum quartum.



ante. b. breuis est. ut strabo onis. labo as. p- ducunt uero crabo onis. Flabrum. i. flabel- lum. i. Fabula. læ. Labicum. i. labor eris. la- bes. is. Pabulum. i. Trabacæ. Tabes. is.

k iiii



Tabi tabo. Et uerbalia in, abilis, p̄terq̄ stabilis & habilis. vt nabilis, fabilis.

A. ante, c. breuis est. ut academia, æ. achátis thidis, aceris, macer, a. um. pducunt uero acer, cris, acis is, brachium, ii. brachæ, arum, cacus, i. cacabo, as, Dacus, i. facundus, a. um. gracito, as, machina, æ. macero as, pacuius ii. pachynus, i. placo as, trachyn inis, trache, es yacia, æ. uacienus, i. yacinium, ii.

A. ante, d. breuis est. ut uadum, i. pducūt uero adá clades is, gades ium, ladon onis, rado is, radix icis, spadix icis, suadeo es, trado is, traduco is, gradius indifferētem habet.

A ante, f. breuis est. ut uafer uafra uafrum.

A. ante, g. breuis est. ut ago agis, plagæ arum, p̄ reti & p̄ regione plaga, æ. Producent agæa æ. Fagus, i. flagitiū. fragor aris, Lagus i. magalia iū. pagus i. pagina æ. plaga æ. pro uulnere, fagus i. saga æ. Strages is, stragulum fraguli, tragula, æ. Vagio is.

A. ante, l. breuis ē. ut malus a. um. alo, is. pducūt uero Ala æ. ales itis, alea æ. alecto us, alia æ. fl. Balena, æ. baliſta æ. balo as, calo onis, caligo as, halo as, halex ecis malus arbor, malum pomum, mala mādibula. Palacium tii. palus, i. palor aris, qualus, i. qualis, æ. Tal⁹ tali, talis talæ.

A ante, m. i. dissyllabis pducitur. ut fama æ. breuiāt uero amo as, chlamis idis, fames is, famo, i. Et polysyllaba. ut mamilla æ. amita, æ. præterq̄ amētū, i. damoetas tæ. lamina æ. lamentor aris.

A. ante, n. in dissyllabis pducit, vt sanus, a. um. planus



a.um. Breuiât uero Anas atis, anus us, Canis is, cano is, planus, i. & ab ano ppositione græca composita, ut analecta orum, anaglyphum, i. Et polysyllaba, ut Animus, i. anubis idis, pterq̃ ganeo onis.

A. ante, p. brevis est, ut apis is, pducunt uero apis bos Apulus, a.um, apulia & apcenus, i. apidan<sup>9</sup>, i. Aphrica & crapula & papilio onis, rapū, i. sapo onis, sapis, is, fl, Saperda, & Vapulo uapulas.

A. ante, q. brevis est, ut aqua, & Laqueus, i.

A. ante, r. brevis est, ut arista, & aruspex icis, pducūt uero areo es, area, e, bariū, ii, baris idis, caria, e, carica e, gla rea e, Larius ii, larissa, e, nares iū, naricia e, pareo es, & nomina adiectiua in, arus, ara, arum, ut Clarus clara clarum.

A. ante, s. brevis ē, ut asia, & pducūt uero asius, a.um, asiacus a.um, asis, idis, asopus, i, basiū, ii, caseus, i, Nasus, i, phasis idis, sason onis.

A. ante, t. brevis est, ut quater & quaternus, Producūt uero atys atyos atella & atina, & ater, a.um, Catillus, i chratis idis, crates is, crater crateris, clatrus, i, Frater fratris, Fatum fati, gratus grata gratum, Latus lata latū, Laterna & Latona & Mater matris, Materia materiæ Maturus matura maturum, Matutinus matutina matutinum, Pratum, i, patagia & fluuius Saturnus, i, Vates is, Vaticanus, i.

A. ante, u. consonantem brevis est, ut auis, Producūt uero auis, a.um, claua, & Clauis is, Clauus, i, Dauus, i Flauus flaua flauum, gnauus gnaua gnauum, gauisus

k iiii





a.um. Lauinū.i. Mauors ortis, Mauis a mallo. Nauis  
is, Pauo onis, Prauius, a.um.



ante, b. breuis est: vt trebia, Producunt ve-  
ro creber, a.um Crebren<sup>9</sup> i. fl. Debeo es, de-  
bilis .e. Flebilis .e. Gleba x. Hebe es, Rhe-  
bus, Sebethus, i. Trebula, x. thebæ, arum,  
Thebe . es.

E.âte. c. breuis est: vt secus pecus, Producūt vero echo  
us, Lecythus, i. Secius pro minus, Securus secura secu-  
rum, Theca thecæ.

E. ante, d. breuis est: ut sedeo, Producūt vero Cedo ce-  
dis cessi, Medea x. Pedo, is, Rheda, dæ, Sedulus la, lū,  
Sedes is, Seditio onis.

E. ante, f. breuis est. vt nefas.

E. ante, g. breuis est: ut lego, is, pducūt uero lego legas  
pesagus, Regula, x. Regulus, i. Regina reginæ, Rhegi-  
um regii, Tegula x.

E ante, l. in dissyllabis longa est. ut chela, x. breuiāt ue-  
ro chelys ys, Celer, is, e. Gela x. Gelu idecli, Lelex gis,  
Helis icis, Et a meli hoc est melle: & a melas qd est ni-  
ger composita & deriuata: ut melilothus, i. melanthiū  
tii, Scelus eris, Telon onis, Velim velis velit, Velut ve-  
luti, Et nomina polysyllaba: vt melior, pducunt vero  
Belua x. Delubrum, i. Elisium sii, Electrum, i. Peligni-  
orum, Pelusium, ii, Pelion ii, peleus ii, Pelamys midis  
Spelūca cæ, Speleum li, Telephus phi, Telegonus, ni,  
Telemachus chi, Telemus mi, Velabrum bri.

E. ante, m. breuis est: vt emo emis, Producunt vero cre-  
mentum, ti, Demum aduerbiū, Demo, is, & a demos



81  
composita: demosthenes. emathia. x. emolumentum. i  
enimus aduerbiū. semen. inis. Et ab hemis qđ ē semis  
composita. ut hemina. x. hemus. i. nemo. inis. Phemo  
noe. es. remus. i. schema. atis. & a semis composita; ut  
femita. x. Temo. onis.

E. áte. n. longa est: ut uena. x. breuiát uero bene aduer  
biū. benignus. a. um. enyous. enipeus. i. Enim coniu  
ctio. Fenestra. x. & a genes qđ interpretatur genus & ge  
no is. deriuata & composita: ut genesis eos. genus. eris  
phrenesis is. penes ppositio. penitus aduerbiū. penetro  
as. penatus. ium. penus. us. vel. oris. senex. is. seneca. x.  
senó. onis. sthenelus. i. teneo. es. tenor. oris. tenuis. e. te  
nus ppositio. uenafrū. i. uenalia. e. uenetus. a. um. uenia  
x. uenus. eris. uenenum. i. uenio uenis. xenium. ii.

E. ante. p. breuis est. ut lepus. oris. Producent uero Ce  
pa. x. Cephisus. i. epirus. i. Repo repis. sepes sepis. Se  
pia sepx.

E. ante. q. breuis est. ut nequeo. is. neq. Producent uero  
ro neq. nequicia. x. nequis. sequana. x.

E. ante. r. breuis est. ut serum. i. herus. i. Producent uero  
beryllus. i. bertytus. i. cerusa. ae. cerinthe. es. cera. ae. cle  
rus. i. eridamus. i. eretum. i. eruca. ae. feralis. ae. feronica  
cae. geriones. is. heres. edis. heros herois. meriones. is.  
neritos. i. neris. is. nerio. enis. pera ae. pero. onis. serus  
a. serū. seres. um. spero. as. seria. ae. seria. orum. Thera. e  
tereus. i. uerus uera uerum. ueratrum. i. uerona ueronæ  
Et a xeros hoc est siccus composita. ut xerampelinus.  
E. ante. s. longa est. ut theseus. e. breuiant uero mesana  
ae. Sclostris. is. uesulus. i. ueseuus. i. uesuuius.





E, ante, t. producitur, vt meta, x. breuiat uero etiam cō  
iunctio. Fretum, i. Geres, x. Hetruria, x. Meto, is. Me-  
tuo, is. Metallum, i. metaurus; & a metros siue meta cō  
posita & deriuata, vt metreta, metaphora, retro aduer-  
bium. Tetricus, a, um. Thetis, idis, & a tetra composita  
ut tetrarcha. Veto, as. Vetus, eris. Vternus, i. & habē-  
tia, p. ante, c. vt petra, x. peto, is.

E, ante, u. consonantem longa est, ut leuis, a, um. leuis  
leue pro tersus & planus. Breuiant uero breuis & bre-  
ue. Leuis & leue, p. nō grauis. Seuerus, a, um.

**L** Ante, b. breuis est, ut liber libri. producant  
uero Fibula, x. hibernus, a, um. Ibis, ibidis  
Liber, i. pro bacho & homine libertatē ha-  
bente. Libo, as, libum, i. scribo, is. sibilō, as  
scibilis, e. Tibia, x. Tibur, uris, tribulum tribuli, Vibur-  
num, i. Vibex uibicis.

L ante, c. breuis est, ut dicax, acis, ficulus, i. pducūt uero  
dico, is, ficus, i. Icarus, i. Ico, onis. Ico, icis. Lycas, x, li-  
ciū, ii. mica, x. nice, es, i. uictoria. Pica, x. picus, i. picenū  
piceni. Sica, x. Sicut coniunctio. Sicilia, x. sicheus, i. si-  
cania, x. spica, x. spiculum, i. tycinus, i. thrica, x. triceni, e  
a. Viceni, e. a. Victis; i:

L ante, d. longa est: ut idem in genere masculino: breui-  
at uero Cydō, onis: dydimus, i. dydime, es. Fidis chor-  
da. Fides, ei, fidene, arum. Gnidos, is. Hidaspes, is. Idē  
i genere neutro. idume, es. idoneus, a, um. ideo cōiun-  
ctio. quidem coniunctio. Video: es:

L ante, f. non repitur præterq̃ in compositis.

L ante, g. breuis est, ut figulus, i. Producant uero bigæ, a



rum: Figo: is: fligo. is: frigus: oris: frigula: æ: gyges gæ  
Pyga pygæ. pygardus. strigilis. i. stigo. as. Triginta. ui  
ginti. uigefis.

I ante. l. longa est. ut pileus. i. Pyla. æ. Breuiant uero Ci  
lium. ii. Cyldrus. i. Cilix. icis. Eilix filicis.  
Hilaris. æ. ilerda. æ. Lilea. æ. Lilibeum. i. Miliun. ii. Mi  
lo. onis. Pyla pyle. piluf. i. pylos. i. philos. i. pylene pyle  
nes. Siler. eris. filex. icis. fileo. es. filigo. inis. filiqua. æ.  
silurus. i. Tilia. æ.

I. ante. m. i. dissyllabis longa est: ut linium. i. breuiat que  
ro fimus. i. hymen. enis. mimas mimantis. Nimis ad  
uerbium. simul aduerbiū. Thimus. i. Polissyllaba quo  
q. ut similis. e. Producent uero simius. ii. simia. æ. hy  
mera. æ. chimerinos. i. Timeus. i.

I ante. n. longa est: ut linum lini. sinum. i. pro uase. Bre  
uiat uero Cynapes. is. fluuius. cynedus. i. cinis. eris. cy  
niras. æ. cynicus. a. um. inula. æ. Linus. i. nomen ppiū  
Lino. is. Minæ. arum. minerua. æ. Minium. ii. fluuius:  
minio. onis. myniæ populi. mina. æ. minister ministri  
Minor minoris. Minuo minuis. miniscor. Ninus. i. si  
napis. Sine præpositio. Sinister. a. um. sino. is. Sinon  
onis. sinopis. is. sinus. us. sinueffa. æ. Tinea. & a. sin. p  
positione græca cōposita. ut synagoga. sinagoge. syn  
hedra synhedre.

I ante. p. brevis est. ut stipes. is. Typhus. i. Scyphus. i.  
Producut uero Grypus. i. Pipo. as. Pipilo. as. Riphei  
orum. Ripa. e. Sypho. onis. Stipo. as. Scrypuluf. i. Sy  
pharium. ii. Sipus. untis. Typhis. is. Typhon. onis. Vi  
pera tiipere.





I. ante, q. brevis est. ut liqueo, es. loquo, as. Siquidē p<sup>r</sup>ducunt uero liquor, eris. liquor, oris. & liquidus, a, um primam habent idifferētem.

I. ante, r. longa est: ut lira pro sulco. Achir quod est manus deducta partim breuiant, ut chiragra, e. partim p<sup>r</sup>ducunt, ut chirurgus, i. chironomon, ontis. Breuiāt uero dirimo, is. hyrie, es. hirudo, inis. hirundo, inis. lyra e miryō, onis, nomen pprium uiri. Myrō quod interpretatur unguentum. Nireus, i. Apyr quod est ignis, deriuata partim breuiant, ut pyra pyre, pyrus, i. pyrū, i. pyracmon, onis. pyretrum, i. pyropus, i. partim producūt ut pyramus, i. pyramis, idis. pyrene, es. pyralis, is. Quirinus, i. Syrus, a, um. sirucase, arum. Tyrus, i. Tyrānus ni, Viridis, e. uireo, es. uiriatus, i.

I. ante, s. longa est, ut nisus, i. breuiant uero bisō, ontis. Isara, e. isaurus, i. Miser, a, um. Nisi coniunctio, ptisfane, ptisis, is. Sifer, eris.

I. ante, t. brevis est, ut mitra, e. uitrum, i. Britānia, e. Vitiū, ii. Producūt uero hithinia, e. Britō, onis. Clitella clitelle. Clitumus, i. clytorius, ii. clyton, onis. Dito, as. Ditesto, is. fritinio, is. Italia italie. mitis, e. mytilus, i. nitor, eris. pythagoras, e. pytheus, i. pyton, onis. pythius a, um. pyteleon, ontis. pytisma, atis. pytuita indifferētem habet. Ritus, us. Rito, as. scitor, aris. sython, onis. Triticum, i. triton, onis. tytirus, i. tytā, anis. tytillo, las Vita uite, uitis, is. uito, uitas, uitupero uituperas, Zythum zithi.

I. ante, u. consonantem longa est, ut Liur liuris. Viuo uiuis.





Ante, b. longa est: ut gobius. ii. breuiant uero globus. i. obesus. a. um. Obelus. i. Obolus. i. obex obicis. probus. a. um. probo as probum. i. Soboles. is.

O. áte. c. breuis est. ut procures. um. voco as. pducūt uero Cocytus. i. Crocalus. i. focale focalis. Oceanus. i. oscium. ii. Ocyor & ocyus. phoca. e. Phocus phoci. phocis. idis. procerus procera procerum. poculum. i. Vocalis vocale.

O. ante. d. longa est: vt rodo. is. breuiāt uero fodio dis Modus. i. modo aduerbiū. odor. oris. Et a pus podos hoc est pes. & a Rhodos quod est rosa composita & deriuata. vt Podalyrius. ii. rododaphne. es. Rhodus. di. rhodope. es. Rhodanus. i. Sodalis. is.

O. ante. f. breuis est. vt ofella.

O. ante. g. longa est. vt cogo. is. breuiant uero logos ab eo composita & deriuata. Rogus. i. rogo rogas. Toga toge.

O. ante. l. breuis est. vt colon membrum. pducūt uero Boletus. i. bola. e. Colon. i. colyphium. i. dolium. ii. dólō. onis. moles. is. molior. inis. moly yos. Nola. e. nolo nonuis. Olearos. i. olenos. i. olim aduerbiū. plixus. xaxum. ples. is. polypus. i. polydamas. átis. Solus. a. um. solor. aris. solers. itis. solēnis solēne. Tinolus. i.

O ante. m. longa est: vt domo. atis. Vomer uel uomis eris. como. is. commeffor. aris. breuiant uero bromius mii. Coma. e. comes. itis. chronus. is. comedo. is. dñs. i. domus. us. domo. as. homo. inis. homerus. i. nomas. a dis. Omasmus. i. Omitto. is.





**Stomachus.i. Tomo.is. uomo.is.**

**O. ante. n. breuis est. ut bonus. a. um. pducunt uero conor. aris. cone. es. conopeū. i. conus. i. donū. i. monich<sup>9</sup> i. nonus. a. am. none. arū. pnus. a. um. pono. is. pone ppositio. & aduerbiū zona. ae. & a gonos composita & deriuata. de quibus in medijs syllabis dicitur.**

**O. ante. p. breuis est. ut opis. opem. ab ope. & i plurali opes. sopor. oris. pducunt uero copa. ae. n. p. foemine. copula. e. copo. nis. cophos. i. surd<sup>9</sup>. opis. is. nympa. o pilio. onis. popl's. i. p arbore. popeanū. i. poples. itis. p pino. as. indifferentem habet popysma. atis. Sopio. is stiopus. i. Tophus. i.**

**O. ante. q. breuis est. ut loquor. eris. coquo. is.**

**O. ante. r. breuis est. ut chorus. i. cora. ae. oppidū italie. pducunt uero corus. i. p uento argeste. coram ppositio & aduerbiū. corytus. i. coraliū. ii. Doris. idis. Doricus. a. um. Doriō. Doron hoc est donū siue palmus. hora horæ. Morus. i. morio. onis. Moricū. i. Ora. x. oro. as Orythia. x. oriō. onis. Prora. re. fora. x. Thorax. acis. Et habentia. i. ante. o. ut lorum. i. gloria. x. ploro as. O. ante. s. lōga est. ut moses is. prosa. x. breuiāt uero cosæ. arum. cosira. x. Dosis hoc est datio. O syris. idis Proseucha. x. Prosymna. x. posui apono ponis. Rosa rosæ.**

**O. ante. t. breuis ē. ut notus uentus. nothus. i. Spurius nota. x. & noto. as. Borrus. i. pducūt uero Clotho. us. Lothos. i. Proteus. i. & a prothos qd interpretatur pri mus composita. ut protegenes. is.**



O. ante. u. consonantem brevis est, ut ouis, nouus, a. um, pducunt uero ouum oui.



Ante. b. brevis ē, ut ruber, a. um, pducūt uero bubo, onis, bubalus, i. bubastus, i. huber eris, Iubilus, a. um, Lubricus, a. um, nubes is, nubo, is, Pubes, is, Rubigo, inis, Suber eris, Subula, æ, Tuber, eris.

V. ante. c. longa ē, ut dico, is, luceo, es, breuiant uero cuculus, i. cucullus, i. cuculo as, cucuma æ, cucumis, eris, cucurbita, æ, Ducenti, æ, duceni, æ, a lucerna, æ, Lucrum, i Luceres, rum.

V. ante. d. longa est, ut rudo, is, ludo, is, breuiāt uero pudor, oris, pudet pudebat, Rudis, æ, rudis, is, Virga patoris, Rudens rudentis, Sudes, is, Studium studii, Tunders, tis.

V. ante. f. longa est, ut ufens, tis, bofo, onis.

V. ante. g. longa est, ut iugerum, i. breuiat uero Fugio is, fuga, æ, iugum, i. Tugurium, ii.

V. ante. l. brevis est, ut fulix, icis, producant uero culus culi, Fuligo, inis, Iulius, i. Mula, æ, Pulex, icis, thule, es, Vligo, inis.

V. ante. m. longa est, ut humor, oris, humidus, a. um, manus, a. um, breuiant uero cumulus, i. humus, i. Humerus, i. Numa, æ, Numan<sup>2</sup>, i. nomen pprium uiri, numerus, i. Numisma, atis, rumex, icis, Tumeo, es, tumultus, i. Tumultus, us.

V. ante. n. longa est, ut munus, eris, breuiāt uero cuneus, i. Cuniculus, i. Tunica, æ.

V. ante. p. brevis est, ut lupus, i. Producant uero Cupa





æ. Iupiter, nuper aduerbium. pupus, i. pupula, pupillus  
li. rupes, is. superum, i. stupa, æ. scrupus, i.

V. ante, r. longa est, vt curio, onis, breuiât uero Curius  
curii, cures, ium, op. Curetes populi, curulis, e. durius, ii  
fluuius. Furio, is, muria, æ. Nurus, us, nutrio, is. Spuri  
us spurii.

V. ante, s. longa est, ut pusio, onis, breuiant uero Frusi  
no, onis, pusillus, a. um, susurrus, i.

V. ante, t. longa est: ut utor, eris, breuiât uero Cutis, is  
Frutex, icis, futuo, is. Lutû, i. mutina, e, mutilus, a. um.  
Muto, onis, nutrio, is. puteus, i. putris, e. puto, as, rute  
ni po. Rutilus, a. um. Rutuli po. ruruba, æ. fluuius. Ru  
tupe, op. Vter utra ytrum, uter utris. Vtica, ce. Vti cōiū  
ctio.

V. purû ante, u. cōsonantē longa ē, vt uua. qđ si conso  
nans p̄cedat breuiatur, yt fluuius, ii. pluuiā, æ.

### De mediis syllabis, Ca. v.



Ante, b. in mediis syllabis breuis est, yt Ca  
labria, æ. syllaba, æ. Producent uero atabu  
lus, i. & uerbalia in abilis desinentia, yt A  
mabilis, e. & in abundus, a. um, vt popula  
bundus, a. um, & in abulum: yt icunabulum, i. uenabu  
lum, i.

A. ante, c. breuis est, ut alacer, cris, producent uero bena  
cus, i. cloaca, e. iracūdu, a. um. meracus meraca meracū  
mustacium, ii. Opacus, a. um. pastinaca pastinace, pista  
cium, ii. portulaca portulace. farracū, i. & noīa deriuata



in aculum. ut gubernaculum. li. & in aceus. a. ū, uel acius. a. um. ut ordeaceus. a. um. gallinacius. a. ū, uinaciū uinacii.

A. ante. d. breuis est. ut bragada. fl. producit uero Cicada cicadæ.

A. ante. g. lōga est. ut imago imaginis. Breuiāt uero aruiragus. gi. Asparagus gi. chiragra æ. Mandrogora. æ. Pelagus gi. Podogra æ. Vertagus gi. Et nomia i agoras terminata. ut anaxagoras. æ.

A. ante. l. breuis est. ut mænalus li. producūt uero Canalis. & denoiatiua in alis. finita. ut uocalis. e.

A. ante. m. breuis est. ut calamus. Producūt uero dictamum mi. & uerbalia in amen finita. ut certamen solamen. & hebræa ad declinationem nostram reducta: ut adam adamus mi.

A. ante. n. longa est. ut inanis. Breuiāt uero apidamus mi. Balamus. i. Clibanus. i. Depranū. i. Dardanus. ni. Eridanus. i. Galbanum i. Hypanis. is. Hyppomanes Laganum. i. Libanus. i. Raphanus. i. Rhodanus i. Et nomina græca in phanos uel phanes desinētia. ut stephanus ni. Aristophanes is. Sicanus a. um. & cyane i differentem habent.

A. ante. p. breuis est. ut terapna æ. Producūt uero Anapis. is. Mesapus mesapi. priapus priapi. Serapis serapis. Sinepis is.

A. ante. q. breuis est. ut tanaquil. Producent uero nequaq̃ & utraq̃ in ablatiuo.

A. ante. r. breuis est. ut cythara. producent uero amarus. i. amarus. a. um. Auarus. a. um. Cochlear is. Denar





nis rii. Tiaras æ. Et denominatiua in arius. a. ũ. vt antiquarius a. um. Sextarius rii. Sacrariũ. rii.

A. ante. g. breuis est. vt Petaſo onis. pducũt yero Agaſo onis. Omaſum i. Parnaſus. i.

A. ante. t. breuis est. vt Cyathus. i. pducũt yero aratus ti. achates. æ. nomen viri & lapidis. aratrũ tri.

A. ante. u. conſonantem longa est. vt cadauer. eris. breuiant yero Batauius. a. um. Patauiũ uii.



Ante. b. breuis est. vt Erebus. i. pducũt yero Corebus. i. ephēbus. i. perrhebus ba. bũ

E. ante. c. lōga est. ut imbecillus. a. ũ. cercoſpithecus i. breuiāt yero Seneca æ. ſeneci. is

E. ante. d. longa est. ut teredo inis. breuiāt yero andromeda æ. eſſedũ. i. macedo inis. Tenedos i. unedo onis. Et ab hedra cōpoſita. ut cathedra. ſynhedra.

E. ante. f. indifferens est. ut tepeſacio is. pateſacio is. pducunt yero Veneficus. i. venefica æ.

E. ante. g. breuis est. ut telegonus. i. produciunt yero Cethegus. i.

E. ante. l. breuis est. ut obolus i. ſepelio is. pducunt yero Phaeſelus. i. cybele indifferentem habet.

E. ante. m. longa est. ut eremus. i. breuiant yero elementum. i. ptolomeus. i. tlepolemus. i.

E. ante. n. pducitur. ut verbena. æ. breuiant yero Armenia. æ. hebenus. i. helena æ. Iuuenis is. Ingeniũ ii. Ingeuus. a. um. olenos. i. porſena æ. & cōpoſita a venio. is ut aduena æ. & a genes hoc est genus. ut archigenes. is. antigenes. diogenes. hermogenes. mennogenes. originēs. protogenes. & aſthenos hoc est robur. ut antiſthe



86  
nes, callisthenes, demosthenes. & a parthenos quod ē  
uirgo, ut parthenius, parthenope, parthenopeus. Et in  
mene ul' menes finita, ut climene, piclimenes, acheme-  
nes. E. añ. p. breuis ē, ut theleph<sup>9</sup>. i. pducūt uero asep<sup>9</sup>.  
i. asclepius ii. Iosephus. i. psepæ. is.

E. ante. q. breuis, ut diequarti, diequinti.

E. ante. r. breuis est, ut cerberus. i. pducūt uero abdera  
æ. austerus. a. ũ. cythera orū. cyperus. i. galerus. i. home-  
rus. i. hiera. æ. Iberus. i. mysterium. ii. niceterium. ii. Po-  
deris is. Syncerus. a. um. seuerus. a. ũ. tieteris, idis.

E. ante. s. breuis est, vt æresis. producūt uero carchesū  
sui, diocesis eos. frenesis sis. gelesus. i. halefus. i. Lyrne-  
sus. i. milesius. a. ũ. marpesus. i. magnesia. æ. mathesis.  
eos. poesis poesis. Syntheresis is. Et ab esus esa esū cō-  
posita.

E. ante. t. longa est, vt moretum. Breuiant uero amethi-  
stus. i. chrysendetum i. lapetus. i. macetes. e. pharetra. æ.  
pheretrum. i. pyretum. i. phætō ontis. phætusa æ. Tay-  
geta. æ. taygetus. i. triquetra. æ. triquetrus a. ũ. Temetū  
temeti. uenetus ueneta uenetum. uietus. ta. tum. Et de-  
nominatiua in etas, desinentia, ut pietas pietatis, uarie-  
tas uarietatis. & ab arete hoc est uirtute deriuata, ut pa-  
naretos ti, aretalogus. i.



Ante. b. breuis est, ut sensibilis. e. alibi.

I. ante. c. breuis est, ut amicus. n. p. uiri. pro-  
ducūt uero amicus, a. um, apricus apca. um.

l ii





Aricia æ. Caicus i. Canicula æ. Craticula æ. Cuticla æ.  
 Cunículus. i. Conuiciu m. Ceruical alis. Egculus li.  
 Formica æ. Labicum. i. Lectica. æ. Lorica. æ. Lūbricus  
 ci. Myrica. æ. Marica æ. Mendicus a. um. Multiciū. tii.  
 Nouicius. a. um. Numitius ii. periculū. i. posticus. a. ū  
 Posticus .i. pudicus. a. um. pædico. as. Redimiculū. i.  
 Rubrica. æ. Triuicus. i. Tibicen inis. Tegeticula. æ. vesī  
 ca æ Vmbilicus i. Vrtica æ. Vstica æ. & a nice hoc ē ui  
 ctoria composita: ut polinices is. Olympionices. æ Et  
 nomina barbara ī icus. ut Alaricus .i. Theodoricus. i.  
 I. ante. d. brevis est. ut liuidus. a. um. pducūt uero aby  
 dos. i. Fastidio. is. Formido as. Et nomina ī ido exeū  
 tia. ut formido inis. Libido inis. Et nomina patrony  
 mica masculina a nominibus ī eus diphthōgō definē  
 tibus. ut a prometheus ei. promethides. Nam reliqua  
 fere omnia breuiant. ut a priamo pāmides. a Nestore.  
 nestorides .

I. ante. g. brevis est. ut litigo as. pducūt uero Auriga.  
 gæ. Caligo as. Castigo as. Fatigo as. Fastigiū. gii. Et  
 Affligo is. composita. ut affligo is. Instigo gas Origa  
 num i. Quadrigæ arum. Vestigo as. Vectigal alis. Et  
 nomina exeuntia in igo. ut Caligo. inis. Vertigo inis  
 I. ante. l. brevis ē. ut massilia. æ. pducūt uero Asilus. i.  
 Asylum. i. Asilas. æ. n. p. viri. aprilis. is. ædilis. is. Con  
 chyle is. Cubile is. Crocodilus. i. Eriphyle es. Exilis læ  
 Herilis le. Massilus. a. um. Mátile. is. Monile is. Quin  
 tilis is. Sextilis is. Subtilis le. Scruilis le. Sedile. is.  
 I. ante. m. brevis est. ut optimus a. ū. pducunt uero ari  
 minum. i. opimus a. um. quadrimus. a. ū. Sublimus. e



Et nomina a uerbis quarte coniugationis in imen, exe-  
untia, ut a munio is, munimen inis, a farcio is, farcimē  
farciminis.

I. áte, n. longa est, ut pachinus, i. breuiát uero acinus, i.  
Apirinū, i. ariminū, i. asinus i. asine es, op. Buccina, x.  
Catina, x. Ciminus, i. mons & lacus italie, comin⁹ ad  
uerbium, Eminus aduerbium, eufrosyne es, elemosy-  
na, x. Fiscina, x, fuscina, x, fuscini, fœmina, x, fru-  
fino onis, Licinus i. nomen p̄prium uiri, Machina, x.  
mutina, x, morinus a. ū. Nūdine arum, Pagina, x, pa-  
tina, x, pampinus i. p̄serpina x, p̄tinus aduerbiū, Ru-  
spina x, Safina, x, sarcina, x, sibina, x, statina, x, so-  
phrosina, x, Trutina x. Et noīa adiectīa ab aduerbiis  
tēporalibus deriuata, ut crastin⁹, a. ū. Diutin⁹, a. ū, hor-  
notinus a. um, Pristin⁹ a. um, perendinus, a. um, scro-  
tin⁹, a. um, Et a nominibus materiam significanti-  
bus deriuata, ut oleaginus a. um, faginus, a. ū. Et a no-  
minibus colores & lapillos siue odores & unguēta si-  
gnificantibus, ut Adamantinus a. um, amethystinus, a.  
um, amaracin⁹, a. um, amigdalinus, a. um, Bóbicinus  
a. um, bissinus, a. um, CrySTALLIN⁹, a. um, crocin⁹ a. ū  
coccin⁹ a. um, carbasin⁹ a. um, Glaucin⁹, a. ū, gau-  
sapi⁹, a. um, Hiantinus a. um, Mirrhinus a. ū, prasi-  
n⁹, a. um, Smaragdinus a. um, sādycin⁹, a. um, Tyrá-  
thin⁹, a. ū, Et quedam noīa græca in inos, desinentia  
ut earinos, oporinos, therinos, chimerinos.

I. ante, p. breuis est, ut demipho onis, antipho onis, p̄-  
ducunt uero Seriphos i. Colliphium ii. obstipus, a. ū.

I. ante, q. longa est, ut antiquus, a. ū, breuiant uero, Ali

l iii





quis aliqua aliqd uel aliquid, Reliquus, a. um. Siliqua  
x. Vndiq; utiq;

I. ante, r. brevis est, ut zephyrus, i. producūt uero buty-  
rum, i. basiris idis, Corcyra, x. colira, x. colliriū ii, cypri-  
rus i. Delirus, a. um, Epirus, i. Magiros, i. Papyrus, i. sa-  
phirus, i.

I. ante, s. brevis est, cythisus, i. pducunt uero amphisa,  
x. amphrysus, i. aruifium, ii, anchises, x. Cephisus i. cá-  
byles is. Donyfa, x. Dionisius, ii, Elisa, x. Gauisus, a.  
um. Paradisus, i.

I. ante, t. brevis est, ut digitus, i. Producūt uero Aconi-  
tū, i. cocytus, i. coritus, i. Hermaphroditus, i. Idolothy-  
tū, i. irritas. Lecythus, i. margarita, x. pituita, x. para-  
fitus, i. thesites, e. Valitudo inis, Et noīa greca a noī-  
bus propriis uirorum siue locorum deriuata ī ites uel  
ita p masculinis, in itis, p foemininis desinentia, ut Le-  
uitas uel leuita, x. Moabites uel moabita, x. Moabitis  
idis, Et denominatiua ī. itus, a. um. exeūtia, ut auarit<sup>9</sup>  
a. um, turritus, a. um. Verba quoq; frequētiua & no-  
mina picipalia que formant a supinis uerborū quar-  
te coniugationis in itum, penultima longa terminatis  
ut dormio is, dormitū, dormito, as. audio .is. auditū,  
auditus us, Seruitus tamen a seruiō is. penultimā bre-  
uiat.

I. ante, u. consonantem longa est, ut salua, x.



Ante, b. brevis est, ut orobus, i. Producūt  
uero Iacobus, i. October, bris.

O. ante, c. brevis est, ut antiochus, i.

O. ante, d. brevis est, ut methodus, i. pdu-



eunt uero Erodus ii. Herodes is. Orodus. Et nomina  
græca in odes, finita, ut geodes, i. terrenus. capnodes i.  
fumosus.

O. ante. g. brevis est, ut theologus, pducunt uero ab A  
go quod interpretatur duco composita, ut pædagogus.  
i. Isagoga. x. synagoga. x. paragoga x.

O. ante. l. brevis est, ut Obolus, i. pducunt uero xtolia x  
Capitolium, ii. cymolus ii. Idolū, i. Pactolus, i. & a po  
leo hoc est uendo composita: ut pharmacopola. x.

O. ante. m. longa est, ut amomū, i. breuiant uero salo  
mon salomonis. salome es. Et a stomos cōposita, ut  
chrysofostomos, i.

O. ante. n. longa est, ut corona x. breuiat uero aponus  
aponi. Ausonius. a. um. Coctonū, i. geriones. is. Mys  
cone es. Myconus, i. Et a gonias hoc est angulus cōpo  
sita.

O. ante. p. brevis est, ut Esopum, i. producunt uero, aso  
pus i. xesopus, i. Canopus, i. canopeū, i. crotopus, i. Eu  
ropa. x. Hysopus, i. Metopon, i. Pyrop<sup>9</sup> pyropi Sino  
pe sinopes.

O. ante. r. brevis est, ut pythagoras x. Producunt uero  
Aurora x. anthores is. Cytorus, i. Diores is. Florus, ri  
Pelorus, i. Et denominatiua in orus. ora. orum. ut De  
corus decora decorum. Odorus odora odorum. Et a  
Doron quod interpretatur palmus, siue donum com  
posita, ut Polydorus polydori. Theodorus theodori.  
Isidorus isidori.

O. ante. s. longa est: ut methamorphosis eos. Breuiat

l mii





vero Ambrosius. siii. Ambrosia. æ.

O. ante. t. longa est. ut egrotus. a. um. breuiât uero ados-  
tus qđ est datus. & ptotos qđ est casus cōposita. ut an-  
tidorū uel antidotus. monoptotos. diptotos.



Ante. b. breuis est. ut coluber. rutuba. æ. p-  
ducunt uero A nubis idis. saluber salubris

V. ante. c. longa est. ut eunuchus. i. breuiât  
uero uolucer cris. æ. uolucris. is.

V. ante. d. longa est. ut hirundo inis. testudo inis.

V. ante. g. longa est. ut falsugo inis. ærugo inis.

V. ante. l. breuis est. ut anulus. i. æmulus a. ũ. pducūt  
uero adolor aris. Amul<sup>9</sup> ii. apulia æ. Getulia æ. pecu-  
lium. i. torcular torcularis.

V. ante. m. longa est. ut acumen inis. breuiât uero Au-  
tūmo as. Columen inis. Documentum. i. Emolumen-  
tum. i. Irrūmo as. Monumentum. i. & a tumeo cōpo-  
sita. vt contumax. acis.

V. ante. n. longa est. vt fortuna æ. Ieiunus a. um. breui-  
ât uero Albunea æ.

V. ante. p. breuis est. ut centuripe es. upupa. æ.

V. ante. r. longa est. vt ligurio is. Breuiât uero Bituri o-  
rum. Camurus a. um. centurio onis. Lemures um. Lu-  
xuria æ. Mercurius ii. mamurius ii. purpura æ. penuria  
penurix. tuguriū. ii. Et uerba desideratiua que formā-  
tur ab ultimo supino addita rio. vt ab esum esu esurio  
esuris.

V. ante. s. producitur. vt cerusa æ. creusa æ.

V. ante. t. longa est. vt Cicuta æ. preputium ii. Cōfuto  
as. Refuto. as. breuiât yero Arbutus. i. Et a quatio. is.



composita, ut concutio .is.

De vltimis syllabis. Ca. vi.

**T**erminalis longa est: ut ama. supra. breuiant uero ita. Puta aduerbiū. Quia. postea. Nominatiuus quoq; accusatiuus & uocatiuus utriusq; numeri p̄terq̄ noīa numeralia in. ginta desinentia. vt triginta. quadragita. & a nominibus græcis in. as. & in. es. productas desinentibus uocatiuis in. a. producitur. vt æneas o ænea. anchises o anchisa. pallas o palla.

E. terminalis breuis est. vt hoc mare. lege. legere. producūt uero accusatiui trium pronominum. ego me. tu te. fui se. Et nomina græca fœminina quæ ad p̄mā declinatiōem nostram referuntur: vt penelope: ī nominatiuo. datiuo. uocatiuo & ablatiuo. Et uocatiuus ablatiuusq; a nominibus græcis terminatis in. es. productā quæ ad p̄mam & tertiam declinatiōem latinam referūtur. ut Anchises o anchise ab anchise. ulixes o ulixe ab ulixe. Et ablatiuus singularis a nominibus quīte declinatiōis. ut dies a die. et secūda p̄sona singularis p̄ntis ī peratiui modi secūde cōiugatiōis actiue uocis. ut doce. mone. aude. Et aduerbia illa fere. ferme. quare. ne. p̄ nō ne. p̄ certe. ue pro hei. Et a nominibus adiectiuis deriuata. vt a pulchro pulchre. Breuiant tamen a bono bene. a malo male.

I. terminalis longa est. ut gūmi. amaui. breuiāt uero nisi & quasi. Datiuus quoq; & uocatiuus græcus in. i. de





sinentes: ut pallidi, phillidi, o priami, o pari. Mihi, tibi  
sibi, ibi, ubi indifferentem habent.

O. terminalis idifferens est, ut sermo, onis, amo, as, p  
ducunt uero datiu & ablatiu singulares secunde decli  
nationis: ut domino a domino. Et nomina græca fœ  
minina in. o. desinentia, ut sappho, alecto, clio, & dicti  
ones monosyllabe, vt o, do, pro, breuiant tamen mo  
do & duo & ambo, Gerundia uero datiu & ablatiu  
indifferenter desinunt. *quia formaliter sunt Verba.*

V. terminalis longa est: vt cornu, gelu.

B. terminalis breuis est: vt ab, ob, sub. Barbara uero p  
ducunt: ut iacob, Aminadab.

C. terminalis longa est, vt dic, duc, sic, breuiât uero fac,  
lac, nec, donec. Hic, pronomen idifferens est.

D. terminalis breuis est: vt ad, apud, sed.

L. terminalis breuis est: vt tribunal, alis, pducunt uero  
nil indeclinabile, Sol solis, Et nomina barbara: ut Mi  
chael, is, Israel, is.

M. terminalis ab antiquioribus breuis ponebatur, sed  
in vsu auctorum aut abiicitur: aut cum sequenti conso  
nante vocalem pcedentem producit.

N. terminalis longa est: ut pæan, is, non, quin, breuiât  
vero an, forsan, forsitan, in, tamen, & ex iis composita  
vt attamen, exin, dein, proin, Et nomina græca in, on,  
finita que ad secundam nominis declinationem latinâ  
referuntur: vt Ilion ilii, pelion, ii, Accusatiuus quoq; p  
me declinationis a nominibus græcis in a, breui termi  
natis: & secunde in, os, & tertix in, is, ut ægina æginâ,  
menelaus menelaon, daphnis daphnin, Et nomina la



tina in.en.definētia que mittūt genitiuum in .inis:vt  
nomen nominis.fulmen fulminis.

R.terminalis breuis est.vt cæsar cæsaris.producūt ue  
ro far faris.par paris.nar naris.ver veris.iber iberi.cor  
cordis.Fur furis. Cur aduerbium.& nomina græca in  
er.mittentia genitiuum in.eris.vt aer aeris.æther.eris.

As.terminalis producitur.vt æstas atis. Breuiant uero  
græca mittentia genitiuum in.adis yľ ados. vt arcas ar  
cadis vel arcados. Accusatiuus quoq; pluralis a nomi  
nibus græcis que ad tertiam nominis declinationē re  
feruntur:vt arcas arcadas.menas menadas.

Es.terminalis longa est:vt proles prolis.leges.breuiāt  
uero.es.a sum es fui.cum compositis. Penes ppositio  
Seges segetis.

In.is.breuiāt:vt panis.legis.producunt uero dis ditis.

Lis litis.Samnis samnitis.Quiris quiritis.Glis gliris

Pyrois.entis.Simois.entis. Et græca mittentia geni  
tiuum in.inis:ut salamis salaminis.delphis delphinis.

Datiuus quoq; & ablatiuus pluralis primæ & secūdæ  
declinationis.vt musa.musis.a musis.dominus domi  
nis.a dominis. Et accusatiuus tertix cōiugatiōis quā  
do exit in.is.ut omnis.tris. Vis etiam in nominatiuo  
& genitiuo. Vis quoq; secunda persona a uolo.& sis a  
sum es fui. Et secunda persona singularis præsēntis in  
dicatiui modi quarte cōiugationis. ut audio audis.ue  
nio uenis.nescio nescis.

Os terminalis producitur.vt Ros roris.sacerdos otis  
Breuiant uero.Os ossis.os oris.Compos otis.impos





otis. Et græca in, os, quæ ad secundâ declinationē latinā referunt. vt abydos. i. chaos. i. Et genitiuus græcus in, os. ut tereus tereos. arcas arcados.

Vs terminalis brevis est. vt dominus. amamus. producunt uero Tellus. uris. icus. udis. subscus. udis. & noīa monosyllaba. ut grus gruis. thus thuris. & que mittūt genitiuum in, utis. penultima longa. ut uirtus uirtutis Et nomina græca mittētia genitiuum ī untis ul' i odif uel in, u. ut amathus untis. melampus odis Genitiuus quoq; singularis & nominatiuus accusatiuus & uocatiuus quarte declinationis. ut manus. sensus.

T. terminalis brevis est. ut caput. amat.

Omnis syllaba in fine carminis aut prosæ orōnis clausula indifferens est. q; longa pro breui. & brevis p longa in fine carminis ponūtur.

Dictiones barbaræ que accentu acuto in fine pferūtur in quācūq; litterā desinant. ultimas syllabas pducunt. ut iacob. ioseph. alaric. leonor. enric.

### De pedibus qui syllabis constant. Ca. vi.



Es est sublatio ac positio duarum amplius ue syllabarum spacio comprehensa. Duarum igitur syllabarum pedes quattuor tantum sunt.

Pyrrhichius duabus syllabis breuibus constat. ut deus Spodeus cōstat duabus syllabis longis. ut montes.

Iambus constat ex breui & longa. ut dies.

Trocheus constat ex longa & breui. vt sanguis.



Trium syllabarum pedes sunt octo tantum..

Tribrachus q constat ex tribus breuibus, vt dominus.

Dactylus ex longa & duabus breuibus, vt tempora.

Anapestus ex duabus breuibus & longa, vt dominos.

Bacchius ex breui & duabus longis, vt athenæ.

Antibacchius ex duabus longis & breui, vt natura.

Amphimacer ex longa breui & longa, vt aureos.

Amphibrachus ex breui longa & breui, vt amoris.

Molossus ex tribus longis, vt æneas.

Quattuor syllabarum pedes sunt sedecim.

Proceleumatic<sup>9</sup> q constat duob<sup>9</sup> pyrrhichiis, vt arietis

Dispondeus ex duobus spondeis constat, vt oratores.

Dichoreus ex duobus choreis siue trocheis, vt cātilena

Diiabus ex duobus iambis cōstat, vt propinquitas.

Coriambus ex choreo siue trocheo & iambo, vt nobilitas.

Antipastus ex iambo & trocheo, ut medulina.

Pæon primus constat ex trocheo & pyrrhichio, vt tēporibus.

Pæon secundus ex iambo & pyrrhichio, vt colonia.

Pæon tertius ex pyrrhichio & trocheo, ut catamitus.

Pæon quartus ex pyrrhichio & iambo, ut celeritas.

Epitritus primus ex iambo & spondeo, ut sacerdotes.

Epitritus secūdus ex trocheo & spondeo, ut cōditores

Epitritus tertius ex spondeo & iambo, ut discordia.

Epitritus quartus ex spōdeo & trocheo, ut audiuiſtis.

Ionicus a maiori ex pyrrhichio & spondeo, ut Diomedes.

Ionicus a minori ex spōdeo pyrrhichio, ut demetrius.





De metris. Ca. vii.



**M**etrum est pedum iunctura numero móq; finita. Denominatur autem aut ab aucto-  
ribus. vt alcaicum. acchilochium. hippo nas-  
ticum. aut a materia. ut heroicum. elegaicū  
tragicum. aut a pede frequentiori. vt iambicum. trocha-  
icum. dactylicum. aut a numero pedum. ut hexametrum  
pentametrum. tetrametrum. aut a numero syllabarū  
ut endecasylabum. duodecasylabum.

Præterea aut deficit una syllaba. & dicit̃ cathalecticus:  
aut deficit duabus. & dicitur brachycatalecticus. aut a-  
būdat vna syllaba aut pluribus. & dicitur hypercatale-  
cticus: siue hypermeter. aut neq; abūdat neq; deficit. &  
dicitur a catalecticus.

Constat præterea carmen vnico genere versus appellatur  
q; monocolon. vt æneis virgilii. aut duplici genere ver-  
sus. appellaturq; dicolon. ut sapphica mixta adonicis.  
aut triplici genere versus. diciturq; tricolon. vt pleræq;  
apud Horatium odæ.

Præterea carmen aut est distrophon. hoc est cum terti-  
us versus p̃mo similis est. quartus secundo. ut i carmi-  
ne elego qd̃ ex distichis cōstat. aut tetrastrophon cum  
quintus p̃mo. secūdo sextus. tertio septimus. quarto o-  
ctauus similes sunt. vt in carmine sapphico qd̃ per te-  
trastricha digeritur.

Hexametrum igitur carmen quod etiam heroicum ap-  
pellatur. constat dactylo & spondeo indifferēter. nisi  
quod in quinta regione frequentior est dactylus: in se-  
xta spondeus. ut arma virumq; cano troiæ qui primus



ab oris.

Pentametrum elegiacum constat p̄mis duobus pedibus versus heroici. hoc est dactylo vel spondeo indifferenter & cæsura. tum duob⁹ dactylis. atq; syllaba. ut nihil mihi rescribas: attamen ipse ueni. Est autem cæsura syllaba terminans dictionem in medio carminis. que cum post duos pedes carminis heroici venit p̄ter mimeris heroica dicitur.

Phaleuticum constat sp̄deo dactylo et tribus trocheis. vt passer delictum meæ puellæ.

Sapphicū cōstat trocheo spondeo dactylo & duobus trocheis. vt nocte surgentes vigilemus omnes.

Adonicū cōstat dactylo & spondeo. vt nubibus atris.

Asclepiadeū cōstat sp̄deo duobus choriambis et pirrhichio. vt sanctorum meritis inclita gaudia.

Glyconicum constat spondeo & duobus dactylis. vt Victorum genus optimum.

Pherecratiū constat spondeo dactylo & iterum spondeo. vt grato pyrha sub antro.

Phaliscū cōstat quattuor ultimis pedibus uersus heroici. vt aut ephesum bimaris ue corinthei.

Alcaicū constat spondeo iambo cæsura & duobus dactylis. vt O matre pulchra filia pulchrior.

Alcaicum alterum constat ex hyp̄pio secundo duobus choriambis & bacchio. vt Te deos oro sybarim cur properes amando.

Anacreontium constat ex choriambo & bacchio. vt lydia dic per omnes.

Sapphicum alterum hexdecasyllabum constat sp̄deo





tribus coriambis & pyrrhichio, ut Horatius nullā uare sacra uite prius seueris arborem.

Archilochium cōstat parte uersus heroici quæ uocatur bucolice, hoc est p̄mis tribus pedibus dactylo uel spōdeo, deinde dactylo quæ bucolice clauditur. Postea uero tribus trocheis, ut soluitur acris hyems, grata uice ueris & fauoni.

Dimetrum iambicum constat spōdeo uel iambo indifferenter in primo & tertio loco & iambo necessario in secundo & quarto, ut iam lucis orto sydere.

Trimetrum iambicum archilochium constat spondeo uel iambo indifferenter in primo & tertio & quinto loco, & iambo necessario in secundo quarto & sexto: ut Martialis uir celtiberis non tacende gentibus.

Trimetrum iambicum hipponacticum eadem lege currit qua archilochium, nisi quod in sexto loco semper habet spondeum, ut persius, Nec fonte labra polui cabalino.

Tetrametrū iambicum cōstat iambo uel spondeo in locis imparibus, in locis uero paribus iambo qualia sunt multa apud Plautum & Therentium.

Dimetrum anapesticum pindaricum cōstat quattuor pedibus qui plerumq; sunt anapesti, recipit tamen & alios pedes, ut Seneca, Turbine magno spes sollicitæ.

Tetrametrum trochaicum archilochium catalecticum: quattuor metris et octo pedibus minus vna syllaba cōstat, habetq; in locis imparibus trocheum. In paribus uero etiam spondeum, ut Scande coeli templa uirgo digna tanto fœdere.



Capitulum nonum de accentu.



Disadía græce latine interpretatur tum ac-  
centus: tum accenti uncula: tum nota uocis  
tum moderamentum: tum uoculatio.

Accentus igitur est certa lex uel regula ad  
eleuandam deprimendam ue syllabam uniuscuiusq;  
particule orationis accómodata.

Estq; accentus triplex. acutus quo syllaba eleuatur, gra-  
uis quo syllaba deprimitur, circūflexus quo syllaba ele-  
uatur deprimiturq; ná ex acuto & graui cópositus est.  
Circūflexus accentus ab hominibus tépestatis nostræ  
neq; p̄fertur neq; p̄cipitur quod propter impericiã fit,  
non ut quidam putant, qđ aliqua ratione ab usu recess-  
sit. Eo antiquiores utebantur in dictiõibus monosyl-  
labis natura longis, ut mos flos. Et in dictiõibus dua-  
rum aut plurium syllabarum; quarum penultima ē na-  
tura longa, ultima uero breuis, penultima illa circūfle-  
ctitur, ut finis romanus. Sed qđ ei⁹ rei cōsideratio pau-  
lo est difficilior, nos qui introductiones p̄sertim scribi-  
mus, confundamus circūflexum cum acuto.

Omnis dictio monosyllaba accentu acuto p̄ferenda  
est, ut id, mos.

Ois dictio dissyllaba p̄orē ex illis acuit, ut deus roma  
Omnis dictio polysyllaba penultimam habens breuē  
in tertia a fine habet accentū, ut dominus. Si uero pe-  
nultimam habet longam, eādē acuit ut sacerdos, ro-  
manus, Fallunt tamen regulæ superiores. Primo di-

m i





stinctione cum uidelicet accentu uolumus distinguere intra duas dictiones. ut vna nomen yltimā habet grauem. Vna aduerbium eandem acuit.

Secundo abscissione. hoc est cum a fine dictionis syllabam abicimus. manetq; accentus in eadem syllaba in qua erat ante abscissionem. ut in nominibus ppriis secunde declinationis terminatis in ius. qui abiecta us. i uocatio acuiunt penultimam. quanq̃ eadē sit brevis ut hic Virgilius o uirgili. Noīa quoq; gentilia i as. ut arpinas. p quo antiquiores dicebant arpinatis: acuiūt uel potius circūflectunt ultimam.

Tertio trāspositione. hoc est cū ppositio postponitur qd est contra naturam suā. Tunc enim quasi dictō per se regularem accentum seruat. ut transtra per & remos te penes imperium. Differentie tamen causa qñq; acuitur in fine. ut maria omnia circum.

Quarto attractione. hoc est cū pticula enclitica pcedētis syllabe accentum ad se attrahit. ut hominumq; deorumq;. Sunt autem pticule ænclitice. q. ne. ue.

Quinto idiomate. hoc est cum dictiones græce cū literatura accentum apud nos grecum retinent. ut Periphas & simois penultimam habent breuem. & in eadem accentum.

Sexto interrogatiōe. quoniam in clausulis quas interrogatiue proferimus. ultimæ dictionis syllabam acuiamus. ut quis furor o ciues?



Aelii Antonij Nebriffensis grámatici ítroductionũ  
latinarum tertiã æditio .explicit.

Epilogatio constructiõis via doctrine q̃q̃ iuuenibus  
& peritis non sit necessaria.

**C**um essem quotidiano ppe cõuitio requi-  
situs: tũ ab amicis. tũ etiã ab alienorib⁹: ut  
scribere aliquid de cõstructiõe quã ip̃i ap-  
pellant. ego uero ordinẽ potius ptiũ orõ-  
nis dixerim non potui negocium recusare: quod tan-  
to opere efflagitabatur. Igitur posita ante oculos clau-  
sula p̃ncipio uerbum cõtẽplabimur deide uerbi suppo-  
sitũ: cõsequẽter casus cum q̃bus uerbũ cõstruĩt. Ordia-  
namus uero sic. Si fuerit uocatiuus ab eo faciemus ini-  
tiũ. qd si nõ fuerit a ntõ incipiemus. Deide uerbum  
sequetur cui adiũgitur aduerbiũ. nam aduerbiũ quod  
uerbũ determinat aut p̃ticipiũ aut nomẽ cõtino post  
illas p̃ticulas poni debet. ¶ Notandũ tamen qd si duo  
uerba aut plura fuerit i clausula cõsiderabimus qd est  
uerbum principale. Estq̃ illud qd facit orationem qui-  
escere & p̃ illud orationem incipiemus. ut liber quem  
emissi: erat meus. Verbũ principale est erat. Et si uene-  
ris cras. dabo tibi librum. uerbũ principale ẽ dabo. tũc  
apponemus datiuũ aut accusatiuum ut cõmodius erit  
Tandem casum qui p̃positionibus adiungitur siue ef-  
fectiuum ponemus. Genitiuum semp post dictionẽ a  
qua regitur cõstruemus dictiões que appositue dicũ-  
tur ordinant̃ simul cũ eis quas determinant. ut Fama  
malũ quo non uelocius ullũ Exẽplũ in his ponemus





Patres conscripti i negotio petri omnes uerbo & ope  
frequenter cuncta illi ministremus.

### Impedimenta constructionis.

¶ Notandam tamen q̄ omnia aduerbia monosylla-  
ba. ut o. non. ne. dum. cū tēporale demōstratiua quo-  
q̄ & interrogatiua p̄ponuntur uerbis. ut en. ecce. quare  
quare. q̄ obrem. Similiter oratiua & similitudis & vo-  
cādis optandi. ut eya. age. quasi. ceu. ueluti. heus utinā  
ut sic tu cirneas fugiāt examina taxos. etiam donec q̄  
& similia. Interiectiones etiam p̄ponūtur uerbis. ut  
pape quid uideo. Va qui destruis templum: & in tri-  
dium reedificas illud. Proh deum atq̄ hominem fidē  
Nomina interrogatiua. ut quis uel qui qualis quātus  
quo quotus cuias. & aduerbia que ab illis deriuantur  
quando interrogatiue proferuntur: uerbis p̄ponun-  
tur atq̄ rectum ordinem impediunt maxime si ponā-  
tur in obliquis casibus. ut Quem queris mulier? Quē  
fugis ha demens? Qualē me esse putas? q̄tum animi ui-  
gere? Quot oues possidere? Quotū inter bonos uiros  
federe? Nomina relatiua. ut is ea id. suus sua suū. quis  
uel qui. tātus quātus. qualis quotus cū i obliquis casi-  
bus ponūtur ante verbū ordinauimus. sic & rectū or-  
dinē i pediūt. ut regē cui oīa viuūt venite adorem? vo-  
catius tū tā i signē habet vim i cipiēdi q̄ semp p̄poni  
debet: ut quē tu uides hieremia? neminē ego uideo quē  
antea cognoueram. Nomia negatiua. ut nullus nemo  
neuter nihil nil si obliqs casibus ponant rectū ordinē



impediunt atq; uerbis cum quibus construuntur præponi debent; ut neminem uideo. Si relatiuū & antecedens fuerint in contextu oratōis. p̄mū ordinabimus antecedens. deinde relatiuū quāuis antecedens ponat in obliquitate. quoniam p̄bet uiam ip̄i relatio in quo rectus impeditur ordo. ut isti fuit soror sua. illi uero pater eius. Relatiuū & antecedens aliquā inueniuntur posita atq; cōuenire i eodē casu cōtra regulas artis grāmaticæ quod solet excusari p̄ antithosim. Nam ponit casus p̄ casu. ut urbē quā statuo uestra est. subducite naues & lapidē quē reprobauerūt edificātes. hic factus est in caput anguli. Terentius in andria. Pp̄lo ut placerēt quas fecisset fabulas idē in eadē. Quas credis has nō sūt uere nupciæ. Ablatiuus positus absolute qui etiā effectiuius pōt uocari. si fuerint in oratōe pōt p̄poni uerbis aut postponi. ut musis dictātibus poete scribūt. p̄ceptore docente discipuli p̄ficiūt. Si uerbū in orōne defuerit p̄ eclip̄sim qd̄ fieri solet p̄pter nimīā irā aut gaudiū ad extra subintelligere oportet necesse est. Terenti⁹ in eunucho. Ego ne illam qua dellum quæ me quæ nō Et Virgilius hæc secū subintelligitur locuta est. Quotiē in antecedēti orōne ponūtur duo noīa diuersorū generū. deinde sequat̄ relatiuū semp̄ de nobiliori fit relatio. ut si dixerim Petrus & maria iocātur. quos tu uides. Quotiēs duo noīa substātiua uel plura diuersorū generū ordinat̄ sub aliquo adiectiuo. illud tale nomē adiectiuū cōueniet cū genere nobiliori. & hæc est quā isti uocat̄ cōceptionē generū. ita q̄ masculinū cōcipit femininū & neutrum ut tu & fœmina estis albi. Bos et





iumentum sūt ad præsepe ligati.

Quotiens qui uel qui ponit relatiue iter duo noīa diuerforū generū si illa ad eandē rem pineant. ordinari potest cū utroq; ut O vere digna hostia per quā fracta sunt tarthara. vel p quē qđ si alterū est ppriū. alterū appellatiuū semp debet pprio respōdere. ut salustius est locus in vrbe quod tullianū appellatur.



Vēadmodū in sermonis ductu necesse est fieri quasdā silentii distinctiōes. tū vt auditor intelligat clausularū diuersitatē. tū etiā vt is qui loquitur captato spū maiori acrimonia pnūciat. Idem quoq; faciamus oportet i scripto: vt p quædā signa cōfusionē illā distinguamus. Est q; illud in p̄mis aīaduertendū duas tantū esse notas q; bus eruditionē cōtextus ambiguitatē distingūt dicente hieronimo in p̄logo Esaie. Sed qđ in demostene & tullio solet fieri vt p Cola scribāt & Cōmata. Nā qui quas appellāt periodos uirgulas. & parēteses addiderit nullos habēt auctores. Cū ecōtrario scripture libri colo comate cōtenti sūt. Est igitur coma qđ p duo puncta designatur: quotiēs orationis tractus eo peruenit. vbi oratio cū verbo aut aliquo vī verbi obtinēte finitur. sed tñ aliā quādam oīonem sibi adiūgi desiderat. ut Cōuertente dño captiuitatē syon. uel cū cōuerteret dñs captiuitē syon. Coma autē dicitur a copto uerbo greco qđ est incido. Vnde latine potest appellari incisio. quoniam suo loco inciditur oīo. Colū cuius nota pūctus est ponitur ubi clausula finitur atq; quiescit ut cum cōuerteret dñs captiuitatem syon. facti sumus si



cut consolati. Sunt quoq; quædam loca in quibus ne  
 scias an oſo que ſequitur ex ſupiori depēdeat. ut dixit  
 dñs dño meo. ſede a dextris meis. hoc loco Cōma: Co  
 lum potuit eſſe. Colū quoq; ponimus inter ſingulas  
 ptes oſonis. que p articulū aut diſſolutū ſine cōiūctōe  
 adneſcūtur. ut Grāmaticus. rhetor. geometres. piētor  
 aliptes. cantat amat laudat nſos mea roma libellos Ef  
 fecte grauiter cito nequiter. Euge beate. Nō tñ diſſimu  
 lauerim opportunā eſſe notā interrogatiōis i ſine clau  
 ſularū. quas interrogatiue. aut cū interrogatiōe admi  
 ratiue. pferim? ut hic pietatis honos? Sic nos iſcepra  
 reponis? Tu ne ille æneas quē Dardanio anchiſe alma.  
 Venus frigii genuit ſimonetis ad undā. Prætermitte  
 re uero nullo mō poſſū qđ uideo quĩtiliano exactiſſi  
 mo harū rerū placuiſſe. ut quotiens dictio eſſet ambi  
 gua uel ſignificatiōe uſ declinatiōe uſ mutatiōe in aliā  
 ptem oſonis ambiguitas illa ſupimpoſito apice tolle  
 retur. ſto exempli grā occido ſi habeat apicē i pma ſyl  
 laba ſignificat in ea eſſe accentū pdominantē. ſequētē  
 qđ eſſe breuē pferriq; accentu graui. ualetq; tūc occido  
 id eſt pereō. quod ſi ſup ſecūdā ponat apex. ſignificat  
 ſyllabā illā eſſe longā in eaq; pferri accentū pñantem  
 ut occido. ualetq; p eo qđ interficio. Præterea cū diſſe  
 renter dicamus muſa noiatiuo uocatiuo & ablatio Si  
 ultime ſyllabe apicē apponas ſignificat tantū eſſe abla  
 tiuū aut ſeptimū caſum. Si uero pone apicem habeat i  
 ſine appoſitū. ſignū eſt eſſe ppoſitionē. ſue aduerbiū  
 alias uero manifeſtū eſt eſſe uerbum.

m iiii





Codice lusa diu non uno indocto iuuentus.  
Nebrissæ antoni suscipe uatis opus.  
Grammaticus rhetor fieri uel forte poeta.  
Qui cupit, hanc artem perlegat ille nouam.  
Et bene cuncta notans oriola interprete discat.  
Gregorio, emerget nam cito quisquis erit.





¶ De quibusdam rebus quæ paulo maiorem disquisitionem requirunt quàm superius sit expōsita.

¶ De nominibus græcis.



Omnia nomina græca sunt generis masculini: vel foeminini: vel neutri. Et referunt ad primam: aut secundam: aut tertiam declinationem latinam.

Noia in. e. & in. as. & in. es. terminata quæ ad primam declinationem referunt: græca sunt omnia, ut penelope. es. Aeneas. æ. Anchises. æ.

Noia in. a. terminata quæ ad tertiam nominis declinationem referunt græca sunt omnia. ut Emblemma emblematis. Quæ vero ad primam: partim sunt græca: partim latina. ut ægina. æ. terra terræ.

Noia in. ius. diphthogon: aut in. os. aut i. on. terminata quæ ad secundam nominis declinationem referuntur: omnia sunt græca: ut pentheus penthei. Logos logi. Illion illii.

Noia in. an. & in. in. & i. on. terminata quæ ad tertiam nominis declinationem referuntur. omnia sunt græca. ut titan. is. delphin. inis. canon. onis.

Noia græca crescētia in genitium mittunt in. os. & accusatiuum in. a. non crescētia uero mittunt accusatiuum in. n. vel i. m. ut pallas pallados palladā. æneas. æneæ æneam.

Noia græca terminata in. is. si mittunt genitiuum in. idos mittunt accusatiuum in. ida. & ablatiui in. ide. Si uero mittunt genitiuum in. is. uel eos. uel yos. mittunt accusa





tiū p im. uel p in. ut thetis. thetidos. thetida. thetide  
thetis. thetyos. thetin. ul' thetim. theti. Memphis mē-  
pheos uel memphis. memphim. memphi.

Vocatiuus a noibus græcis terminatis i. s. plærūq; ab-  
iicit. s. nominatiui paris o pari.

Noia græca mittūt genitiuū pluralē in. on. cuiuscūq;  
generis & declinatiōis sint. ut logos logō. grāma grā  
maton.

Noia græca masculina & fœminina que ad tertiā no-  
minis declinationē referunt mittūt accusatiuū p. es.  
uel. as. ut lampas lampados lampades uel lampadas.

### ¶ De Relatiuis.



Relatiuū est quod rē aīcedētē refert. Et ē du-  
plex. Substātix; & accidētis. Relatiuū sub-  
stātix est quod refert antecedēs substātiū  
Qualia sūt. Qui. quæ. quod. Sui suus sua.  
suū. Ipse ipsa ipsū. Ille illa illud. Is ea id. Idē eadē idē  
Alius alia aliud. Alter altera alterum. Reliquus reli-  
qua reliquū. Cætera cæterū. Nam cæter nix reperit.  
Horū septē priora sūt relatiua identitatis. Quattuor  
posteriora sunt diuersitatis.

Relatiuū accidētis est quod refert antecedēs adiectiuū  
Qualia sunt. Hic & hæc qualis & hoc quale. quātus  
quāta quantum. plurali ntō quot quotus quota quo-  
tum. hic & hæc quotēnis & hoc quotēne. Cuius cui-  
cium. Hic & hæc & hoc cuias. quotuplus quotupla  
quotuplū. Hic & hæc & hoc quotuplex.

Relatiuū accidentis cū substantiuo sequenti debet cō-  
cordare. yt est animal uarium qualis est mulier. tem



78  
plum magnum quantus est mons. Horatius tamen in edopo, relatiuum accidentis antecedenti retulit. Sed incirat me pectus & māmæ putres equina quales ubera. Relatiuum uero substantie cum antecedenti plærumq; debet conuenire, vt dedi tibi libros. Sed illos a te acceperā. Si tamen quis uel qui ponitur iter duo substantiua: vtriq; potest referri. Vt est animal quod appellant Orygem. Vel quem appellant Orygē. Si tamen alterum ex duobus substantiuis est proprium semper ad illud referendum est, vt Salustius. Est locus in carcere quod tullianum appellatur. Est locus esperiā graii cognomine dicunt, ubi seruius dicit debere subintelligi quam: & nullo modo quem.

**¶ De nominibus patronymicis.**



**D**Atronymica masculina in nominibus primæ declinationis formant a gto. e. mutata i des. ut æneas ænex æneades. In nominib' secundæ declinationis fiunt a genitiuo addita des. vt Eacus eaci eacides. que tamen in eis diphthogon terminantur cum duplicem habeant genitiuum in ei & in. i. formant patronymicum a genitiuo secundo addita des. vt Pentheus penthei uel penthi. penthides. In nominibus tertiz declinationis patronymica formantur a datiuo addita .des. Vt Nestor. nestoris. nestori. nestorides. Sed non hæc regula est usq; quaq; uera. Nam auctores aliquando ad



dūt aliquid, aliquādo detrahunt, vt Atlāti atlātiades  
p atlantides. Amphitryoni amphitryoniades, p am  
phitryonides, meneciades p menecides, mēniades; p  
mēnides. ænides quoq Vergilis dixit pro æneades  
libro. ix. Sit satis ænide telis impune numanū oppe  
tuisse tuis. Idē quoq scipiades formauit p scipioni  
des, deucalides p deucalionides. Declinantq per pri  
mam noīs declinationem.

Patronymica foeminina fiūt a masculinis patronymi  
cis ablata de, vt æolides æolide, æolis æolidis, aliquā  
do tñ aliter exeūt, vt ab æneades æneis idis, a thesides  
theseis, idis, a pelides pelias, adis. Declinātq p tertiā  
noīs declinationē. Reperiunt pauca noīa patronymi  
ca foeminina in .e. desinētia p primā noīs declinatio  
nē variata, vt nerine filia nereī, adraštine filia adraštī,  
acrisione filia acrisii.

Cū patronymica pprie a noībus patrū deriuēt, aliquñ  
trahūt a noībus matrū, vt ab Iliā Iliades romulus ali  
qñ ab auis paternis, vt ab eaco eacides achiles. Aliqñ  
ab auis maternis, vt ab atlāte atlātiades mercurius. A  
liqñ a fratribus, vt phætōtiades sorores phetōtis, ali  
qñ ab vrbiū cōditoribus, vt cecropidæ athenienses a  
cecrope.

Patronymica nō sunt in vsu apud eos qui ī soluta ora  
tione scribūt, sed tantū apud poetas, & raro quidem  
a noībus latinis, nā illa quæ vidētur patronymica iu  
stinus iusti filius, albinus albi filius, longinus lōgi fi  
lius, potius dicēdū ē ēē possessiua pro patronymicis



sicut ecōtrario ponūtur patronymica pro possessiuis  
ut Vergilii æneis, medea colchis.

¶ De diminutiuis.

**D**iminutiua nō habēt certā rationē que pos-  
sint formari, Sed illud tantū hoc loco dicē-  
dū est exire in varias terminatiōes sed plæ-  
rūq; in ylus. ula. ulū. vt frater fraterculus so-  
ror sororcula, munus munusculū. Aliqñ in io. vt ho-  
mo homūcio, senex senecio. Aliqñ i aster astra astrū.  
vt pinus pinafter, filia filiastra, apiū apiastrū. Aliqñ i  
olus ola olum, vt sergius sergiolus, corona corola, pal-  
liū palliolū, aliqñ i ellus ella ellū, vt tenellus tenella te-  
nellū. Aliqñ in illus illa illū, vt pusillus pusilla pusil-  
lū. Aliqñ in leus, vt equus equuleus, Aliqñ i iscus, ut  
panis paniscus, petrus petriscus. Sed hæc forma est a  
nominibus græcis.

¶ De cōparatiuis & superlatiuis.

**C**ōparatiua formā a noibus adiectiuis que  
possunt incremētū diminutionēq; suscipe-  
re: & a uerbis, ut a detero deterior, & ab ad-  
uerbiis, ut ab ultra ulterior.

In noibus adiectiuis secūdæ declinatiōis cōparatiua for-  
manā a grō in. i. terminato addita, or, ut albus albi al-  
bior. In noibus uero tertiæ declinatiōis a datiuo ad-  
dita, or, ut fortis forti fortior.





A nominibus habentibus vocalem ante, is, ul, us, cōparatiua non formant: sed suppleñt ex hoc aduerbio magis & positiuo, vt magis egregius, magis tenuis.

Superlatiua quoq; fiūt a nominibus adiectiuis a quibus formantur comparatiua.

A nominibus desinētibus in, r, suplatiua formāñ addita rimus, vt tener tenerrimus, paup pauprimus. Alias vero aut positiua sunt secundæ declinationis, aut tertiæ. Si secundæ, superlatiua formantur a genitiuo addita, s, & simus, vt albus albi albissimus. Si tertiæ addita simus, tantū, vt fortis fortissimus.

Compatiua & superlatiua quæ prædictā formulā nō sequuntur, hæc fere sunt.

Bonus melior optimus, Malus peior pessimus.

Magnus maior maximus, Paruus minor minimus.

Dexter dexterior dextimus, Sinister sinisterior sinistimus, Nequam nequior nequissimus, Multus, multa, um, hoc plus plurimus, ma, mū, Plurali, hi & hæc plures & hæc plura dicimus.

Senex senior caret superlatiuo.

Iuuenis iunior caret superlatiuo.

Magnificus magnificentior magnificentissimus.

Munificus munificentior munificentissimus.

Mirificus mirificentior mirificentissimus.

Maleficus maleficientior maleficientissimus.

Beneficus beneficentior beneficentissimus.

Maledicus maledicentior maledicentissimus.

Beniuolus beniuolentior beniuolentissimus.



Maliuolus maliuolentior maliuolentissimus.

Pius magis pius pientissimus & piissimus.

Maturus maturimus. non maturissimus.

Vetus ueterrimus. non veterissimus.

Facilis facilimus. non facilissimus.

Agilis agillimus. non agillissimus.

Humilis humilimus. non humilissimus.

Similis simillimus. non simillissimus.

Gracilis gracillimus. non gracillissimus.

A verbis duo tantū veniūt cōparatiua & superlatiua a detero deterior deterrimus. et a potior eris. potior potissimus. Nisi q̄s magis vellit a potis & pote deriuari Ab aduerbiis quoq̄ veniūt cōparatiua & suplatiua. ab extra exterior extimus. ab intra interior intimus. ab ultra vltior vltimus. ab infra inferior infimus. a citra citerior citimus. a supra superior supremus. a prope propior proximus. a post posterior postremus. ab ante anterior. non antimus. a pridem prior primus. a penitus penitior pēitissimus. ocior & ocissimus nō habēt positiuū vnde formētur. nisi quis vellit ex græco ocys quod est velox deriuare.

Nomina quorū significatio crescere nō potest nō formant ex se comparatiua neq̄ superlatiua. qualia sunt ingens. vnicus sūmus. imus. omnipotens.

Cōparatiuū plus significat q̄ suplatiuū: si postponat illi vt Aristoteles est doctissimus. sed Plato doctior. Aliquando significat minus q̄ positiuum. Vt Tristior: id est subtristis. & fere quotiens comparatiuum non construitur cum casu ad quem fit comparatio: min⁹





significat q̄ positiuū aut quantū positiuū.

Cóparatiuū a superlatiuo differt, q̄ cóparatiuū ad vnū & ad plures sui & alieni generis cópatur. Suplatiuū vero ad plures sui generis tantū, ut plato est doctior aristotele, eloquētior Cicerone, ac perinde oibus hominibus, & plato est doctissimus græcorū; nō latino rū doctissimus. Præterea cóparatiuū cōstruit cū ablatiuo utriusq; numeri, aut cum hac particula q̄ & ntō. Superlatiuū uero cū gtō tātum plurali, aut singulari nominis tantum collectiui.

Cóparatiuū quoq; cū partitiue ponitur, cōstrui pōt cū gtō, ut manuū dextera est melior. Sed partitio illa debet esse inter duo. Neq; enim recte dixerim, digitorū medius est longior, sed longissimus.

#### ¶ De figuris.

**B**arbarismus est vna pars orōnis uitiosa in cōmuni sermone ī poemate uero metaplasmus. Item barbarismus in nostra loquella ī pegrina barbaralexis dicit̄, vt si quis dicat mastruca, cateia, magalia, acinacis. Barbarism⁹ autē fit duobus modis, scripto & pronūciatiōe. his bipartitis q̄ttuor spēs supponū̄, additio detractio emutatio trās mutatio lre, syllabæ tēporis, toni, hāspirationis, p additionē lre fiunt barbarismi, vt reliq̄as danaū, cū reliq̄as p vnū, l. dicere debeamus. Syllabe, vt nos abiisse rati, p abisse. Tēporis, vt italiā fato, cū italiā correpta pma syllaba dicere debeam⁹ p detractiōē lre, vt ifantib⁹ puis p infatibus, syllabe, yt salmētū, p salamētū, tēporis ut



uni<sup>9</sup> obnoxā correpte p uni<sup>9</sup> pducte. p imutationē lre  
 ut olli p illi. syllabæ. ut pnucēs p pernices. tēporis. ut  
 feruere liucaten. cū feruere sit secundæ coniugatiōis. &  
 producte dici debeat. per trāsmutationē lre. ut euādre  
 pro euander. syllabæ ut displicina pro disciplina. tēpo  
 ris ut si qs deos producta priori syllaba & correpta po  
 steriori pronūciet. Toni quoq; similiter p has quattu  
 or spēs cōmutātur. nam & ipi adiciūtur detrahuntur  
 mutantur & transmutātur. quorū exēpla ultro se offe  
 runt. si quis inquirat. totidem etiam modis per aspira  
 tionem deprehenditur barbarismus: quem quidā scri  
 pto. quidā pronūciatione iudicāt ascribendū ppt. H.  
 .s. quā alii lram. alii haspiratiōis notā deputāt. fiūt aut  
 barbarismi per hiatus & collisiones. sūt etiā malæ cō  
 positioēs cacosynthetō. quæ uicia nōnulli barbarismū  
 esse putāt in quibus sūt methacismi. labdascismi. iota  
 cismi. hiatus collisiones & omnia quæ plus æquo mi  
 nusue sonātia ab eruditis auribus respuūtur nos cauē  
 da hæc omnia uitia prælocuti controuerfiā de nomie  
 pertinacibus relinquamus.

**S**olæcismus est uiciū in cōtextu partiū or  
 rationis contra regulā artis grāmaticæ fas  
 ctū inter solæcismū & barbarismū hoc in  
 terest. q; solæcismus discrepātes aut incō  
 sequentes inter se dictiones habet. barbarismus aut in  
 singulis uerbis fit uel scriptis uel pronūciatis quamq;  
 multi errant qui putāt etiam in una parte orationis fi  
 eri solæcismum si autē demonstrātes uirum hanc. aut  
 fœminā hunc dicamus. Aut interroganti quo pgam?



respōdeamus romæ. aut ynū salutantes salue dicamus  
 cum vtiq; præcedens demonstratio vel iterrogatio. vñ  
 salutatio vim contextæ orationis obtineat. Multi etiā  
 dubitauerunt quadriga scopa; solœcismus an barbaris-  
 mus esset. cū scilicet id genus dictiōis barbarismū esse  
 vel ex ipius viciū finitiōe possit agnosci facile solœcif-  
 mus fit duobus modis. aut per partes orōnis. aut per  
 accidentia partiū orōnis. p ptes orōnis: fiūt cū vna ps  
 p alia ponit. vt toruūq; repente clamat p torue. nomē  
 p aduerbio ponit. sit etiā in eadē pte orōnis hoc viciū  
 cū ipa p se. nō i suo loco. neq; ut cōuenit ponit. ut cui  
 tantū de te licuit. p in te. Et eo apud amicū p ad ami-  
 cū & introsū pro itus. & foris eo pro foras. p accidētia  
 ptiū orōnis fiūt tot modis solœcismi quot sūt accide-  
 tia ptiū orōnis. sed in his ppter cōpēdiū exēpli causa  
 pauca mōstrabim⁹. nā p qualitates nominū fiūt solœ-  
 cismi. vt hauriat hūc oculis ignē crudelis ab alto darda-  
 nus p dardani⁹. ppriū pro appellatiuo posuit. 'per ge-  
 nera. vt validi silices. p ualidæ. & amaræ cortices pro  
 amari. & collus collaria caret. p numeros ut pars i fru-  
 stra secant. pro secat. p cōparationē ut respōdit iuno sa-  
 turnia facta dearum. p factissima. p casus. ur urbē quā  
 statuo uīa ē. pro urbs. p modos uerborū. ut itis patis  
 arma q̄primū uiri. pro ite parate arma. indicatiuū p i-  
 peratiuo posuit. p significatōnes uerborū. ut expoliāt  
 eos & corpora nuda relinquūt. pro expoliant. p tpa. vt  
 cecidit que supbū iliū & oīs humo fumat neptunia tro-  
 ia. pro fumauit. p psonas. vt danai qui parēt atridis q̄-  
 primum arma sumite. pro qui paretis. p aduerbia. vt i



tus eo pro itro, & italia venio pro de italia, & ad romā  
uado pro romā cū præpositio separatī nominibus ad  
denda sit non aduerbio, per præpositōnes cū vna pro  
alia ponitur, ut sub lucē ibāt pro ante lucē, aut necessa-  
rio subtrahit, ut filius te tyrrhene feras agitare putasti,  
pro in filius, per coniūctiones ut subiectisq; urere flā-  
mis pro ue, fit per ordinē cōiūctionū, ut autē fieri nō  
debet, cū dicendū sit: fieri autē nō debet, fiūt præterea  
solœcismi pluribus modis: quos reprehédēdo potius  
q̃ imitando possumus auotare solœcismus est i pro-  
sa, in poemate scema dicitur,

Sequitur de decem uiciis.



Vm barbarismo & solœcismo decē uitia  
noīant hoc modo, acyrologia, cacēphaton  
pleonasmos, perisologia, macrologia, Tā-  
tologia, Eclipsis, tapinosis, cacosynthetō,  
amphibologia, Acyrologia est impropria dictōis posi-  
tio, ut Hunc ego si potui tantū spare dolorē p̃ timere,  
¶ Cacēphaton est obscena pronūciatio, uel incōposita  
dictione, uel in uno uerbo, ut Numerum cū nauibus  
æquat, & arrige aures pamphile.

¶ Pleonasmos est adiectio supuacua ad plenā signifi-  
cationem, ut sic ore locuta est.

¶ Perisologia ē adiectio uerborū supuacua sine ulla ui-  
rerū, ut ibāt qua poterāt, qua nō poterā, non ibant

¶ Macrologia est lōga sententia res non necessarias cō-  
prehendens, ut legati nō impetrata pace retro unde ue-  
nerunt: reuersi sunt,

¶ Tautologia ē eiūsdē dictōis repetitio uiciofa, ut ego

n ii





metipse uenio.

¶ Eclipsis est defectus quādam necessariæ dictiōis quā desiderat p̄ciosa sentētia. ut hæc secū. deest loquebat̃.

¶ Tapinosis est hūilitas magnæ rei. nō id agēte sētētia quā demōstrat. ut penitusq; cauernas īgentes. utrumq; armato milite cōplēt. i. multæ legiones armatorū militū implevūt multas cauernas. & dyluchias uexasse rates & pelidæ stomachū cedere nescii.

¶ Cacosyntheton est uiciosa dictiōnū compositio ut uersaq; iuuentū terga fatigamus hasta.

¶ Amphibologia ē ābiguitas dictiōis. q̄ fit p̄ actūm ut si quis dicat audio secutorē retiariū occidisse. aut per uerbū. ut criminat̃ cato. vadať tullius. nec addat̃ quem uel a quo. aut per participiū. ut uideo statuā aureā hanc stā tenentē. fit etiā per omonyma. ut si quis dicat aciē nec addat oculorū. aut exercitus. aut ferri. fit præterea pluribus modis. quos recensere omnes ne nimis longum esset non oportet.

Et aplasmus est trāsformatio quādam recti solitisq; sermonis ī alterā speciē metri ornatus necessitatisue causa. huius sūt spēs quatuordecim.

¶ Prosthesis. epēthesis. paragoge. aphæresis. syncopa. apocopa. ectasis. sistole. diarexis. synæresis. synalœpha ecthlisis. antithesis. methathesis.

¶ Prothesis ē appositio quādam ad p̄ncipiū dictiōis litteræ. uel syllabe. ut gnatae pro natae retulit pro tulit.

¶ Epēthesis ē positio quādam ad mediā dictiōis litteræ uel syllabe. ut reliqas p̄ reliquas. iduperator p̄ ip̄erator. Hanc aut̃ alii epenthesim alii parenthesesim uocant.



¶ Paragoge ē appositio quædā ad finē dictōis litteræ uel syllabe. ut magis p mage. ut potestur p potest hanc alii palepsim. alii plepsim. i. p̄sūptionē uocant.

¶ Aphæresis ē ablatio de p̄ncipio dictōis l̄re uel syllabe cōtraria p̄sthesi. ut mitte p dimitte & tēno p contēno

¶ Sicopa ē ablatō de media dictōe l̄re l̄ syllabe cōtraria ep̄thesi. ut audaci p audacit. & cōmorit p cōmouerit.

¶ Apocopa ē ablatio de fine dictōis litteræ uel syllabe cōtraria paragoge. ut achilli pro achillis & possis: pro possitis & potes pro potestis. & mutu pro muto.

Ectasis ē extēsiō syllabæ cōtra naturā ūbi. ut italiā facto p̄fugus. cū italiā p̄ma syllaba correpta dicere debeamus. Sistolē est correctio syllabe contra naturam uerbi facta contraria ectasi. ut abuosus orion pro orion producte.

¶ Diarefis est diuisiō unius syllabe i duas ut olli respōdit rex albai longai pro albæ longæ. & aulai in medio libabant pocula bacchi pro aulæ. & diues pictai uestis & auri pro pictæ.

¶ Sinæresis est conglutinatio duarū syllabarū in unā contraria diarefi. ut phæton prophæton: & æripedem pro æripedem.

¶ Synalœpha est p̄ interēptionem concurrentiū inter se uocalium lubrica quædam lenisq; collisio: ut atq; ea diuersa penitus dum parte gerūtur. hæc a quibuscūq; sinæresis uel collisio nuncupatur.

Ethlipsis est consonantium cum uocalibus aspere cōcurrentibus difficilis ac dura collisio. ut littora: multū ille & terris iactatus & alto.





¶ Antithesis est litteræ pro littera positio ut olli subri-  
dēs pro illi.

¶ Metathesis est transformatio litterarum ī alio loco  
nulla tamen littera ex ea dictione sublata. ut euandre p  
euander. & Tymbre pro tymber.

¶ Schemata lexeos & dianœas sunt quædā figuræ uer-  
borum & sententiarū. Sed schemata dianœas ad ora-  
tores pertinent ad grāmaticos uero lexeos. quæ cum  
multa sint. ex oibus fere necessaria sunt sexdecī scilicet  
prolepsis. Zeugma. hypozeuxis. syllepsis anadiplosis  
anaphora epanalepsis. epitheton. paranomasia. sche-  
fisonomaton. paromœon. omœ. oteleuton polyppto-  
ton hirmos. polysyntheton. dialyton.

¶ Prolepsis est p̄sūptio rerum ordine secularū. ut in-  
terea reges ingēti mole latinus procedunt castris. tur-  
nus deinde æneas.

¶ Zeugma ē unius uerbi cōclusio diuersis clausulis ap-  
te cōiuncta. ut troiugena īterpres diuum. qui aumena  
phœbi. qui tripodas clarii lauros. qui sydera sentis.

¶ Hypozeuxis est figura superiori cōtraria. vbi diuer-  
sa verba singulis clausulis reddūtur. vt regem adiit: re-  
gi memorat nomenq; genusq;.

¶ Syllepsis est diuersarū clausularū p vnū verbū con-  
glutinata cōceptio. ut hic illi? arma. hic curr? fuit Hoc  
schema late patet & fieri solet nō solū p partes orōnis  
sed per accidentia ptium orōnis. itē syllepsis est ī dissi-  
milibus clausulis: quando dictio singularis verbo plu-  
rali adiūgitur. ut sūt nobis mitia poma; castanæ mol-  
les & pressi copia lactis.



¶ Anadiplosis est geminatio dictiōis: quæ ex ultimo loco præcedētis versus & principio sequentis iterat. vt sequitur pulcherrimus astur. astur equo fidēs.

¶ Anaphora est relatio eiusedē uerbi p pncipiū plurimorū uersuū. vt nate meæ uires. mea magna potētia solus nate patris sūmi qui tela typhoea tennis.

¶ Epanalepsis ē uerbi i pncipio positi i uers<sup>o</sup> i eiusedē fine repetitio. ut multa sup pamo rogicans: sup hectore multa. ante etiā sceptrum dictæi regis & ante.

¶ Epizeuxis ē eiusedē uerbi i eodē uersu sine aliq dilatiōe geminatio. ut meme adsū q feci i me cōuertite ferrū.

¶ Paronomasia est ueluti quædā denominatio ul' quotiens aliud nomen efficitur de alio. ut nā inceptio est a mētium haud clamantium.

¶ Schesissonomatō est multitudo nominum coniunctorū eodē habitu copulādi. ut marsa manus. peligna cohors. festina uirum uis.

¶ Paronomœō est qñ ab eisde litteris diuersa noīa sumuntur. ut Ite tute tante tibi tanta tyranne tulisti.

¶ Omœoteleutō est cū simili modo dictiōes plime finiunt. ut eos reduci. q̄ relinq. deuei q̄ deferri malui.

¶ Omœoptotō est cum in cōsimiles casus exeūt diuersa uerba. ut mœrētes. flentes. lachrimātes. cōmittantes

¶ Polypotō est multitudo casuū uarietate distincta. ut littora littoribus cōtraria fluctibus undas imprecor arma armis pugnent ipsiq̄ nepotes.

¶ Hirmos est series orationis continuæ tenorē suū usq̄ ad ultimum fluans. ut pncipio cœlum ac terras caussa postq̄ liquentes.





¶ Poly syntheton est dictio multis nexa coniunctionibus, ut adamasq; thoasq; pelidesq; neoptolenus: primusq; machaon.

¶ Dialiton siue asyntheton est figura contraria superiori carens coniunctionibus, ut Ite ferte citi flāmas date tela impellite.

**T**Ropus est dictio translata a prop̃a significatio-  
ne ad improp̃iā similitudinē ornatus necessita-  
tisue causa, Sunt autē duodecim metaphora, catachre-  
sis metalepsis, metonymia, antonomasia, epithetō, sy-  
nehdoche, onomatopœia, periphrasis, hyperbaton hi-  
perbole, allegoria.

¶ Methaphora est rerū uerborumq; translatio, hæc fit  
quattuor modis, ab aīali ad aīale, ab inaīali ad inaīale,  
ab iaīali ad aīale, ab aīali ad iaīale, ab aīali ad aīale, ut ti-  
phiz aurigā celeres fecere carine, nā auriga & gubernas-  
tor nauis aīam habēt, ab iaīali ad iaīale, ut pelag⁹ tenu-  
re rates, nā rates aīam nō habēt neq; pelagus.

¶ Ab iaīali ad aīale, Vt atlātis cinctū assidue cui nubi-  
bus atris piniferū caput & uēto pulsāt & ibri, nā mōs  
aīam nō habet, cui mēbra hōis attribuūtur, ab aīali ad  
inaīale, ut si tantū pectore robur concipis, nam robur  
aīam non habet cū turnus cui hæc dicuntur aīam ha-  
bet, Scire debemus alias methaphoras esse reciprocas,  
Alias autē esse patris unius, reciprocas, ut altum mare,  
& profundū coelū, possumus enim conuertere altum  
coelū: pfundū mare, herbæ florēt iuuenes pubēt, possu-  
mus enī conuertere, herbæ pubēt, iuuenes florēt, alias  
partis unius, ut segetes fluctuant, uites germināt.



¶ Catarchresis ē vsurpatio noīs alieni, vt parricidā dici  
m<sup>9</sup> q occidit fratrē & piscinā quæ pisces nō habet, hæc  
enī ubi extrinsecus sumerēt suū uocabulū non haberent  
¶ Metalepsis est dictio pergēs gradatī ad id qđ ostēdit  
yt speluncis abdidit atris hoc metuens, & post aliquot  
mea regna uidens mirabor aristas.

¶ Metonymia ē dictio quædam ueluti trāsnominatio  
huius autē multe sūt spēs, aut per id quod continet id  
quod continetur ostēdit, vt nūc pateras libate ioui, aut  
contra, crateris magnos statuunt & vina coronant, aut  
pro inuentore quod iuentū est, vt sine cerere & bacho  
friget uenus, aut contra, ut uinūq; precamur, nā hic de  
us adest præsens, hæc exēpli causa posita, addiscētibus  
sunt, reliqua demōstrabit lectio.

¶ Antonomasia ē significatio uice noīs posita, quæ fit  
trib<sup>9</sup> modis ab animo a corpe extrinsecus, ab aīo ut mag  
nanim<sup>9</sup> anchisiades, a corpore, ut ipse arou<sup>9</sup> polyphē  
mus, extrinsecus, ut infelix puer atq; impar congres  
sus achilli.

¶ Epithetō ē suppositio dictiōis cū propro noīe, nam  
antonomasia uicē noīs substinet, epithetō nūq; ē sine  
proprio noīe, ut dira cæleno & diacamilla, fit etiā trib<sup>9</sup>  
modis, ab aīo, a corpore, extrinsecus, his duobus tro  
pis uel uituperamus, uel ostēdimus, uel laudamus.

¶ Sinechdoche ē significatio plenī itellect<sup>9</sup> capax cum  
pl<sup>9</sup> minusue pronūciat, aut enī a pte totū ostēdit, ut pu  
pesq; tuæ pubesq; tuorū, aut contra partē a toto, ut ip  
sius añ oculos ingēs a uertice pont<sup>9</sup> in pupī ferit & ali  
bi fontēq; ignēq; ferebāt, meminisse autē debem<sup>9</sup> quā





do fit a pte totū faciendū esse ab insigniori parte.

¶ Onomatopœia est nomē de sono factū. ut clamorq; uirū. clangorq; tubarū. tinnitus aeris. atq; leuē stipulā crepitantibus urere flāmis.

¶ Periphrasis est circūlocutio quædā quæ fit aut ornā dæ rei causa quæ pulchra est. aut uituperādæ quæ turpis est. ut iā prima nouo spargebat lumine terras tithoni croceum linquēs aurora cubile. et hoc faciunt nimio ne luxu optusior usus sit genitali aruo & sulcos obli met inertes.

¶ Hipbatō est transcētio quædā uerborū ordinē pturbās. cuius spēs sūt quīq; hysterologia siue hysterōptērō. anastrophe. parēthesis. sinthesis. themesis.

¶ Hysterologia siue hysterōproteron est sentētiæ cum uerbis ordo mutatus. ut & cererē torrere parāt flāmis & frangere saxa.

¶ Anastrophe est uerborum tantū ordo præposterus. ut italiam contra pro contra italiam.

¶ Parēthesis est iterposita formatio diuersæ sentētiæ. ut æneas atq; enī prius consistere mensē passus amor rapidum ad naues præmittit achatem.

¶ Themesis est unius compositæ uel simplicis sectio. uel na dictiōe uel pluribus iteriectis. ut septē subiecta trioni. & saxocere cōminuit brum. & massali portant iuuenes ad littoratanas. pro cerebrum & massilitanas.

¶ Synthesis est hiperbatō obscurū. & ex omni pte cōfusiū. ut tris not⁹ abreptas in saxa latētia torquet. saxa uocat itali: mediūsq; i fluctib⁹ aras. Est autē hic ordo tris naues abreptas notus torquet in saxa. quæ saxa. i



mediis fluctibus latentia itali uocát aras.

¶ Hyperbole est dictio fidē exceedēs augendi minuen-  
diue causa, augēdi ut niue candidior. minuendi, ut tar-  
dior testudine.

¶ Allegoria est tropus qđ aliud significat aliud dicit vt  
& iam tēpus equū fumātia soluere cola, hoc est carmen  
finire. huiusmodi species multe sunt ex quibus septem  
eminent. hironia, antiphrasis, ænigma, charientismos  
paranomia, sarcasmos, asteismos.

¶ Hironia est tropus q p cōtrariū conat ostēdere qđ di-  
cit, vt egregiā uero laudē & spolia ampla refertis tuq;  
puerq; tuus hæc ubi grauitas pronuntiātis adiunxit.  
cōfiteri uidebitur, quod negare intendit.

¶ Antiphrasis est unius uerbi hironia, vt bellū qđ nō  
bellū est, & lucū qđ non lucet. ¶ Aenigma ē obscura  
sententia p obscurā similitudinē rerū, vt mater me ge-  
nuit eadem mox gignitur ex me, significat enī aquā in  
niue cōuerti, & eadem rursus effluere.

¶ Chariētismos ē quo dura dictu gratius pferunt, vt i  
terrogantib⁹ nobis, nunq; nos quesierit, responsū deī  
bona fortuna, ex inde intelligit neminē nos quæsisse.

¶ Paranomia est accōmodatū rebus tēporibusq; puer-  
biū, ut aduersus stimulū calces, & lupus ē in fabula.

¶ Sarcasmos ē plena odio atq; hostilis derisio, vt en-  
agros & quā bello troiane petisti hesperiā metira iacēs

¶ Asteismos ē tropus multiplex numerosq; uirtutis.  
nā asteismos est quicquid rustica simplicitate caret, &  
faceta satis urbanitate exponit, vt qui baium nō odit, a  
met tua carmina meui, atq; idem iungat uulpes & mul





geat hircos.

¶ Homœosis ē min⁹ notæ rei p similitudinē ei⁹ quæ magis nota est demonstratio. huius autē tres sunt spēs hicon. parabola. paradigma.

¶ Hicō est personarū inter se uel eorū quæ personis accidūt cōparatio. vt hos humerosq; deo similis.

¶ Parabola uero est rerū genere dissimilium cōparatio vt qualis mugitus fugit cū saucius arā taurus. & incertam excussit ceruice secu.

¶ Paradigma ē exempli hortātis uel deterrētis enarratio. hortātis. vt antenor potuit mediis elapsus achiuis illyricos penetrare sinus. atq; deterrentis. ut at non sic phrigius penetrat lacedemona pastor ledæamq; heleenam troianas uexit ad vrbes.

Deo gratias.



Aelii Antonii Nebriffensis grammatici introductionum latinarum Secunda æditio ad præclarissimum adolescentem Guterrium a toleto Salmanticensis academix præfulem. B.M. foeliciter.



<sup>in summo</sup>  
**P**elles <sup>in summo</sup> couis a quo vno Alexander ille magnus pingi securauit alios edicto prohibens: qui plura solus in arte pingendi q̄ relii qui omēs cõtulisse dicitur: qui deniq̄ pictores cunctos ante se genitos: & si dicendum est futuros supauit. solitus erat academix nostræ Præsul nobilissime antea quam tabulas ad se perfectas diuenderet: aut donaret: <sup>tum mudo</sup> captans ex occulto uulgi sermonem illas in pergula transeunti populo iudicandas proponere: ut si quid uitii esset in pictura iuste reprehensũ emẽdaret. Cũq̄ a futore culparetur: quod in calceis nescio quid contra rationẽ artis sutrinæ pixisset: postridieq̄ futor circa alias picturæ partes cauillaretur: ferũt apellem ex latebris indignatum prodisse: monuisseq̄ futorẽ ne ultra calceos iudicaret: quod ipsum deinde in prouerbiũ uenit. Quorsum tã multa de Apelle: ut ostenderem me in prima introductionum mearum editione fecisse tale quiddam: quale Apelles in pictura Nam cum & ratiõe professionis & officii mihi publice delegati non alienum ducerem in tanta scriptorum uarietate opus illud qualecũq̄ fuerit componere: fate-

A i





or me non satis prudenter fecisse quod opus præma-  
turum emisi neglecto oratii consilio: qui in arte poeti-  
ca iubet: ne præcipitur editio. non uq; præmatur in an-  
num. Sed cum me contentio quædam incredibilis atq;  
amicorum efflagitatio compelleret: quicquid illud  
erat quod genuissem in lucem edere: edidi tandem illa  
potissimum fretus spe: ut cum iter manus doctorum  
simul & indoctorum diu circumlatum esset: captato il-  
lorum iudicio: quod Apelles faciebat: si quid esset ui-  
tii recognoscerem: emendaremq;. In quo fateor euenis-  
se mihi nonnunq; quod Apelli cū sutore illo: ut quibus-  
dam de rebus ab idoctissimis sepe hominibus admo-  
nerer: & ex eorum sententia nō nihil operi meo adde-  
rem. Caueant tamen moneo imputare mihi quod ab  
eis accepi: ne usurpem ego in illos Apellis illud: sutor  
ultra calceum non iudicet. Huius itaq; secundæ editi-  
onis meæ opus partim alieno iudicio partim meo re-  
cognitum atq; emendatum: cui dedicare potius q̃ am-  
plitudini tuæ non habebam: primum quod multis ar-  
gumentis intellexi quanti me: quanti studia mea: iam  
inde ab ineunte puericia tua faceres. Deinde quod nul-  
li iustius consecrandi erant labores nostri: quā floren-  
tissimæ huius academix præsuli: a quo potissimū ca-  
stigetur si quid esset quod in cēsuram caderet. Huc ac-  
cessit: qđ cum non ea mihi suppetat facultas: qua pos-  
sim tuis in me beneficiis gratiam referre: sed neq; id tu  
expectes: habenda fuit a me ratio: quemadmodum tā-  
tum es alienū si non re: certe uoluntate atq; animi gra-



titudine dissoluere iciperem. Accipies igitur opus tuo  
 præclarissimo nomine elucubratum: non quod existi  
 mē te ita abūdare ocio: ut uacet ea repetere: quæ fuerūt  
 infantia tuæ studia: sed quod uideor mihi quodāmo  
 do tuæ in me liberalitati profusæ iniuriā facere: si non  
 quicquid illud est quod elaboramus: tuo potissimum  
 nomine in uulgus exeat. Illud uero in præfatione hac  
 lectorem admonemus: nos in toto opere illa tātum p̄  
 cepta secutos: quæ sūt i arte grāmatica uulgata magis:  
 & quibus ad sermonis latini facultatem additus facil  
 lime parari potest: idq; fecimus docti eius ipsi<sup>9</sup> de quo  
 tam multa diximus Apellis consilio: qui cum Proto  
 genis picturam opus immensi laboris ac curæ supra  
 modum anxie miraretur: dixit omnia sibi cum illo pa  
 ria esse: aut illi meliora: nisi quod manum ille de tabu  
 la nesciret tollere: memoriabili præcepto nocere sæpe  
 nimiam diligentiam: in illa maxime doctrina. quæ cū  
 pueris litterarum rudibus proponatur: debet esse quā  
 simplicissima.

Vale.

A ii





Elegia de patriæ antiquitate  
& parentibus auctoris.  
St locus hesperiæ qua bethis arundine cin-  
ctus: In leuam campos influit atq; tenet.  
Dixerat hunc æstus fluuio stagnante uetustas.  
At uero albinam sæcula nostra uocant.  
Hic uarium genus & uolucum maris atq; paludis.  
Excludit foetus. incubat. & refouet.  
Haud procul hic colitur muro nebrissa uetusto.  
Quam bacchus posuit littus ad oceani.  
Nam quæ fecerunt semele genitum gangetide uicta.  
Inuasisse feros hesperiæ populos.  
Et socio amisso: a quo lusitania nomen.  
Duxerat: in calpes littora uertit iter.  
Dum uehitur curru per inhospita rura marismæ.  
Quæ sequitur nebris deficit. atq; fitit.  
Et curuus pando residens silenus asello.  
Et uariæ lynces. menades. & satyri.  
Ventum erat ad speculam quæ fontinalia dicunt.  
Indigenæ. diuus nunc Benedictus habet.  
Ad strepitum lymphæ nebris prior arrigit aures.  
Et cauda ludens præuia monstrat iter.  
In gelidos latices & amœnam frondibus umbram.  
Et fontes sacros arida turba ruit.  
Cūq; resecta cohors undis salientibus esset.  
Captus amore loci dicitur esse pater.  
Concilioq; habito satyris dixisse uocatis.  
Atq; mimaloneis. cætera turba filet.



Accipite comites lætaſq; aduertite mentes:

Hic mihi collis erit religione ſacer.

Nec tam nyſa mihi natusq; ad ſacra citeron:

Gratus erit: quātum a nebride dictus ager.

Nec qui plus baccho: qui ſe plus iactet oliuo,

Et cereris flauæ meſſibus: atq; fauis.

Quare agite o ſatyri noctura repoſcite ſacra:

Et uos baſſarides hunc celebrate locum.

Iam tartheſſiacas tiran descendit in undas.

Et feſſos curuo littore ſoluit equos.

Inuadunt thyrfos. reſonant ululatiſq; agri.

Et te bache uocant. & tua ſacra canunt.

Inſoneſq; trahunt bacchantes orgia: donec

Cedere luciferum cogeret orta dies.

Eſt prope monticulus furgens cleméter in hauſtros

Parte tamen reliqua præcipitante latus.

Hic promiſſa pater fundauit mœnia bacchus.

Nebriffamq; uocat: nebridis auſpicio.

Quæ cum polleret Roderico rege furores:

Diruerant libyci: nunc renouata uiget:

Hic domus hæc patria eſt, hic me genuere parentes

Ingenui: & media conditione pares.

Nam mihi Iohannes pater eſt. Caterinaq; mater,

Debemus patriæ: plus tamen illa mihi.

Illam mihi dedit hunc uitæ mortalis honorem:

Sed ſtudiis noſtris illa peremnis erit.

Aiii





### De aduerbiis localibus.

Duerbia localia in quadruplici sunt differentia. nam aut sunt in loco, aut de loco, aut ad locum, aut per locum.

**Vbi & ubinā** querit de loco in quo ubi est antonius?

**Vnde** querit de loco a quo, ut unde uēisti hodie?

**Quo & quorsū** querit de loco ad quem, ut quo is?

**Qua** querit de loco per quem, ut qua es iturus?

Significantia locum in quo.

**Hic**, aquí donde io esto. **Isthic**, ay dóde estas.

**Illic**, allí do aquel esta. **Vbi** dóde alguno esta.

**Sicubi**, si en algū lugar. **Necubi**, en ningun lugar.

**Alicubi**, en algun lugar. **Vbiuis**, donde quiera.

**Vbiq;** en todo lugar. **Vbilibet**, donde quiera.

**Vbiubi**, pro ubicūq;, donde quiera. **Ibi**, ay.

**Ibidem**, en esse mesmo lugar. **Alibi**, en otro lugar.

**Inibi**, en esse mesmo lugar. **Vsquā**, en algun lugar.

**Nusquā**, en ningun lugar. **Intus**, dētro **Foris**, fuera

**Supra**, encima. **Infra**, abaxo.

**Nomina urbiū & oppidorū** propria si sūt primæ &

secūdæ declinationis singularia ponuntur in gtiō

aduerbialiter, ut rome, en roma. **Tarēti**, en tarento.

Si uero sūt tertix declinatōis aut pluralia ponūtur

i abltio, aut ut serui<sup>9</sup> uult in dtio, ut carthagine, en

cartago. pisa, en pisa. fūdis en fūdos, illa quoq; to-

gx, militix, domi, ruri, uespi, aduerbialr ponuntur.

Significantia locum ad quem.

**Huc**, aca do esto yo, **isthuc**, alla do tu estas.



Illuc. do aquel esta. Siquo. si a algun lugar.

Nequo. a ningun lugar. Aliquo. a algun lugar.

Alio. a otro lugar. Vtroq. a entrambos lugares.

Quoquo quocūq. quolibet quouis. donde quier

Eo. a aquel lugar. Eodem. al mesmo lugar.

Intro. adentro. Foras. a fuera. supra. infra.

Noia quoq. urbium & oppidorum propria ponūtur  
aduerbialiter in accusatiuo. ut Romam a roma. ta-  
rentum a tarento. hispalim a seuilla.

Significantia locum per quem.

Hac. por donde io esto. Ist hac. por do tu estas.

Illac. por do aquel esta. Siqua. por algun lugar.

Nequa. por ningun lugar. Alia. por otro lugar.

Quauis qualibet quacūq. por do quier.

Vtraq. por entrābos lugares. Ea. por donde.

Eodem. por el mesmo lugar. Intus foris.

Nomina quoq. urbium & oppidorum propria ponū-  
tur in ablatiui aduerbialiter. ut roma por roma.  
tarento por tarento. hispali por seuilla.

Significantia locum a quo.

Hinc. de aqui do yo esto. Ist hinc. de ay do estas.

Illinc. de do esta aquel. Sicunde. si de algun lugar.

Necūde. de ningū lugar. Alicūde. de algun lugar.

Aliunde. de otro lugar. Vndiq. de cada parte.

Vtrinq. de entrambas partes. Inde. de ay.

Vndeuis. undelibet. undeūde. ūdecūq. de do gera

Intus. foris. superne. inferne. cœlitus.

Nomina quoq. urbium & oppidorum ponuntur in  
ablatiui aduerbialiter. ut roma de roma. &c.





**Anacephaleōsis earum rerum quæ in toto hoc  
grammatices opere continentur.**

**Liber primus de primis grāmaticæ rudimentis.**

De nominum declinatione. Capitulum primum.

De pronominum declinatione. cap. ii.

De nominū grecorum declinatione. cap. iii.

De nominum barbarorū declinatione. cap. iii.

De quattuor coniugationibus. cap. v.

De formatione uerborum regularium. cap. vi.

De uerbis irregularibus & defectiuis. cap. vii.

De primis puerorū p̄exercitamentis. cap. viii.

**Liber secundus de genere & declinatione nominum  
atq; de præteritis & supinis uerborum.**

De genere nominum. capitulum primum.

De declinatione nominum. cap. ii.

De noibus anomalis & defectiuis. cap. iii.

De præteritis uerborum. cap. iii.

De supinis uerborum. cap. v.

De supinis uerborum deponentium. cap. vi.

De uerbis carentibus supino. cap. vii.

De uarietate quadam uerborum. cap. viii.

**Liber tercius de erotymatis omnium membrorum  
atq; partium artis grāmaticæ.**

De grāmaticæ erotymatis. cap. primum.



111

De orthographiæ erotymatis. cap. ii.  
De prosodiæ erotymatis. cap. iii.  
De etymologiæ erotymatis. cap. iiiii.  
De nominum erotymatis. cap. v.  
De pronominum erotymatis. cap. vi.  
De uerborum erotymatis. cap. vii.  
De participiorum erotymatis. cap. viii.  
De præpositionum erotymatis. cap. ix.  
De aduerbiorum erotymatis. cap. x.  
De interiectionum erotymatis. cap. xi.  
De coniunctionum erotymatis. cap. xii.  
De partibus orationis quæ aliæ pro aliis & pro  
se inuicem ponuntur. cap. xiii.  
De syntaxis erotymatis. cap. xiiii.

Liber quartus de constructione partiū orationis.

De uerborū actiuorū constructione. cap. primum.  
De uerborū passiuorū constructione. cap. ii.  
De uerborū neutrorū constructione. cap. iii.  
De uerborū deponentiū constructione. cap. iiiii.  
De uerborum cōmunium constructione. cap. v.  
De uerbis diuersorum generum: atq; sub eodem  
genere diuersarum formarum. cap. vi.  
De uerbis impersonalibus. cap. vii.  
De infinitiuo. cap. viii.  
De gerundiis. cap. ix.  
De supinis uerbis. cap. x.





De participii constructione, capi. xi.

De nominis constructione cū alio casu, cap. xii.

De aliarū partium constructione, cap. xiii.

**Liber quintus de prosodia.**

De quibusdam regulis generalibus, capi. primum.

De crementis nominum. cap. ii.

De crementis uerborum, cap. iii.

De primis syllabis. cap. iiii.

De mediis syllabis. cap. v.

De ultimis syllabis. cap. vi.

De pedibus carminum. cap. vii.

**Finis tabule.**



# **Dictiões que per**

artem spargūtūr in ordinē alphabe-  
tarum redacte.

**A**

**Abacus**.i.por el aparador: o tabla  
para contar.

**Abar acis**.graece.por aq̃llo mesmo

**Abdera**.ae.por vna ciudad de thra-  
cia.

**Abderitanus**.a.um.por cosa de aq̃-  
lla ciudad.

**Abies**.etis.por el aluagze.arbol pe-  
rigrina.

**Academus**.i.varō fue sepultado cer-  
ca de athenas.

**Academia**.ae.el lugar do fue sepul.

**Acanthus**.i.interpretatur carduus  
por el cardo.

**Acanthis**.idis.el singuerito aue co-  
noscida.

**Accipiter**.tris.por el ganillā a3o: o  
balcon.

**Accino**.is.cinui cantar a otra cosa.

**Acer**.cris.cosa fuerte: o ingeniosa: o  
agra.

**Acer eris**.el arze arbol conocida.

**Aceo**.es.vel acefco is.acui.por: aze-  
darfe.

**Achates**.ae.nōbre d̃ piedra z varō.

**Achemenes**.is.por vn rey d̃ los par-  
thos.

**Acinus**.i.por el grano del razimo.

**Acis**.is.por vn varō y rio de sicilia.

**Aconitum**.i.por el rey algar.

**Acuo**.is.acui.por aguzar.

**Acumen**.inis.por el agudeza.

**Ac<sup>o</sup>**.i.por el aguja paladar pescado

**Acus**.us por el aguja de hieerro.

**Acus eris**.por las grāzas del trigo.

**Adamas**.antis.el diamante piedra

**Adamātinus**.a.um.por cosa de dia-  
manete.

**Adeps**.ipis.por la grossura: que no  
es seño.

**Adhibeo**.es por añadir algo a otra  
cosa.

**Adigo**.is.adegi.por empujar: o co-  
strenir.

**Adipiscor**.eris.por alcanzar.

**Adimo**.is.ademi.por quitar.

**Ador**.oris.por la escādia, o farro.

**Adorea**.ae.por la gloria dela paz.

**Aedes**.aediū.por la casa donde mo-  
ramos.

**Aedilis**.is.por el fiel o alarife.

**Aegina**.ae.vna isla cerca d̃ athenas

**Aemulus**.a.um.por cosa que reme-  
da a otra.

**Aerugo**.inis.por el mofo del cobre

**Aes**.aeris.por el cobre metal: o mo-  
neda.

**Aelopus**.i.por vn filosofo antiguo.

**Aestas**.atis.por el estio pre del año

**Aestuo**.as.aui.por hauer calor.

**Aethiops**.opis.el varon de guinea

**Aethiopiſſa**.ae.por la muger de gui-  
nea.

**Aetolia**.ae.vna regiō cerca d̃ albaia

**Aegea**.ae.por la tilla dela naue.

**Agaso**.onis.por el barrero: o recue-  
ro.

**Age**.agedum.agite.aduerbium pa-  
ra exorzar.

**Agito**.as.aui.por aguijar o orear.

**Agnosco**.is.agnouī.por reconocer.

**Agonalia**.iorum.siestas eran de ro-  
manos.

**Agrippa**.ae.por el q̃ nasce de pies.

**Ah**.interrectio est dolentis.

**Aiar**.cis.nōbre pprio d̃ dos griegos



Alacer cris. cre. por: cosa alegre  
 Alarius. i. por: vn príncipe dlos go  
 dos.  
 Albunea. ae. por: vn bosque cerca de  
 roma.  
 Alles itis. por: aueto cosa que buela  
 Algeo es. vel algeico. por: enfriarse.  
 Alguus. vel algo. oris. por: el frio  
 Allicio is. allexi. por: atraer por: hala  
 gos.  
 Allido is. por: ferir vna cosa a otra.  
 Allobror gis. pueblos son de fracia  
 Aluus. i. por: el vietre mas baro.  
 Amaracis. i. el amaradux. yerba co  
 noscida.  
 Amaracinus a. um. por: cosa d aque  
 sta yerba.  
 Amarthus untis. vna isla dl arzapie  
 lago.  
 Ambiorix gis. por: vn príncipe d frā  
 cia.  
 Ambrosi<sup>9</sup>. ij. por: el scō deste nōbre.  
 Ambrosia ae. por: el artemisa ierna  
 Amethystus. i. el ametisto piedra p  
 ciosa.  
 Amethystinus a. um. por: cosa desta  
 piedra.  
 Amycus. i. por: vn varō deste nōbre.  
 Amygdal<sup>9</sup>. i. por: el almēdo arbol.  
 Amygdalinus. a. um. por: cosa de al  
 mendras.  
 Amicio is. amicui por: cubrir o vestir  
 Amnis is. por: el rio q siēpre corre.  
 Amomū. i. por: vn vnguento oloroso  
 Amplustre is los ornamentos dela  
 naue.  
 Amphisa ae. vna ciudad de phocis.  
 Amphrysus. i. por: vn rio de thesalia  
 Anaragoras ae. por: vn filosofo no  
 table.

Anchises ae. vn trojano padre de es  
 neas.  
 Andromeda ae. muger fue de pseo.  
 Ango is. anxi. cōgorar o angustiar.  
 Anghelo as aui. por: acesar.  
 Anio onis. por: vn rio de italia.  
 Anomalō interpretatur. irregulare  
 Antes iū. por: los liños delas vides  
 Antene rū. por: las átenas dla naue  
 Anthores is. por: vn varō enel virgí  
 lio.  
 Antiae arum. por: el copete delos ca  
 bellos.  
 Antigēnes is. nōbre pprio de varō  
 Antiochus. i. por: vn rey de siria.  
 Antipho onis. nōbre pprio de varō  
 Antiquarius cosa amadora de anti  
 guedad.  
 Antistes itis. por: el plado o plada.  
 Antistia ae. por: la muger perlada.  
 Antisthenes is por: vn filosofo nota  
 ble  
 Ambis iois por: vn dios dlos egypt  
 cios.  
 Antur uris. vna cibdad de italia.  
 Apage apageis. interiectio imperā  
 tis silentium.  
 Apidanus. i. por: vn rio de thesalia.  
 Apirinu. i. por: la granada zafari.  
 Aplustre is. por: los ornamentos de  
 la naue.  
 Appello as. aui. por: llamar.  
 Appello is. appuli. por: arrimar.  
 Aponus. i. por: vn lugar cerca de pa  
 dia.  
 Aqualis is. por: iarro de agua.  
 Aquilex egis. por: el pozero que bus  
 ca pozos.  
 Aquor aris. por: ir por: agua.  
 Arabs bis. por: varon de arabia.



Arabissa ae. por muger de arabia.  
 Arar aris. por vn rio de francia  
 Aratus i. por vn poeta griego.  
 Arcas. adis. por varon de arcedia.  
 Archigenes is. nombre proprio de  
 vn medico.  
 Aretalogus i. fingidor de nouellas  
 Arethusa ae. ninfa. i. siñete de sicilia.  
 Argia ae. hija dl rey adastro muger  
 de polinices.  
 Argi orum. por vna ciudad d grecia  
 Argos i. por aquella mesma ciudad  
 Argolis. por la primera naue.  
 Argos<sup>2</sup> a. um. por cosa de aqlla naue  
 Argus<sup>2</sup> a. um. por cosa aguda z sotil  
 Argutulus a. um. diminutiuum ab  
 argutus.  
 Argutiae arum. por las agudezas z  
 astucias.  
 Aricia. ae. por vna ciudad de italia.  
 Ariminu i. por vna ciudad de italia  
 Arista ae. por la raspa dela espiga.  
 Aristophæis. por vn poeta griego  
 Armenia ae. por vna region de asia  
 maior.  
 Aruspe. icis. el adiuino por sacrifici-  
 cios.  
 Aruiragus i. por vn rey de ingla tie-  
 rra.  
 Aruisiu. ij. por vn cabo dela isla chio  
 As assis. por la libra o eredal etera  
 Asclepi<sup>2</sup>. ij. por vn medico celebre.  
 Asopus i. por vn rio de troia.  
 Asia ae. por asia la maior o la menor.  
 Asius a. ũ. por: cosa destas dos asias  
 Asis idis. por: cosa hēbra de allí.  
 Asylum. i. lugar privilegiado como  
 yglesia.  
 Asilus. i. por la moscarda octauano.  
 Asilas. e. nōbre de varō cil virgilio

Asine es. por vna ciudad de achasia.  
 Asopus. i. por vn rio.  
 Asparagus. i. el esparago espina co-  
 noscida.  
 Assero. is. cui. plantar cerca de otra  
 cosa.  
 Assero is. rui. afirmar o deliberar.  
 Assideo es. edi. se assentar cerca de  
 otri.  
 Assilio. is. lui. por saltar hazi a otra  
 cosa.  
 Assulto as. resurtir hazi a otra cosa.  
 Assyanar. ctis. hijo de hector: i ando  
 meda.  
 Astur. uris. por hōbre de asturias.  
 asturica e. muger asturiana o astorga  
 Stabulius. i. por: vn mōte de apulia.  
 Atina ae. por vna ciudad antigua de  
 italia.  
 atys yos. por vn moco q amo cibeles  
 Attagē. enis. por: el francolin aue.  
 Attella az. ciudad fue de campania  
 en italia.  
 Attingo is. attigi. por: alcanzar.  
 Atis. is. por: el exe del carro o dela  
 carreta.

### B

Baccar aris. por: el asarabacar.  
 Bacchanalia. orum. fiestas eran de  
 bacco.  
 Baenar<sup>2</sup>. i. por: vn lago d lōbardia.  
 Balanus. i. interpretatur glans.  
 Baratrū. i. vaso sin hōdo o infierno  
 Barbitō. i. cierto istrumēto musico.  
 Baris idis. por: cierta especie d naue.  
 Bariū. ij. por: baleta ciudad d italia  
 Batauū. ij. vna isla dl rio danubio.  
 Batauns. a. ũ. por: cosa de allí.  
 Bebrix. ycis. por: vn eroe antiguo.  
 Berullus. i. por: el beryl piedra co.



Berytus. i. por vna ciudad d fenicia  
 Bistrōs. ontis. cosa de dos frentes.  
 Bigae. arum. por el carro de dos ca  
 uallos.  
 Bini. ae. a por cada vno dos.  
 Bison. ontis. aial es no conosciado.  
 Bissinus. a. um. cosa d bisso especie  
 de lino.  
 Bituri. orum. por los borgoñones  
 pueblos.  
 Bizeres. pueblos sō septētrionales  
 Bogud. udis. vn rey de africa.  
 Bola. ae. por vna ciudad antigua d  
 italia.  
 Boletus. i. por el honggo que nasce  
 en arbol.  
 Bōbicus. a. um. por cosa de seda.  
 Botr<sup>o</sup>. botryo. onis. por el razino.  
 Brachae. arum. por las bragas ma  
 rineras.  
 Brachada. ae. por vn río d africa.  
 Bryar. arif. por vn entallador y pla  
 tero.  
 Bretania. ae. por ingla tierra isla.  
 Britō. onis. por bretō de betania.  
 Bromi<sup>o</sup>. i. vno d los nōbres d baco  
 C  
 Lacabo. as. por catar la perdiz.  
 Lacaturio is por auer gana d aqillo  
 Lacula. ae. por el rapaz d el escudero  
 Cadauer. eris. el cuerpo d el muerto  
 Caedo is. cecidi. por ferir o matar.  
 Caeclesibis. por el soltero o soltera  
 Caicus por vn rio de misia o frigia  
 Calabria ae. por vna regiō d italia.  
 Calendae arum. por el primero día  
 del mes.  
 Caligo inis. por la escuridad.  
 Caligo as. auí por escurerise  
 Calix icis. por el vaso para beuer.  
 Calyx ycis. por el erizo dela castaña

o bellota.  
 Callisthenes is. vn discipulo de ari  
 storeles.  
 Callis. is. por el camino hondo: y  
 estrecho.  
 Caluo is. calui. por enganar.  
 Calx cis. por el calcañar del pie.  
 Calx cis. por la cal para edificar.  
 Cambises is. por vn rey y rio de los  
 persas.  
 Camurus. a. um. por cosa retuerta.  
 Canalis. is. por la canal por do al  
 go corre.  
 Cancelli orū. las rexa d el aptamiēto.  
 Cani orū. por las canas d la cabeza.  
 Canicula canicule. la perra peque  
 ña o estrella.  
 Canon onis. interpretatur regula.  
 Canopus. i. por damiata ciudad d  
 egipto.  
 Capesso. is. por tomar para gouer  
 nar.  
 Capitolum. ii. el capitolio mōte de  
 roma.  
 Capistrum. i. por el cabestro.  
 Cappador. cis. hōbre d capadocia.  
 Carbalus. i. vna especie d lino muy  
 blanco.  
 Carbasin<sup>o</sup>. a. um. por cosa dste lino.  
 Carceres. la cuerda que yguala los  
 cauallos.  
 Carthesium. ii. la copa o gavia dela  
 naue.  
 Cardo inis. por quicio dela puerta  
 Carer. icis. por el carizo yerua co  
 noscida.  
 Caria. ae. por vna region de asia.  
 Carica. ae. por el bigo pasado.  
 Carpo. is. pii. por coger rōpiendo.  
 Carpophorus. i. por nombre de va  
 ron como frutos.



**Cassēs iū.** por la red pa prēder algo  
**Cassī idīs.** por la armadura dīa ca  
 beca.

**Cassus a.** um participiū a careo es  
**Castrum.** i. por la villa cercada.

**Castra orum.** por el real dela bueste

**Catillus.** i. por el poblado: de tibur

**Catina.** ae por catanan ciudad de si  
 cilia.

**Cauco es.** por: huir o proueer.

**Caulloz aris.** por vlar de malicias.

**Caulis.** is. por: la barca o tallo de  
 yerba.

**Caupo onīs.** por el tauernero o ven  
 tero.

**Caupona ae.** por: la tauernera o vē  
 tera.

**Celoz ocīs.** por vna specie de naue.

**Celtiber erī.** por: el que mora cerca  
 del ebzo.

**Cēleo es.** por: juzgar o pēsar o cōtar

**Cēturio onīs.** por: el capitā de ciēto.

**cēturipe es** por: vna ciudad d sicilia

**Cephisus.** i. vn rio cerca del monte  
 parna so.

**Cerberus.** i. por: el can portero del i-  
 fierno.

**Cercopithecus.** i. por: el gato paus.

**Cerdo.** onīs. por: el oficial mecanico

**Ceres erīs.** por la diosa dlas mēsses

**Cermoniae arū.** por: las cerimōias

**Cerimthe es** por: vna yerba no cono  
 scida.

**Cerno is.** creui. por: mirar cōlos ojos

**Ceruical alīs.** por: la cabeçera.

**cerusa ae.** por: el aluatalde o blāqbol

**Celpes itīs.** por: el celped tierra con  
 rayzes.

**Cetbegus.** i. por: vn varon romano.

**Ceu aduerbium.** por: assi como.

**Chalybs ybis.** pueblos sō de pōto.

**Chalybistia ae.** por: cosa hēbra d alli.

**Chaos.** i. por: la cōfusiō delas cosas

**Character erīs.** por: la esculpidura.

**Charybdis is.** por: peligro de mar.

**Chela ae.** por: el brago del escorpion

**Chelys ys.** cierto istrumēto musico

**Chimerinos.** interpretatur hyemal'

**Chiragra ae.** por: la gota dlas māos

**Chironomō ontīs.** por: el trinchāte.

**Chironomos.** i. el que dança cō per  
 sonajes.

**Chirurgus.** i. por: el cirugiano.

**Chratīs idīs.** por: vn río de apulia.

**Chrysendetum.** i. por: plato o vaso d  
 oro.

**Chrysostomus.** iterptatur os aureū

**Chromis is** nōbre proprio d varon

**Cyathus.** i. por: medida de vn soruo

**Cyane es.** por: vna fuēte de sicilia.

**Cyane es.** por: vnas rocas dīl befforo

**Cibele es.** por: la madre dīos dīoses

**Cicura ae.** la ceguta ierna conoçida

**Cidō onīs.** por: vna ciudad d creta.

**Cieo es.** ciui. por: mouer o incitar.

**Cylidius.** i. por: vna cierta serpiente

**Cylindrus.** i. por: columna rolliza

**Cilix icīs.** por: varō de sicilia en asia.

**Cilissa ae.** por: cosa hēbra de alli.

**Cilium.** ij. por: la cuenca del ojo.

**Cymbalista ae.** el q tañe la cāpana.

**Cymbalistria ae.** por: la que tañe cā-  
 pana.

**Cymolus.** i. por: vna isla del arzapie  
 lago.

**Cuminus.** i. por: vn monte y lago de  
 italia.

**Cynapes is.** por: vn río de ponto.

**Cyncodus.** i. por: el puto q padefce.

**Cuyras ae.** por: vn rey q fue d chīp.





**Cinicus** i. interpretatur caninus.  
**Cyperus** i. por: la iuncia olorosa.  
**Cypirus** i. por: aquello mesmo.  
**Circiter** por: poco mas o menos  
**Cis praepositio** por: aquende  
**Cythara ae** por: la harpa istrumēto  
**Cytharistes ae** por: el que tañe la harpa.  
**Cytharistria ae** por: la que la tañe.  
**Cythera orū** por: vna ciudad de chí pre.  
**Cytor?** i. por: vn mōte d paslagoima  
**Citra praepositio** por: aquende.  
**Elum praepositio** por: a escōdidas.  
**Clanculum aduerbium** por: a ascon dedillas.  
**Clatrus** i. por: la rera de aptamiē o  
**Clana ae** por: la porra.  
**Cochleare is** por: la cuchara.  
**Coccinus a. um** por: cosa de grana.  
**Coxytus** i. por: vn río del infierno.  
**Cocles itis** por: el tuerto de vn ojo.  
**Coctonū** i. por: vna especie de figos.  
**Codicilli. orum** por: el codicilo de te ramento.  
**Cocnatio onis** por: la sala bara.  
**Coenaturio is** por: hauer gana de cenar.  
**Coceo es. coercui** por: refrenar.  
**Cognosco is** por: conoser.  
**Cohibeo es** por: contener.  
**Collido is** por: herir vno con otro.  
**Colliphium. ij** por: pan cozido so la ceniza.  
**Collirya ij** por: vnguēto pa los ojos  
**Colum** i. por: el coladero.  
**Columen inis** por: el altura.  
**Comedo onis** por: comisō y gloton  
**Comes itis. conde** o el que acompa ña a otro.

**Cominisco: eris** por: fingir o pēlar.  
**Como is. compsi** por: afeitar.  
**Compedio is. iui** por: impedir y em baracar  
**Compes edis** por: la passion d pies.  
**Compesco is** por: refrenar o retener  
**Cōperio is. cōperi** por: hallar.  
**Compello is** por: constreñir.  
**Compello as** por: llamar.  
**Cōpingo is** por: ayūtār o cōponer.  
**Cōplodo is. defauorecer** cō sonido  
**Compos otis** por: poderoso dalgua cosa.  
**Concerpo is** por: coger rāpiendo.  
**Cōchyle is** por: la cōcha dī carmeso  
**Cones** es. por: vna isla del danubio.  
**Cōfiteo: eris** por: cōfessār por: fuerça  
**Confuto as aui** destruyr los argu mentos.  
**Congredior: eris** andar o encōtrar con otro.  
**Coniuco es** por: incluiar la cabeza y ojos.  
**Conopaeū. i** el panellō pa mosq̃tos  
**Cōquinisco is** por: aq̃llo mesmo.  
**Cōsero is eui** por: plantar en vno.  
**Consero is rui** por: trauar en vno.  
**Contumar acis** por: porfiado.  
**Conuiciū. ij** por: el denuefio riñendo  
**Conus** i. por: el agalla del cipes.  
**Copa ae. nōbre** de muger cñl xgilio  
**Cophos interpretatur** iudis a. ũ.  
**Copiae arum** por: la buesfe del real  
**Copia ae** por: la abñdicia o factad  
**Copo nis** por: el tauernero o vétéro  
**Copona ae** por: la tauerñera o vétéra  
**Copula ae** por: el ajuntamēto o tra illa.  
**Corallium. ij** por: el coral.  
**Corbis is** po: la goia pa las miefces



**Coryra** ae. por vna isla d'l marioio.  
**Corycus**. i. por vn monte y cueua en cilicia.

**Corytus**. i. por el goldre pa fiedhas  
**Cornice** inis. por el varo trompeta.

**Cornicina**. por la muger d'l t'opeta

**Cornus**. i. por el cerezo siluestre.

**Cos cotis**. por la piedra aguzadera

**Cosae**. arum. vna ciudad antigua d' italia.

**Cosira** ae. por vna isla cerca d' sicilia

**Coredit** icis por dode iuega el anca

**Crater eris**. por la copa.

**Crabro onis**. el tauarro genero de abispa.

**craticula** ae. por las prillas pa aslar

**Creber a**. um. por cosa espessa.

**Crebenus**. i. por vn rio.

**Credo is**. por creer o cõfiar o pstar.

**Cremaster eris**. el neruio delos testiculos.

**Crepe as** ani. por sonar quebrado se algo.

**Crepundia**. orum. por los pañales del niño.

**Creusa** ae. nõbre de bẽbras sue.

**Crimino** ris. por acusar y ser acusa.

**Crocalus**. i. por vn rey d' sardinia.

**Crocinus a**. u. por cosa del acafran.

**Crocodilus**. i. por la cocatriz del rio

**Crotop** i. nõbre. pprio Cnilo

**Cubile is**. por el cubril dela fiera.

**Cuculus**. i. por el cucillo aue.

**Cuculo as**. por cantar el cucillo.

**Cucullus**. i. la capilla o cogulla de frayle.

**Cucuma** ae. cierto vaso de barro o

**Cucumis eris**. el pepino melon o cogombro.

**Cucurbita** ae. por calabaga o yetoa.

**cudo is cudi** por ferir como en iunq

**Cudo onis**. por carquete de cuero.

**Cunae**. aru. por la cuna delos niños

**Cunabula** orum. por la crianca de los niños.

**Cuneus**. i. por la cuna o batalla o asfiento.

**Cuniculus**. i. por el conejo o madri-guera.

**Cures eris**. pueblos son de creta.

**curulis**. e. por cosa d' carro o corrida

**Curius**. ij. nõbre de varo romano.

**Curio onis**. nõbre de varo romano

**Cupido inis**. por la codicia o dios de amor.

**Custos odis**. el guardador o guardadora.

**Custodia** ae. por la guarda o guardadora.

**Cuticula** ae. por la pelleja o cuero.

D

**Daces**. e. pueblos s'õ septentrionales

**Dacus**. i. por aquellos mesmos.

**Dama**. la gama en la specie delos ciervos.

**Dano as**. por cõdenar o obligar.

**Danubi** i. ij. por vn rio de viugria.

**Daphnis idis**. nõbre de vn pastor.

**Dares eris** nõbre de varon en el virgilio.

**Danid idis**. por el profeta.

**Decerpo is**. psi. por coger rõpiẽdo.

**De doceo** es por enseñar lo ense.

**Defetisco** eris. por cansar y desfallecer.

**Defrutu**. i. el vino cozido ala metad

**De glubo is**. por quitar el bolleio.

**Dego is** degi. por viuir.

**Deiro as**. ani. por iurar mucho.

**Deinceps aduerbium**. por despues.

m iij





en orden.

**Delecto** as aui. por: deleytar.

**Delicium**. ij. **deliciae**. arum. por: el deleyte.

**Deliteo** es. **delitui**. por: esconderse.

**Delpbin** vel **delpbis** inis el **delfin**.

**Delirus** a. um. por: cosa desuaviada.

**Demipho** onis. nōbre pprio d varō

**Demo** is **dempli** por: quitar.

**Demosthenes** is. orador: fue griego

**Democrit**⁹. i. por: vn filosofo griego

**Denarius**. ij. moneda que valia diez asles.

**Depecisco**: eris hazer turpe pacto.

**Depleo** es eui. por: vaziar o mēguar

**Desilio** is lui. por: saltar abaxo.

**Detero** is iui. por: gastar por vso.

**Deterio**: us. por: cosa menos buena

**Dicio** onis. por: el señorio.

**Dico** is diri. por: desir.

**Dictamū**. i. por: el ditamo yerba.

**Dicto** as aui. desir lo q otro scriue.

**Dictito** as. por: desir amenudo.

**Didymus**. i. interpretatur geminus

**Didyme** es. por: vna isla cerca de sici

lia.

**Dido** us. por: la q poblo a cartago.

**Diffiteo**: eris. por: no confessar o ne

gar.

**Differcio**. is. recalcar por: diuersas

partes.

**Digredio**: eris. por: se pñr de otro.

**Diluo** is lui. por: desleir o deslaur.

**Dimico** as aui. por: pelear.

**Diptoton**. i. por: cosa de dos casos.

**Diogenes** is por: vn filosofo griego

**Diocesis** por: la diocesi o inridicion.

**Dionisius**. ij. nōbre pprio d varōes

**Diores** is. por: vn varō enl virgilio.

**Dirae** arum. por: las furias d el cielo.

**Dis ditis**. por: cosa rica o pluton.

**Discludo** is. por: echar adefuera.

**Discutio** is. por: sacudir por ptes

**Disertus** a. um. por: cosa eloquente

**Dispartior** iris. por: pñr en partes.

**Dispesco** is. por: apartar del pasto.

**Displiceo** es. por: desagradar.

**Displodo** is si. por: deslauorescer: o

vaziar.

**Dispongo** is. por: tassar la cuenta: o

raer.

**Disqrois**. buscar por ptes diuersas

**Disulto** as. resurtir por partes di

uersas.

**Dogma** atis. por: decreto o ley.

**Dolium**. ij. por: tinaja o cuba.

**Dolou** onis. por: arma offensiuu se

creta.

**Dolon** onis. varō fue trojano.

**Donyfa** ae. por: vna isla del arzapi

elago.

**Dorcas** adis. por: la corca animal.

**Doriō**. ij. por: vna ciudad d manesia.

**Doris** idis por: vna diosa dela mar.

**Doricus** a. um. por: cosa de grecia.

**Dos dotis**. por: la dote dela muger.

**Dosis** interpretatur datio.

**Dotos**. interpretatur datus a. um.

**Draco** onis. por: el dragon o sierpe.

**Dracena** ae. por: la dragena o sierpe

**Drepanum**. i. por: trapana ciudad de

sicilia.

**Dropar** acis. por: el antanquia para

pelar.

**Durius**. ij. por: duero río de espafia.

**dueto** as aui. por: guiar o capitancar

**Dux ducis**. por: la guia o capitán.

E

**Earinos**. interpretatur vern⁹ a um.

**Ebur** oris. por: el marfil de elefante



**Ebusus** i. por yuica isla de valencia.  
**Ecce** aduerbiū. por demostrar. he.  
**Eccum** aduerbiū. para demostrar.  
 he aqui.  
**Echo** us. el son q̄ resurte dela voz.  
**Edo** is. edi. publicar y sacar a luz.  
**Educo** as aui. por criar cō criança.  
**Educo** is. por sacar a fuera o arriba.  
**Elicio** is. cui. por traer por fuerça.  
**Elisa** ae la mesma es q̄ la reina dido.  
**Elorus** i. por vn río de sicilia.  
**Emaneo** es. si. por q̄darse en lugar.  
**Emineo** es. nui. por estar encima.  
**Eminus** aduerbiū. por: alexos.  
**Empurto** is. por: haueer gana de cō  
 prar.  
**En** aduerbiū demonstrandi. he.  
**Enyo** us. hermana de mars diosa d̄  
 guerra.  
**Enipens** i. por vn río de thessalia.  
**Ephebus** .i. por: el que comienza a  
 baruar.  
**epiros** i. por albania regiō d̄ grecia.  
**Epos**. est carmen eroicum.  
**Epulū** i. por: la sala cōbite publico.  
**Epulae** arum. por: los manjares.  
**Eques** itis. por: el cauallero.  
**Equiculus** i. pueblos fuerō d̄ italia.  
**Erebus** i. por: el infierno.  
**Eremus** .i. por: el iermo o desierto.  
**Eretum** .i. por: vna ciudad antigua  
 de italia.  
**Erga** praepositio. por: cerca en volū  
 tad.  
**Ergo** assi q̄ cōcluyedo o por causa.  
**Eridanus** i. por: el po. río de italia.  
**Erigo** is. ereri. por: enbestar.  
**Eriphyle** es. muger fue de amphia  
 rao.  
**Eryx**. ycis. por: vn varō y monte de  
 ic ilia.

**Eruca** ae. por: origa ierua conocida.  
**Esopum** i. por: el isopo vuido.  
**Essedū** .i. por: el carro para cargar.  
**Esurio** is. por: auer gana de comer.  
**Etiā** por: haui o por: si afirmando.  
**Etica** orum. libros de filosofia  
 moral.  
**Euentus** us. por: la salida delo que  
 acontesce.  
**Euge** aduerbiū. o interiection para  
 loar.  
**Euphrosyne** es. vna d̄las tres grās.  
**Excludo** is si. por: echar afuera.  
**Excubiae** arum. por: las eschufas:  
**Exculco** as. por: hollar o acoccar.  
**Exculpo** is psi. por: esculpir.  
**Excutio** is. si. por: sacudir.  
**Excretus** a. um. por: cosa cregida.  
**Excello** is. por: sobrepuar.  
**Execro** aris. por: abominar o mal  
 dezir.  
**Exerceo** es cui. por: exercitar o tra-  
 bajar.  
**Exigo** is. por: demandar por fuerça.  
**Exoletus** a. um. por: lo que dera de  
 cregcer.  
**Experior** iris. por: experimentar.  
**Expergisco** eris. por: despartar.  
**Expes**. por: cosa sin esperança.  
**Explodo** is si. por: patear edel fauor.  
**Extra** orum. por: las assaduras del a-  
 nimal.  
**Exul** is. por: hombre o muger destre-  
 rrados.  
**Exulae** arum. por: los despojos.  
 §  
**Facūdus** a. ū. por: cosa elegante.  
**Facetiae** arum. por: los donayres.  
**Facessio** is. por: fazer molestia o eno-  
**Facus** i. por: la baja arbol. Cio  
**Facinus** a. ū. por: cosa de haia.





*Sar farris.* por el farro fumiente.  
*Sarcio is.* si. por recalcar.  
*Sarcinen inis.* por morcilla o longa  
 nisa.  
*Salsis is.* por el haze o emboltorio.  
*Saltigū.* i. por la cúbre o altura.  
*Salti orū.* vi. saltū por el calēdario.  
*Sateo.* eris. cōfessar por volūtad.  
*Sathico is.* por benderse.  
*Satigo as.* por acosar.  
*Sax cis.* por la raja para quemar.  
*Semur oris.* por el muslo.  
*Seralis. c.* por cosa de fiera.  
*Seriae. arū.* las fieltas de guardar.  
*Seronia ae.* por vna fuēte de italia  
*Sidenae arū.* por vna ciudad d italia  
*Sidicen inis.* el que tañe instrumen-  
 to de cuerdas.  
*Sidicina ae.* por la muger q lo tañe.  
*Sibula ae.* por la hemilla.  
*Sigo is xi.* por hincar.  
*Silix silicis.* por el belecho.  
*Simus. i.* por el estiercol.  
*Singo fingis finxi.* por fingir.  
*Siscuna ae.* por la encella.  
*Slabrū.* i. por el moscadero o viēto  
*Slabellū.* i. por el moscadero.  
*Slabilis. e.* por cosa que se sopla  
*Slagritium. i.* por peccado digno de  
 castigo.  
*Flamen inis.* por el sacerdote.  
*Flamina ae.* por la sacerdotissa.  
*Slecto is xi.* por doblegar o inclinar  
*Fluo is xi.* por correr lo líquido  
*Flutus a um.* por cosa floxa y caída.  
*Focale is.* por la beca.  
*Fodio is* por cauar.  
*Foedus eris.* por la cōfederaciō  
*Follis is.* por la bola o fuelle.  
*Fomes itis.* las astillas d madera.

*Fori orum.* por la tilla dela nane.  
*Formido as.* por hauer miedo.  
*Formido inis.* por el miedo.  
*Formix icis.* por el arco o boueda  
*Forper icis.* por las tenazas.  
*Forā forlitā.* forte fortassis auētura  
*Foris. for. te.* por la fortuna.  
*Fortunae. arum.* por las riquezas.  
*Fragor fragaris a quo susfragor. z*  
*refragor.*  
*Frenesis is.* por la frenesia.  
*Fretum. i.* por el estrecho de mar.  
*Frigeo es frixi.* por se resfriar.  
*Friigo is frixi.* por freyr en sartén.  
*Friguillo as.* por catar ciertas aues  
*Fritinio is* por chillar la cigarra.  
*Frico as fricui.* por fregar.  
*Frons dis.* por la hoja del arbol.  
*Frons tis.* por la fructe.  
*Frudo frudas. aui.* por defraudar  
 o menguar.  
*Frumetoz frumentaris.* por ir por  
 trigo o ceuada.  
*Fruor eris.* por gozar d algia cosa.  
*Frusino onis.* por vn lugar de italia  
*Fruter icis.* por la mata menor que  
 arbol.

*G*

*Gades ium.* por la isla de calez.  
*Gadir iris.* por la ciudad desta isla.  
*Galbanum. i.* el galbano medecina  
 conosciada.  
*Galesus. i.* por vn rio de tarento en  
 italia.  
*Galernus. i.* por el sombrero  
*Garganus. i.* por vn mōte d apulia.  
*Gargarus. i.* por vn mōte d frigia.  
*Garrio. is.* por gorgear las aues.  
*Garrulo as.* por gorgear amenudo  
*Gausape is.* por vestidura vellofa.



**Gausapin?** .a.ū. por cosa así cō vello  
**Gausus** a.ūm. picipiū a gaudeo.  
**Gela** ae. por vn río y ciudad d sicilia  
**Gelu** indeclinabile. por el yelo.  
**Genae** genarū. por las maxillas o  
 parpados.

**Gener** eri. por el yerno marido d. f.  
**Geryones**. is. por vn rey antiguo de  
 españa.

**Getes** ae. pueblos son de thracia.  
**Getulia** ae. por vna regió de africa.  
**Gibber** eri. por el corcobado o corco  
 ba.

**gyges** is. por vn río y pastor d lidia  
**Ginginae** rū. por las enzias.

**Gir**. indeclinabile. por el areniz.

**Glarea** ae. por el cascáo y arena.

**Glia**. gliris. por el lirō aīal conosci.

**Glisco** is. por crecer y en goñar.

**Glob?** i. la redōdez o onillo opelota

**Glomero** as. por redōdear o deua-

**Glutē** inis. por el engrudo. (nar.

**Gnan?** .a.ūm. por cosa industriosa.

**Gnidos**. i. por vna isla del arzapie.

**Gobius**. ij. vel gobio onis. Clago  
 el gubo pece.

**Gracito** as. por graznar el ansar.

**Gradius**. i. por el dios dlas guer.

**Gradio** eris. por andar o pasicar.

**Graeciso** as. por remedar griegos

**Grates** ūm. por las gracias.

**Grex**. gis. la piara o manada dega-  
 nado.

**Grip?** i. por nariz corua o aguilēua

**Habilis**. e. por cosa abile o ligera.

**Halcer**. ecis por el alache pece.

**Halec**. ecis por la salsa q dī sc fazia.

**Halesus**. i. por vn río de sicilia.

**Hallo** as aui. por enapozar o bacar

**Halter** ris. por el alzada pa saltar  
**Hamus**. i. por el anzuelo pa pescar  
**Hanibal**. alis. por otro capitā dīlos  
**Harpago** nis. por el cocle o garfio.  
**Harpyla** ae. por aquellas aues de  
 rapina.

**Haurio**. is por sacar. recebir o ferir  
**Hebes** etis. por cosa bota: y no agu  
 da.

**Hebenus**. i. por el abenim: maderá  
 negra.

**Hebe** es. por la diosa dīa moçedad.

**Hedra** ae. interpretatur sedes is.

**Helc?** i. profeta fue fijo d priamo.

**Helena** ae. por la muger d menalao

**Helic** icis por vna specie d iedra

**Hermagoras**. ae. por vn orador y fi  
 lososo.

**Hermaphroditus**. i. por el varon.  
 y muger.

**Herilis**. e. por cosa de seño.

**Heros**. ois. por el medio dios.

**Herodes** is. por vn rei dīos judios

**Hiacintus**. i. por la flor y piedra.

**Hyacinthinus** a.ūm. por cosa deste  
 color.

**Hydaspes**. is por vn río d media.

**Hiera** ae. por vna isla cerca sicilia.

**Hymen** enis. por dios delas bodas

**Hymen** enis. la reden que nace el  
 niño.

**Himera** ae. por vn río de sicilia.

**Hilaris**. e. por cosa alegre.

**Hipanis** is. por vn río de tartaria.

**Hippomanes**. sudor dela single de  
 yegua.

**Hipponar** actis. vn poeta griego:

**Hir** indeclinabile. por la palma de  
 la mano.

**Hyrie** es. por vna ciudad d boecia.





Hyfopus. i. por el yfopo yerba.  
 Hurudo inis. por la sanguisuela.  
 Hyftrix icis. por el puerco espin.  
 Holus eris por el ortaliza.  
 Homerus. i. por vn poeta griego.  
 Honorin<sup>9</sup> a. ñ. cosa del mefimo año.  
 Hofpes itis. por el hufeped o hufepeda.  
 Hofpita ae. por la hufepueda.  
 Hule<sup>9</sup> eris. por la llaga cõ materia.

I

Iacio is ieci. por alañar.  
 Ianthinus. a. um. por cosa violada.  
 en color.  
 Iapetus. i. por vno delos gígates  
 Iapyr. ygis. por el viento proprio d  
 apulia.  
 Iber eri. por hombre de efpaña.  
 Iberus. i. por eb: o rio de efpaña.  
 Icarus. i. nòbre de varones fue.  
 Ico is. ici. por herir.  
 Icon omis. por figura o ymagen.  
 Idolū. i. por idolo ymage o citatua.  
 Idolorhyrum. i. por: facrificio delos  
 ydolos.  
 Idume es. regiõ entre iudea y ara-  
 bia.  
 Idus us. por cierta cuenta dlos me-  
 fes.  
 Ignoſco. por no conoſcer o por per-  
 donar.  
 Ilerda ae. p lerida ciudad d efpaña  
 Ilia ium. por las tripas delgadas.  
 Illecebre arum. por: los halagos.  
 Iller icis. por: el añagaza.  
 Illicio is. por: atraer con halagos.  
 Illido is. por: herir vna cosa a otro.  
 Imbrer. icis. por: la teja.  
 Immaneo. es por: quedar en algun  
 lugar.

Immineo es. por: eftrar encima de o-  
 tra cosa.  
 Impertior iris. por: dar parte.  
 Impetir igis. por: el empiene.  
 Impete ablatiuus. por: el impetu.  
 Impingo is. por: empuxar.  
 Impos otis. por: cosa no poderofa.  
 Impubes is. por: el q̄ ahun no tiene  
 baruas.  
 Incūbo is. por: acoftrar fe fobre algo  
 Incunabula orū. la criāca dla niñez  
 Incus udis. por: la iunque.  
 Incuſo as. por: quexar fe de alguno  
 Inculco as. por: recalcar vna cosa cõ  
 otra.  
 Indecor is. por: cosa fea y fin honor.  
 Indiges etis. por: el ſancto canoni-  
 zado.  
 Indulgeo .es. por: regalar o dar o-  
 bra.  
 Induciae arum. por: las treguas.  
 Ineptio is. por: hazer bonerías.  
 Inferi orum. por: los dioſes del in-  
 fierno. *alla de lo profundo*  
 Inferiae arum. por: la ofrenda dlos  
 muertos.  
 Inguen inis. por: la ingle.  
 Infero is. intuli. por: traer a dentro.  
 Inſideo es. por: afſentar fe en algo.  
 Inſidiae arum. por: afſechancas.  
 Inquies etis. por: cosa ſin hõlgāca.  
 Inſtar aris. por: ſemejanca.  
 Inſtigo as aui. por: incitar.  
 Inter praepoſitio. por: entre.  
 Interpres etis. por: el ſaraute o tru-  
 ban.  
 Intercus tis. por: cosa entre cuero y  
 carne.  
 Intra praepoſitio. por: entre.  
 Intubus. i. por: la cicorea o endiuiā



Enula. ae. por la enula campana.  
Joc<sup>2</sup>. i. i. por las burlas de palabras  
Josephus. i. i. por vn caudillo de los  
judíos.  
Isagogia. ae. interpretatur introductio  
Isaurus. i. i. por vn rio de italia.  
Isaurus. i. i. por vna ciudad d cilicia.  
Isidorus. i. i. nombre es de varon.  
Isinarus. por vn monte de thracia.  
Iste. ista. istud. por esse.  
Iubilus. i. i. por grita de alegria.  
Iubar. aris. por la claridad.  
Iugū. i. i. por el iugo: o junta de bue-  
yes.  
Iugum. i. i. por el enxullo. o banco d  
galea.  
Iuga. orum. por la cūbre del mōte.  
Iugerū. i. i. por vna vebia de tierra.  
Iupiter. iouis. por aquel dios de gē-  
tiles.  
Iurat<sup>2</sup>. a. um. por cosa iuramērada.  
Iusticiū. ii. por las vacaciones d iuy-  
zio.  
Iusta. orum. por las erequias d los  
muertos.  
Iuxta praepositio. por cerca.  
L  
L. designat in numeris qnāginta.  
Laban. hermano fue de rebecca.  
bar.  
Labes. is. por la corrupcion.  
Labicum. i. i. por vn lugar cerca de  
roma.  
Labo. as aui. por caer derrocando  
Labor. cris. por caer deslizando se.  
Labyrū. i. i. por vna especie d robre  
Lacer. a. um. por cosa despedecada.  
Lacessio. is. por dñsfiar o pronocar.  
Lacon. onis. por varon d lacedemo-  
nia.

Lacena. ae. por muger de lacedemo-  
nia.  
Lactes. ium. por tripas menudas.  
Lacto. as aui. por amamantar.  
Laedo. is. laesi. por lisiar. o dñsfiar.  
Laelaps. apis. por vn can enel ouí-  
dio.  
Labda. indeclinabile. por la. l. grie-  
ga.  
Labdacismus. i. i. vicio en la letra. l.  
Labdacus. i. i. hijo d polidoro nieto.  
de cabmo.  
Labasco is. por caer subitamēte. n. v  
Labasco. cris. por aquello mesmo  
p. r.  
Labefacio. is. labefeci. por hazer ca-  
er. a. i.  
Labefacto. as aui. por aquello mes-  
mo. a. i.  
Labellum. i. i. por el beco pequeño.  
Labellum. i. i. por el librillo pequeño  
Labeo. onis. por el begugo.  
Labeo. onis. por vn cierto pescado  
Laberius. ii. poeta fue latino.  
Laberianus. a. um. por cosa deste  
poeta.  
Labes. is. por la corrupcion.  
Labes. is. por la manzilla.  
Labina. ae. por el resbaladero.  
Labinosus. a. um. por cosa resbalo-  
sa.  
Labina. e. por vna aldea cerca de  
cremona.  
Labilis. e. por cosa deleznable.  
Labiliter. aduerbium. por delezna-  
blemente.  
Labicanum. por vn lugar cerca de  
roma.  
Labicanauia. camino de roma este  
lugar.





*Ladon* onis por vn río de thessalia.  
*Laganú* i. por: la lassaña o boñuela.  
*Lagus* i. por: el padre de ptolomeo  
*Lamina* ae. por: la lama de metal  
*Lanista* ae. por: el esgremidor.  
*Larius* ij. por: vn lago de italia.  
*Larix* icis por: cierto arbol que no  
 conozco.  
*Larissa* ae. por: vna ciudad de thessa  
 lia.  
*Lasser* eris. por: el asña.  
*Lataebre* arú. por: los escódedijos.  
*Later* icis. por: el vino o el agua.  
*Lauiniú* ij. vna ciudad antigua de  
 italia.  
*Lauinia* ae. por: vna hija del rey la  
 tino.  
*Larona* ae. por: la madre de apollo  
 y diana.  
*Lectito* as por: leer amemudo.  
*Lectica* ac. por: las andas de bínos  
*Lebes* cis. por: el caldero de cobre  
*Lechytus* por: el azeitera.  
*Lego* as auí. por: mandar o embíar  
*Lego* is gi. por: leer coger o furtar.  
*Lelegis* gis. pueblos fuerō d thessalia  
*Leuires* por: los fantasmas d la no  
 che.  
*Lens* dis. por: la liendre.  
*Lens* tis. por: la lenteja.  
*Lepos* oris. por: la gratia d hablar.  
*Leua* ae. por: la mano yzquierda.  
*Leuis* a. um. por: cosa sinestra.  
*Leuis* e. por: cosa lisa o sin pelos.  
*Leuis* e. por: cosa liniana.  
*Libanus* i. por: vn monte de iudea.  
*Libertus* i. por: el libre d esclauo he  
 cho.  
*Liberta* ae. por: la libre d esclaua he  
 cha.

*Libri* orum. por: el hijo: o hijos: o  
 nietos.  
*Libys* ys. por: varon de africa  
*Libysa* ae. por: muger de africa  
*Libido* inis. por: la luxuria o antojo  
*Libo* as auí. por: gustar sacrificado  
*Libum* i. por: la ofrenda que sacrifi  
 camos.  
*Libripēs* dis. por: el que pesa la mo  
 neda.  
*Lichen* enis. por: el vsagre o empe  
 ine.  
*Licinus* i. por: vn varon romano.  
*Licium* i. por: el lizo dela tela.  
*Lien* enis por: el bago.  
*Liger* eri. nōbre d varō cñl virgilio.  
*Ligo* as auí. por: atar.  
*Lignor* aris. por: yr por: leña.  
*Ligus* uris. varon o muger de ge  
 nona.  
*Ligur* uris. por: varon de allí.  
*Lilea* ae. por: vna ciudad de boecia.  
*Lilibacū* i. por: vn cabo de sicilia.  
*Lingo* is. por: lamer.  
*Lintber* tris. por: la barca.  
*Lino* is. por: vntar.  
*Linquo* is. por: dexar.  
*Limar* acis. por: el caracol o limaça  
*Limes* tris. por: la linde o senda  
*Linus* .i. poeta antiguo hijo de a  
 pollo.  
*Lynx* cis. por: vn animal no conoci  
 do.  
*Liqueo* es. vel liqueſco por: derre  
 tir se.  
*Liquo* as auí. por: colar.  
*Liquor* eris. por: deretirse.  
*Liquor* oris. por: lo que se derrite.  
*Liquidus* a um. por: cosa clara y hu  
 mida.



Lira ae. por la tierra entre dos sul-  
 cos.  
 Lira ae instrumento de musica.  
 Lyriceñ. inis. por el que lo tañe.  
 Lyriceña ae. por la que lo tañe.  
 Liriceñ enis. por el trôpeto varon.  
 Liriceña ae. por la muger trompeta  
 Litterae aru. por la carta mensajera  
 Litura ae. por el borron o raedura.  
 Loculi oru. por la bolsa o bolsiquos  
 Locuples etis. por: rico rica.  
 Loetum. i. por la muerte  
 Lorica ae. por la malla o cota  
 Lorhos i. arboles propria d africa  
 Lubricus a. um. por: cosa q se desliza  
 Luceres. vna de tres partes delos  
 romanos.  
 Lugeo es por traer luto.  
 Lumbicus. i. por la lumbriz.  
 Luo is. por lastar o pagar pena  
 Lupercalia orum. fiestas era del di-  
 os pan.  
 Lustru. i. por: espacio de çtro años  
 Lustra orum por: la puteria o breña  
 Luter etis. por: vaso pa nos lauar.  
 Lutum i. por: el lodo o cieno.

M

Macero as por: curtir o remojar.  
 Macte in vto por: o acrecentado.  
 Macti in vto por: o acrecentados.  
 Machina ae por: el engaño o edifi-  
 cio.  
 Magalia iñ. por: las majadas d pa-  
 flores.  
 Menalus i. por: vn môte d arcadia.  
 Magiros i. interpretatur coquus. i  
 Magnes etis. por: varo d magnesa.  
 Magnetis iñ. por: cosa hembra d  
 alli.  
 Magnesa ae. por: aquello mesimo.

Magnesia ae. por: vna regiõ d thes-  
 salia.  
 Maiores ru. por: nros antiguos.  
 Mando as au. por: embiar o enco-  
 mendar.  
 Mando is mandí. por: comer to ma-  
 scar.  
 Mandragora ae. por: la mandrago-  
 ra yerna.  
 Manes ium. por: las animas del in-  
 fierno.  
 Mango onis. por: el que vede esela-  
 uos.  
 Mátile is. por: pañezuelo d manos.  
 Manubiae arum. por: dinero del bo-  
 tin.  
 Mapalia ium. por: majadas de pa-  
 flores.  
 Margarita ae. por: el aliofaro o perla  
 Margo inis. por: la margẽ o ribera  
 Mars tis. por: el dios dela guerra.  
 Martyr yris. interpretatur testis.  
 Mas maris. por: el macho de cada  
 especie.  
 Massilia ae. por: vna ciudad de pro-  
 enca.  
 Massyl<sup>9</sup> a. um. pueblos sñ de africa  
 Mastiche es por: el almastiga del mastix-chis. *idea*  
 Marthesis. interpretatur doctrina.  
 Mauors ortis. por: el dios mars  
 Medea ae. por: aqlla grã hechizera.  
 Meio is. minri. por: mear.  
 Melamp<sup>9</sup> odís. varo fue adiuino.  
 Melos. i. por: la melodía d musica.  
 Menas adis. por: la sacerdotisa de  
 bacco.  
 Medic<sup>9</sup> a. u. por: cosa pediguena.  
 Meninx. gis. por: la madre pia del  
 meollo.  
 Menogenes. nomb: de varon.





Meracus. a. um. por cosa pura.  
 Merces. edia. por la soldada: o jornal.  
 Merges. itis. por el manajo.  
 Mergo. is. por: anegar en el agua.  
 Meridies. ei. por el medio dia.  
 Meriones. is. por vn griego.  
 Mesana. ae. por: mecina ciudad de sicilia.  
 Mesapus. i. por vn varō cñl ñgilio.  
 Methaphora. ae. interpretatur trāslatio.  
 Metaurus. i. por vn río de ytalía.  
 Methodus. i. interpretatur doctrina  
 Metior. iris. por: medir.  
 Meto. is. por: segar o cortar.  
 Metopon. interpretatur frontis tis.  
 Metreta. ae. por: medida pa medir.  
 Mico. as. micui. por resplandecer.  
 Mycone. es. por: vna ysla del arzapi elago.  
 Myconus. i. por: aquello mesmo.  
 Micturio. is. por: auer gana d mear  
 Miles. itis. por: varon: o muger armada.  
 Milo. onis. nōbre pprio de varon.  
 Milesius. a. um. por: cosa de melito ciudad.  
 Mina. ae. por: vna cierta moneda.  
 Mine. arum. por: las amenazas.  
 Minas. antis. por: vn monte de asia menor.  
 Minyae. arum. pueblos fueron de thessalia.  
 Minio. onis. por vn río de ytalía.  
 Minius. ij. por: vn río de galizia.  
 Minium. ij. por el bermellon.  
 Minos. ois. vn rey de creta.  
 Minores. rum. por: los nietos y descendientes.

Myron. i. interpretatur vnguentum.  
 Myron. onis. por: vn platero y en tallado.  
 Mysteriuz. ij. por el misterio y secreto.  
 Mina. ae. idem est quod mina. ae.  
 Moabita. vel bites. hombre de tierra de moab.  
 Moabitis. idis. por: muger de aquella tierra.  
 Moly yos. por: vna cierta rayz.  
 Moenia. ium. por: los muros dela ciudad.  
 Monaptota. por: cosa de vn caso.  
 Monychus. i. por: vno delos centaurros.  
 Monile. is. por el collar de oro.  
 Morio. onis. por: el bouo.  
 Morini. pueblos son de francia.  
 Morus. i. por el moral arbol.  
 Morum. por: la mora fruto del.  
 Municeps. pis. por: morador de villa.  
 Municipium. ij. por: villa con jurisdiccion.  
 Munimē. inis. por: guarnecimiento  
 Dulceo. es. si. por: halagar.  
 Dulgeo. es. si. por: ordenar.  
 Multiciū. ii. por: vestidura delicada  
 Dulcto as aut. por: penar en dinero  
 Muria. ae. por: la salmuera o salmo rejo.  
 Musa. ae. por: la musa: o iquísidoza.  
 Muschus. i. por el almiſque animal  
 Musc<sup>2</sup>. i. por: moho del arbol como  
 Mustaciuz. ii. por: pan amassado cō mosto.  
 Mutina ae. por: vna ciudad de italia  
 Mutilus. a. um. por: cosa moça.



Mabilis. e. por cosa q̄ puede nadar.  
 Maeniae. arū. por las endechas.  
 Macisco. eris. por alcácar o ganar  
 Maes iū. por las narizes.  
 Maricia ae vna isla enel mar jonio.  
 Matalis is. por el día d̄l nascimieto.  
 Matricis. por: cierta serpiente  
 Rectar aris. lo q̄ beuē los díosos.  
 Recto is. necni. por: enlazar.  
 Mesas. indeclinabile. por: lo ilícito.  
 Mesrens dis. el cochino de menos  
 de año.  
 Megligo. is. neglexi. menospreciar.  
 Neptunalia orū. las fiestas de ne  
 ptuno.  
 Neq̄ indeclinabile. cosa luxuriosa o  
 mala.  
 Neq̄cia ae. por: la luxuria o malicia.  
 Nerens ei. por: el díos dela mar.  
 Ne aduerbium est negandi.  
 Nerio enis. muger del díos marte.  
 Neritos. i. vn mōte d̄la isla ithaca.  
 Nestor. oris. por vn griego varon  
 Nestorides ae. hijo o nieto d̄ nestor.  
 Nexo as. xui. por: enlazar o trauar.  
 Neco is. xui. por: aquello mesmo.  
 Niceterium. ij. las insignias del ven  
 cimiento.  
 Nimirum aduerbiū. por: ciertamēte.  
 Nireus. i. vn niño muy fermoso.  
 Nisus. i. por: el alcáto o esmerejō.  
 Nitro. eris. por: estribar o esforçarse  
 Nola ae. por: vna ciudad de italia  
 Nomas adis. pueblos s̄o de africa.  
 Noae arū. ciertos días del mes.  
 Nonagies aduerbium. por: nouenta  
 vezes.  
 Nongenties aduerbium. por: nuene  
 cientos vezes.  
 Noningenties. por: aquello mesmo.  
 Noricum. i. vna region cerca de dal-

macia.  
 Nostras. atis. cosa de nuestro van  
 do o tierra.  
 Notus. i. por: el viēto de medio día.  
 Notus a. um. por: cosa conocida.  
 Nothus. i. por: el bastardo no legiti  
 mo.  
 Nouies aduerbiū. por: nueue vezes.  
 Nuga e arum. por: los desuorios.  
 Numa ae. el segundo rey delos ro  
 manos.  
 Numanus. i. varon es enel vírgilio.  
 Numania ae. vna ciudad de españa  
 Numisma atis. por: el momo o mo  
 neda.  
 Numicius. ij. por vn rio de italia.  
 Nundinae. arum. por: ferias de nue  
 ue días.  
 Nūquid aduerbiū. por: auētura  
 Nuper aduerbiū. por: poco ha.  
 Nuptiae. arum. por: las bodas.



Ob praepositio. por: cnderredor  
 Obelus. i. interpretatur veru.  
 Obeliscus. i. interpretatur verucū  
 lum.  
 Obesus a. um. por: cosa grueffa.  
 Ober obicis. el estaculo o estoruo.  
 Obijcio is. obicci. por: cōtraponer.  
 Obluiscor. eris. por: olvidar.  
 Obolus. i. por: cierta moneda.  
 Obstipus a ū. por: cosa cabezcaida.  
 Obtriceo es. obtrici. por: callar.  
 Obrecto as. por: reprehender lo q̄  
 otro faze.  
 Occido is. penultima breui. por  
 caer.  
 Occido is. penultima longa. por:  
 matar.  
 Occiput iris. por: el colodillo.  
 Octies. aduerbiū. por: ocho vezes.



**Oculo.** is. ocului. por: escōder  
**Economica** oxi. la ecomomica  
**Ocella** ae. por: carne sin hueso.  
**Ossa** ae. por: aquella mesma.  
**Officio** is. offeci por: emperer.  
**Olearos.** i. por: vna isla del arzipe-  
 lago.  
**Oleaster** tri. por: el azebuche.  
**Oleaginus** a um. por: cosa de oliua  
**Olenos.** i. ciudad d etolia o boecia.  
**Oleo** es. olui. por: oler echando de  
 si olor.  
**Olfacio.** is. por: oler recibiedo olor.  
**Olympionices** ae. vencedor en o  
 limpia.  
**Omasum.** i. por: grossura en la ba-  
 rriga.  
**Omyr.** ychi. la comerina piedra.  
**Opacus** a um. por: cosa sobria.  
**Operio** is. operui. por: cubrir.  
**Opes** um. por: las riquezas.  
**Opilio** onis. por: el pastor d ouejas  
**Opimus** a um. por: cosa fertile y  
 grueffa.  
**Oporinos.** interptatur auctūnalis.  
**Opperior** iris. por: esperar a otro.  
**Optimates** um. por: los buenos ciu-  
 dadanos.  
**Opus** untris. por: vna ciudad de  
 grecia.  
**Ora** ae. por: la orilla o costa d mar.  
**Orbis** is. por: la redondez.  
**Ordior** iris. por: ordir o comēcar.  
**Origanum.** i. por: el oregano ierua.  
**Origenes.** is. nōbre pprio de varō.  
**Orión.** onis. vna cierta cōstelacion.  
**Oribya** ae. por: la que arrebatō  
 boreas.  
**Oryx.** ygis. aial es no conofcido.  
**Orobis.** i. interptatur crnū. i ieruo  
**Orodes** is. vn varon en el virgilio.

**Orthographia** ae. por: orthografia  
**Océ** inis. el q canta con la boca.  
**Oscina** ae. por: la q cāta cōla boca.  
**Osyris** ydis. por: vn dios delos de  
 egipto  
**Opulū.** i. el pasto q no es grano.  
**Opulo:** aris. por: ir a buscar pasto.  
**Oachynus.** i. por: vn mōre d sicilia.  
**Oacisor** eris. por: hazer pacto.  
**Oacunius.** ij. por: vn poeta antiguo  
**Oadus.** i. por: vn rio de italia.  
**Oagina** ae. por: la hoja del libro.  
**Oago** is. pepigi. por: hazer pacto.  
**Oagus.** i. por: el barrio o aldea  
**Oallas** antis. el fijo del rey euādro.  
**Oallas** adis. por: la diosa minerva.  
**Oalines** itis. el farmero en la vid  
**Oalus** udis. por: la laguna.  
**Oalus.** i. por: el palo o picota.  
**Oango** is. por: plātā o cōponer.  
**Oādo** is. pādi. abrir o manifestar.  
**Oania** ae. por: el patungo de pies lla-  
 nos.  
**Oanther** eris. por: la onza lanimal.  
**Oapauer** eris. por: la dormidera.  
**Oapae** interiectio est admirantis.  
**Oappas** ae. interptatur auns. i.  
**Oapilio** onis. por: la mariposa o pa-  
 uellon.  
**Oarco** is. por: perdonar o guardar.  
**Oarmissus.** i. por: vn rio de boecia.  
**Oatior** eris. por: partir.  
**Oarturio.** is. por: auer gana d parir.  
**Oasco** is. pami por: apacetar ganado  
**Oascor** eris. por: paçer el ganado.  
**Oascua** ae. por: el pasto o debesa.  
**Oaslius** us. por: el passo passada  
 rendida.  
**Oateo** es patui. por: ser manifesto.  
**Oatagia** ae. por: vn rio de sicilia.  
**Oatrusio** as. por: remedar al padre.



Paulati aduerbiū. por: poco a poco  
 Pecten inis. por: el peine o pendejo.  
 Pecto is. por: peinar.  
 Pectus oris. por: el ganado.  
 Pectus idis. por: la res como oueja.  
 pedo onis. por: el q̄ tiene grādel pies  
 Pedes itis. por: el hombre o muger  
 de pie.  
 Pegasus. i. por: caualllo con alas.  
 Peiero as auī. por: periurar se.  
 Pelion. ij. por: vn monte d̄ thessalia.  
 Pellicio is ri. atraer. cō halagos.  
 Pello is. pepuli por: empuxar.  
 Peluis uis. por: el bacín de pies.  
 Penates um. por: los dioses d̄ casa.  
 Pendeo es. por: estar colgado.  
 Pendo is. por: dar o pagar pensión  
 Penes praepositio. por: cerca en se-  
 ñorio.  
 Penitus aduerbium. por: del todo  
 punto.  
 Perapto rō por: cosa de cinco casōs.  
 Pentheus. i. por: vn rey de thebas.  
 Penus oris. por: la prouision de co-  
 mer.  
 Penus us. por: aquello mesmo.  
 Pera ae. por: lo esclauina o curron.  
 Perendie aduerbium. por: tras ma-  
 ñana.  
 Perendino as. por: dilatar de día en  
 día.  
 Percello is perculi. por: herir.  
 Pergamus. i. vna ciudad de asia la  
 menor.  
 Pergama orum. por: la ciudad de  
 troya.  
 Perimo. is peremi. por: matar  
 Perpes etis. por: cosa perpetua y cō-  
 tinua.  
 Perperio; eris. sufrir fasta el cabo.

Perpetro as. por: fazer en mala pte  
 picensi. i. la marca de ácona en italia  
 Picetinus a um. por: cosa de allí.  
 phasis idis. por: vn rio delos colcos  
 Phalanx gis. por: batalla a pie.  
 Phyllis idis. vna reyna de thracia.  
 Phylus untis. vna ciudad d̄ achaia  
 Phylster eris. vna specie de vallena  
 Phoca ae. por: el lobo marino.  
 Phocis idis. por: vna regiō d̄ grecia  
 Phocus. i. por: vn fijo de eaco.  
 Phoenix cis. por: varō de fenicia.  
 Phoenissa ae. por: muger de allí.  
 Phryx ygis. por: varon de frigia.  
 Phrygia ae por: muger de allí.  
 Phithilis is por: la tifica dolencia.  
 Pic<sup>2</sup>. i. varō fue buuelto en aq̄lla aue  
 Pyga ae. iterpratur clunis. la nalgā  
 Pygarg<sup>2</sup> i. especie d̄ aguila y cierno  
 Pyla ae. por: la pelota para jugar.  
 Pyla ae por: el pilar para sostener.  
 Pileus. i. por: bonete o caperuca.  
 Pilene es por: vna ciudad de etolia.  
 Pilus. i. por: el pelo dela cabeça.  
 Pipo as. por: piar el balcon.  
 Pipilo as por: cantar el gorrión.  
 Piper eris por: la pimienta.  
 Pinfo is. por: batir el farro o escádía  
 Pyra ae. por: la hoguera.  
 Pyracmon onis. por: vno delos cí-  
 clopes.  
 Pyramis idis. por: cosa que sube en  
 agudo.  
 Pyrene es. por: los mōtes pireneos  
 Pyretrū. i. el pelitre rayz conosci da  
 Pyrois. entis. vno delos cauallos  
 del sol.  
 Pyrop<sup>2</sup>. i. por: el carbōcol piedra.  
 Pyteleō onis. por: vn varon griego  
 Pythō onis la spiere q̄ mato apollo



Pythuis a. um. por cosa deste dios  
 Pytilina atis. interpretatur irroratio  
 Pytilina atis. por aq̃llo mesmo.  
 Placo as aui. por amasar al airado  
 Plaga ae. por la region o playa.  
 Plaga ae. por la red pa tomar fieras  
 Plaga ae. por la llaga o ferida.  
 Platanon onis. lugar de platanos.  
 Podalirius. i. medico fue hijo de es-  
 culapio.  
 Polydamas. antis. vn varō trojano  
 polydur? i. por vn fijo dl rey priamo  
 Polypus. i. por el pulpo pescado.  
 Pollis. inis por lo foril dela barina  
 Pompholix lauadura dl escoria de-  
 cobre.  
 Pone ppositio z aduerbiū por tras  
 popeanū i. cierto afeite. pa mugeres  
 Popylina atis. ferida de vna mano  
 con otra.  
 Poples itis. por la garganta dl pie  
 Populus. i. por el pueblo o alamo.  
 Portio onis. por la parte o racion.  
 Posteri osū. por los q̃ vernā despues  
 Postis is. por la puerta de madera.  
 Posticus. a um. por cosa trasera.  
 postic? i. por el postigo puerta d̃ tras  
 Postridie aduerbiū. vn dia despues  
 Potio iris. por alcanzar lo deseado.  
 Poto as. por beuer o dar a beuer.  
 Prae praepositio por: ante.  
 Praeceptis itis. cosa perturbada y a-  
 celerada.  
 Praecipito as. por derribar o caer  
 Praecor ocis por cosa tēprana.  
 Praecocus a ũ. por aq̃llo mesmo.  
 Praecordia oum. por las telas del  
 coraçon.  
 Praedo onis. por el robado.  
 Praedico as. por predicar.  
 Praedico is. por dezir antes.

praeneste is. por vna ciudad d̃ italia  
 Praepes eris. por lo que buela.  
 Praeputiū ij. por el capillo de zc.  
 Pelzer por vn gran beuedor.  
 Praes edis. por el abonado en iere-  
 dades.  
 Praesbiter eri. interpretatur señor.  
 Praester eris. por cierta especie de  
 sierpe.  
 Praesto indeclinabile cosa p̃sente.  
 Praesul is. por perlado o perlada.  
 Praestigiæ arū. por juegos de pas-  
 sa passa.  
 praeter praepositio sacado o afuera  
 Pridie. por vn dia en iantes.  
 Primiciae arū. por las primicias  
 Primates um. los principales dela  
 ciudad.  
 Primores ũ. por aquellos mesmos  
 Probrum. i. por el denuesto.  
 Probus a um. por cosa buena y ap-  
 uada.  
 Proceres um. por los principales  
 varones.  
 Procerus a ũ. cosa grāde en su sp̃e.  
 Proculco as. por hollar o trōpillar  
 Prodigio is egi. por destruir.  
 Prodo is. manifestar o dar por tra-  
 ycion.  
 Profan? a. ũ. por cosa no cōsagrada  
 Profectus a ũ. por cosa no de fiesta  
 Proficio is. por aprouechar.  
 Proficisco: eris. p̃tir se a algū lugar  
 Profiteor: eris. por fazer profession.  
 Prohibeo es. por vedar y apartar.  
 Promineo es por estar encima.  
 Pronus a. ũ. por cosa cuesta ayuso.  
 Prope ppositio. por cerca en lugar.  
 ppino as. dar a beuer d̃lo q̃ beuiste.  
 ppōtis idis. mar cerca d̃ cōstātino.  
 Prophetes ae. por el profeta varon



Propheetissa ae. por la pſeta muger.  
 Propter ppoſitio. por pa dar cauſa.  
 Proſeuca ae. por el eſpital d pobres  
 Proſymma ae. por vna ciudad de  
 theſſalia.  
 Proteus ei. por vn dios dela mar.  
 Protogenes is. por primogenito.  
 Prysſis. is por tiſſica dolencia.  
 Puſana ae. por el ordiate o freſadaſ

Q

Quadrigae. arū. el carro de quatro  
 caualllos.  
 Quater aduerbiū. por qtro vezes.  
 Quaterni ae. a por cada vno qtro.  
 Quatio is quaſi por ſacudir.  
 Quadragies aduerbiū. por quaren-  
 ta vezes.  
 Quadringenties. por quatrociētas  
 vezes.  
 Quaestus us. por la ganancia.  
 Quero is por ganar o buſcar.  
 Quero: cris. por querellarle.  
 Quercus us. por el enzina arbol.  
 Questus us. por la qrella o quera.  
 Quiquatria orum. fieſtas eran de  
 minerva.  
 Quinquagies aduer. por cinquenta  
 vezes.  
 Quingenties aduer. por quiniētas  
 vezes.  
 Quinquies aduerbium. por cinco  
 vezes.  
 Quingeni ae. a. por cada cinco.  
 Quinquageni ae. a. por cada cinquē  
 ta.  
 Quingenteni. por cada quiniētos  
 Quirinus. i. romulo rey delos ro-  
 manos.  
 Quiris itis. por el romano.  
 Quisquiliae arum. por fraſcas quaſi  
 nada.

Quisquilīa ae. por la coſcoſa arbol  
 R

Rabula ae. por el abogado idocto.  
 Raſtrū. i. por el raſtro o raſtrillo.  
 Raucio is ſi. por enronquecer.  
 Recido is. di. penultima longa. por  
 cortar.  
 Recido is di. penultima breui. por  
 recaer.  
 Reclino as. por inclinar o acostar.  
 Recuſo as auī. por rehuſar.  
 Recludo. is ſi. por abur lo cerrado.  
 Redimo is emi. por arrendar o re-  
 demir.  
 Refercio is ſi. por recalcar.  
 Reficio is ci. por rebaſer o reſtau-  
 rar.  
 Refuto as auī. por redarguir.  
 Reliquiae. arum. por las reliquias.  
 Remex igitis. por el remador o galeo  
 te.  
 Ren renis. por las renes o riñones.  
 Repo is. pſi. por entrar no ſintien-  
 do ſe.  
 Requiro is. ſiui. por buſcar o requi-  
 rir.  
 Reſideo es edi. eſtar mucho aſſen-  
 tado.  
 Reſulto as ani. por reſurtir.  
 Rhannes etis. por vn varon enel  
 virgilio.  
 Rhebus. i. por vn nōbre d cauallo.  
 Rheda. ae. por el carro o carreta.  
 Rbegiū. ij. por vna ciudad d italia.  
 Rhetor oris. por el orador o retho-  
 rico.  
 Rhinoceros otis. vn animal no co-  
 nocido.  
 Rypaci. orum. montes ſon ſeten-  
 trionales.  
 Rhodan. i. por el ron rio de ſrancia.



**Rhodos**.i.por la ysla y ciudad de  
 rodas.  
**Rhododaphne** es. por el adelpha.  
**Rhodope** es. por vn mōte de thra  
 cia.  
**Ringor**.eris por rifar.  
**Rito** as.a.quo sunt protrito as 2 ir  
 rito as.  
**Ritus** us.por la costūbre antigua.  
**Rubigo** inis.por herrūbre o aui  
 blo.  
**Rub<sup>o</sup>**.i.por la carga mata conosci  
 da.  
**Rude<sup>o</sup>** tis.por la cuerda dla naue.  
**Rudis**.e.por cosa nueva o no la  
 biada.  
**Rudis**.is.por la vara del alcalde.  
**Rudo** is rudi.por rebuznar.  
**Rudus** vel ruder.por la suzidad o  
 vafura.  
**Ruo**.is.por caer o por deribar.  
**Rusticus** a ũ.por cosa del cāpo.  
**Ruteni** orū.pueblos sō d alemaña.  
**Rutuli** orū.pueblos son de italia.  
**Rutū<sup>o</sup>**.a.ū.por cosa roxa o ruūia.  
**Rutuba** ae.por vn rio de italia.  
**Rutupe** es.por vna ciudad d sicilia.  
 S  
**Sagus**.i.saga ae.por el adenuino to  
 adenuina.  
**Salamini** inis.por vna ciudad de  
 grecia.  
**Sales ium**.por los donaires.  
**Salicis**.por el salze arbol.  
**Sallo** is.por salar o salgar.  
**Salto** as.por baylar o dancar.  
**Salum**.i.por la mar.  
**Sambucistes** ae.por el q taste sam  
 buca.  
**Sambucistria** ae.por la q la taste  
**Sammis**.itis.hombre de samnio en  
 italia.

**Santio** is.xi.por establecer.  
**Saperda** ae.por vn cierto pescado.  
**Sapis** is.por vn rio de lombardia.  
**Sapo** onis por el rabon.  
**Sarcio** is.por coser o surzir.  
**Sardonix** chis.por cierta piedra  
 preciosa.  
**Sarmates** ae.por varō de tartaria.  
**Sarmatis** idis.por muger de aqlla  
 tierra.  
**Sason**.onis.isla entreb:mdulio y  
 epiro.  
**Sasina** ae.por vna ciudad de italia.  
**Saties** vel sarias.por el bastio.  
**Satelles** itis.por armado q acom  
 paña otro.  
**Saturnalia** orūi.fiestas eran de sa  
 turno.  
**Scabo** is.scabi.por rascar.  
**Scale arum**.por las escaleras.  
**Scalpo** is psi.por rascar o esculpir.  
**Scyph<sup>o</sup>**.i.vaso era para sacrificar.  
**Scythes** ae.por hōbre de tartaria.  
**Scythis** idis.por muger de alli.  
**Scitus** a.ū.cosa hermosa o sabia.  
**Scitor**.aris.por preguntar pa saber  
**Scopae** arū.por escoba pa barrer.  
**Scopo** is.por barrer con escoba.  
**Scrypulus**.i.por cierta pesa.  
**Scrupus**.i.por la piedra.  
**Scrupul<sup>o</sup>**.i.por la peorezita o chūna  
**Scutra**.ae.por el truban.  
**Sebethus**.i.por vna fuente de na  
 poles.  
**Secus praepositio** por cerca.  
**Secius aduerbium**.por en otra ma  
 nera.  
**Secundū praepositio**.por segun.  
**Seditio** onis.por bollicio o albo  
 roto.  
**Seoulus**.a.uni.por cosa diligente.



- Seges etis. por la miesse o tierra.  
 Selgo is. egi. apartar lo escogido.  
 Semel aduerbiū. por vna vez.  
 Semis. iſſis. la meytad dela libra.  
 Semis. aduerbiū por medio del entero.  
 Senium. ij. por la vejez.  
 Senones. pueblos son de francia.  
 Sensim aduerbiū por poco a poco.  
 Sepes is. por el seto o soto.  
 Seps is. por aquello mesmo o cierta sierpe.  
 Sepia ae. por la ribia pescado.  
 Sepio is. pſi. por cercar de seto.  
 Sequana ae. por vn río de francia.  
 Sequani orū. pueblos cerca dſte río.  
 Seres iū. por ciertos pueblos orientales.  
 Sero as auí. cerrar cō cerradura.  
 Sero is. ſeni. por sembrar.  
 Seria ae. por tinaja o valija de varro.  
 Seria orū. por las hurlas.  
 Serum. i. por el suero dela leche.  
 Sericus a. um. por cosa de ſirgo.  
 Serta orū. por las alguinaldas.  
 Sefostris is. por vn rey de egipto.  
 Seuerus a. um. por cosa graue.  
 Sibilus. i. por el ſiluo.  
 Sica ae. por la dago o copagorja.  
 Sicarius. ij. por el omiziano.  
 Sicania ae. por la iſla de ſicilia.  
 Sican<sup>2</sup> a. um. por cosa desta iſla.  
 Sichaeus. i. por el marido de dido.  
 Sido is. ſidi. por hazer asiento.  
 Sydus eris. por la conſtelacion.  
 Siler eris. por la vimbrera.  
 Siler eris. por vn río de italia.  
 Siler icis. por la piedra pedernal.  
 Siligo inis. por el escandio.  
 Siliq. ae. por la vaina dela legūbre.  
 Silatus. i. por vn pescado del niſo.  
 Symbolū. i. por la conuenientia.  
 Simois eris. por vn río de troa.  
 Simphonía ae. por la conſonancia.  
 Synagoga. ae. interpretatur cōuēt<sup>2</sup>.  
 ſinapis. is. por la mostaza o xenabe.  
 Sinciput itis. por pedago de cabeza.  
 Sydo omis. por vna ciudad d ſencia.  
 Singuli ae. a. por cada vno.  
 Synhedra ae. interpretatur conſeſſus.  
 Simon omis. por vn varon griego.  
 Sinopsis is. por vna ciudad d poto.  
 Sinueſta ae. por vna ciudad d italia.  
 Sinū. i. por la barreña para leche.  
 Sinus. us. por el ſeno o golfo.  
 Siphax acis. por vn rey de africa.  
 Siphariū. ij. por vela para ſombra.  
 Siphō omis. por el aguatocho.  
 Sipus untis. vna ciudad d apulia.  
 ſyracusa. arū. por caragoga d ſicilia.  
 Syrix. giſ. por la ſiringa o vna niſa.  
 Syrus a. um. por cosa de ſiria.  
 Siler eris. por cierta rayz hortense.  
 Siſto is. por eſtar q. edo o durar.  
 Siſto is. ſiti. por eſtácar o fazer ſtar.  
 Sitbō omis. por vn mōte de tharcia.  
 Siticen. ius. el tañedor de los moztorios.  
 Siticina. ae. por la tañedora aſſi.  
 ſimilar. acis. por cierta ſpecie d tedia.  
 Sodalis. el cōpañero de los plazerel.  
 Solium. ij. la ſilla real o caldera de baño.  
 Solor. ocis. por lana groſſera o de cabras.  
 Sopio is. iui. por adormecer a otro.  
 Sora ae. por vna ciudad de italia.  
 Soracte is. por mōte cerca d roma.  
 Soret. icis. por el ſorze. o raton.  
 Sorbillo as. por ſouer a menudo.  
 Sordes iū. por la ſuſidad o auaricia.





Sortes iuni. por la respuesta de los  
 dioses.  
 Sospes itis. sano y salvo hombre o  
 muger.  
 Sospita ae. por cosa hembra desta  
 manera.  
 Soter eris. interpretatur saluator.  
 Spado onis por el castrado.  
 Spadic. icis. por el razimo d datiles  
 Spargo is. si por: derramar.  
 Specus us. por: la cueua.  
 Spelacū. i. por: aquello mesmo.  
 Sphinx gis. aial es no conofcido  
 Spinther eris la trenza de oro en la  
 vestidura.  
 Spiculū. i. por: laca faeta o carquillo  
 Spondeo es. por: prometer.  
 Spōsalia oriū. por: los desposorios.  
 Sponte aduerbiū. por: voluntario-  
 famente.  
 Splen. enis. por: el bago del asadura  
 Spurius. ij. por: el bastardo no legi-  
 timo.  
 Strabo onis. por: el turnio hombre.  
 Straba ae. por: la muger turnia.  
 strages is. por: el estrago d muertos  
 Stragulum. i. por: repoftero lilla o  
 albarda.  
 Stater cris. por: el peso balanças.  
 Sterro is. tui. por: rōcar dormiendo  
 Stbenelus. i. hijo fue de capaneo. i.  
 euadne.  
 Strigo as. a quo sunt instigo as. ca-  
 stigo as.  
 Stipo as. por: turpir y costribar.  
 Stipes itis. por: el trunco.  
 Stirps pis. por: el arbol o generaciō  
 Styrax acis. por: el estoraque  
 Storar acis. por: aquello mesmo.  
 Stlopus. i. por: el sonido d los buche-  
 tes.

Strepo isipui. por: hazer estruendo  
 con pies.  
 Strigilis is. por: la sartén o'estrega.  
 dera.  
 Strideo es rechimar cōlos dientes  
 Stringo is xi. por: apretar.  
 Strix gis. la bruxa o cierta aue no-  
 cturna.  
 Struōis. por: edificar o ordenar  
 Suadeo es. por: induzir con razones  
 Sub praepositio. por: debaro.  
 Subtus. por: debaro sin medio.  
 Subter. por: aquello mesmo.  
 Subula ae. por: el alesia.  
 Sudes is. por: vara para tirar.  
 Suppeller itis. por: el albaia d casa.  
 Superstes itis. el q viue sobre otro.  
 Super ppositio. por: sobre.  
 Suppetiae. arū. por: ayuda de gente  
 Supparus. i. por: la vela o tienda.  
 Sus suis. por: el puerco o puerca.  
 Sufurrus. i. por: el zumbido.

## II

Tabes is. por: la sangre. corrūpida.  
 Tabi tabo. por: aquello mesmo  
 Tabraca ae. vna ciudad d africa.  
 Taenarius. i. por: vn monte de lacede-  
 monia.  
 Talpa. ae. por: el topo animal.  
 Tango is tetigi. por: tocar.  
 Tantundē tantidē. por: otro tanto.  
 Tartarus. i. por: el infierno.  
 Teges cris. por: la cabaña o choga.  
 Tellus uris. por: la diosa d la tierra.  
 Temno is. rēpli. por: menospreciar.  
 Tendo is tetendi. por: estender o en-  
 derecar.  
 Tenuis praepositio. por: hasta.  
 Tereus. i. por: vn rey de thracia  
 Teres etis. por: cosa rolliza.  
 Termes itis. por: el ramo o remue-



uo del.

*Lergero* es tergo is. por alimpiar.

*Lerni* ae. a. por cada tres.

*Lero* is. trini. por collar o gastar.

*Bethys* pos. por diosa dela mar.

*Tetra*. interpretatur quattuor.

*Tetrarcha* ae. vno de quatro príncipes.

*Tetricus* a um. por cosa seuera y grave.

*Texo* is. texui. por texer.

*Thebae* arum. por vna ciudad de boecia.

*Thebe* es. por vna ciudad d egipto

*Theca* ae. interpretatur capsula.

*Theodoricus*. i. por vn rey delos godos.

*Thermae*. arum. por los baños.

*Theseus*. i. por vn rey de athenas.

*Thetis* idis. por la madre de achilles.

*Thymus*. por el tomillo mata.

*Thos* ois vn animal no conosciendo

*Thorax* acis. las coracas o iubon.

*Thule* es. por vna isla septentrional.

*Thrace* es. por vna región de europa

*Thrax* cis. por varon de alli.

*Thraissa* ae. por muger de alli.

*Tibia* ae. por la flauta.

*Tibiscen* inis. por el que las tañe.

*Tibicina*. por la que las tañe.

*Tibur* ris. por vna ciudad d italia.

*Tiburs* tis. por cosa de aquella ciudad.

*Ticinus*. i. por vn río d lombardia.

*Tilia* ae. por la teja arbol.

*Timpanistes* ae. el que tañe adufe o atabal.

*Timpanistria* ae. por la q los tañe.

*Tingo* is. tinci. por mojar.

*Timaeus*. por vn filosofo pythagoreo.

*Typhoeus*. i. por vno d los gigantes

*Tyrus*. i. por vna ciudad d fenicia.

*Titillo*. as. por hazer corquillas.

*Titillatus* us. por las mismas corquillas.

*Tityrus*. i. nōbre pprio d vn pastor

*Toga* ae. la vestidura ppria de romanos.

*Tollo* is. substuli por alçar.

*Tomos*. i. interpretatur incisio.

*Tono* as. tonui. por tronar.

*Tophus*. i. por la piedra arenisca.

*Toricular* aris. por el tomo de huñillo.

*Toreuma* atis. por el vaso hecho a tomo.

*Torqueo* es. por atormentar o torcer.

*Torquis* is. por el collar de oro.

*Torris* is. por el tizon.

*Trabs* vel trabes por la viga.

*trachin* inis. por vna ciudad de boecia.

*traduco* is. por traspasar o acusar.

*tragula* ae. por el pasado.

*traho*. is. por arrastrar.

*trames* tis. por la senda o camino.

*trans praepositio* por allende.

*trebia* ae. por vn río de lombardia.

*trenir*. i. pueblos son de francia.

*tribus* us. por el tribu o linage.

*triche* arum. por los cabellos.

*tricies* aduerbiū. por treinta vezes.

*tricenties*. por trezientas vezes.

*triceni* ae. a. por cada vna treinta.

*tricuspis*. idis. por cosa de tres puntas.

*tribulū*. i. por el trillo para trillar.





tribulus. i. por el arbojo.  
 triptoton. por cosa de tres casos.  
 tripus. odis. treue des o cosa ò tres  
 pies.  
 triton onis. por vn dios dela mar.  
 troas adis. por vna región ò troia.  
 trudo. is. trusi. por empujar.  
 tuba ae. por la trompeta.  
 tubicen mis. por el q̃ la tañe.  
 tubicina ae. por la que la tañe.  
 tuber eris. por la turma dela tierra.  
 tuder eris. por vna ciudad de italia.  
 tuderis tis. por cosa de aq̃lla ciudad  
 tueor eris. por mirar o defender  
 tuguriũ. ij. por la choça o cabaña.  
 tumul⁹. i. por el cerro o sepultura.  
 tumultus us. por el alborato.  
 tundo is. por tundir o herir.  
 tunica ae. por la vestidura interior.  
 tuor eris. por mirar.  
 turgeo es. por hinchirse.  
 turbo onis. por el toruellino.

U  
 Uacia ae. por el cancajoso.  
 Uacienus. i. por aquello mesmo.  
 Uaciniũ. ij. por la violeta negra  
 Uadum. i. por el vado del rio.  
 Uaser a. um. por cosa astuta.  
 Uagio is. por llorar el niño.  
 Ualde aduerbiũ. por muy mucho.  
 Ualuæ arum. por las puertas  
 Uanus. i. por la carrida o barnero.  
 Uaric icis. por el nudo ò las venas.  
 Uas vadis. por el tñador ò la p̃sona.  
 Uates is. por el aduenio por istinto  
 Uatican⁹. i. por vn mōte deroma.  
 Uaticinoz por adiuinar por istinto.  
 Uectis is. por la barra de hierro.  
 Uepemeter aduer. por muy mucho

Ueho. is. por llevar a cuestras o en  
 cima.  
 Ueneo is. um. por ser vendido.  
 Uenerus a um. cosa parda o de ve-  
 necia.  
 Uenus eris. por la diosa delos amo-  
 res.  
 Uellus eris. por el vellocino.  
 Uer ueris. por el verano.  
 Ueratrum. i. por el vedegambre.  
 Uerber. eris. por el acote o vara.  
 Uerna ae. por el sieruo que nace en  
 casa.  
 Uernus a. um. por cosa de verano.  
 Uerona ae. por vna ciudad ò italia.  
 Uepres ium. por las espinas.  
 Uerres is. por el puerco berraco.  
 Uerro is. por barrer o traer.  
 Uersus praepositio. por hazia.  
 Ueru indeclinabile. por el asador  
 Uesper eris. por la tarde o estrella.  
 Uestras atis. por lo de vuestra tie-  
 rra o bando.  
 Ufens tis. por vn río de italia.  
 Uiber icis. por la señal del golpe.  
 Uiburnũ. i. por vna especie de vin-  
 bre.  
 Uicies aduer. por veinte vezes.  
 Uiceni ae. a. por cada veinte vezes.  
 Uicē a vice. por la vez o fortuna.  
 Uigesis is. por veinte asies.  
 Uimalia. osũ. por las fiestas òl vino.  
 Uincio is. ri. por atar.  
 Uirus. i. por el hedor o pongosia.  
 Uiscum. i. po. la liga para tomar pa-  
 rados.  
 Uiscus eris. por la carne o entrañas  
 Uiso is. por yr a ver.  
 Uiscos. eris. por vengar.



125  
Ulligo inis. por la humedad dela tie-  
rra.

Ultraepositio. por allende.

Uredo onis. por el madrono.

Unguen inis. por la grossura.

Unio onis por la perla.

Uolucer cris cre. por cosa ligera.

Uolucris is. por el aue.

Uomis. eris. por la reja.

Urgeo es. por cōstreñir.

Uqz praepositio. por hasta.

Uter. a. um. por qual de dos.

Uter tris. por el odre de vino.

Utica ae. por vna ciudad. de africa.

Uulcanalia. io:ñ. fiestas son de vul-  
cano.

Uultur. uris. por el bueitre.

Æ

Ænos interpretatur hospes.

Ænium. ij. por el presente de huc.

sped.

Æros interpretatur sicus.

Ærampelin<sup>o</sup>. a. um. por cosa verde.



Impressum. Anno. MD. cccc. xcvj.



125

**Aelij Antonij nebrissensis  
grammatici introductionum  
latinarum ultima recognitio.**